

Jozua

Toegelicht & toegepast

Jozua

Toegelicht & toegepast

Het volk van God verovert
het land van God

Ger de Koning

Uitgeverij: Johannes Multimedia
e-mail: info@johannes-multimedia.nl
website: www.johannes-multimedia.nl

ISBN: 978-90-5798-376-2 (Paperback)
ISBN: 978-90-5798-396-2 (E-book)
© 2011 Uitgeverij Johannes Multimedia
Omslagontwerp: Eva de Vlaming / Theis-Jan Goudswaard
Lay-out: Jan Noordhoek

Niets uit deze uitgave mag - anders dan voor eigen gebruik - worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van 'Stichting Johannes Multimedia' of de auteur.

Het gebruik van de Herziene Statenvertaling is in dit commentaar toegestaan onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding: De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © Stichting HSV 2010. Alle rechten voorbehouden, © Stichting HSV en Uitgeverij Jongbloed - Heerenveen.

Inhoud

Vooraf		11
Tekstgebruik		13
	Afkortingen	13
	Vertalingen	13
	Verwijzingen	13
	Haakjes	14
Het boek Jozua		17
Jozua 1		22
verzen 1-4	De HEERE zegt Jozua het land toe	22
verzen 5-9	Bemoediging en vermaning	25
verzen 10-11	Opdracht aan de beambten	27
verzen 12-15	De tweeënhalve stam	28
verzen 16-18	De bereidheid van het volk	29
Jozua 2		31
vers 1a	Opdracht om te verkennen	32
verzen 1b-7	De verkenners door Rachab verborgen	34
verzen 8-11	Getuigenis van Rachab	36
verzen 12-13	Rachab pleit voor haar familie	37
verzen 14-21	Het reddingsplan	38
verzen 22-24	Terugkeer van de verkenners	41
Jozua 3		42
verzen 1-3	Instructies voor de doortocht	44
verzen 4-6	Afstand tussen de ark en het volk	46
vers 7	Jozua door de HEERE bemoedigd	47
verzen 8-11	De ark moet voorop gaan	47
vers 12	Twaalf mannen	48

Inhoud

verzen 13-16a	De wateren afgesneden	49
verzen 16b-17	Israël trekt op het droge over	50

Jozua 4 51

verzen 1-8	Twaalf stenen als teken voor de kinderen	51
vers 9	Jozua richt twaalf stenen op in de Jordaan	53
verzen 10-13	De overtocht volbracht	53
vers 14	Jozua groot gemaakt	54
verzen 15-19	De ark uit de Jordaan	54
verzen 20-24	Twaalf stenen opgericht in Gilgal	56

Jozua 5 58

vers 1	De angst van de koningen van Kanaän	58
verzen 2-9	De besnijdenis te Gilgal	59
verzen 10-11	Het Pascha	62
vers 12	Het manna houdt op	64
verzen 13-15	De Bevelhebber	65

Jozua 6 68

vers 1	Jericho sluit de poorten	68
vers 2	De HEERE verzekert de overwinning	69
verzen 3-5	Gods strategie	69
verzen 6-7	Aanwijzingen van Jozua	71
verzen 8-11	De eerste dag rondom Jericho	71
verzen 12-14	De tweede tot zesde dag rondom Jericho	72
verzen 15-25	De val van Jericho	73
vers 26	Jozua vervloekt de man die Jericho opbouwt	76
vers 27	De HEERE is met Jozua	76

Jozua 7 78

vers 1	De zonde van Achan	78
verzen 2-5	De nederlaag bij Ai	79
verzen 6-9	Jozua roept tot de HEERE	80
verzen 10-15	Het antwoord van de HEERE	81
verzen 16-18	Achan aangewezen	82

verzen 19-23	Achan erkent zijn zonde	84
verzen 24-26	Achan geoordeeld	86
Jozua 8		89
verzen 1-2	Opdracht om tegen Ai op te trekken	90
verzen 3-9	De hinderlaag gelegd	90
verzen 10-17	Ai loopt in de hinderlaag	91
verzen 18-29	Ai ingenomen	93
verzen 30-32	Het altaar op de Ebal	95
verzen 33-35	De wet voorgelezen	96
Jozua 9		98
verzen 1-2	De vijand verenigt zich	98
verzen 3-5	De list van de Gibeonieten	99
verzen 6-8	De Gibeonieten komen in Gilgal	100
verzen 9-13	De Gibeonieten verantwoorden zich	101
verzen 14-15	Vriendschap met de Gibeonieten	102
verzen 16-20	De list ontdekt	103
verzen 21-27	Houthakkers en waterputters	104
Jozua 10		106
verzen 1-5	De Amorieten verenigen zich tegen Gibeon	107
vers 6	De Gibeonieten roepen Jozua te hulp	108
verzen 7-15	De HEERE verslaat de Amorieten	108
verzen 16-27	Jozua doodt de vijf koningen	111
verzen 28-43	De steden in het Zuiderland veroverd	114
Jozua 11		117
verzen 1-5	De koningen van het noorden	117
verzen 6-9	De koningen en hun legers verslagen	119
verzen 10-14	Oordeel over de steden	119
vers 15	Jozua is in alles gehoorzaam geweest	122
verzen 16-22	Overzicht van de veroveringen	122
vers 23	Het land rust van de strijd	123

Inhoud

Jozua 12		125
verzen 1-6	De koningen van het Overjordaanse	125
verzen 7-24	De koningen in het land	127
Jozua 13		130
verzen 1-7	Nog in bezit te nemen land	131
verzen 8-13	Te verdelen land in het Overjordaanse	133
vers 14	Het erfdeel van Levi	133
verzen 15-23	Het erfdeel van Ruben	134
verzen 24-28	Het erfdeel van Gad	134
verzen 29-31	Het erfdeel van de halve stam Manasse	135
vers 32	Slotsom	136
vers 33	De HEERE Zelf is het erfdeel van Levi	136
Jozua 14		137
verzen 1-5	Wie het land verdelen en de werkwijze	137
verzen 6-12	Kaleb vraagt wat hem is beloofd	139
verzen 13-15	Kaleb verkrijgt Hebron	142
Jozua 15		144
verzen 1-4	De zuidgrens	144
verzen 5-12	De oostgrens, de noordgrens en de westgrens	145
verzen 13-14	Kaleb krijgt en verovert zijn erfdeel	146
verzen 15-19	Kaleb, Othniël en Achsa	147
verzen 20-62	Steden en dorpen in Juda	150
vers 63	Vijanden die de Judeeërs niet konden verdrijven	153
Jozua 16-17		154
16:1-3	Het lot voor de Jozefieten	155
16:4-9	Het gebied van de Efraïmieten	155
16:10	Niet alle vijanden worden verdreven	156
17:1-2	Het lot voor Manasse	157
17:3-6	De dochters van Zelafead	158
17:7-10	De grens van Manasse	159

17:11-13	Steden van Manasse in Issaschar en Aser	160
17:14-18	De Jozefieten vragen meer ruimte	161
Jozua 18		163
vers 1	Oproep om naar Silo te verhuizen	163
verzen 2-10	Het nog niet verdeelde land	165
vers 11	Ligging van het erfdeel van Benjamin	167
verzen 12-20	De grenzen van het erfdeel van Benjamin	168
verzen 21-28	De steden van de Benjaminiten	170
Jozua 19		171
verzen 1-9	Het erfdeel van Simeon	171
verzen 10-16	Het erfdeel van Zebulon	173
verzen 17-23	Het erfdeel van Issaschar	174
verzen 24-31	Het erfdeel van Aser	175
verzen 32-39	Het erfdeel van Naftali	176
verzen 40-48	Het erfdeel van Dan	177
verzen 49-50	Het erfdeel van Jozua	178
vers 51	Het land is verdeeld	178
Jozua 20		180
verzen 1-2	Opdracht om vrijsteden aan te wijzen	180
verzen 3-5	Voor wie de vrijsteden bedoeld zijn	180
vers 6	Duur van het verblijf in de vrijstad	182
verzen 7-9	De vrijsteden en voor wie ze bedoeld zijn	183
Jozua 21		185
verzen 1-2	De Levieten vragen om hun steden	185
verzen 3-8	Steden voor de priesters en Levieten	186
verzen 9-19	Priestersteden	186
verzen 20-26	Steden voor de Kahathieten	189
verzen 27-33	Steden voor de Gersonieten	189
verzen 34-40	Steden voor de Merarieten	190
verzen 41-42	Het gebied van de Levietensteden	190
verzen 43-45	De HEERE heeft Zijn belofte ingelost	191

Jozua 22		193
verzen 1-5	Terug naar het Overjordaanse	194
verzen 6-8	Jozua zegent de Overjordaanse stammen	195
verzen 9-10	Een groot altaar	196
verzen 11-14	Navraag over het altaar	197
verzen 15-20	De indruk die het altaar maakt	198
verzen 21-29	Waarom het altaar gebouwd is	200
verzen 30-33	Israël aanvaardt de verklaring	202
vers 34	De naam van het altaar	203
Jozua 23		204
verzen 1-2	Jozua roept de leiders samen	204
verzen 3-4	Wat voor het volk is gedaan	205
vers 5	De HEERE zal hen blijven helpen	206
verzen 6-8	Oproep tot trouw	206
verzen 9-10	De HEERE strijdt voor Zijn volk	207
vers 11	Oproep de HEERE lief te hebben	207
verzen 12-13	Waarschuwing	208
vers 14	De HEERE heeft al Zijn beloften vervuld	208
verzen 15-16	Gevolgen van ontrouw aangekondigd	209
Jozua 24		210
vers 1	Jozua vergadert het volk te Sichem	210
verzen 2-4	Voorgeschiedenis	211
verzen 5-8	Wat God voor Zijn volk heeft gedaan	212
verzen 9-10	Verlost uit de macht van Bileam	212
verzen 11-13	God zuiverde het land voor Zijn volk	213
verzen 14-15	Oproep om de HEERE te dienen	213
verzen 16-18	Het volk zegt de HEERE te zullen dienen	214
verzen 19-24	Jozua waarschuwt en het volk belooft	215
verzen 25-27	Jozua sluit een verbond	216
vers 28	Jozua laat het volk gaan	216
verzen 29-30	Dood en begrafenis van Jozua	216
vers 31	Israël dient de HEERE	217
vers 32	Het gebeente van Jozef begraven	217
vers 33	Dood en begrafenis van Eleazar	218

Vooraf

Dit boek is een herziening van de toelichting op het boek *Jozua* die eerder als download op www.oudesporen.nl beschikbaar was. Meerdere redenen hebben geleid tot deze herziening. De aanzet is de behoefte aan deze toelichting in boekvorm. Om dat te verwezenlijken was een ingrijpende verandering in de lay-out noodzakelijk. Voor het plaatsen van de toelichting op internet is het niet nodig met ruimte rekening te houden. Dat moet met een boek wel. Daardoor konden niet alle uitgeschreven tekstverwijzingen van de op internet gepubliceerde toelichting gehandhaafd blijven. Toch is ernaar gestreefd om de tekstverwijzingen die direct bij het onderwerp horen, zoveel mogelijk te citeren. De citaten zijn in tekstvakken geplaatst.

Verder is me bij het opnieuw doorlezen van de toelichting gebleken dat er nog wel wat te verbeteren viel aan taal en stijl. Soms kon de toelichting wat uitvoeriger. Een en ander heeft tot verbetering en in voorkomende gevallen tot uitbreiding van de oorspronkelijke toelichting geleid.

Een extra reden en aansporing voor het herzien van deze toelichting is het gereedkomen van de Herziene Statenvertaling (HSV) in december 2010. Ik heb de bijbeltekst van *Jozua* in deze toelichting opgenomen. Deze vertaling vervangt de door mij eerder gebruikte vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap 1951.

Het doel van deze toelichting is ongewijzigd. Daarom kan ik hier vermelden wat ik heb geschreven in het voorwoord van de eerdere internetpublicatie: *‘Deze toelichting op het boek Jozua is bedoeld als een hulp bij persoonlijke studie van dit bijbelboek. Ieder die er gebruik van maakt, wordt aangeraden dat te doen op dezelfde wijze als de Joden in Beréa naar de uitleg van het Woord luisterden: “Zij ontvingen het woord met alle bereidwilligheid, terwijl zij dagelijks de Schriften onderzochten of deze dingen zo waren” (Hd 17:11).’*

Het is mijn verlangen en gebed dat het lezen van deze toelichting de liefde voor Gods Woord groter maakt. Als dat het geval is, zal dat zichtbaar worden in meer trouw en toewijding in het navolgen van de

Vooraf

Heer Jezus. Dat zal zijn tot verheerlijking van de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, *“aan Wie de heerlijkheid en de kracht is tot in alle eeuwigheid! Amen” (1Pt 4:11b).*

Ger de Koning

Middelburg, december 2011 (eerdere publicatie: maart 2005)

Reageren op de inhoud kan door te bellen naar 0118-638458 of te mailen naar ger.de.koning@gmail.com.

Tekstgebruik

Afkortingen

Gn	Genesis	Js	Jesaja	Rm	Romeinen
Ex	Exodus	Jr	Jeremia	1Ko	1 Korinthiërs
Lv	Leviticus	Kl	Klaagliederen	2Ko	2 Korinthiërs
Nm	Numeri	Ez	Ezechiël	Gl	Galaten
Dt	Deuteronomium	Dn	Daniël	Ef	Efeziërs
Jz	Jozua	Hs	Hosea	Fp	Filippiërs
Ri	Richteren	Jl	Joël	Ko	Kolossers
Ru	Ruth	Am	Amos	1Th	1 Thessaloniërs
1Sm	1 Samuël	Ob	Obadja	2Th	2 Thessaloniërs
2Sm	2 Samuël	Jn	Jona	1Tm	1 Timotheüs
1Kn	1 Koningen	Mi	Micha	2Tm	2 Timotheüs
2Kn	2 Koningen	Na	Nahum	Tt	Titus
1Kr	1 Kronieken	Hk	Habakuk	Fm	Filemon
2Kr	2 Kronieken	Zf	Zefanja	Hb	Hebreeën
Ea	Ezra	Hg	Haggäi	Jk	Jakobus
Ne	Nehemia	Zc	Zacharia	1Pt	1 Petrus
Es	Esther	Ml	Maleachi	2Pt	2 Petrus
Jb	Job	Mt	Mattheüs	1Jh	1 Johannes
Ps	Psalmen	Mk	Markus	2Jh	2 Johannes
Sp	Spreuken	Lk	Lukas	3Jh	3 Johannes
Pr	Prediker	Jh	Johannes	Jd	Judas
Hl	Hooglied	Hd	Handelingen	Op	Openbaring

Vertalingen

Alle tekstaanhalingen uit het Oude Testament komen uit de Herziene Statenvertaling (HSV). Als er gebruik wordt gemaakt van de oorspronkelijke Statenvertaling, wordt dat aangegeven door de afkorting SV. Voor tekstaanhalingen uit het Nieuwe Testament gebruik ik de herziene Voorhoeve-uitgave ook wel Telosvertaling genoemd.

Verwijzingen

Nog een opmerking over de tekstverwijzingen. Tekstverwijzingen worden zoveel mogelijk voluit in tekstblokken geciteerd. In die gevallen is heen en weer bladeren in de Bijbel niet nodig. Dat geldt ook voor de verwijzing naar teksten in het boek *Jozua*. De tekst van *Jozua* staat in dit commentaar. Als in een bepaald gedeelte van het commentaar naar

meerdere teksten wordt verwezen, is het vanwege de beperkte ruimte niet altijd mogelijk al die teksten te citeren. In die gevallen worden tekstverwijzingen voorafgegaan door "zie". De lezer kan de aangegeven teksten zelf in de Bijbel opzoeken.

Haakjes

In de bijbelgedeelten van het Oude Testament worden twee soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ()

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt.

Vierkante haakjes []

Deze haakjes staan om woorden die in de gedrukte uitgave van de Herziene Statenvertaling cursief staan. Omdat ik in dit boek de hele tekst cursief weergeef, maak ik gebruik van deze haakjes om de woorden te markeren die cursief in de gedrukte uitgave staan. Deze haakjes geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands zijn ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken.

In de bijbelgedeelten van het Nieuwe Testament worden drie soorten haakjes gebruikt. Ik citeer wat hierover in het 'Voorwoord' van de Telosvertaling wordt gezegd:

Ronde haakjes ()

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt.

Vierkante haakjes []

Deze geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands moeten worden ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken; deze woorden moeten dus altijd gelezen worden. Met name het (bepaalde) lidwoord ontbreekt nogal eens in het

Grieks, waar dat in het Nederlands wel noodzakelijk is; aangezien verschillende uitleggers van mening zijn dat het al of niet voorkomen van het lidwoord vaak van grote betekenis is, is ernaar gestreefd dit overal in de vertaling tussen haakjes te plaatsen waar het in de grondtekst ontbreekt.

Scherpe haakjes < >

Deze geven aan dat de ingesloten woorden in sommige handschriften wel en in andere niet voorkomen.

Het boek Jozua

Het boek *Jozua* sluit direct aan op het voorgaande boek. In het Hebreuws begint dit boek met het woord “en”, waardoor duidelijk is dat de geschiedenis doorloopt. De geschiedenis van dit boek beslaat een periode van ongeveer dertig jaar. Jozua sterft als hij honderdtien jaar oud is (*Jz 24:29*). Hij is aan het begin van het boek dus ongeveer tachtig jaar.

Het vorige boek, *Deuteronomium*, sluit af met de dood van Mozes en daarmee begint dit boek. Mozes is gestorven en Jozua volgt hem op. ‘God begraaft wel Zijn werkers, maar Zijn werk gaat door.’ Jozua volgt Mozes niet op om het volk verder door de woestijn te leiden. Hij wordt de leider van het volk om het in het land te brengen. Mozes en Jozua zijn beiden een beeld van de Heer Jezus. Mozes is een beeld van de Heer Jezus als Knecht van God op aarde Die Zijn weg door de aardse woestijn is gegaan. Als zodanig is Hij in deze tijd de Aanvoerder van Gods volk dat op weg is naar de heerlijkheid. De gelovigen volgen Zijn voetstappen na zolang zij op aarde zijn (*1Pt 2:21*). De woestijn spreekt van de aardse omstandigheden waar wij doorheen moeten gaan en waar de Heer Jezus ons in is voorgedaan. Hij toont ons die weg als degenen die op grond van het bloed van het Lam uit de wereld (Egypte) gered zijn geworden.

Mozes is gestorven, wat ervan spreekt dat de weg van de Heer Jezus op aarde tot een eind is gekomen door Zijn dood. Maar de Heer Jezus is niet in de dood gebleven. Hij is opgestaan, “*Hij die wel gedood is in het vlees, maar levend gemaakt in de Geest*” (*1Pt 3:18b*). En daarvan is Jozua een beeld. De Heer Jezus is door God verheerlijkt aan Zijn rechterhand. Hij is nu in de hemel. Jozua is echter niet een beeld van Christus verheerlijkt in de hemel, maar van de Heer Jezus Die door en in de Heilige Geest in ons is en bij ons blijft. Hij is in de Geest tot ons gekomen (*Jh 14:16-18*). Christus leidt ons, die nu Zijn volk zijn,

Want hiertoe bent u geroepen, omdat ook Christus voor u geleden en u een voorbeeld nagelaten heeft, opdat u zijn voetstappen navolgt; ...
(*1Pt 2:21*)

En Ik zal de Vader vragen en Hij zal u een andere Voorspraak geven, opdat Die met u zal zijn tot in eeuwigheid: de Geest van de waarheid, die de wereld niet kan ontvangen, omdat zij Hem niet aanschouwt en Hem niet kent; u kent Hem, omdat Hij bij u blijft en in u zal zijn. Ik zal u geen wezen laten blijven. Ik kom tot u. (*Jh 14:16-18*)

door Zijn Geest in het gebied waar het land Kanaän voor ons van spreekt: de hemelse gewesten. Dat is de hemelse atmosfeer waar wij, terwijl wij nog op aarde zijn, met Hem zijn verbonden en waar we alles mogen genieten wat God ons op grond van Zijn werk heeft geschonken.

In het eerste deel van het boek wordt de strijd beschreven die het volk Israël moet voeren om het land Kanaän te veroveren en in bezit te nemen. In het tweede deel wordt vermeld hoe het land onder de stammen is verdeeld.

Ook de christen heeft een strijd te voeren, maar dat is een geestelijke strijd. Hij heeft ook zegeningen gekregen om van te genieten. In het Nieuwe Testament, in de *brief aan de Efeziërs*, kunnen we daarover lezen. De christen is gezegend *“met alle geestelijke zegening in de hemelse [gewesten] in Christus”* (Ef 1:3). De duivel en zijn engelen willen proberen te voorkomen dat de christen die zegeningen ook geniet. Dat geeft strijd. Aan het eind van de *brief aan de Efeziërs* wordt over die strijd gesproken en gezegd hoe de overwinning kan worden behaald (zie Ef 6:10-20). Kanaän is niet een beeld van de hemel, waar de christen na zijn dood naartoe gaat. De hemel is niet door eigen strijd te veroveren. De hemel kunnen we alleen binnengaan door het geloof in de Heer Jezus.

In dit boek wordt in allerlei geschiedenissen de strijd uitgebeeld. Daarin liggen voor ons belangrijke geestelijke lessen. De belangrijkste les is dat Jozua de aanvoerder is. Jozua is de Hebreeuwse naam voor Jezus. In onze geestelijke strijd moeten wij dus letten op onze Aanvoerder, de Heer Jezus, *“de overste leidsman en voleinder van het geloof”* (Hb 12:2).

De gebeurtenissen die in het boek *Jozua* beschreven worden, zijn allemaal voor ons bedoeld: *“Deze dingen gebeurden tot voorbeelden voor ons”* (1Ko 10:6). Het is te vergelijken met het boek *Handelingen* dat ook een boek van het begin is. We zien ook de toekomst van Israël in dit boek, als al Gods plannen vervuld zijn en de vijanden volledig verdreven zijn.

Jozua is geboren in slavernij in Egypte. Zijn ouders gaven hem de naam Hosea, dat betekent ‘redding’. Daarmee toonden zij geloof in Gods beloften van redding voor Zijn volk. Jozua behoort tot de stam Efraïm en is de eerstgeboren zoon van Nun (zie 1Kr 7:20,27). Dat betekent dat hij zijn leven te danken heeft aan het schuilen achter het bloed van het lam (zie Ex 12:12-13). Mozes noemt hem Jozua, dat is ‘de HEERE redt’ (Nm 13:16b).

En Mozes noemde Hosea, de zoon van Nun, Jozua. (Nm 13:16b)

De eerste vermelding van Jozua staat in verbinding met strijd (Ex 17:9-10a). Dit is het eerste aspect in zijn opleiding en vorming tot het leiderschap dat hij van Mozes overneemt. Amalek is de tegenstander, een beeld van het vlees dat ons vanaf het begin van onze reis naar het beloofde land wil dwarszitten.

Mozes zei tegen Jozua: Kies mannen voor ons uit en trek op, bind de strijd aan met Amalek. Morgen zal ik op de top van de heuvel staan met de staf van God in mijn hand. Jozua deed zoals Mozes tegen hem gezegd had door de strijd aan te binden met Amalek. (Ex 17:9-10a)

Evenals de eerste handeling van David – het doden van Goliath – kenmerkend was voor diens verdere loopbaan, zo is het bij de eerste vermelding van Jozua als aanvoerder in de strijd tegen Amalek. De uiteindelijke overwinning is zeker, maar hij moet er wel voor vechten. Het geloof is hem daarbij tot steun. Door de wisselvalligheid van de strijd leert hij afhankelijk te zijn van Mozes op de berg, dus van God, en door afhankelijkheid behaalt hij de overwinning.

De tweede keer dat Jozua wordt genoemd, is als hij met Mozes de berg opgaat om God te ontmoeten en de wet te krijgen. Niemand mag de berg aanraken, maar Jozua mag een eind met Mozes mee (Ex 24:13). Hier zien we Jozua heel dicht bij God, in Zijn tegenwoordigheid. Ook dat aspect is van belang voor de vorming van deze jonge dienstknecht. De strijder van beneden wordt in verbinding gebracht met de heerlijkheid daarboven. Gemeenschap met God vergroot de kennis van de gedachten van God.

Toen stond Mozes op, met zijn dienaar Jozua, en Mozes klom naar boven, de berg van God op. (Ex 24:13)

De derde keer horen we van Jozua als hij samen met Mozes weer van de berg afdaalt (Ex 32:17). De zonde met het gouden kalf heeft plaatsgevonden. Jozua hoort het rumoer en trekt een verkeerde conclusie. Zijn oor is nog niet zo gevoelig als dat van Mozes die het rumoer wel juist weet te duiden.

Jozua hoorde het rumoer van het volk met zijn gejuich en zei tegen Mozes: Er is oorlogsgeschreeuw in het kamp. (Ex 32:17)

Jozua leert zien wat er werkelijk heeft plaatsgevonden in het kamp. Daarom treffen we hem met Mozes aan in de tent die Mozes buiten het kamp heeft gespannen (Ex 33:11b). Hij neemt met Mozes een plaats van afzondering van het volk en tot God in.

..., maar zijn dienaar Jozua, de zoon van Nun, een jongeman, week niet uit het midden van de tent. (Ex 33:11b)

Het innemen van een plaats van afzondering is geen garantie dat er geen nieuwe vergissingen worden gemaakt. Jozua wil het voor Mozes opnemen (of is het meer voor zichzelf?) als twee mannen geen gehoor geven aan de oproep van Mozes om naar de tent der samenkomst te komen. Die twee mannen blijven in het kamp en profeteren daar. In de reactie van Mozes merken we de bijzondere, geestelijke gezindheid van deze man Gods (Nm 11:29; zie ook Mk 9:38-39).

Een zesde gelegenheid waar we Jozua ontmoeten, is bij het verslag dat hij doet van het verkennen van het land (Nm 14:6-7). Hier zien we dat Jozua het land kent en dus weet waarheen hij het volk zal leiden. Hij is er geweest en getuigt ervan. Hij heeft het leren waarderen en kent de kracht van God om het volk in het bezit ervan te stellen.

Dan komt het ogenblik dat Mozes faalt en als straf het land niet mag binnengaan. Hij moet Jozua als opvolger aanwijzen. Maar de werkelijke reden dat God op Mozes vertoornd was, lag bij het volk (Dt 1:37-38). Zo is het ook met de Heer Jezus gebeurd. God was op Hem vertoornd vanwege onze zonden. Hij ging in de dood, maar Hij stond op uit de doden en leidt ons nu door Zijn Geest.

Mozes moet Jozua aanstellen als een man in wie de Geest is (Nm 27:18). Mozes moet hem zijn hand opleggen, wat op eenmaking duidt. Hij moet voor Eleazar, de priester, worden gesteld. De dienst van Jozua is niet te scheiden van die van Eleazar. Zo is nooit over Mozes ten opzichte van Aäron gesproken. Eleazar is hogepriester in het land.

De Heer Jezus is onze hogepriester in de hemel. Om het hemelse land te kunnen binnengaan zijn we afhankelijk van Zijn werk als hogepriester. De Geest van de Heer Jezus is in ons en de Heer Jezus is als hogepriester voor ons in de hemel. Jozua krijgt van de heerlijkheid van

Maar Mozes zei tegen hem: Zet u zich voor mij in? Och, of allen van het volk van de HEERE profeten waren, dat de HEERE Zijn Geest over hen gaf! (Nm 11:29)

En Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, [twee] van hen die het land verkend hadden, scheurden hun kleren, en zeiden tegen heel de gemeenschap van de Israëlieten: Het land waar wij doorgetrokken zijn om het te verkennen, is een bijzonder goed land. (Nm 14:6-7)

Ook op mij werd de HEERE toornig, vanwege u, en Hij zei: Ook u zult er niet in komen. Jozua, de zoon van Nun, die in uw dienst staat, die zal erin komen; rust hem ervoor toe, want hij zal het Israël in erfbezit laten nemen. (Dt 1:37-38)

Toen zei de HEERE tegen Mozes: Neem Jozua bij u, de zoon van Nun, een man in wie de Geest is, en leg uw hand op hem. (Nm 27:18)

Mozes. Christus, zoals Hij eens op aarde was, en Christus in de Geest, is dezelfde Persoon: "De Heer nu is de Geest" (2Ko 3:17a).

Mozes en Jozua zijn twee personen die ons samen de ene Christus voorstellen. In *Deuteronomium 31:7* bemoedigt Mozes Jozua met de woorden die ook in *Jozua 1:6* voorkomen, maar dan uit de mond van de HEERE Zelf. In *Deuteronomium 34:9* horen we van Jozua de vervulling van wat Mozes heeft gezegd in verbinding met de dood van Mozes.

Voor onze woestijnreis hebben we altijd de Heer Jezus als Leidsman voor ogen in de gezindheid die in *hoofdstuk 2* van de *brief aan de Filippiërs* wordt beschreven (zie *Fp 2:5-8*). Maar als het erom gaat in het land te gaan, hebben we met de Heer Jezus in de Geest te maken. Hij komt tot ons in de Geest (*Jh 14:18*) om onze ogen te richten op de Heer Jezus in de heerlijkheid. Zo zien we Hem in *hoofdstuk 3* van de *brief aan de Filippiërs* (zie *Fp 3:12-14; 20-21*).

Ik zal u geen wezen laten blijven. Ik kom tot u. (Jh 14:18)

Tot slot een indeling van het boek:

1. *Hoofdstukken 1-5*: De doortocht door de Jordaan.
2. *Hoofdstukken 6-12*: De verovering van het land.
3. *Hoofdstukken 13-21*: De verdeling van het land.
4. *Hoofdstuk 22*: Terugkeer van de tweeënhalve stam naar het Overjordaanse.
5. *Hoofdstukken 23-24*: Afscheidsrede van Jozua en zijn dood.

Jozua 1

Jozua neemt de plaats van Mozes in. Mozes (de wetgever) mocht het volk niet in het land brengen. Voor deze grote taak wordt Jozua bemoedigd door de HEERE, Die zegt: *“Ik zal met u zijn”* (verzen 5,9). Tot drie keer toe hoort Jozua: *“Wees sterk en moedig”* (verzen 6,7,9). Als wij onze zegeningen in bezit willen nemen, zegt de Heer Jezus tot ons: *“Ik ben met u, alle dagen”* (Mt 28:20).

Maar eerst moeten ze drie dagen bij de Jordaan blijven. De Jordaan is de doodsrivier en stelt ons in beeld de dood en opstanding van de Heer Jezus voor. Israël moet de Jordaan oversteken om in het land te komen. Zo moet het goed tot ons doordringen dat wij alleen door de dood en opstanding van de Heer Jezus toegang tot de zegeningen van het land kunnen krijgen.

De HEERE zegt Jozua het land toe | verzen 1-4

1 Het gebeurde na de dood van Mozes, de dienaar van de HEERE, dat de HEERE tegen Jozua, de zoon van Nun, de dienaar van Mozes, zei: 2 Mijn dienaar Mozes is gestorven. Nu dan, sta op, steek deze Jordaan over, u en heel dit volk, naar het land dat Ik aan hen, de Israëlieten, ga geven. 3 Elke plaats die uw voetsool betreedt, heb Ik u gegeven, overeenkomstig wat Ik tot Mozes gesproken heb. 4 Van de woestijn en deze Libanon af tot aan de grote rivier, de rivier de Eufraat, heel het land van de Hethieten, en tot de Grote Zee, waar de zon ondergaat, zal uw gebied zijn.

Voordat het land kan worden binnengetrokken, is de dood van Mozes nodig. Het is niet naar Gods bedoeling dat Zijn volk de zegen beërft in verbinding met Mozes, dat wil zeggen op grondslag van de wet. Ook de christen wordt niet in het bezit van de zegen gesteld door de wet. Het ontvangen van elke zegen vindt plaats op de grondslag van genade. Het bewustzijn daarvan geeft kracht om de nieuwe Leider, de opgestane en verheerlijkte Christus te volgen.

Toch is er na de dood van Mozes nog een zekere verbinding tussen Mozes en Jozua. Jozua wordt hier, na de dood van Mozes, ook nog *“de dienaar van Mozes”* genoemd. De naam van ‘Mozes’ komt nog rond de

zestig keer in het boek *Jozua* voor. Mozes behoudt zijn plaats, echter niet als een levende middelaar, maar als het geschreven Woord.

De Geest is, na het heengaan van de Heer Jezus naar de hemel, dat wil zeggen na Diens verheerlijking, als de Dienstknecht van de Heer Jezus op aarde gekomen (*Jh 7:39*). Alles wat Hij op aarde aan Gods volk laat zien, neemt Hij uit alles wat van de Heer Jezus is om het ons te verkondigen (*Jh 16:14*). De Heilige Geest neemt de plaats van Dienstknecht in. Hij wil ons de vruchten van het beloofde land tonen. Daarvoor gebruikt Hij het geschreven Woord.

Dit nu zei Hij van de Geest, die zij die in Hem geloven, zouden ontvangen; want [de] Geest was [er] nog niet, omdat Jezus nog niet was verheerlijkt. (Jh 7:39)

Hij zal Mij verheerlijken, want Hij zal uit het mijne nemen en het u verkondigen. (Jh 16:14)

Alles wat Mozes van Gods kant heeft bevolen, zijn duidelijk woorden van God. Jozua stelt de kracht voor die het volk ter beschikking staat om wat beloofd is in bezit te nemen. De gelovige bezit Gods Woord. De Heilige Geest geeft de gelovige de kracht om de hemelse zegeningen binnen te gaan en ze in bezit te nemen.

Kanaän is een beeld van de hemel. Dat is wel bekend. Maar vaak denken men er dan alleen aan dat we daarin ingaan als we dit aardse leven verlaten. Als dat zo zou zijn, kunnen we met het grootste deel van het boek niets beginnen. Hoe moeten we dan over de strijd denken? We zijn in een boek van strijd die nodig is om het land te veroveren. Zonder strijd geen land. Dat kan nooit op het ontslapen van de gelovige slaan, want als de gelovige ontslaapt, is er direct rust. Bij ontrouw kan het volk weer uit het land verdreven worden, wat ook onmogelijk gezegd kan worden van een gelovige die na het ontslapen naar de hemel (beter: het paradijs) is gegaan.

De nieuwtestamentische tegenhanger van het boek *Jozua* is de *brief aan de Efeziërs*. Daarin wordt ons gezegd dat we in de Heer Jezus in de hemelse gewesten zijn en dat we door onze verbinding met Hem delen in alles wat Zijn deel is op grond van Zijn werk aan het kruis. Het land is de hemelse atmosfeer waarin we ons nu al bevinden en waar we alles mogen genieten wat we in Christus hebben ontvangen. Alle zegeningen die we hebben ontvangen, staan in verbinding met een hemelse Christus. Wij, de gelovigen van de gemeente, zijn Zijn lichaam. We zijn al in de hemel, omdat we in Hem zijn. Maar het gaat in het boek *Jozua*

erom dat we, wat we in beginsel al bezitten, daadwerkelijk in bezit nemen en erin gaan wonen.

Het land is een geschenk van God aan Zijn volk. Hij geeft het hun, of beter: *“Heb Ik u gegeven”* (vers 3), want het gaat om een raadsbesluit van God en dan staat het vast. Dan is er geen sprake van wat Hij gaat geven, maar van wat Hij al gegeven heeft. Wat Zijn volk moet doen, is het in bezit nemen. Je kunt weten dat je rijk bent door een erfenis die je hebt gekregen. Toch heb je er niets aan als je die erfenis niet in bezit neemt en ervan geniet. Zo is het met onze geestelijke rijkdommen. Ze zijn ons eigendom, maar om ervan te genieten moeten we ze in bezit nemen door onze voet erop te zetten (Dt 11:24).

Elke plaats die uw voetzool betreedt, zal van u zijn; vanaf de woestijn en de Libanon, vanaf de rivier, de rivier de Eufraat, tot aan de zee in het westen zal uw gebied zich uitstrekken. (Dt 11:24)

De enige manier om het land binnen te gaan is door de Jordaan. De Jordaan is de doodsrivier. Maar zoals het ingaan in het land niet gebeurt door het lichamelijk sterven van de gelovige, zo stelt het gaan door de Jordaan ook niet het lichamelijk sterven van de gelovige voor. De Jordaan stelt de dood en opstanding van Christus voor. Door de dood en opstanding van Christus is de gelovige nu in de hemelse gewesten. Om de zegeningen die daar zijn daadwerkelijk te genieten, moet de gelovige zich bewust zijn dat hij met Christus is gestorven en opgestaan (Ef 2:4-6).

Maar God, die rijk is aan barmhartigheid, heeft ons vanwege zijn grote liefde waarmee Hij ons heeft liefgehad, toen ook wij dood waren in de overtreddingen, levend gemaakt met Christus (uit genade bent u behouden), en heeft [ons] mee opgewekt en mee doen zitten in de hemelse [gewesten] in Christus Jezus, ... (Ef 2:4-6)

Het land is geweldig. Zoals het hier wordt voorgesteld (vers 4), heeft Israël het nooit bezeten. Aan het eind van het boek is er nog veel land over. Dat geldt ook voor ons. Er blijft altijd nieuw terrein in bezit te nemen. *“Wij kennen ten dele”* (1Ko 13:9) en nemen ten dele in bezit. Als met de komst van de Heer het volmaakte is gekomen (1Ko 13:10), zullen we de omvang van onze zegeningen beter overzien.

De grenzen van het land worden gevormd door een grote woestijn (zuiden), een grote berg (noorden), een grote rivier (oosten) en een grote zee (westen). Daartussen wonen de Hethieten. Zij zijn een van de zeven volken die in Kanaän wonen en in hen worden al die volken voorgesteld. Zij worden hier als enige genoemd, waarschijnlijk omdat

ze de meest geduchte vijanden zijn. De grenzen geven aan wat buiten het beloofde land ligt en waarop het volk dus niet de voet moet zetten. Deze grenzen stellen de verschillende karaktertrekken van de wereld voor: dorheid (woestijn), macht (berg), voorspoed (rivier) en woelingen (zee). De gelovige moet zich ervoor hoeden deze grenzen over te trekken.

Wij zijn ook zwak in de strijd. Het is een groot voorrecht om Gods Woord te lezen en biddend te bestuderen om al die zegeningen in ons hart op te nemen en in het leven uit te werken. We mogen daarbij dankbaar gebruik maken van commentaren waarin anderen vertellen wat zij aan zegeningen hebben ontdekt en genoten. Maar er is ook een andere kant. De vijand zit niet stil en wil ons uit het land verdrijven. Dat zien we in het handelen van de koningen van Kanaän. De vijand roert zich als hij ons influistert ons geld niet uit te geven aan bijbelstudielectuur en onze tijd niet aan bijbelstudie te wijden omdat er andere, belangrijkere dingen zouden zijn. Of hij tracht ons tot zonde te verleiden. Hij zal er alles aan doen ons weg te houden van bezig te zijn met de verheerlijkte Heer in de hemel.

Gelukkig zijn we niet aan de vijand overgeleverd. We hebben de ware Jozua, dat is Christus door Zijn Geest, bij ons. Als we voor de Geest zaaien, zullen we de vruchten van het land oogsten. Die vrucht is het eeuwige leven (Gl 6:8).

Want wie voor zijn eigen vlees zaait, zal uit het vlees verderf oogsten; maar wie voor de Geest zaait, zal uit de Geest eeuwig leven oogsten. (Gl 6:8)

Bemoediging en vermaning | verzen 5-9

5 Niemand zal tegenover u standhouden al de dagen van uw leven. Zoals Ik met Mozes geweest ben, zal Ik met u zijn. Ik zal u niet loslaten en u niet verlaten. 6 Wees sterk en moedig, want ú zult dit volk het land dat Ik hun vaders gezwoeren heb hun te geven, in erfbezit laten nemen.

7 Alleen, wees sterk en zeer moedig, door nauwlettend te handelen overeenkomstig heel de wet die Mozes, Mijn dienaar, u geboden heeft. Wijk daar niet van af, naar rechts of naar links, opdat u verstandig zult handelen overal waar u gaat. 8 Dit boek met deze wet mag niet wijken uit uw mond, maar u moet het dag en nacht overdenken, zodat u nauwlettend zult handelen overeenkomstig

alles wat daarin geschreven staat. Dan immers zult u uw wegen voorspoedig maken en dan zult u verstandig handelen.

9 Heb Ik het u niet geboden? Wees sterk en moedig, schrik niet en wees niet ontsteld, want de HEERE, uw God, is met u, overal waar u heen gaat.

God heeft beloofd Zijn volk het land te geven. Dat neemt echter niet weg dat elke Israëliet zich ervoor moet inzetten om het land te veroveren. God wil dat Zijn volk zich ervoor inspant, terwijl Hij aan het volk de kracht verleent voor de strijd. God neemt het land in bezit door Zijn volk het te laten veroveren.

Als we onze zegeningen in bezit willen nemen, zullen we tegenstand ontmoeten. Op het terrein waar onze zegeningen zich bevinden, bevinden zich ook vijanden die willen verhinderen dat we onze zegeningen in bezit nemen. Overal, waar we onze voet op willen zetten, zal een vijand opduiken. Daarom klinkt de bemoediging dat de Heer Zelf met ons is (Dt 31:8).

De HEERE nu is het Die voor u uit gaat. Hij zal met u zijn. Hij zal u niet loslaten en u niet verlaten. Wees niet bevreesd en wees niet ontsteld. (Dt 31:8)

Hoewel Jozua een moedig man is, wordt hij toch bemoedigd. Hij heeft met een machtige vijand te maken die niet moet worden onderschat. De bemoediging komt tot ons, niet tot de Heer Jezus of de Geest, maar tot ons in wie de Geest woont. Hij is met Zijn Geest bij ons op aarde en Hij is onze Hogepriester in de hemel.

Dat Hij ons niet zal "loslaten" wil zeggen dat Hij niet zal falen en ons dus nooit zal teleurstellen. Dat Hij ons niet zal "verlaten" wil zeggen dat Hij ons er nooit alleen voor zal laten staan. Deze belofte is van algemene toepassing op de gelovigen, met het oog op de dagelijkse wandel en wat daarvoor nodig is (Hb 13:5).

...; want Hijzelf heeft gezegd: 'Ik zal u geenszins begeven en u geenszins verlaten', ... (Hb 13:5)

Hij geeft nog een middel tot overwinning van de vijand en dat is het Woord van God, voorgesteld in de wet. We moeten het Woord naspeuren om onze zegeningen te leren kennen, maar hier gaat het erom dat we het Woord gehoorzamen. Als we dat niet doen, is er geen kracht om de vijand te bestrijden. Er mag in onze wapenrusting geen opening zijn waar de vijand zijn pijl op kan richten. We moeten het Woord overpein-

zen, niet om daarmee in de eerste plaats anderen te dienen, maar om voor onszelf te weten hoe de Heer wil dat we leven.

Jozua heeft een heel verantwoordelijke taak. Hij is de leider van een groot volk. Hij kan dat volk alleen goed besturen als hij zichzelf ook goed laat besturen door het gezag dat weer boven hem staat. Daarom moet hij luisteren naar Gods Woord. Dan zullen de orders en recht-spraak uit zijn mond het volk op de juiste weg leiden.

“Niet wijken uit uw mond” wil zeggen dat we Gods Woord tot onze woorden maken en we niet onze eigen gedachten willen verwoorden (Js 8:20). Dit kan alleen als we het Woord *“dag en nacht overdenken”* (Ps 1:2). Dan zal *“het woord van Christus rijkelijk in”* ons hart wonen (Ko 3:16). Overdenken is niet een hoofdstuk of een vers lezen in onze stille tijd en dat dan als een soort mascotte de hele dag met ons meedragen. Het is een volledig beslag van het Woord op ons hele leven, zodat al onze activiteiten erdoor worden bestuurd. Dan zullen we ons doel bereiken en voorspoedig zijn.

[Terug] naar de wet en het getuigenis! Als zij niet overeenkomstig dit woord spreken, zal er voor hen geen dageraad zijn. (Js 8:20)

Als we Gods Woord overdenken, horen we dat God gebiedt dat we sterk en moedig zullen zijn. We hebben geen reden om bang te zijn als de almachtige God bij ons is. God heeft Zijn toezegging gedaan ons het land te geven. Dan is het een belediging voor Hem als we daaraan gaan twijfelen.

Opdracht aan de beampten | verzen 10-11

10 Toen gebod Jozua de beampten van het volk: 11 Ga midden door het kamp en gebied het volk: Maak proviand voor u klaar, want nog binnen drie dagen zult u deze [rivier, de] Jordaan, oversteken, zodat u kunt binnengaan om het land in bezit te nemen dat de HEERE, uw God, u geeft om in bezit te nemen.

Jozua gehoorzaamt direct. Het volk moet zich voorbereiden op de doortocht door de Jordaan. Met die boodschap stuurt Jozua de beampten tot het volk. Hij geeft geen aanwijzingen over de manier waarop het volk door de Jordaan zal gaan. Hij heeft gezien hoe de HEERE veertig jaar geleden de Schelfzee heeft geopend en hij vertrouwt erop

dat met de Jordaan hetzelfde zal gebeuren. Daarom spreekt hij vol geloof dat ze over drie dagen door de Jordaan zullen gaan.

Hij is, samen met Kaleb, de oudste van het volk. Maar zijn geloof en enthousiasme voor het land zijn niet verminderd. Na het verkennen van het land heeft hij het volk aangemoedigd op de HEERE te vertrouwen – wat ze toen niet deden. Net als toen spreekt hij nu vol zekerheid en vuur tot zijn veel jongere volksgenoten over het gaan door de Jordaan om het land in bezit te gaan nemen.

De voorbereiding moet drie dagen duren. De periode van ‘drie dagen’ kunnen we vaak verbinden met de opstanding van de Heer Jezus. Hij is immers op de derde dag opgestaan, waardoor Hij het bewijs heeft geleverd dat Hij de dood heeft overwonnen. De doortocht vindt op die derde dag plaats. De voorgaande dagen zijn voorbereiding. Daarvoor moeten ze teerkost, dat is voedsel nemen. Dat voedsel wordt niet door de beampten gegeven. Het volk moet daar zelf voor zorgen. Dit spreekt ervan dat wij geestelijk voedsel tot ons moeten nemen om de doortocht te kunnen aanvangen: het ons eigen maken van de betekenis van de dood en opstanding van de Heer Jezus en onze dood en opstanding met Hem.

De tweeënhalve stam | *verzen 12-15*

12 En tegen de Rubenieten, de Gadieten en de halve stam Manasse zei Jozua: 13 Denk aan het woord dat Mozes, de dienaar van de HEERE, u geboden heeft: De HEERE, uw God, geeft u rust, en Hij geeft u dit land. 14 Uw vrouwen, uw kleine kinderen en uw vee zullen in het land blijven dat Mozes u aan deze zijde van de Jordaan gegeven heeft. Maar ú moet in slagorde oversteken, voor uw broeders uit, alle strijdbare helden, en u moet hen helpen, 15 totdat de HEERE aan uw broeders rust geeft zoals aan u, en ook zij het land in bezit nemen dat de HEERE, uw God, hun geeft. Dan mag u terugkeren naar het land van uw bezit en mag u het in bezit nemen, [namelijk het land] dat Mozes, de dienaar van de HEERE, u gegeven heeft, aan deze zijde van de Jordaan, waar de zon opkomt.

Toen het volk het land naderde, moest het volk beginnen het Overjordanse te erven. Dat hebben ze gedaan. Maar deze tweeënhalve stam heeft daarmee genoeg genomen en willen niet mee het land in. Dat

was niet de bedoeling van de HEERE. Het Overjordanse is niet het beloofde land. Het is niet het land dat Jozua heeft veroverd. Het is niet de plaats van het getuigenis van de kracht van Gods Geest. Het zijn zegeningen op aarde die we ook dankbaar uit Gods hand ontvangen, maar niet om daarmee alleen tevreden te zijn. Talloze christenen nemen genoegen met de aardse zegeningen, maar hebben geen idee van de ware zegeningen van de christen.

Deze stammen gaan mee het land in, zelfs in de voorste gelederen. Ze zullen meehelpen het land te veroveren, maar als ze daarmee klaar zijn, zullen ze teruggaan naar hun erfdeel. Het spreekt van gelovigen die wel eens strijden voor de zegeningen, maar toch vooral genieten van de rust in hun familie en werk, dankbaar voor alles wat de Heer daarin gegeven heeft. Alleen de mannen trekken over, terwijl ze hun vrouwen en kinderen achterlaten. Zij hebben, geestelijk gesproken, nooit iets begrepen van het met Christus gestorven en opgestaan zijn. Deze stammen worden later als eersten in de verstrooiing gevoerd.

Het oversteken van de Jordaan van deze tweeënhalve stam stelt in beeld de christen voor die gelooft in het feit van de dood en opstanding van Christus, maar voor wie dit feit geen uitwerking heeft in het geloofsleven. Zulke christenen zullen strijden tegen het opkomende ongelooft en de macht van de satan die in de wereld werkzaam is, zonder zich echter te realiseren dat de strijd zich feitelijk in de hemelse gewesten afspeelt.

De bereidheid van het volk | *verzen 16-18*

16 Toen antwoordden zij Jozua: Alles wat u ons geboden hebt, zullen wij doen, en overal waar u ons heen zult sturen, zullen wij gaan. 17 Zoals wij in alles naar Mozes hebben geluisterd, zo zullen wij naar u luisteren. Alleen, moge de HEERE, uw God, met u zijn, zoals Hij met Mozes geweest is! 18 Iedereen die aan uw bevel ongehoorzaam is en niet luistert naar uw woorden in alles wat u hem gebieden zult, moet gedood worden. Alleen, wees sterk en moedig!

Het lijkt erop dat dit gezegd wordt door het hele volk en niet alleen door de tweeënhalve stam. Allen erkennen zij van harte het leiderschap van Jozua als de opvolger van Mozes en spreken zij hun onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan hem uit. Ze zullen zonder tegenwerping

doen wat hij van hen vraagt en daarheen gaan waarheen hij wil dat zij gaan. Het hele volk wenst Jozua toe dat de HEERE met hem is zoals Hij met Mozes is geweest. Hiermee tonen zij aan dat ook voor hen de kracht voor de strijd bij de HEERE ligt.

Het erkennen van leiderschap is ook in de gemeente belangrijk (1Th 5:12). Het gaat niet om het erkennen van door mensen aangestelde leiders. Zulke leiders kent Gods Woord niet (Gl 1:1). God geeft leiders, door Hemzelf gevormd.

Er is bij de tweeënhalve stam geen enkele poging zich aan hun eerdere belofte, gedaan aan Mozes, te onttrekken. Ze spreken goede, eerlijke en behartigenswaardige woorden. Het zou van hoogmoed getuigen als wij op hen zouden neerzien omdat zij alleen meegaan voor de strijd om het land en niet voor het bezit ervan. De vraag is of wij wel de strijd aangaan om het land in bezit te nemen. Hoewel zij in het delen van de verlangens van God voor ons geen voorbeeld zijn, zijn zij het wel terdege in de strijd.

Wij nu vragen u, broeders, hen te erkennen die onder u arbeiden en u leiding geven in [de] Heer en u terechtwijzen, en hen zeer hoog te achten in liefde om hun werk.

(1Th 5:12-13a)

Paulus, apostel, niet vanwege mensen, ook niet door een mens, maar door Jezus Christus en God [de] Vader, ... (Gl 1:1)

Jozua 2

In *Hebreeën 11:31* wordt over het geloof van Rachab, de hoer, gesproken en in *Jakobus 2:25* over haar werken. Zij verbindt zich met het volk van God nog voordat Israël een overwinning heeft behaald. Door haar houding geeft zij haar verbinding met Jericho op. Zij gelooft dat het oordeel daarover komt. Zij gelooft echter ook in de barmhartigheid van God. Aan haar verzoek om haar hele familie van het oordeel te redden wordt voldaan.

Door [het] geloof kwam Rachab de hoer niet om met de ongelovigen, daar zij de verspieters met vrede had opgenomen. (Hb 11:31)

En is niet evenzo ook Rachab de hoer op grond van werken gerechtvaardigd, toen zij de boodschappers opgenomen en langs een andere weg uitgelaten had? (Jk 2:25)

Dit soort geloof hebben wij nodig om de zegeningen die God ons heeft gegeven ook te kunnen genieten. Aan de ene kant horen we bij de gemeente van God en aan de andere kant zonderen we ons af van de wereld die onder het oordeel ligt. Om dit waar te maken, moet voor ons leven wat in *vers 11b* staat.

Voordat de doortocht plaatsvindt, ontmoeten we Rachab. Naast de praktische toepassing voor ons is er in de geschiedenis van Rachab ook een toepassing voor de toekomst voor het volk Israël. Hetzelfde kunnen we doen met het boek *Handelingen*, waarin het ontstaan en de eerste jaren van de gemeente worden beschreven. Voordat het volk het land binnentrekt, laat God ons in Rachab zien dat het naar Zijn gedachten is ook de heidenen in Zijn volk in te voeren. Als Gods volk op het punt staat de zegen in bezit te nemen, toont deze geschiedenis dat God die zegen ook openstelt voor de heidenen. Rachab hoort bij 'de volken in het vlees' die nergens recht op of deel aan hadden (zie *Ef 2:11-13*), maar tot wie de zegen van God evengoed komt als tot Zijn aardse volk. En onder die volken neemt zij ook nog eens een te verafschuwen plaats, die van een hoer, in. In haar opneming in het volk van God schittert Gods genade op een grootse manier.

Bij de doortocht door de Rode Zee zien we geen figuur als Rachab, want na die doortocht kwam het volk in de woestijn. De woestijn hoort niet bij de raadsbesluiten van God. Toen God bij de braamstruik tot Mozes

sprak over Zijn plan om het volk uit Egypte te voeren en naar het beloofde land te brengen, sprak Hij ook niet over de woestijn (Ex 3:8).

Daarom ben Ik neergekomen om het [volk] te redden uit de hand van de Egyptenaren, en het te leiden uit dit land naar een goed en ruim land, naar een land dat overloeft van melk en honing, ... (Ex 3:8)

Het land is het land van de zegen. Het volk staat op het punt de raadsbesluiten van God, die louter zegen bevatten, binnen te trekken. En als het om zegen gaat, betreft God de volken erbij en geeft Hij hun daar ook deel aan. Het is als met de wet en de genade. De wet werd aan één volk gegeven: Israël. De genade blijft niet tot één volk beperkt, maar gaat verder: tot alle mensen. Zo kunnen alle mensen aan Gods zegen deel krijgen als zij een geloof hebben als dat van Rachab.

Als Israël in de toekomst, nadat het tot bekering is gekomen, in het land zal zijn, zal er ook een grote massa uit de volken in de zegen delen. Aan die zegen krijgen de volken deel door middel van de boodschappers die de Heer zal uitzenden (zie Mt 25:31-40). Het begin van de gemeente laat ook zien dat de volken toegang krijgen tot de zegen (zie Hd 8:26-39; 10:44-48). De eerste toepassing is dat God in de huidige christelijke tijd Zijn volk verzamelt uit alle volken om hen met het verheerlijkte Hoofd in de hemel te verbinden. De gemeente, het lichaam van Christus, is niet alleen met Hem verbonden, maar met Hem één gemaakt in de hemel. Daarom hebben wij daar onze plaats.

In *Handelingen* zijn de eerste heidenen van wie we lezen dat zij tot geloof komen mensen met een hoge maatschappelijke plaats, zoals de kamerling die de schatbewaarder (minister van financiën) van de koningin van Ethiopië was (zie Hd 8:27) en de Romeinse hoofdman (zie Hd 10:1). Maar hier wordt ons een hoer voorgesteld. Zo wordt zij twee keer in het Nieuwe Testament genoemd. Dat zij in Gods volk wordt opgenomen, laat Gods bijzondere genade zien. Die genade schittert helemaal als we opmerken dat zij zelfs de voormoeder van de Heer Jezus wordt (Mt 1:5).

..., en Salmon verwekte Boaz bij Rachab; en Boaz verwekte Obed bij Ruth; en Obed verwekte Isai, en Isai verwekte David, ... (Mt 1:5)

Opdracht om te verkennen | vers 1a

1 Daarna stuurde Jozua, de zoon van Nun, er vanuit Sittim in het geheim twee mannen als verkenners op uit, [en] zei: Ga [op weg], bekijk het land en Jericho.

Jozua zendt twee verkenners uit. Het uitzenden was niet nodig om te beslissen over een eventueel binnentrekken van het land. Die beslissing was al genomen (*Jz 1:11*). Waarom was het dan nodig? Ging trouwens de HEERE Zelf niet voor hen uit? Dit uitzenden om te verkennen is niet zoals dat eerder in de woestijn gebeurde. Toen was dat vanwege het ongelooft van het volk. Hier is het omdat God ons wil laten zien dat Hij de Zijnen wil inschakelen als Zijn instrumenten en dat daarbij onze verantwoordelijkheid ten volle overeind blijft staan. Wij moeten de situatie die wij het hoofd moeten bieden in ogenschouw nemen om met inzicht en in afhankelijkheid van Hem te handelen.

Door het verkennen komt aan het licht dat het hart van de inwoners van het land is versmolten. Dat te weten zal Israël bemoedigen. Tevens ligt het in Gods bedoeling om Rachab en haar familie te redden. Hij is een werk in haar hart begonnen. De verkenners worden door Hem gebruikt om dat werk te voltooien.

Het land en Jericho moeten worden bespied. Jericho is de deur naar het land en moet eerst worden veroverd wil het land kunnen worden ingenomen. Jericho is een beeld van de wereld. Het stelt de wereld voor als het systeem waardoor de satan ons wil verhinderen om ons geestelijk erfdeel in bezit te nemen. De wereld oefent grote aantrekkingskracht op ons uit. Zolang dat het geval is, zijn wij zwak. We moeten het daarom eerst veroordelen in ons hart, zodat we vrij zijn. De verkenners moeten het land verkennen. Wil dat zeggen dat wij ook eerst de wereld moeten onderzoeken, omdat we dan pas weten waarvan we ons moeten afwenden? Nee. In de weg die God de verkenners laat gaan, zien we hoe het deze twee mannen vergaat. Daardoor leren wij de les met betrekking tot het verkennen van de wereld.

De twee mannen gaan het land in om de macht van de vijand te bespieden. Maar die macht krijgen ze niet te zien. In plaats daarvan hebben ze in Jericho de macht van God ontmoet. God leidt de verkenners regelrecht naar het huis van Rachab. Ze zijn niet ver de stad ingegaan. Mogelijk zijn ze de eerste de beste woning ingegaan die ze binnen konden. En daarbij is het gebleven. Ze zijn alleen in het huis van Rachab geweest. Daar hebben ze het werk van God in het hart en het leven van Rachab gezien. God is in staat om in die stad en in het hart van een dergelijke vrouw zo'n machtig werk te doen. Op die manier komen ze in aanraking met Gods werk in macht en getuigenis.

Deze handelwijze van God leert ons dat wij, om het werkelijke karakter van de wereld te zien, naar het kruis moeten kijken. In het verwerpen van de Zoon van God Die in goedheid op aarde was, zien we de ware aard van de wereld. Tevens zien we daar Gods oordeel over de wereld. Tussen Hem en de wereld is geen enkele band meer. Wie dat ziet, houdt de wereld voor gezien (Gl 6:14). Dit kan alleen worden waargemaakt door mensen in wie God het nieuwe leven heeft gewerkt. Bij hen is een enorme verandering te constateren. Eerst was er liefde voor de wereld en werd Gods volk gehaat. Nu is er liefde voor Gods volk en heeft de wereld afgedaan. Dat is de kracht van het evangelie. Die kracht ontmoeten de verkenners in Rachab. Daarom hoeven ze niet verder het land in.

Maar ik wil volstrekt niet roemen dan alleen in het kruis van onze Heer Jezus Christus, door Wie voor mij [de] wereld gekruisigd is en ik voor [de] wereld. (Gl 6:14)

Veertig jaar eerder hadden twaalf andere Israëlieten het hele land doorvorst. Tien ervan kwamen terug vol ongeloof en “lieten een kwaad gerucht uitgaan bij de Israëlieten over het land dat zij verkend hadden” (zie Nm 13:32-33). Doorvorsen moeten we dus op de goede manier doen en dat is: zien wat God doet in levens. Dat overtuigt. Een God Die zo machtig is dat Hij mensen zo totaal kan veranderen, is ook machtig het hele land te geven.

De verkenners door Rachab verborgen | *verzen 1b-7*

Zij gingen en kwamen in het huis van een vrouw, een hoer, van wie de naam Rachab was, en zij sloepen daar. 2 Toen werd tegen de koning van Jericho gezegd: Zie, er zijn hier deze nacht mannen gekomen van de Israëlieten om het land te verkennen. 3 Daarop stuurde de koning van Jericho [boden] naar Rachab om te zeggen: Breng de mannen naar buiten die naar u toe gekomen zijn [en] die uw huis zijn binnengegaan, want zij zijn gekomen om het hele land te verkennen.

4 Maar de vrouw had die beide mannen ontvangen en zij had hen verborgen. Zij zei: Inderdaad zijn er mannen naar mij toe gekomen, maar ik wist niet waar zij vandaan [kwamen]. 5 En het gebeurde bij het sluiten van de poort, toen het donker was, dat die mannen naar buiten gingen. Ik weet niet waar die mannen heen gegaan zijn. Achtervolg hen snel, u zult hen zeker inhalen.

6 Maar zij had hen op het dak laten klimmen en hen verborgen onder de vlasstengels, die door haar op het dak uitgespreid waren.

7 De mannen achtervolgden hen op de weg naar de Jordaan, tot aan de doorwaadbare plaatsen. En men sloot de poort, nadat hun achtervolgers er waren uitgegaan.

Van Rachab wordt vermeld dat “zij de verspieters met vrede had opgenomen” (Hb 11:31). Dat staat lijnrecht tegenover de bedoelingen van de koning van Jericho. Hij zocht de verkenners om hen om te brengen. De koningen van Kanaän, waaronder die van Jericho, zijn een beeld van de demonen. Zij haten God en Zijn gezanten.

Rachab liegt over de verkenners. Dat is haar oude natuur. We moeten dit niet goed praten. God brengt iemand niet in omstandigheden om te zondigen (Jk 1:13).

Laat niemand, als hij verzocht wordt, zeggen: Ik word door God verzocht. Want God kan niet door het kwade verzocht worden en Hijzelf verzoekt niemand. (Jk 1:13)

Maar we moeten haar ook niet te hard veroordelen. Wat zou ik doen in een situatie waarbij het gaat om leven of dood voor anderen en mezelf? En hebben mannen Gods als Abraham (zie Gn 12:11-13) en David (zie 1Sm 21:2) ook niet gelogen in bedreigende situaties en dat vanuit meer egoïstische motieven dan Rachab?

Met alle begrip voor het gedrag van Rachab moet voor ons duidelijk zijn dat liegen niet bij de nieuwe mens hoort, maar bij de oude mens (zie Ef 4:20-25). Wij zijn nog steeds in gevaar de werken van de oude mens te tonen. Wat Rachab doet, hoort bij de werken van Kanaän. Als ze de waarheid had gesproken, had God wel op de een of andere manier kunnen voorkomen dat haar en de verkenners kwaad zou worden gedaan (zie bijv. Gn 19:11; Jr 36:26).

God laat toe dat Rachab liegt. Hij is niet van haar leugen afhankelijk om de verkenners te redden. Voor de mannen is hierdoor wel duidelijk aan welke kant Rachab staat. Met gevaar voor eigen leven heeft ze hen opgenomen. Als de soldaten komen om hen gevangen te nemen, waarschuwt ze hen en verbergt hen. Deze daad is haar geloofsbelijdenis. Rachab verbergt de verkenners omdat ze weet dat deze mannen haar enige hoop op redding zijn om te ontkomen aan het aanstaande oordeel. Van hun verberging hangt haar bevrijding af. Zij gelooft niet alleen in de God van Israël, maar zij maakte zich hier één met het Israël

van God. Ze maakt zich ermee één, terwijl het volk nog niets bezit dan alleen God.

Rachab verbergt de verkenners onder vlasstengels. Dat heeft een mooie geestelijke betekenis. Vlas is de grondstof voor linnen. Linnen spreekt van de rechtvaardige daden van de gelovigen (Op 19:8). Dat Rachab vlas tot haar beschikking heeft en daarmee een goed werk doet, geeft aan dat in haar liederlijke leven al eerder een omkeer is gekomen. Zij

...; en haar is gegeven bekleed te zijn met blinkend, rein, fijn linnen, want het fijne linnen zijn de gerechtigheden van de heiligen. (Op 19:8)

is ijverig geweest in het goede (Sp 31:13). Daardoor heeft zij in haar huis middelen waarmee zij de verkenners kan beschermen tegen de moordzucht van de vijand.

Zij zoekt wol en vlas en werkt volgens de wens van haar handen. (Sp 31:13)

Getuigenis van Rachab | verzen 8-11

8 Maar voor zij zich te slapen gelegd hadden, klom zij naar hen toe, op het dak, 9 en zei tegen die mannen: Ik weet dat de HEERE u dit land gegeven heeft en dat de schrik voor u op ons gevallen is, en dat al de inwoners van dit land weggesmolten zijn [van angst] voor u. 10 Want wij hebben gehoord dat de HEERE het water van de Schelfzee voor uw ogen heeft doen opdrogen, toen u uit Egypte ging. En [ook] wat u hebt gedaan met de twee koningen van de Amoriëten, Sihon en Og, die aan de andere zijde van de Jordaan waren, die u met de ban geslagen hebt. 11 Toen wij [dat] hoorden, smolt ons hart weg [van angst], en vanwege u bestaat er geen moed meer in iemand, want de HEERE, uw God, is een God boven in de hemel en beneden op de aarde.

Door het "ik weet" geeft zij getuigenis van haar persoonlijk geloof. Ze toont een groter geloof dan de tien eerder genoemde verkenners. Verder spreekt zij in de verzen 9b-11a namens alle inwoners van het land een belijdenis uit. Ze belijdt dat de schrik op allen is gevallen en dat ze allen beven. Dit komt overeen met wat Mozes heeft voorzegd, toen het volk door de Rode Zee was getrokken (Dt 11:25; zie ook Ex 15:14-16).

Niemand zal tegenover u standhouden; de HEERE, uw God, zal over heel het land dat u zult betreden, angst en vrees voor u geven, zoals Hij tot u gesproken heeft. (Dt 11:25)

De loutere vaststelling dat het hart van hen versmolten is vanwege wat God heeft gedaan, is niet een geloofsbelijdenis die van het oordeel bevrijdt. Van de demonen weten we ook dat zij geloven en zij beven (Jk 2:19). Dit geloof is niet het reddende geloof, zoals dat bij Rachab persoonlijk aanwezig was. Demonen worden voorgesteld in de koningen van Kanaän. Hun geloof is, evenals dat van de demonen, een geloof in de kracht van God, terwijl ze tegelijkertijd deze God haten. Dat laat de koning van Jericho zien, want hij wil de verken- ners doden. Hij kan niet anders dan God haten.

U gelooft dat God een is? Daar doet u goed aan; de demonen geloven dat ook en zij sidderen. (Jk 2:19)

Niet alle mensen die in Kanaän wonen zijn een beeld van de demonen. Velen zijn slechts slaven van demonische machten. Zo iemand is ook Rachab. Voor haar is hoop, niet voor de demonen. Rachab spreekt er in geloof over dat de HEERE het land aan Zijn volk heeft gegeven. Dat brengt geen haat in haar hart, maar vertrouwen. Ze gelooft ook in de HEERE Zelf en dat niet als de God van een bepaald volk alleen, maar als de God van hemel en aarde (vers 11b). Deze belijdenis doet sterk denken aan wat Mozes de Israëlieten heeft voorgelouden en waarvan hij wilde dat ze dat ter harte zouden nemen (Dt 4:39).

[Daarom] moet u heden weten en ter harte nemen dat de HEERE God is, boven in de hemel en beneden op de aarde, niemand anders! (Dt 4:39)

Rachab pleit voor haar familie | verzen 12-13

12 Nu dan, zweer mij toch bij de HEERE, omdat ik goedertierenheid aan u bewezen heb, dat u ook goedertierenheid zult bewijzen aan het huis van mijn vader, en geef mij een teken van trouw 13 dat u mijn vader en mijn moeder zult laten leven, en ook mijn broers en mijn zusters met al wat van hen is, en dat u ons leven van de dood redden zult.

Ze vraagt niet alleen redding voor zichzelf. Hoewel ze niet eens het hoofd van een gezin is, vraagt ze toch redding voor haar hele familie. Dat is haar wens. Die maakt ze bekend. Ze vertrouwt op de goedheid van God. Het is naar Gods gedachten om families te redden. Dat neemt onze verantwoordelijkheid niet weg om hun daarover te vertellen. Rachab moet ook tot haar familie gaan om hun te zeggen wat nodig is om gered te worden. We moeten uitgaan om het middel tot redding bekend te maken.

De zorg voor haar familie is een bewijs dat ze al met haar hoererij had gebroken. Voor een hoer betekenen familierelaties niets. Als er sprake is van een echte bekering, merken we ook een verlangen dat verbroken familierelaties weer worden hersteld.

Het reddingsplan | verzen 14-21

14 Toen zeiden die mannen tegen haar: Als u deze zaak van ons niet bekendmaakt, [zetten wij] ons leven [in] om in uw plaats te sterven. Het zal dan gebeuren, wanneer de HEERE ons dit land geeft, dat wij aan u goedertierenheid en trouw zullen bewijzen. 15 Daarop liet zij hen neer met een touw door het venster, want haar huis bevond zich op de stadsmuur en zij woonde op de muur. 16 En zij zei tegen hen: Ga naar het bergland, anders treffen de achtervolgers u aan. Verberg u daar drie dagen, totdat de achtervolgers teruggekeerd zijn. Daarna kunt u uw weg vervolgen.

17 De mannen zeiden tegen haar: Wij zullen vrij zijn van deze eed aan u, die u ons hebt laten zweren, [tenzij u het volgende doet]: 18 Zie, als wij in het land komen, moet u dit koord van scharlaken draad aan het venster binden waardoor u ons hebt neergelaten. En verzamel bij u in huis uw vader, uw moeder, uw broers en heel uw familie. 19 Dan zal het gebeuren [dat] het bloed van al wie uit de deuren van uw huis naar buiten gaat, op zijn [eigen] hoofd zal rusten, en wij zullen vrij zijn [van deze eed]. Maar van iedereen die bij u in huis is, zal zijn bloed op ons hoofd rusten, als [ook maar] één hand zich tegen hem keert. 20 Maar als u deze zaak van ons bekendmaakt, dan zullen wij vrij zijn van uw eed, die u ons hebt laten zweren.

21 Zij zei daarop: Laat het zijn zoals u gezegd hebt. Toen liet zij hen gaan, en zij gingen weg. En zij bond het scharlaken koord aan het venster.

Als Rachab haar wens heeft uitgesproken, heeft ze woorden van redding nodig. Die woorden worden door de verkenners gesproken. Ze hoeft niet met het volk van Jericho om te komen. Het middel wordt haar aangeboden. Wil ze er daadwerkelijk nut van hebben, dan is het noodzakelijk dat ze het getuigenis van de beide verkenners gelooft en doet wat zij hebben gezegd. Rachab gelooft het getuigenis van de mannen. Ze heeft ook het geloof dat haar getuigenis door haar familie zal worden aangenomen. Als zij aan haar familie vertelt dat er redding

is in haar huis, gelooft haar familie haar. Zij komen bij haar in huis en worden gered (Jz 6:22-23). Omdat zij haar woorden geloven, zijn zij gered. Hoe staan wij bekend, gelooft men ons getuigenis?

In Sodom waren ook eens twee mannen, engelen, die getuigenis gaven van het oordeel dat over Sodom zou komen. Zij kwamen bij Lot en vroegen hem wie hij nog meer in huis had. Toen het erop aankwam, gingen zijn schoonzonen niet mee. Zij geloofden zijn getuigenis niet (Gn 19:14). Het getuigenis van Lot vormt een schril contrast met dat van Rachab. Dat komt, omdat Lot al een gelovige was, maar er totaal niet naar leefde, terwijl Rachab radicaal met haar oude leven had gebroken en zich aan Gods kant en de kant van Gods volk stelde.

Toen ging Lot naar buiten en sprak tot zijn schoonzoons, die zijn dochters [tot vrouw] zouden nemen, en zei: Sta op! Ga naar buiten, uit deze plaats! Want de HEERE gaat deze stad te gronde richten. Maar hij was in de ogen van zijn schoonzoons als iemand die grappen maakte. (Gn 19:14)

In de beide verkenners die getuigen van de redding, kunnen we een beeld zien van de beide getuigen die God ons heeft gegeven: het Woord en de Geest. Gods Woord geeft ons de zekerheid van de redding. Rachab heeft gelooft wat de verkenners, de getuigen, hebben gezegd. Daardoor is ze gered. Zo geeft het geloof in wat God heeft gezegd zekerheid van de behoudenis. De tweede getuige is de Heilige Geest. Het Woord en de Geest getuigen van een Mens in de hemel. Dat spreekt van een volbracht werk. De Heer Jezus heeft de Heilige Geest gezonden om van Hem te getuigen (Jh 16:13-14). Als de vijand ons wil aanvallen, mogen we zien op Hem.

Maar wanneer Hij is gekomen, de Geest van de waarheid, zal Hij u in de hele waarheid leiden; want Hij zal vanuit Zichzelf niet spreken, maar alles wat Hij zal horen, zal Hij spreken en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen. Hij zal Mij verheerlijken, want Hij zal uit het mijne nemen en het u verkondigen. (Jh 16:13-14)

Rachab toont twee geloofswerken. Van beide wordt in het Nieuwe Testament melding gemaakt. Het eerste geloofswerk is dat zij “de verspieters met vrede had opgenomen” (Hb 11:31). Het tweede geloofswerk is dat zij hen “langs een andere weg uitgelaten had” (Jk 2:25). In Hebrëen 11:31 is sprake van haar geloof. In Jakobus 2:25 wordt gesproken over haar werken in het opnemen van de boodschappers, die ze langs een andere weg weer uitlaat. Beide getuigenissen vullen elkaar aan. Geloof zonder werken is dood (zie Jk 2:17). Rachab bewijst haar geloof door haar daden.

Zij laat de verkenners gaan in het vertrouwen op hun toezegging. Jakobus spreekt over "boodschappers", terwijl het toch verkenners waren. Maar voor Rachab zijn het mannen die met een boodschap van God tot haar zijn gekomen. Zij spraken woorden van redding die zij nodig had. Ze was overtuigd van het komende oordeel, maar wist nog niet hoe ze daaraan kon ontkomen.

De verkenners zijn door de deur binnengekomen, maar Rachab laat hen door een andere weg, het raam, naar buiten. Ze laat hen gaan, maar in het vertrouwen dat ze zullen terugkomen. Rachab blijft met een gelukkig en hoopvol hart achter. Ze leeft niet meer bij de deur, maar bij het raam: ze ziet uit naar de verlossing. Het raam van Rachab is niet naar Jericho gericht, maar naar buiten, naar het volk van God.

De naam van Rachab komt in twee opmerkelijke namenlijsten in het Nieuwe Testament voor. Eerst in *Mattheüs 1:5*, in het geslachtsregister van de Heer Jezus. Zij is een van de vier vrouwen die in dat geslachtsregister worden genoemd. De tweede namenlijst is die van de geloofsgetuigen in *Hebreeën 11*. In die lijst worden slechts twee vrouwen genoemd, zij en Sara. Daardoor wordt zij op een speciale wijze met de vrouw van Abraham verbonden.

Haar vermelding in *Jakobus 2* verbindt haar met Abraham van wie een werk van het geloof in de voorgaande verzen wordt aangehaald. Zowel Abraham als zij wordt door Jakobus aangehaald om aan te tonen op welke manier het aanwezige, maar onzichtbare geloof door de werken zichtbaar wordt. Zeggen dat je gelooft, is niet voldoende. De belijdenis van het geloof wordt alleen gerechtvaardigd als er werken zijn die uit het geloof voortkomen en daardoor het bewijs leveren dat er echt geloof aanwezig is.

Overigens zijn de geloofsdaden van zowel Rachab als Abraham niet direct daden die door de wereld worden bewonderd. In de ogen van de wereld is Rachab een landverraadster en Abraham een kindermoordenaar.

Zodra de verkenners zijn weggegaan, hangt ze het snoer uit het raam. Ze wacht er niet mee tot het volk van God het land binnentrekt (*vers 18*). Ze legt direct getuigenis af van haar geloof. Het snoer betekent haar redding. Daardoor staat ze in verbinding met het volk van God. Haar huis staat op de muur, op de buitenzijde ervan. Daar laat zij de

verkenners uit huis. Het scharlaken snoer ziet op het werk van de Heer Jezus. Scharlaken is een rode kleurstof die verkregen werd van een bepaald soort worm. Dit staat in verbinding met een uitspraak die profetisch op de Heer Jezus op het kruis doelt: *“Maar ik ben een worm en geen man”* (Ps 22:7).

Scharlaken spreekt niet alleen van het lijden van de Heer Jezus, maar ook van Zijn koningschap. Koningen gingen gekleed in scharlaken. Hij verkrijgt Zijn koningschap door lijden. Opmerkelijk is dat het evangelie dat de Heer Jezus voorstelt als Koning (*het evangelie naar Mattheüs*) als enige van de vier evangeliën spreekt over de scharlaken mantel die Hem spottend werd omgedaan (Mt 27:28).

De rode kleur spreekt van het bloed. Niet alleen de woorden van de verkenners, maar ook de grondslag van het vergoten bloed geeft de zekerheid van de redding. Rachab en haar familie schuilen als het ware achter het bloed, zoals eens de eerstgeborenen in Egypte veilig waren voor de verderfengel door het bloed aan de deurposten (*zie Ex 12:12-13*).

Terugkeer van de verkenners | *verzen 22-24*

22 Zij gingen weg, kwamen in het bergland en bleven daar drie dagen, totdat de achtervolgers teruggekeerd waren. Want de achtervolgers hadden hen op heel de weg gezocht maar niet gevonden. 23 Toen keerden die twee mannen terug. Zij daalden af uit het bergland, staken over en kwamen bij Jozua, de zoon van Nun. Zij vertelden hem alles wat hun overkomen was, 24 en zeiden tegen Jozua: Zeker, de HEERE heeft ons heel dat land in handen gegeven, want ook alle inwoners van het land zijn voor ons weggesmolten [van angst].

De verkenners zijn drie dagen in het land geweest. Het getal drie, dat vaker in de eerste hoofdstukken van *Jozua* voorkomt, wijst op de opstanding van de Heer Jezus die op de derde dag na Zijn dood plaatsvond. Om de zegen van het land te leren kennen is het altijd van belang de opstanding van de Heer Jezus in gedachten te houden.

Het getuigenis dat de verkenners aan Jozua geven over de situatie in het land is het getuigenis dat zij uit de mond van Rachab hebben gehoord en in haar daden hebben gezien. In haar hebben ze gezien wat God doet.

Jozua 3

De ark neemt hier de centrale plaats in. De ark daalt het eerst af in het water van de Jordaan. Daardoor blijven de wateren op een afstand staan en is de weg voor het volk vrij. Op eerbiedige afstand trekken zij langs de ark, die in het midden blijft staan tot het hele volk veilig aan de overkant is gekomen.

Hierin zien we een prachtig beeld van het werk van de Heer Jezus. Hij heeft de weg naar de zegeningen van het hemelse land vrijgemaakt door voor de gemeente het oordeel (waarvan de wateren een beeld zijn, zie Ps 42:8) te ondergaan. Allen die tot de gemeente behoren, kijken op een eerbiedige afstand dankbaar naar Hem, Die voor hen het oordeel heeft afgewend.

Het gaan door de Jordaan herinnert onwillekeurig aan de doortocht door de Rode Zee. Als we de beide doortochten met elkaar vergelijken, zien we dat er enkele verschillen zijn. Beide doortochten zijn in hun geestelijke betekenis een beeld van de dood van de Heer Jezus, maar beide wateren stellen twee verschillende gezichtspunten van Zijn dood voor. Wat voor Israël op twee verschillende tijdstippen in hun geschiedenis plaatsvond, ligt in de geestelijke betekenis voor ons anders. Bij onze bekering zijn wij (in beeld) zowel door de Rode Zee als door de Jordaan gegaan.

De Rode Zee stelt de dood van de Heer Jezus voor waardoor we bevrijd zijn uit de macht van de zonde. Het volk Israël komt na de Rode Zee in de woestijn en dat is wat de wereld voor ons na onze bekering is geworden. De Jordaan stelt de dood van de Heer Jezus voor waardoor we in het hemelse land zijn gekomen. Het land is een beeld van de hemelse gewesten, waar we gezegend zijn *“met alle geestelijke zegening”* (Ef 1:3). Daarbij laten wij niet, zoals Israël, de woestijn achter ons. Het zijn beelden. We blijven, zolang we op aarde leven, in de woestijn en tevens in de hemelse gewesten, maar we zijn niet op hetzelfde moment op beide terreinen. Als we bijvoorbeeld hard werken en moe worden, ervaren we het leven in de woestijn. Zo ook als onze (kleine) kinderen ons veel werk bezorgen. Als we echter bezig zijn met Gods Woord en genieten van de Heer Jezus, ervaren we wat het is om in de hemelse gewesten te zijn.

Er zijn nog meer verschillen tussen de doortocht door de Rode Zee en die door de Jordaan. De doortocht door de Rode Zee gebeurde 's nachts – de doortocht door de Jordaan gebeurt overdag. De doortocht door de Rode Zee was een vlucht, met de vijand op de hielen – de doortocht door de Jordaan gebeurt in alle rust, in majesteit, waarbij het volk op de vijand afgaat. Door de Rode Zee ging het volk tussen twee muren van water – bij het gaan door de Jordaan worden de wateren op grote afstand gehouden, terwijl in het midden alleen de ark wordt gezien.

Bij de Rode Zee moest het volk stil zijn (*Ex 14:14*). God deed alles. Hij versloeg de vijand voor wie het volk op de vlucht was.

De HEERE zal voor u strijden, en ú moet stil zijn. (Ex 14:14)

Aan de andere oever zagen ze dat God hen van de macht van de vijand had bevrijd (*zie Ex 14:30*). Mozes ging voorop. Met zijn staf verdeelde hij de wateren, waardoor het volk vrij kon doortrekken.

De waarheid daarvan wordt in de *brief aan de Romeinen* getoond. In die brief zien we ons leven als zondaar in de wereld. Daar worden we in de doop bij een gestorven Christus gevoegd (*Rm 6:3*), zoals het volk tot Mozes gevoegd werd in de Rode Zee (*1Ko 10:1-2*). Na onze doop zien we de wereld als een woestijn, het land van de dood.

Of weet u niet, dat wij allen die tot Christus Jezus gedoopt zijn, tot zijn dood gedoopt zijn? (Rm 6:3)

Want ik wil niet, broeders, dat u onbekend is, dat onze vaders allen onder de wolk waren, allen door de zee zijn heengegaan, allen tot Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee, ... (1Ko 10:1-2)

In de *brief aan de Romeinen* lezen we nergens dat we met Christus zijn opgewekt. Daarvoor moeten we naar de *brieven aan de Kolossers en de Efeziërs*. In die brieven lezen we over de dood en opstanding van de Heer Jezus en Zijn plaats nu in de hemel. Dat wordt ons in beeld in de Jordaan voorgesteld. In onze geestelijke ontwikkeling komt het besef daarvan later. Eerst hebben we alleen oog voor de nood van onze zonden. De oplossing daarvoor hebben we in Christus Die voor ons stierf.

Later ontdekken we dat we met Hem door de Jordaan zijn gegaan, dat wil zeggen dat we oog krijgen voor alles wat door de dood en opstanding van de Heer Jezus door God aan ons is geschonken vanwege onze verbinding met Hem. Daarvoor is een rustige overlegging van drie dagen nodig. De dood en opstanding van de Heer Jezus liggen opgesloten in het getal drie (*vers 2*). Er is voedsel nodig (*Jz 1:11*), oefening in

onze zielen en harten om te verstaan wat de Jordaan betekent, om daarna het land in te gaan.

De Rode Zee is een uitgang (*Exodus*); de Jordaan laat zien dat de dood van de Heer Jezus niet alleen een uitgang is, maar ook een ingang. De uitgang uit de macht van de dood is geweldig en geeft vreugde. Maar God wil ons door de dood en opstanding van de Heer Jezus het land laten ingaan. Zoals gezegd wordt die waarheid ons in de *brieven aan de Kolossers en de Efeziërs* voorgesteld. We zijn niet alleen met Christus gestorven (*brief aan de Romeinen*), maar ook met Hem opgewekt (*brief aan de Kolossers*) en in Hem gezet in de hemelse gewesten (*brief aan de Efeziërs*).

De Rode Zee zegt dat wij met Christus gestorven zijn. De Jordaan zegt dat wij ook met Hem opgewekt zijn, maar met het hele land nog voor ons. Daarom moeten we de dingen bedenken die boven zijn (*Ko 3:1-2*). De *brief aan de Efeziërs* gaat nog een stap verder en ziet ons al in het bezit van het land. De strijd is daar een verdedigingsstrijd wat we in beeld zien aan het eind van het boek *Jozua*.

Als u nu met Christus opgewekt bent, zoekt dan de dingen die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan Gods rechterhand. Bedenk de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn. (Ko 3:1-2)

Het boek *Jozua* kunnen we beschouwen als de brug tussen de *brief aan de Kolossers* en die aan *de Efeziërs*. We zijn levend gemaakt en in Christus gezet in de hemelse gewesten (*zie Ef 1:3*). We zijn al in de hemel. Dat is onze positie. Het boek *Jozua* laat ons zien hoe we die positie kunnen beleven, hoe we kunnen verwerklijken wat we zijn. Maar dan moeten we eerst besef krijgen van de Jordaan. Zelfs nadat ze door de Jordaan zijn gegaan, veroveren ze het land niet bliksemsnel. Ze blijven eerst nog drie weken voor Jericho. Alles gaat in rust.

Al deze beelden willen ons laten nadenken over de vraag: Wat betekent de dood van de Heer Jezus? Hij nam niet alleen mijn zonden weg, maar Hij verwierf voor Zichzelf de hemel en ook voor mij. Het antwoord daarop van mij zal ik in mijn praktisch geloofsleven laten zien. Daarin wordt duidelijk wat ik daarvan heb gezien en welke betekenis ik daaraan toeken.

Instructies voor de doortocht | verzen 1-3

1 Toen stond Jozua 's morgens vroeg op. Zij braken op uit Sittim en kwamen tot aan de Jordaan, hij en al de Israëlieten. En zij overnachtten daar voordat zij overstaken.

2 En het gebeurde na verloop van drie dagen dat de beambten door het midden van het kamp gingen 3 en het volk geboden: Wanneer u de ark van het verbond van de HEERE, uw God, ziet, en de Levitische priesters [die] hem dragen, moet ú vanaf uw plaats opbreken en hem volgen.

Jozua staat op die belangrijke dag met die belangrijke gebeurtenis vroeg op. Als leider van het volk moet hij in alles voorop gaan. Vroeg opstaan is een kenmerk van hem (Jz 6:12; 7:16; 8:10), evenals van andere leiders van Gods volk: Mozes (zie Ex 24:4; 34:4), David (zie Ps 57:9; 119:147), Hizkia (zie 2Kr 29:20). Bovenal is het een kenmerk van de overste Leidsman (Mk 1:35; zie ook Js 50:4).

En 's morgens vroeg, toen het nog diep in de nacht was, stond Hij op, ging naar buiten en ging weg naar een woeste plaats en daar bad Hij. (Mk 1:35)

Als het ogenblik voor de overtocht daadwerkelijk is aangebroken, wordt eerst de aandacht op de ark gericht: "Wanneer u de ark van het verbond van de HEERE, uw God, ziet." Alles gaat om de ark, die doet alles; het volk moet alleen maar volgen. In deze beide hoofdstukken 3 en 4 zijn de ogen van het volk daarop gericht (de ark wordt in deze twee hoofdstukken zestien keer genoemd). Ze zien het hemelsblauw, de kleur van de hemel.

Zo kunnen wij alleen leren wat de zegeningen van het land betekenen als onze ogen voortdurend gericht zijn op de Heer Jezus, de Zoon van God. 'De ark van de HEERE' is een beeld de Heer Jezus als God (voorgesteld in het goud van de ark) en Mens (voorgesteld in het hout van de ark). Zijn Persoon staat voor ons. God wil Hem verheerlijken. Dat het de ark van het 'verbond' is, herinnert aan Gods beloften.

Het is ook de ark van "de Heere van de hele aarde" (vers 11). Dat laat ons zien dat het land aan Hem toebehoort. Daarom kan Hij het geven aan wie Hij wil. Daartoe is Hem "gegeven alle macht in hemel en op <de> aarde", zoals Hij na Zijn opstanding zegt (Mt 28:18). Verder wordt de ark in hoofdstuk 4:16 nog "de ark van de getuigenis" genoemd. Dat wijst op Gods

getuigenis tot ons door Zijn Woord (de wet, de tafelen in de ark). Ook op die manier is de ark een beeld van de Heer Jezus: Hij spreekt tot ons.

De ark wordt gedragen door de Levitische priesters. Priesters zijn eraan gewoon tot God te naderen en in Zijn directe tegenwoordigheid te verkeren. Zij stellen geestelijke gelovigen voor die ons door hun dienst deze Persoon kunnen tonen. Zij dragen de ark op hun schouders en houden zo de ark hoog, opdat wij de ark beter kunnen zien.

Afstand tussen de ark en het volk | verzen 4-6

4 Er moet echter een afstand zijn tussen u en [de ark] van ongeveer tweeduizend el lengte. U mag er niet dichterbij komen, opdat u de weg zult weten die u moet gaan, want u bent die weg niet eerder gegaan.

5 Verder zei Jozua tegen het volk: Heilig u, want morgen zal de HEERE wonderen doen in uw midden. 6 En tegen de priesters zei Jozua: Neem de ark van het verbond op en ga voor het volk uit. Toen namen zij de ark van het verbond op en gingen voor het volk uit.

De ark gaat het eerst in de Jordaan. Dat geeft in beeld aan dat de Heer Jezus eerst in de dood is gegaan. Hij stierf eerst en pas daarna leerden wij dat wij met Hem in die dood waren. Omdat Zijn dood uniek is, blijft er altijd een grote afstand tussen Hem en ons. Dat wordt weergegeven in de opdracht van Jozua dat er een grote afstand moet zijn tussen het volk en de ark. Wij zullen die afstand altijd moeten respecteren, maar zullen die ook willen respecteren. Hij is en blijft "de eerstgeborene onder vele broeders" (Rm 8:29). De afstand tussen Hem en ons is niet te overbruggen. Het zou aanmatigend zijn dat te proberen. We mogen Hem niet tot ons niveau verlagen of menen dat wij in onszelf zijn zoals Hij is.

De weg die het volk moet gaan, is een weg die ze niet eerder zijn gegaan. Het volk kan de ark alleen maar volgen op die weg. Als hun ogen op de ark gericht zijn, hoeven ze niet te vrezten. Zo is er voor ons een nieuwe en ook een levende weg (Hb 10:20) die door de dood van de Heer Jezus voor ons ge-

Daar wij dus, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, langs [de] nieuwe en levende weg die Hij ons heeft ingewijd door het voorhangsel heen, dat is zijn vlees, ... (Hb 10:19-20)

opend is. Wij mogen die weg met vreugde gaan (zie Ps 66:6), zonder de smarten van de dood te ondergaan, want die heeft Hij voor ons gedra-

gen. In Zijn liefde heeft Hij de wateren van de dood in al hun verschrikking over Zich heen laten gaan (*zie HI 8:7; zie ook Ps 42:7*). Als gevolg daarvan neemt Hij ons bij de hand en leidt ons op wegen waarop we steeds nieuwe zegen zullen zien. We zullen wonderen zien.

Om die wonderen te kunnen zien is heiliging nodig. Anders is onze blik niet zuiver en kunnen we niets zien van het machtige werk dat de Heer Jezus heeft verricht en de heerlijke gevolgen daarvan zullen we niet kunnen genieten. Heiliging is noodzakelijk willen we zicht houden op toekomstige gebeurtenissen (*1Th 5:23*). Omgekeerd zal het uitzien naar alles wat de Heer Jezus voor ons heeft bewerkt, een heiligende invloed op ons leven hebben (*1Jh 3:3*).

Moge nu de God van de vrede Zelf u geheel en al heiligen en moge geheel uw geest en ziel en lichaam onberispelijk worden bewaard bij de komst van onze Heer Jezus Christus.
(*1Th 5:23*)

En ieder die deze hoop op Hem heeft, reinigt zich zoals Hij rein is.
(*1Jh 3:3*)

Jozua door de HEERE bemoedigd | vers 7

7 Want de HEERE had tegen Jozua gezegd: Deze dag zal Ik beginnen u groot te maken voor de ogen van heel Israël, opdat zij weten dat Ik met u zijn zal zoals Ik met Mozes geweest ben.

Het groot maken van Jozua is ook een beeld van wat met de Heer Jezus is gebeurd. Wat onder aanvoering van Jozua gebeurt met de ark en met het volk, is van buitengewone betekenis. Na de bevrijding uit Egypte en de veertigjarige tocht door de woestijn brengt Hij het volk het land binnen! En hoe? Dwars door de Jordaan, de wateren van de dood!

Is de Heer Jezus niet nog groter voor ons geworden nu Hij in de heerlijkheid is dan dat we Hem alleen zouden kennen als de Verlosser van onze zonden? We zien nu niet alleen wat Hij heeft weggedaan (onze zonden), maar ook wat Hij voor ons heeft verworven (hemelse zegeningen). De Heilige Geest is gekomen om ons daarvan te vertellen (*zie Jh 16:13-15*).

De verheerlijking van de Heer Jezus door God aan Zijn rechterhand is het bewijs dat God met Hem is zoals Hij ook met Hem was toen Hij op aarde was (*Hd 10:38*). Hij heeft God verheerlijkt op aarde. Daarom heeft God Hem verheerlijkt in de hemel (*zie Jh 13:31*).

Hij is [het land] doorgegaan, terwijl Hij goeddeed en allen gezond maakte die door de duivel waren overvloedig, want God was met Hem.
(*Hd 10:38*)

De ark moet voorop gaan | verzen 8-11

8 En ú moet de priesters die de ark van het verbond dragen, gebieden: Zodra u aan de rand van het water van de Jordaan komt, sta [dan] stil in de Jordaan. 9 Toen zei Jozua tegen de Israëlieten: Kom hierheen en luister naar de woorden van de HEERE, uw God. 10 Vervolgens zei Jozua: Hierdoor zult u weten dat de levende God in uw midden is en dat Hij de Kanaänieten, de Hethieten, de Hevieten, de Ferezieten, de Girgazieten, de Amorieten en de Jebusieten geheel en al van voor uw [ogen] zal verdrijven. 11 Zie, de ark van het verbond van de Heere van de hele aarde gaat voor u uit de Jordaan in.

Jozua moet van de HEERE de priesters bevelen wat ze moeten doen. Hij vraagt de priesters naderbij te komen, opdat zij *“de woorden van de HEERE, uw God”* zullen horen. Wat Jozua zegt, zijn de woorden van God omdat hij doorgeeft wat God hem heeft opgedragen.

Toen ze door de Rode Zee gingen, was dat om aan hun vijanden te ontkomen. Nu gaan ze door de Jordaan en dat is om tegen hun vijanden te strijden. God zal Zich daarbij doen kennen als de levende God. Hij gaat voor hen uit en zal de zeven volken (*zie Dt 7:1*) die het land voor zichzelf opeisten, voor hen uit verjagen. Deze zeven volken stellen een volmaaktheid (waarvan het getal zeven spreekt) in boosheid voor.

De levende God zal op zichtbare wijze in *“de ark van het verbond van de HEERE van de hele aarde”* voor hen overtrekken. Zijn eerste doel is *“de Jordaan in”* gaan. God gaat Zijn volk voor op elke weg die Hij wil dat het gaat en trekt dan met

Zijn volk op (*Js 43:2*). Hij, Die Wanneer u zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, door rivieren, zij zullen u niet overspoelen. (*Js 43:2a*)
Heer is van *“de wereld en al wat zij bevat”* (*Ps 50:12*) omdat

Hij de Schepper is, ging eerst in de dood, om daarna aan allen die Zijn volk zijn het beloofde land te geven.

Het volk wordt door een *“zie”* opgeroepen naar de ark te kijken. Zo worden wij opgeroepen naar de Heer Jezus te kijken Die voor ons in de dood ging, om daaruit weer op te staan en ons binnen te brengen in ons ‘beloofde land’.

Twaalf mannen | vers 12

12 Nu dan, neem voor u twaalf mannen uit de stammen van Israël, uit elke stam één man.

In een tussenzin wordt de opdracht vermeld dat er twaalf mannen van het volk moeten worden afgezonderd. Dat is voor een dienst die ze pas in *hoofdstuk 4:4* zullen verrichten. Deze twaalf mannen vertegenwoordigen het hele volk, want er komt uit elke stam iemand. Dat dit wordt vermeld midden in het betoog van Jozua over de ark, verbindt deze mannen op een speciale manier met de ark. Zij zullen met meer dan gewone belangstelling verder hebben geluisterd en toegekeken.

Ook wij krijgen een opdracht. Soms weten we nog niet wat die inhoudt. Maar het besef dat we afgezonderd zijn voor God, zal ons met de grootste belangstelling naar de Heer Jezus laten kijken, naar Zijn werk en wat er met Hem is gebeurd. Dat maakt ons geestelijk geschikt voor de taak die ons wordt opgedragen.

De wateren afgesneden | verzen 13-16a

13 Want het zal gebeuren, zodra de voetzolen van de priesters die de ark van de HEERE, de Heere van de hele aarde, dragen, in het water van de Jordaan komen, dat het water van de Jordaan afgesneden wordt, [namelijk] het water dat van bovenaf vloeit; het zal blijven staan als een dam.

14 En het gebeurde toen het volk uit zijn tenten opbrak om de Jordaan over te steken, dat de priesters de ark van het verbond droegen, voor het volk uit. 15 En zodra de dragers van de ark tot aan de Jordaan kwamen, en de voeten van de priesters die de ark droegen, in het water gedompeld waren, aan de rand van het water – de Jordaan was helemaal buiten zijn oevers getreden al de dagen van de oogst – 16 bleef het water dat van bovenaf kwam, staan. Het bleef staan als een dam heel ver weg bij de stad Adam, die naast Sarthan ligt.

Opnieuw wordt de aandacht gevestigd op “de ark van de HEERE, de Heere van de hele aarde”. Hier worden de namen samen gebruikt die eerder in verband met de ark apart zijn gebruikt (*verzen 3,11*). “De HEERE” is Jahweh, de verbondsgod van Israël. “De Heere” is Adonai, de Heer Die gezag heeft en voor Wie het een ieder past zich te buigen. Die

trouwe God van het verbond, bekleed met majesteit, gaat de Jordaan in.

Het volk moet ademloos hebben toegezien, in gespannen verwachting van wat het water met de ark zou doen. Het wonder voltrekt zich voor hun ogen: het water wordt afgesneden. De weg wordt droog. De toegang tot het land is open. Dat is het werk van de ark, daarop zijn de ogen gericht. Dit gebeurt bij de stad 'Adam'. De naam 'Adam' herinnert eraan hoe de zonde en de dood in de wereld zijn gekomen. Hier wordt de dood afgesneden omdat de ark de wateren van de dood tegenhoudt.

Op het moment dat de ark de Jordaan ingaat, is de Jordaan voller dan ooit. Het volk gaat het land in als de oogst rijp is. De opbrengst van het land kan door het volk worden gegeten. Wie eenmaal de dood in zijn heerlijkheid heeft gezien, ziet ook de volle oogst van het land.

Israël trekt op het droge over | *verzen 16b-17*

En [het water] dat naar de zee van de Vlakte, de Zoutzee, stroomde, verdween, het werd afgesneden. Toen stak het volk over, tegenover Jericho. 17 Maar de priesters die de ark van het verbond van de HEERE droegen, stonden op het droge, in het midden van de Jordaan, onbeweeglijk. En heel Israël stak over op het droge, tot heel het volk het oversteken van de Jordaan voltooid had.

Het volk kan doortrekken. Als het volk doorgetrokken is, vloeit het water nog niet terug. Alles gebeurt in rust. Onbeweeglijk staan de priesters met de ark op het droge in het midden van de Jordaan. Deze onbeweeglijkheid laat zien hoe volkomen de situatie door de ark wordt beheerst. De wateren zijn even onbeweeglijk. Ze staan als een dam. Er is geen enkele beweging in wat anders de dood tot gevolg zou hebben, omdat de ark daar rotsvast staat. Geen enkele macht is in staat iets te beginnen tegen Hem Die de 'vaste rots van ons behoud' is.

Jozua 4

Twaalf mannen nemen ieder een steen uit de Jordaan mee naar de oever. Deze stenen worden in Gilgal opgericht tot een gedenkteken voor het nageslacht. Twaalf andere stenen worden door Jozua midden in de Jordaan opgericht, ook tot een gedenkteken. Het getal twaalf stelt het hele volk van God voor.

De stenen in de Jordaan staan op de plaats waar de ark heeft gestaan. Er vindt dus als het ware eenmaking plaats van het volk met de ark op de plaats van het oordeel. Zo is het ook voor ons. De gelovige is geoordeeld in Christus (Ko 2:11). Maar de ark is ook weer uit de Jordaan omhooggekomen. De twaalf stenen aan de oever van de Jordaan herinneren de gelovige eraan dat hij met Christus is gestorven én opgestaan (Ko 2:12).

In Hem bent u ook besneden met een besnijdenis, niet met handen ver-richt, in het uittrekken van het li-chaam van het vlees, in de besnijde-nis van Christus, ... (Ko 2:11)

..., met Hem begraven in de doop. In Hem bent u ook mee opgewekt door het geloof in de werking van God, die Hem uit [de] doden heeft opgewekt. (Ko 2:12)

Twaalf stenen als teken voor de kinderen | verzen 1-8

1 En het gebeurde toen heel het volk het oversteken van de Jordaan voltooid had, dat de HEERE tegen Jozua zei: 2 Neem voor u twaalf mannen uit het volk, uit elke stam één man, 3 en gebied hun: Neem van hier uit het midden van de Jordaan, van de plaats waar de voeten van de priesters staan, voor uzelf twaalf stenen op. Neem ze met u mee naar de overkant en leg ze neer in het kamp waar u deze nacht gaat overnachten.

4 Daarop riep Jozua de twaalf mannen die hij had laten aanstellen uit de Israëlieten, uit elke stam één man, 5 en Jozua zei tegen hen: Ga voor de ark van de HEERE, uw God, uit naar het midden van de Jordaan. En laat ieder voor zich een steen op zijn schouder heffen, volgens het aantal stammen van de Israëlieten, 6 zodat dit een teken is onder u. Wanneer uw kinderen morgen vragen zullen: Wat betekenen deze stenen voor u, 7 dan moet u tegen hen zeggen, dat het water van de Jordaan werd afgesneden voor de ark van het verbond van de HEERE. Toen hij door de Jordaan ging, werd het water van de Jordaan afgesneden. Daarom zullen deze stenen voor de Israëlieten tot een gedenkteken zijn tot in eeuwigheid.

8 De Israëlieten deden zoals Jozua geboden had. Zij namen twaalf stenen op uit het midden van de Jordaan, zoals de HEERE tegen Jozua gezegd had, volgens het aantal stammen van de Israëlieten; en zij namen ze met zich mee naar de overkant, naar het kamp, en legden ze daar neer.

De wateren kunnen nog niet terugvloeien, want er moeten uit de diepte van de Jordaan twaalf stenen worden opgenomen. Dat moet gebeuren door de twaalf mannen die daar al voor apart zijn gezet (Jz 3:12). Zij moeten gaan naar de plaats waar de priesters nog staan. Van de plaats waar de voeten van de priesters staan, moeten ze twaalf stenen opnemen en in het kamp dragen. Deze stenen moeten een teken worden voor hen en hun kinderen.

Het teken spreekt van de Heer Jezus voor Wie de dood geweken is. Als later ouders met hun kinderen langs het teken lopen en de kinderen vragen naar de betekenis van het teken, dan kunnen de ouders zeggen dat dit de plaats is waar zij het land zijn binnengekomen. Voor ons wil het zeggen dat wij onze kinderen vertellen dat de dood van de Heer Jezus de ingang tot het land heeft gegeven. Het is een herinnering aan het feit dat Hij in de dood was, maar nu is opgestaan en in de hemel is.

Het teken staat aan de oever van de Jordaan. Het teken verwijst niet alleen naar de dood van de Heer Jezus. Het is niet alleen een teken dat de ark er was. Het teken bestaat uit twaalf stenen die uit de Jordaan komen. Twaalf is het getal van de stammen die met elkaar het hele volk van God vormden. Daarom wijst het teken er ook op dat de twaalf stammen in de Jordaan waren. Het stelt voor ons voor dat Christus in de dood was en dat wij daar waren met Hem. Evenzo stelt het voor dat Hij is opgestaan en wij met Hem. Wij staan in Hem aan de oever, in het land van de levenden.

Spreken wij daarover met onze kinderen? De ervaring dat we met Christus zijn gestorven en opgewekt, is niet een ervaring die we slechts één keer in ons leven opdoen. Telkens weer moeten we het teken aan de oever zien. We zullen tot in eeuwigheid het Lam zien *“staan als geslacht”* (Op 5:6).

Jozua richt twaalf stenen op in de Jordaan | vers 9

9 Jozua richtte ook twaalf stenen op in het midden van de Jordaan, op de plaats waar de voeten van de priesters hadden gestaan die de ark van het verbond droegen. Ze zijn daar tot op deze dag.

Wat Jozua hier doet, lijkt hem niet te zijn opgedragen door God. Het is iets wat hij zelf doet en niet overlaat aan anderen. Jozua is een type van Christus in de Geest. Wat hij hier doet, herinnert ons eraan dat wat Christus deed in de diepten van de Jordaan, Hij helemaal alleen deed. Deze handeling van Jozua zegt ons dat de Geest ook bij ons wil bewerken dat we persoonlijk in de diepte van de Jordaan een gedenkteken van twaalf stenen oprichten. We denken er dan aan dat de Heer Jezus in de diepten van het oordeel was voor heel Zijn gemeente. Niemand stond Hem daarin terzijde.

Dat gedenkteken was niet meer te zien toen het water was teruggevloeid. Als Jozua er langs liep en naar die vreselijke doodswateren keek, wist hij dat in dat water het teken was, waar de ark had gestaan. Zo mogen ook wij naar de dood kijken als de dood waarin Hij is geweest zodat nu de dood geen angst meer aanjaagt. De dood heeft geen enkele macht meer over de gemeente (Mt 16:18).

En ook Ik zeg je dat jij Petrus bent, en op deze rots zal Ik mijn gemeente bouwen, en [de] poorten van [de] hades zullen haar niet overweldigen. (Mt 16:18)

Bij het vieren van het avondmaal kijken we op deze wijze naar de dood van de Heer Jezus. Het *“doet dit tot mijn gedachtenis”* (1Ko 11:24) heeft met Zijn dood te maken. Tegelijk weten we dat Hij, Die dood is geweest, nu als de Levende in ons midden is als we samenkomen om Zijn dood te gedenken. Ook Mozes en Elia, toen zij met Hem op de berg van de verheerlijking waren, spraken met Hem *“over Zijn uitgang die Hij in Jeruzalem zou volbrengen”* (Lk 9:31). Zijn dood zal altijd door ons herdacht worden, we zullen er altijd mee bezig zijn, niet alleen uit dankbaarheid voor onze verlossing, maar ook omdat we daardoor het land zijn binnengebracht.

De overtocht volbracht | verzen 10-13

10 De priesters die de ark droegen, stonden in het midden van de Jordaan, totdat alle dingen voltooid waren die de HEERE Jozua

geboden had tegen het volk te zeggen, overeenkomstig alles wat Mozes Jozua geboden had. Het volk haastte zich en het stak over. 11 En het gebeurde toen heel het volk het oversteken voltooid had, dat de ark van de HEERE [samen] met de priesters overstak voor [de ogen van] het volk.

12 De Rubenieten, de Gadieten en de halve stam Manasse staken in slagorde over voor [de ogen van] de Israëlieten, zoals Mozes tegen hen gezegd had. 13 Ongeveer veertigduizend tot de strijd toegeruste [mannen] staken voor het aangezicht van de HEERE over naar de vlakten van Jericho voor de strijd.

Zij die er het eerst ingegaan zijn, komen er het laatst uit. Zij dragen de ark, de zekere bescherming tegen de dood. Na de rust die alle voorbereiding kenmerkte, gebeurt de overtocht met haast, "het volk haastte zich". Er is verlangen om het beloofde land binnen te gaan. Bij het hele volk dat overtrekt, bevinden zich ook de strijdbare mannen van de tweeënhalve stam. Zij zijn trouw aan de belofte die zij eerder hebben afgelegd (zie Nm 32:27) en waaraan Jozua hen nog onlangs heeft herinnerd (Jz 1:12-15).

Jozua groot gemaakt | verzen 14

14 Op die dag maakte de HEERE Jozua groot voor de ogen van heel Israël en zij hadden ontzag voor hem, zoals zij voor Mozes ontzag hadden gehad, alle dagen van zijn leven.

Wat door de HEERE is aangekondigd (Jz 3:7), is nu gebeurd. Het volk is door de Jordaan getrokken en aangekomen in het beloofde land. Dat is een gebeurtenis van ongekende omvang. Jozua heeft het volk hierin aangevoerd. Zo mag het ook tot ons doordringen hoe groot het is dat Christus door de dood is heengegaan, is opgestaan en naar de hemel is gegaan. De Vader heeft Hem verheerlijkt en Hem voor onze ogen grootgemaakt. Hem zullen we eren in Zijn verheerlijking, zoals we Hem ook eren in Zijn vernedering.

De ark uit de Jordaan | verzen 15-19

15 En de HEERE zei tegen Jozua: 16 Gebied de priesters die de ark van de getuigenis dragen, dat zij uit de Jordaan opklimmen. 17 Toen gebod Jozua de priesters: Klim op uit de Jordaan. 18 En het gebeur-

de, toen de priesters die de ark van het verbond van de HEERE droegen, uit het midden van de Jordaan opgeklommen waren, [en] de voetzolen van de priesters [nog maar net] op het droge stonden, dat het water van de Jordaan op zijn plaats terugkeerde en als voorheen langs zijn beide oevers stroomde.

19 Het volk was de tiende van de eerste maand uit de Jordaan opgeklommen, en zij sloegen hun kamp op in Gilgal, aan de oostkant van Jericho.

Het wegblijven van het water was afhankelijk van waar de ark was. Ging de ark erin, dan weken de wateren. Ging de ark eruit, dan vloeiden de wateren terug. De veiligheid van het volk hing af van de plaats die de ark innam. Als de wateren weer terugvloeien, lijkt het of de dood helemaal niet is overwonnen. In de toepassing op ons zien we dat aan het feit dat er nog steeds mensen sterven, ook gelovigen. Is de Jordaan dan niet overwonnen, behoudt de dood zijn macht? De vraag wordt (in beeld) beantwoord als het volk zichzelf ziet aan de oever van de Jordaan in aanwezigheid van de ark. Zo heeft de dood geen macht meer over hen die met Hem verbonden zijn, maar ook alleen over hen. Voor alle ongelovigen is en blijft de dood de vijand van wie zij vroeg of laat het slachtoffer zullen zijn, als ze zich niet voor dat moment bekeren. De gelovige is met Christus gestorven en opgewekt. De dood is overwonnen. Dat maken de stenen duidelijk.

De doortocht vindt plaats *“op de tiende van de eerste maand”*. Dat herinnert aan de dag dat het lam voor het Pascha in de huizen van de Israëlieten werd opgenomen (*zie Ex 12:2-3*). Door het Pascha wordt de herinnering aan de dood van Christus onder het oordeel van God als onze Plaatsvervanger in de harten levend gehouden.

God brengt hen vijf dagen voordat de veertig jaren voleindigd zijn in Kanaän. God heeft het zo beschikt, dat zij Kanaän binnentrekken vier dagen vóór het jaarlijkse feest van het Pascha, op de dag dat zij moeten beginnen er zich op voor te bereiden. Hij wil hen direct bij het ingaan van het land herinneren aan hun bevrijding uit Egypte. Daar ligt de oorsprong. Als ze hierover nadenken, zullen ze zeker God verheerlijken als *“de Alfa en de Oméga”* (*Op 22:13*) van hun welzijn en geluk.

Pascha, Rode Zee en Jordaan stellen alle drie Christus in Zijn werk op het kruis voor. In het Pascha bevrijdde God Zijn volk van het oordeel,

dat in plaats van op het volk op het lam kwam (1Pt 1:18-19). Het Pascha is het begin van Gods bevrijdend handelen. Zijn bevrijdend handelen werd gevolgd door de doortocht door de Rode Zee, waar God de vijand van Zijn volk oordeelde. De Heer Jezus versloeg in Zijn dood aan het kruis de vijand die Gods volk gevangen hield (Ko 2:15). Zijn bevrijdend handelen kreeg zijn voltooiing in de doortocht door de Jordaan (Ps 114:3), waar God met de ark als een beeld van Zijn Zoon handelde, zowel in het oordeel van de dood als in de opstanding.

*..., daar u weet dat u niet door vergankelijke dingen zilver of goud, verlost bent van uw onvruchtbare, door de vaders overgeleverde wandel, maar door kostbaar bloed, als van een vlekkeloos en onbesmet lam [het bloed] van Christus.
(1Pt 1:18-19)*

En Hij heeft de overheden en de machten ontwapend en openlijk tentoongesteld en door het [kruis] over hen getriomfeerd. (Ko 2:15)

*De zee zag het en vluchtte, de Jordaan deinsde achteruit, ...
(Ps 114:3)*

Ze legeren zich in Gilgal. Deze plaats krijgt die naam pas als de besnijdenis daar heeft plaatsgevonden (Jz 5:9). Maar hier al wordt erop gewezen omdat ze op de juiste grond zijn voor het uitvoeren van de besnijdenis: op opstandingsterrein. De betekenis van de besnijdenis komt in hoofdstuk 5.

Twaalf stenen opgericht in Gilgal | verzen 20-24

20 Die twaalf stenen die zij uit de Jordaan genomen hadden, richtte Jozua op in Gilgal. 21 Hij zei tegen de Israëlieten: Wanneer uw kinderen morgen aan hun vader vragen: Wat betekenen deze stenen, 22 dan moet u uw kinderen laten weten: Op het droge stak Israël deze Jordaan over, 23 want de HEERE, uw God, heeft het water van de Jordaan voor uw ogen doen opdrogen, totdat u overgestoken was, zoals de HEERE, uw God, met de Schelfzee gedaan heeft, die Hij voor onze ogen heeft doen opdrogen, totdat wij overgestoken waren, 24 opdat alle volken van de aarde zouden weten dat de hand van de HEERE sterk is; opdat u de HEERE, uw God, alle dagen vreest.

Twaalf mannen nemen ieder een steen uit de Jordaan mee naar de oever. Deze stenen worden in Gilgal opgericht tot een gedenkteken voor het nageslacht. Twaalf andere stenen zijn al door Jozua midden in de Jordaan opgericht, ook tot een gedenkteken. Het zijn twaalf stenen om daarmee het hele volk van God voor te stellen. De stenen in de Jordaan staan op de plaats waar de ark heeft gestaan. Er vindt dus als

het ware eenmaking plaats van het volk met de ark op de plaats van het oordeel.

Zo is het ook voor ons. De gelovige is geoordeeld in Christus, toen Hij in de dood ging (Ko 2:11). Maar de ark is ook weer uit de Jordaan omhooggekomen. De twaalf stenen aan de oever van de Jordaan herinneren de gelovige eraan dat hij met Christus is gestorven én opgestaan (Ko 2:12).

In Hem bent u ook besneden met een besnijdenis, niet met handen ver-richt, in het uittrekken van het li-chaam van het vlees, in de besnijde-nis van Christus, ... (Ko 2:11)

..., met Hem begraven in de doop. In Hem bent u ook mee opgewekt door het geloof in de werking van God, die Hem uit [de] doden heeft opgewekt. (Ko 2:12)

De kinderen zullen ons vragen naar ons leven in het land, naar het genieten van de hemelse zegeningen. Met nadruk wordt aan de vaders gezegd dat zij hun kinderen zullen vertel-len hoe de HEERE te werk is gegaan om hun het land te geven. Toekomstige geslachten moeten het vertellen alsof ze er zelf bij geweest zijn en het hen persoonlijk betreft. Zo is het ook met het hele werk van de Heer Jezus. Het is ver vóór onze tijd gebeurd, maar toch kunnen we erover vertellen alsof we erbij waren. De relatie met de Rode Zee wordt gelegd, want alles wat we bezitten in Christus is ook het gevolg van het wegdoen van onze zonden. Daarom wordt er in de brief die over onze geestelijke zegeningen gaat, ook gespro-ken over de vergeving van onze zonden (Ef 1:7).

..., in Wie wij de verlossing hebben door zijn bloed, de vergeving van de overtredingen, ... (Ef 1:7a)

We zien ook een volgorde in het uitleggen van de betekenis van het teken. In *vers 6* wordt als verklaring van het teken gegeven dat het herinnert aan het tegenhouden van het oordeel. Hier is het een getui-genis dat we in het land ingetrokken zijn als gevolg van de dood van de Heer Jezus.

Deze waarheden horen thuis in het christelijk gezin. Vaders moeten in staat zijn uit te leggen wat de dood van de Heer Jezus te maken heeft met het wonen in het land. Dat moeten ze niet overlaten aan leraren in de gemeente of aan de broeder die bijbelles geeft. Deze overlevering moet doorgaan. Kinderen moeten het van hun (geestelijke) vaders horen. Wel moet ieder kind het toetsen aan de Schrift, dat is zijn verantwoordelijkheid.

Jozua 5

Nu het volk in het beloofde land is gekomen, is de eerste opdracht die Jozua voor hen krijgt dat hij hen moet besnijden. De besnijdenis spreekt van het oordeel over het vlees (Ko 2:11). Voor ons betekent dit dat wij de dood op ons eigen vlees moeten toepassen, het in de dood moeten houden. Op die manier wordt de smaad van Egypte (een beeld van de wereld waar het vlees zijn voedsel vindt) weggedaan.

In Hem bent u ook besneden met een besnijdenis, niet met handen ver-richt, in het uittrekken van het li-chaam van het vlees, in de besnijde-nis van Christus, ... (Ko 2:11)

De kracht om te overwinnen is te vinden in het voedsel van het land. Nadat ze het Pascha hebben gevierd, eten ze daarvan. Dit voedsel stelt de Heer Jezus voor. Door Hem te zien in de heerlijkheid worden we naar Zijn beeld veranderd (2Ko 3:18) en ontvangen we kracht voor de strijd. Hij is niet alleen het voedsel, Hij is ook de Bevelhebber of Aan-voerder in de strijd. Tegenover Hem past ons de eerbied die Jozua in de verzen 14-15 betoont.

Wij allen nu, die met onbedekt ge-zicht de heerlijkheid van [de] Heer aanschouwen, worden naar hetzelf-de beeld veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als door [de] Heer, [de] Geest. (2Ko 3:18)

In dit hoofdstuk zien we vier belangrijke gebeurtenissen als voorberei- ding op de verovering van het land:

1. *verzen 2-9*: de besnijdenis als beeld van het oordeel over het vlees.
2. *vers 10*: het vieren van het Pascha als beeld van de verlossing door het Lam van God.
3. *verzen 11-12*: zich voeden met het geroosterde koren als beeld van het zich voeden met een hemelse Christus.
4. *verzen 13-15*: zich scharen achter de "Bevelhebber van het leger van de HEERE" als beeld van het zich plaatsen onder het gezag van Chris-tus.

De angst van de koningen van Kanaän | vers 1

1 Toen al de koningen van de Amoriëten aan deze zijde van de Jordaan, [namelijk] ten westen [daarvan], en al de koningen van de Kanaänieten aan de zee hoorden dat de HEERE het water van de Jordaan had doen opdrogen voor de ogen van de Israëliëten, totdat

wij overgestoken waren, gebeurde het dat hun hart smolt [van angst], en er was geen moed meer in hen vanwege de Israëlieten.

De volken van het land zijn onder de indruk van wat er bij en met de Jordaan is gebeurd. Bij Gods volk en bij mensen als Rachab bewerkt Gods macht eerbiedige vrees. Bij de heidenen bewerkt Gods macht ook vrees. Dat is echter geen eerbiedige vrees, maar een haatdragende siddering. In plaats van innerlijke omkeer en overgave te bewerken bewerkt het verzet. Wat God heeft gedaan, ontnemt de volken de moed om Gods volk aan te vallen. Ze trekken zich terug in hun versterkte steden om weerstand te bieden.

De besnijdenis te Gilgal | *verzen 2-9*

2 In die tijd zei de HEERE tegen Jozua: Maak u stenen messen en besnijd de Israëlieten opnieuw, voor de tweede keer. 3 Toen maakte Jozua voor zich stenen messen en besneed de Israëlieten op de Heuvel van de voorhuiden.

4 Dit was de reden waarom Jozua hen besneed: heel het volk dat uit Egypte getrokken was, de mannen, alle strijdbare mannen, waren onderweg gestorven in de woestijn, nadat zij uit Egypte getrokken waren. 5 Immers, al het volk dat er uittrok, was besneden. Al het volk echter dat onderweg geboren was in de woestijn, nadat zij uit Egypte getrokken waren, hadden zij niet besneden. 6 Want de Israëlieten waren veertig jaar onderweg in de woestijn, totdat heel het volk van strijdbare mannen die uit Egypte getrokken waren, omgekomen was. Zij hadden niet naar de stem van de HEERE geluisterd, [en daarom] had de HEERE hun gezworen dat Hij aan hen het land dat de HEERE aan hun vaders gezworen had ons te geven, niet zou laten zien, een land dat overloeft van melk en honing. 7 Maar hun zonen heeft Hij in hun plaats gesteld. Jozua heeft hen besneden, omdat zij de voorhuid hadden, want zij hadden hen onderweg niet besneden.

8 En het gebeurde, toen zij het besnijden van heel het volk voltooid hadden, dat zij op hun plaats bleven in het kamp tot zij genezen waren.

9 Verder zei de HEERE tegen Jozua: *Vandaag heb Ik de smaak van Egypte van u afgewenteld. Daarom gaf men die plaats de naam Gilgal, tot op deze dag.*

Na de mededeling in *vers 1* dat er geen moed meer is bij de vijanden, is dat menselijkerwijs de ideale gelegenheid om aan te vallen. Maar God bepaalt dat dit de gelegenheid is om het volk te besnijden. De opdracht om zichzelf te besnijden betekent dat het volk zichzelf volkomen onbekwaam maakt voor de strijd. Het volk zal als gevolg van de besnijdenis enkele dagen zo krachteloos zijn dat zij zich niet tegen een eventuele aanval zullen kunnen verdedigen (zie *Gn 34:24-26*). God gaat nooit overhaast te werk. Hij weet wat Hij doet en regelt alles in het voordeel van Zijn volk.

De verovering van het land begint met de les van Gilgal. In de besnijdenis leren ze dat in henzelf geen kracht is. In geestelijk opzicht moet elk van ons persoonlijk de les leren *“dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont”* (*Rm 7:18*). Het volk moet na elke strijd naar Gilgal terugkeren om steeds weer die les te leren als uitgangspunt voor de volgende strijd. De plaats van handeling wordt *“de Heuvel van de voorhuiden”* genoemd. Door deze naam zal deze hoogte voor altijd aan Gilgal verbonden blijven als de plaats waar de besnijdenis plaatsvond.

De besnijdenis moet gebeuren met *“stenen messen”*. Steen is materiaal dat niet door mensenhanden is vervaardigd. God stelt het ter beschikking. Een mes is een instrument waarmee in dit geval iets wordt weggesneden. Het stenen mes ziet op Gods oordeel over de zondige natuur van de mens. God heeft ‘het mes’ gehanteerd toen Hij Christus tot zonde maakte en zo de zonde in het vlees oordeelde (*Rm 8:3*; zie ook *Zc 13:7*; *Gn 22:6*). Wij hanteren het mes als we elke uiting van het vlees in ons oordelen, dat wil zeggen dat we er niet aan toegeven en het negeren (*Ko 3:5*).

Want wat voor de wet onmogelijk was, doordat zij door het vlees krachteloos was - God heeft, doordat Hij zijn eigen Zoon in een [gedaante] gelijk aan [het] vlees van [de] zonde en voor [de] zonde heeft gezonden, de zonde in het vlees veroordeeld; ... (Rm 8:3)

Doodt dan uw leden die op de aarde zijn: hoerij, onreinheid, hartstocht, boze begeerte en de hebzucht, die afgodendienst is, ... (Ko 3:5)

Gilgal heeft vijf kenmerken:

- Het eerste is dat daar het gedenkteken van de twaalf stenen uit de Jordaan staat: het gedenkteken wil zeggen dat er een voortdurende herinnering aan de dood en opstanding van de Heer Jezus is.

- Ten tweede is het de plaats van de besnijdenis: de dood moet op ons vlees en de werken ervan worden toegepast.
- Het derde is dat daar het Pascha op een heel nieuwe wijze wordt gevierd. Het is het eerste Pascha in het land: we mogen bij het gedenken van de dood van de Heer Jezus denken aan alle zegeningen die Hij ons op grond van Zijn werk heeft geschonken.
- Ten vierde geeft God in Gilgal na de besnijdenis een heel nieuw voedsel, de vrucht van het land: we mogen genieten van wat ons aan zegeningen geschonken is.
- Ten vijfde ontmoeten we in Gilgal “*de Bevelhebber van het leger van de HEERE*”: in de strijd die we te voeren hebben om de zegeningen te genieten, gaat Hij voor ons uit. Daardoor is de overwinning zeker.

Jozua krijgt de opdracht het volk voor de tweede keer te besnijden. De betekenis van de besnijdenis vinden we in het Nieuwe Testament. Het Oude Testament geeft niet de leer, maar de voorbeelden hoe we in de praktijk van ons geloofsleven kunnen waarmaken en genieten wat we in Christus hebben ontvangen. Het onderwijs van de brieven van Paulus maakt duidelijk wat de betekenis van de besnijdenis voor ons is, met name die aan de *Romeinen* en die aan de *Kolossers*. De *brief aan de Kolossers* brengt de gelovige in geestelijke zin van Egypte in Kanaän. In die brief komen we geestelijk gesproken in Gilgal.

De sleutelverzen vinden we in *hoofdstuk 2* van de *brief aan de Kolossers*. Daar lezen we dat in Christus alle volheid is en dat de gelovige tot volheid is gekomen in Hem (*Ko 2:9-10*). Dat is de positie van elke gelovi-

Want in Hem woont de hele volheid van de Godheid lichamelijk, en u bent voleindigd in Hem, die het hoofd is van alle overheid en gezag. (Ko 2:9-10)

ge vanaf het moment dat hij tot bekering en geloof is gekomen. Toen werd hij ‘besneden’, dat wil zeggen dat op het moment van zijn bekering en geloof het oordeel dat God over Christus in zijn plaats en voor zijn zonden voltrok, hem toegerekend werd.

Maar na veertig jaar komt een nieuwe besnijdenis. Jozua krijgt de opdracht de Israëlieten voor de tweede keer te besnijden. Dat leert ons het volgende. Je kunt weten in een bepaalde positie te zijn, maar dat is iets anders dan het in praktijk brengen ervan. Als Paulus tot de Filippiërs zegt: “*Wij zijn de besnijdenis*” (*Fp 3:3*), blijkt daaruit dat het voor ons niet om een uiterlijke besnijdenis gaat, maar om een innerlijke, die van

het hart (*Rm 2:28-29*). Dat moet worden waargemaakt door elke werking van het vlees die in ons opkomt, te oordelen (*Ko 3:5*).

De besnijdenis wordt verricht bij een nieuw volk. De hele oude generatie is omgekomen (*vers 6*). Er is een heel nieuwe generatie, die van zonen, het land binnengaan. God noemt Israël: "Mijn zoon" (*Ex 4:22; zie ook Dt 14:1*). Het is een nieuw geslacht van zonen met nieuwe oefeningen. Zij worden besneden. Er is ook een toepassing op de toekomst van het volk, als het hele volk een nieuw hart krijgt in hun binnenste (*Dt 30:6; zie ook Ez 36:26-27*).

Want niet hij is een Jood die het uiterlijk is, en niet dat is de besnijdenis die iets uiterlijks is, in [het] vlees, maar hij is een Jood die het in het verborgen is, en [dat is] besnijdenis: [die] van [het] hart, naar [de] geest, niet naar [de] letter; zijn lof is niet van mensen, maar van God. (Rm 2:28-29)

Doodt dan uw leden die op de aarde zijn: hoererij, onreinheid, hartstocht, boze begeerte en de hebzucht, die afgodendienst is, ... (Ko 3:5)

De HEERE, uw God, zal uw hart en het hart van uw nageslacht besnijden, om de HEERE, uw God, lief te hebben met heel uw hart en met heel uw ziel, zodat u leven zult. (Dt 30:6)

Als het volk besneden is, is de smaad van Egypte afgewenteld. De smaad van Egypte lag de hele woestijnreis lang op hen. Egypte wordt door wijsheid gekenmerkt. Maar wereldse, menselijke wijsheid kan ons niet helpen om te weten hoe we moeten leven. Dat sluit aan bij het gevaar waaraan de Kolossers bloot stonden. Zij waren gevoelig voor de wijsheid die tegenover Christus staat. Dat is een wijsheid waardoor Christus uit de harten wordt verwijderd.

Ze worden ervoor gewaarschuwd zich niet tot prooi van die valse wijsheid te laten maken (*Ko 2:8a*).

Kijkt u uit, dat er niemand is die u tot prooi maakt door de wijsbegeerte ... (Ko 2:8a)

Alles wat van de wereld is, moet van ons worden afgewenteld. Er is sprake van 'afwentelen', alsof het een zwaar gewicht betreft dat op ons ligt en waardoor we aan de wereld onderworpen blijven. Het weg nemen van de dingen van de wereld kan pijn doen als we ze wegsnijden, omdat ze een deel van ons geworden zijn. Het duurt enige tijd voordat we daarvan hersteld zijn. Hoe eerder we radicaal met een zonde afrekenen, des te korter zal de tijd van het herstel hoeven te duren.

Het Pascha | *verzen 10-11*

10 Terwijl de Israëlieten in Gilgal hun kamp hadden opgeslagen, hielden zij het Pascha op de veertiende dag van die maand, in de avond, op de vlakten van Jericho. 11 Zij aten de dag na het Pascha

van de opbrengst van het land, ongezuurde broden en geroosterd [graan], op diezelfde dag.

Wat de pijn zeker zal verzachten, is de gedachte aan het paaslam dat de oorzaak van hun bevrijding uit Egypte was. Het spreekt van de Heer Jezus en het oordeel dat Hem trof om ons te bevrijden uit de macht van de zonde en van het oordeel van God. Daarom kan na de besnijdenis het Pascha gevierd worden, want hoe zou een onbesneden volk het Pascha kunnen vieren? Dat is onmogelijk.

Zo is het onmogelijk zonder zelfoordeel het avondmaal te vieren (1Ko 11:28).

Maar laat men zichzelf beproeven en zo eten van het brood en drinken van de drinkbeker. (1Ko 11:28)

Het wordt hier voor de eerste keer in het land gevierd, nadat het volk het heeft gevierd in Egypte (zie Ex 12:1-14) en in de woestijn (zie Nm 9:1-5). Ze doen het vlak voor de muren van Jericho.

De HEERE richt een tafel aan voor Zijn volk voor de ogen van hen die hen benauwen, dat wil zeggen voor hun vijanden (Ps 23:5a).

U maakt voor mij de tafel gereed voor [de ogen] van mijn tegenstanders; ... (Ps 23:5a)

Het bloed is slechts eenmaal aangebracht, in Egypte (zie Ex 12:7), maar de herinnering aan de bevrijding van het oordeel van God werd ieder jaar gevierd. Wij kunnen het Pascha elke zondag in het avondmaal vieren. Hoe vaker we het doen des te kostbaarder zal het bloed voor ons worden. Zonder het bloed zou er geen verlossing zijn, geen woestijnreis en geen intocht in het land. Zowel in de *brief aan de Efeziërs* als in die *aan de Kolossers* die ons de hoogste christelijke zegeningen voorstellen, wordt over het bloed gesproken en over de vergeving van de zonden (Ef 1:7; Ko 1:14). Nooit mogen we het bloed van het Lam vergeten. We danken alle zegeningen aan het bloed.

..., in Wie wij de verlossing hebben door zijn bloed, de vergeving van de overtredingen, naar de rijkdom van zijn genade, ... (Ef 1:7)

..., in Wie wij de verlossing hebben, de vergeving van de zonden.

(Ko 1:14)

Na het Pascha begon het Feest van de ongezuurde broden, dat zeven dagen duurde (zie Ex 12:15-20). Dat spreekt van een heel leven (het getal 'zeven' spreekt van een volkomenheid, in dit geval van een volkomen periode) zonder slechtheid en boosheid (1Ko 5:7-8). Als we het avondmaal ge-

Zuivert het oude zuurdeeg uit, opdat u een nieuw deeg bent; u bent immers ongezuurd. Want ook ons pascha, Christus, is geslacht. Laten wij daarom feestvieren, niet met oud zuurdeeg, ook niet met zuurdeeg van slechtheid en boosheid, maar met ongezuurde [broden] van oprechtheid en waarheid. (1Ko 5:7-8)

vierd hebben, zal dat in de week die volgt zijn uitwerking hebben. Tegelijk is die week een voorbereiding op het volgende avondmaal.

Op de dag na het Pascha eet het volk van de opbrengst van het land. Het is ook de dag waarop de eerstelingsgarve van de gersteoogst wordt gebracht. Dat spreekt van de opstanding van de Heer Jezus. In verbinding daarmee mag het volk van de opbrengst van het land eten. Door Zijn opstanding kunnen we alle geestelijke zegeningen genieten. Maar we zullen nooit vergeten dat we alles te danken hebben aan het oordeel dat Hij daarvoor heeft willen ondergaan. Dat zien we in het roosteren van de vrucht van het land, dat wil zeggen dat de vrucht aan het vuur werd blootgesteld.

De vrucht van het land, gerst en tarwe, stellen symbolisch de Heer Jezus voor. Hij is het brood van het leven (Jh 6:33). Het Pascha spreekt van Zijn dood, maar Hij werd opgewekt op de eerste dag van de week, op de dag van het brengen van de eerstelingsgarve van gerst. Daarom begint Johannes 6 ook met de spijziging door middel van gerstebroden (Jh 6:9a). Daaraan verbindt de Heer Jezus Zijn onderwijs over Zichzelf als het brood van het leven. Wie Hem eet (zie Jh 6:48-58), heeft eeuwig leven, dat wil zeggen krijgt Hem als zijn leven, want Hij is het eeuwige leven (1Jh 5:20). Hem eten wil zeggen Hem in het geloof zich toe-eigenen in de erkenning dat het leven alleen door Hem wordt gegeven.

Want het brood van God is Hij die uit de hemel neerdaalt en aan de wereld leven geeft. (Jh 6:33)

week, op de dag van het brengen van de eerstelingsgarve van gerst. Daarom begint Johannes 6

Hier is een jongen die vijf gerstebroden en twee vissen heeft, (Jh 6:9a)

En wij weten dat de Zoon van God gekomen is en ons [het] verstand gegeven heeft, opdat wij de Waarachtige kennen; en wij zijn in de Waarachtige, in zijn Zoon Jezus Christus. Deze is de waarachtige God en [het] eeuwige leven. (1Jh 5:20)

In Johannes 12:24 is de Heer Jezus de tarwekorrel. De tarwe komt later dan de gerst. De gerst spreekt van de opstanding van de Heer Jezus, de tarwe spreekt van Zijn dood, Zijn opstanding én de vrucht van zijn sterven. We zijn als het ware zeven weken verder. We zien een verheerlijkte Heer én in de vele vrucht zien we onszelf, zoals dat ook in de twee beweegbroden wordt voorgesteld (zie Lv 23:15-17).

Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: als de tarwekorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft zij alleen; maar als zij sterft, draagt zij veel vrucht. (Jh 12:24)

Het manna houdt op | verzen 12

12 Het manna hield de volgende dag op, nadat zij van de opbrengst van het land gegeten hadden. En de Israëlieten hadden geen manna meer, maar zij aten in dat jaar van de opbrengst van het land Kanaän.

Het eten van de vrucht van het land is niet hetzelfde als het eten van het manna, het voedsel in de woestijn. Het manna is de Heer Jezus, maar dan in Zijn leven op aarde. Elke dag hebben we voor onze aardse reis het manna nodig. Dat manna eten we als we bijvoorbeeld de evangeliën lezen. Daar zien we het leven van de Heer Jezus in verne-dering op aarde. Door ons zo met Hem te voeden krijgen we Zijn kenmerken. Maar voor het kennen van de hemelse zegeningen moeten we ons bezighouden met de Mens in de hemel. Dat wordt voorgesteld in het eten van de opbrengst van het land. Dat doen we als we in de brieven, met name die van Paulus, over Hem lezen in verbinding met de plaats die Hij nu in de hemel inneemt.

God gaf in Zijn voorzienigheid het manna zolang dat nodig was. Hij deed het zelfs toen het volk hun afkeer ervan toonde (Nm 11:6). Dat het volk elke morgen weer het brood uit de hemel kon oprapen en zich daarmee kon voeden, was een dagelijks terugkerend wonder. God doet wonderen zolang dat nodig is. Dat geeft tegelijk aan dat wonderen tijdelijk zijn. Als er 'gewone' voorzieningen zijn, houden de wonderen op. Er is geen claim te leggen op de voortgang van Gods buitengewone handelen.

Maar nu droogt onze ziel uit, er is helemaal niets dan dit manna voor onze ogen! (Nm 11:6)

De Bevelhebber | verzen 13-15

13 Het gebeurde toen Jozua bij Jericho was, dat hij zijn ogen opsloeg en zag, en zie, er stond een Man voor hem met een getrokken zwaard in Zijn hand. Jozua ging naar Hem toe en zei tegen Hem: Hoort U bij ons of bij onze tegenstanders? 14 Hij zei: Nee, maar Ik ben de Bevelhebber van het leger van de HEERE. Nu ben Ik gekomen. Toen wierp Jozua zich met het gezicht ter aarde, boog zich neer en zei tegen Hem: Wat [wil] mijn Heere tot Zijn dienaar spreken? 15 Toen zei de Bevelhebber van het leger van de HEERE tegen Jozua: Doe uw

*schoenen van uw voeten, want de plaats waarop u staat, is heilig.
En Jozua deed dat.*

Het lijkt erop dat Jozua naar Jericho is gegaan om de tegenstand te meten. Hij had nog geen bevel gekregen de stad aan te vallen. Mogelijk overlegde hij hoe deze uitermate sterke stad ingenomen zou moeten worden. Hij was een militair man, maar hij was nog nooit tegen een versterkte stad opgetrokken. In gepeins verzonken slaat hij zijn ogen op en ontdekt tot zijn verrassing de Man met het getrokken zwaard. Hij herkent Hem niet, zoals het ook later het geval is met Gideon (zie Ri 6:11-22) en Manoah (zie Ri 13:11-21), maar niet met Abraham, die Hem wel herkende (zie Gn 18:1-3).

Als we de voorgaande gebeurtenissen in ons hebben opgenomen, kunnen we, na het gebruik van het stenen mes, de Man met het zwaard ontmoeten. Zo zien we Hem ook bij Bileam. Daar staat Hij gereed om hem te doden als hij zou doorrijden (zie Nm 22:23a). Ook bij Jeruzalem staat Hij met het zwaard gereed om het te verwoesten (zie 1Kr 21:16a). Hier gaat Hij voor het leger uit. Hij is "nu" gekomen en geen ogenblik eerder. In Exodus 23:23 was Hij aangekondigd en nu is Hij gekomen en neemt Hij de leiding over.

*Mijn Engel zal namelijk vóór u uit gaan en u brengen bij de Amorieten en de Hethieten en de Ferezieten en de Kanaänieten en de Hevieten en de Jebusieten, en Ik zal hen uitroeien.
(Ex 23:23)*

Zijn aanwezigheid maakt elke plaats waar Hij staat tot een heilige plaats (zie ook Gn 28:16-17). Zo zei Hij dat tegen Mozes toen het om een volk in ellende ging dat op het punt stond bevrijd te worden (Ex 3:5). Hier

En Hij zei: Kom hier niet dichterbij. Doe uw schoenen van uw voeten, want de plaats waarop u staat, is heilige grond. (Ex 3:5)

gaat het om een bevrijd volk dat op het punt staat het land te veroveren. De aanwezigheid van de HEERE als "de Bevelhebber van het leger van de HEERE" vraagt een even grote heiligheid en eerbied als toen Hij neerkwam om Zijn volk te verlossen. Zoals Hij was, toen Hij neerkwam om deel te nemen aan de verdrukking van Zijn volk (Hij verscheen in de brandende braamstruik die daarvan een beeld is), zo is Hij ook nu, als Hij te midden van Zijn volk staat om het te zegenen en het aan te voeren in de strijd. Het leger van de HEERE is Zijn aardse volk, maar het is ook de engelenmacht waarover Hij bevel voert (zie Gn 32:1-2; 2Kn 6:17; Mt 26:53; Hb 1:7,14).

Ook wij hebben een geestelijke voorbereiding nodig om de geestelijke strijd te kunnen strijden. De geestelijke voorbereiding hebben we in *Efeziërs 1-5*. Daartoe behoort ook dat de verhoudingen tussen man en vrouw, ouders en kinderen, werkgever en werknemer in orde zijn. Dan kan de strijd naar de aanwijzingen van *Efeziërs 6* effectief gestreden worden. De strijd die in de hemelse gewesten gevoerd wordt, is een heilige strijd.

De gezindheid van Jozua is die van onderdanigheid en gehoorzaamheid. Hij vraagt eerbiedig wat de HEERE hem te zeggen heeft. Als de HEERE dat doet, gehoorzaamt Jozua onmiddellijk. Dit is de juiste houding om verdere mededelingen over de te voeren strijd te ontvangen.

Jozua 6

De eerste stad die Israël moet veroveren, is Jericho. Voordat beschreven wordt hoe het volk te werk moet gaan, staat in *vers 2* dat God hun de overwinning al heeft gegeven. Dan moeten ze zes dagen één keer en de zevende dag zeven keer om de stad heen trekken. Daardoor ontdekken ze hoe geweldig sterk Jericho is en dat ze het nooit in eigen kracht zullen kunnen veroveren.

Maar de ark (het bekende beeld van de Heer Jezus) is in hun midden. Nadat ze op de zevende dag voor de zevende keer om Jericho heen getrokken zijn, juicht het volk en worden de bazuinen geblazen. Dan storten de muren van Jericho in. *“Door het geloof vielen de muren van Jericho” (Hb 11:30)*. Dat geldt ook voor ons. De Heer Jezus heeft voor ons de wereld overwonnen (*Jh 16:33*). De wereld is voor ons veel te sterk. Maar door het geloof overwinnen wij de wereld (*1Jh 5:4-5*).

Dit heb Ik tot u gesproken, opdat u in Mij vrede hebt. In de wereld hebt u verdrukking, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen. (Jh 16:33)

Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwonnen heeft: ons geloof. Wie is het <nu> die de wereld overwint, dan wie gelooft dat Jezus is de Zoon van God? (1Jh 5:4-5)

Jericho sluit de poorten | *vers 1*

1 Jericho was volkomen gesloten vanwege de Israëlieten: er ging niemand uit en er ging niemand in.

Jericho is een indrukwekkende vesting, schijnbaar onneembaar. De stad is hermetisch gesloten voor de Israëlieten. Jericho is een beeld van de wereld als het systeem dat door de satan wordt gebruikt om ons te verhinderen het land in bezit te nemen, waardoor we als aardse christenen onze weg zullen gaan. Jericho betekent ‘welriekend’. Het is een stad waar het aangenaam toeven is. Hij is aantrekkelijk door zijn palmen. Maar Jericho ligt bij de woestijn en de Dode Zee. De aantrekkelijkheid is bedrieglijk.

Wat is mijn Jericho? Dat kan mijn positie zijn, of mijn vrouw of man, ouders, carrière, hobby. Het kunnen de menselijke instellingen zijn die de geloofsgemeenschap op menselijke wijze regelen. Dit kunnen allemaal dingen zijn die verhinderen dat we onze hemelse zegeningen in bezit nemen. Dat Jericho moet worden overwonnen.

De HEERE verzekert de overwinning | vers 2

2 Toen zei de HEERE tegen Jozua: Zie, Ik heb Jericho met zijn koning [en zijn] strijdbare helden in uw hand gegeven.

Dit vers staat in de zogenaamde profetisch voltooide tijd. De belofte is zeker. God zegt niet: 'Ik zal het doen', maar: 'Ik heb het gedaan, de stad is helemaal in je macht, even zeker alsof je die al in je bezit had.' Rachab geloofde dat (Jz 2:9). Gods zekere beloften vormen altijd het uitgangspunt voor een handelen in gehoorzaamheid. Beloften zijn een grote aansporing om in vertrouwen op Hem de weg te gaan die Hij ons voorstelt, hoe dwaas die weg in de ogen van de wereld ook mag zijn. Op die weg zal luid de tegenwoordigheid van de Heer worden verkondigd, zoals weergegeven door de bazuinen.

Het volk hoeft alleen maar te geloven en te gehoorzamen. Eerst gehoorzaamheid, dan kracht, dat is de volgorde van God.

Gods strategie | verzen 3-5

3 U, alle strijdbare mannen, moet rondom de stad gaan, de stad één keer rondtrekken. Zo moet u zes dagen doen. 4 Zeven priesters moeten voor de ark uit zeven ramsbazuinen dragen. En u moet op de zevende dag zeven keer rondom de stad gaan, en de priesters moeten op de bazuinen blazen. 5 En het zal gebeuren, als men de langgerekte [toon] op de ramshoorn blaast, als u het bazuingeschal hoort, dat heel het volk een luid gejuich zal aanheffen. Dan zal de stadsmuur instorten en het volk moet eroverheen klimmen, ieder recht voor zich uit.

Het land van de rust is eerst een land van strijd. Op die strijd is het volk in het vorige hoofdstuk voorbereid. Nu moet er gestreden worden, maar op Gods wijze. In dit hoofdstuk worden geen zwaarden getrokken. Hier leren we dat *"de wapens van onze strijd niet vleselijk zijn, maar krachtig voor God, tot afbreking van bolwerken"* (2Ko 10:4).

Voordat echter de strijd begint, wil God eerst Zijn volk nog duidelijk leren dat vestingen als Jericho alleen door Zijn kracht geveld kunnen worden. Zij kunnen er niets aan doen om de muren te laten vallen. Dat betekent echter niet dat het volk dus maar thuis moet blijven. Dat ze in opdracht van de HEERE om de muur heen zijn gelopen, heeft ook niets aan de val bijgedragen. Wel zijn ze er daardoor van onder de indruk

gekomen hoe sterk de muur is. Menselijk gesproken is dat om er ontmoedigd door te worden.

Waarom moeten ze zeven dagen lang om de stad heen trekken? Het doel daarvan is dat het volk zowel hun eigen onvermogen als de kracht van God zal leren kennen. Ze moeten dan ook niet naar de muur kijken, maar naar de ark. Daarin ligt de kracht. We moeten leren op deze kracht te vertrouwen, dat is geloven. De muur is gevallen door de kracht van God én de kracht van het geloof, want *“door het geloof vielen de muren van Jericho, nadat men er zeven dagen omheen getrokken was”* (Hb 11:30). De muren vallen ook niet direct al nadat ze er de eerste keer omheen getrokken zijn. Er is volharding nodig. En deze volharding moet een volmaakt (waarvan het getal zeven spreekt, dat hier vaak voorkomt) werk hebben (Jk 1:4; zie en vgl. 1Kn 18:43-44a). Dat geldt ook voor de problemen in ons leven die voor ons onoverkomelijk zijn.

Laat de volharding echter een volmaakt werk hebben, opdat u volmaakt en volkomen bent, terwijl het u aan niets ontbreekt. (Jk 1:4)

Vervolgens wordt het volk gezegd dat ze moeten juichen voordat de muren zijn gevallen. Dat leert ons dat we al zullen danken voor de overwinning die gegeven wordt, nog voordat de overwinning heeft plaatsgevonden. Nadat ze hebben gejuicht, vallen de muren.

De bazuinen zijn ramsbazuinen, dat wil zeggen bazuinen van de horens van rammen. Met de ramshoorn werd het jubeljaar aangekondigd. Het jubeljaar is het vijftigste jaar waarin alles werd bevrijd en weer in het bezit van de oorspronkelijke eigenaar kwam (zie Lv 25:8-13). Door het gebruik hiervan bij de verovering van Jericho zien we dat deze verovering niet zozeer een militaire aangelegenheid is, maar meer een godsdienstige. Dat zien we ook aan de priesters die hier een belangrijkere rol spelen dan soldaten. We hebben ook soldaten nodig, maar eerst komt het op priesters aan. Dat zien we ook bij de zilveren trompetten (Nm 10:8-9; vgl. 2Kr 13:12). Priesters verkeren in de tegenwoordigheid van God met hun offers. Als ze uit de

En de zonen van Aäron, de priesters, moeten op die trompetten blazen. Het zal voor u tot een eeuwige verordening zijn, [al] uw generaties door. Wanneer u dan in uw land ten strijde trekt tegen de tegenstander die u benauwt, moet u met die trompetten een onderbroken klank laten horen. Dan zal aan u gedacht worden voor het aangezicht van de HEERE, uw God, en u zult van uw vijanden verlost worden. (Nm 10:8-9)

En zie, bij ons staat God aan het hoofd, en Zijn priesters met de trompetten voor het geschal, om alarm over u te slaan. (2Kr 13:12a)

tegenwoordigheid van God komen, vertegenwoordigen zij een koninklijk priesterschap tegenover de wereld om hen heen. Zij geven geestelijke leiding aan het volk.

Op de bazuin moet een duidelijk geluid worden gegeven, anders weten de hoorders niet wat ze moeten doen (1Ko 14:8). Zij die een woord voor de gemeente hebben

Immers, als [de] bazuin een onduidelijk geluid geeft, wie zal zich voor [de] oorlog gereed maken? (1Ko 14:8)

als profeten uit Gods tegenwoordigheid, moeten priesters zijn. Zij zijn in staat om ook in moeilijke omstandigheden het volk van God in de strijd te leiden. Het Woord van God maakt duidelijk wat ons 'Jericho' is en hoe wij te strijden hebben en wat ons geloof geeft en ons doet juichen als er voor het ongeloof nog niets te juichen is.

Aanwijzingen van Jozua | verzen 6-7

6 Toen riep Jozua, de zoon van Nun, de priesters en zei tegen hen: Draag de ark van het verbond, en laat zeven priesters zeven ramsbazuinen dragen, voor de ark van de HEERE uit. 7 En tegen het volk zei hij: Trek verder en ga rondom de stad, en wie toegerust is [voor de strijd], moet voor de ark van de HEERE uit trekken.

Jozua (hier een type van de kracht en het inzicht van de Heilige Geest in de mens) is van het succes verzekerd en handelt daardoor zonder aarzelen. Voor de val van Jericho is geen menselijke verklaring te geven. Het kan alleen worden toegeschreven aan de kracht van God die door het geloof voor Zijn volk werkzaam is.

De eerste dag rondom Jericho | verzen 8-11

8 En het gebeurde zoals Jozua tot het volk gesproken had. De zeven priesters die de zeven ramsbazuinen droegen, trokken voor het aanzicht van de HEERE uit en bliezen op de bazuinen, en de ark van het verbond van de HEERE kwam achter hen aan. 9 Wie toegerust was [voor de strijd], ging voor de priesters uit die de bazuinen bliezen, en de achterhoede kwam achter de ark aan, terwijl men al lopend op de bazuinen blies. 10 Jozua had het volk echter geboden: U mag niet juichen, u mag uw stem niet laten horen en geen woord mag er uit uw mond gaan, tot op de dag dat ik tegen u zeg: Juich! Dan moet u juichen. 11 Hij liet de ark van de HEERE rondom de

stad gaan, eenmaal eromheen. Toen kwamen zij [weer] in het kamp, en overnachtten in het kamp.

Onder het gaan 'spreken' alleen de bazuinen. Dat is het spreken van de priesters tot God en tot het volk. Het volk zelf mag geen woord zeggen en moet zwijgen (vgl. Ex 14:14). Er is geen eigen inbreng in deze strijd. Elke eigen inbreng zou een bewijs van ongelof van een loochening van het feit dat God de enig juiste strategie met het zekere resultaat van de overwinning heeft gegeven. Dat was ook de fout van Petrus toen hij de Heer Jezus bestrafte, nadat Deze over Zijn lijden en verwerping had gesproken als de weg van God (zie Mt 16:21-23).

De HEERE zal voor u strijden, en ú moet stil zijn. (Ex 14:14)

Alle handelingen van de eerste dag worden weergegeven in dit ene woord: "Hij liet de ark van de HEERE rondom de stad gaan, eenmaal eromheen" (vers 11). Al de kracht van het volk is alleen bij de ark te vinden. Als de ark, als een beeld van de Heer Jezus, er niet bij zou zijn, was alles in een drama voor het volk geëindigd.

De juiste uitvalsbasis voor het volk is Gilgal, waar ze ook weer naar terugkeren om te overnachten. Naar die plaats keren ze elke dag weer terug. Daar vond de besnijdenis plaats. Het telkens terugkeren naar die plaats wil zeggen dat ze zich na elke keer dat ze zijn uitgetrokken, steeds weer bewust moeten worden dat de overwinning niet het gevolg is van enige kracht in henzelf. Het betekent in ons geloofsleven dat we steeds weer waarmaken dat in ons, dat is in ons vlees geen kracht is, maar dat alle kracht alleen van de Heer Jezus komt.

De tweede tot de zesde dag rondom Jericho | verzen 12-14

12 Daarop stond Jozua 's morgens vroeg op en de priesters droegen de ark van de HEERE. 13 De zeven priesters die de zeven ramsbazuinen droegen, voor de ark van de HEERE uit, liepen alsmáar door en bliezen op de bazuinen. Zij die toegerust waren [voor de strijd], gingen voor hen uit en de achterhoede kwam achter de ark van de HEERE aan, terwijl men al lopend op de bazuinen blies. 14 Zo gingen zij op de tweede dag eenmaal rondom de stad, en zij keerden terug in het kamp. Zo deden zij zes dagen lang.

God zou na de eerste dag de muren al hebben kunnen doen vallen. Maar er wordt met nadruk een tweede dag vermeld waarop om de stad

heen moet worden gelopen. En zoals ze de eerste twee dagen hebben gedaan, doen ze tot en met de zesde dag. Al die tijd lijkt het dat er geen enkele vooruitgang wordt geboekt. Alles blijft zoals het was. Maar in de harten van het volk en van de inwoners van Jericho zullen wel veel overleggingen zijn geweest.

De val van Jericho | *verzen 15-25*

15 En het gebeurde op de zevende dag dat zij vroeg opstonden, zodra de dageraad aanbrak, en dat zij op dezelfde manier rondom de stad gingen, zevenmaal. Alleen trokken zij op die dag zevenmaal rondom de stad. 16 En het gebeurde, toen de priesters de zevende maal op de bazuinen bliezen, dat Jozua tegen het volk zei: Juich, want de HEERE heeft u de stad gegeven! 17 Maar de stad moet met de ban aan de HEERE gewijd zijn, [de stad] zelf en alles wat erin is. Alleen Rachab, de hoer, zal in leven blijven, zij en allen die bij haar in huis zijn, omdat zij de boden die wij uitgestuurd hadden, verborgen heeft. 18 Past ú echter op voor wat met de ban gewijd is. Anders slaat u zichzelf met de ban, als u neemt van wat met de ban gewijd is; en dan maakt u van het leger van Israël [een] met de ban geslagen [leger] en stort u het in het ongeluk. 19 Maar al het zilver en goud en de koperen en ijzeren voorwerpen moeten heilig zijn voor de HEERE; ze moeten bij de schat van de HEERE komen.

20 Het volk juichte, toen zij op de bazuinen bliezen. En het gebeurde, zodra het volk het bazuingeschal hoorde, dat het volk een luid gejuich aanhief. En de muur stortte in en het volk klom de stad in, ieder recht voor zich uit, en zij namen de stad in. 21 En zij sloegen alles wat in de stad was, met de ban, met de scherpte van het zwaard, van de man tot de vrouw toe, van het kind tot de oude, en tot het rund, het schaap en de ezel toe.

22 En Jozua zei tegen de twee mannen, de verkenners van het land: Ga het huis van die vrouw, die hoer, binnen en breng de vrouw vandaar naar buiten, met alles wat van haar is, zoals u haar gezworen hebt. 23 Toen gingen de jongemannen, de verkenners, naar binnen en brachten Rachab naar buiten, met haar vader, haar moeder, haar broers, en alles wat van haar was. Ook brachten zij al haar familieleden naar buiten en zij lieten hen buiten het kamp van Israël verblijven. 24 De stad verbrandden zij met vuur, met alles wat

daarin was. Alleen het zilver en het goud en de koperen en ijzeren voorwerpen legden zij bij de schat van het huis van de HEERE. 25 Zo liet Jozua de hoer Rachab in leven, met de familie van haar vader en alles wat van haar was. Zij heeft tot op deze dag in het midden van Israël gewoond, omdat zij de boden verborgen had die Jozua gestuurd had om Jericho te verkennen.

Als ze op de laatste dag zevenmaal om de stad zijn heengetrokken, geeft Jozua eerst een aantal bevelen met het oog op de inname van Jericho. Dat doet hij in alle rust. Mogelijk konden de inwoners van Jericho horen wat hij zei. Hij spreekt de taal van geloof, van de zekerheid van de komende overwinning, van het geloof in het optreden van God.

Er wordt niet met de stad onderhandeld over overgave. Het oordeel is vastbesloten. De tijd om gered te worden is voorbij. 'Met de ban wijden' betekent voor mensen de dood; voor dingen echter betekent het afzondering voor God. Alle zilver en goud enz. wordt voor de HEERE geheiligd. Zo moeten wij leren dat alles voor God is, ook alles wat we in geloof overwinnen.

Als God de dingen van de wereld afzondert voor Zichzelf, kan Hij, als Hij dat wil, die voor Zichzelf gebruiken. Maar als de mens, de christen, zich daarmee verbindt, moet de Heer hem oordelen. God wil niet dat er enige gemeenschap is met dat, wat de macht van de vijand van God vormt: de wereld en zijn kracht.

Zilver en goud en koperen en ijzeren voorwerpen worden niet vernietigd. Hoewel het in Jericho is gevonden, blijft goud goud en zilver zilver. Het was in Jericho verkeerd gebruikt, maar is in zichzelf niet verkeerd. Met het goud en het zilver uit Egypte is de tabernakel gebouwd. Zo is alles wat in Jericho was voor de HEERE (*vers 19*). Mensen kunnen met elektriciteit veel goeds doen, maar ook veel dat kwaad is. Zo is het ook met het ons door God geschonken denken. Wat bedenken we? Wat bedenkt de mens? Is het met en voor God of zonder Hem? Ons denken moet aan God worden onderworpen en als de Geest het kan gebruiken, zal wat eruit komt tot Gods eer zijn. De wereld gebruikt altijd alles helemaal verkeerd, namelijk alleen voor zichzelf, zonder enige gedachte aan God.

Op het geluid van het gejuich vallen de muren. De onzichtbare kracht van God wordt zichtbaar in het instorten van de muur. Er is een aantal natuurkundige verklaringen geopperd die de val van de muur zouden hebben kunnen veroorzaken. Een natuurkundige oorzaak hoeft het wonder niet ongedaan te maken, want het blijft dan een wonder dat het deel waarop het huis van Rachab stond, gespaard bleef. Maar zou het ook mogelijk zijn dat de *“de Bevelhebber van het leger van de HEERE”* (Jz 5:14) zijn onzichtbare engelenmacht heeft uitgezonden (Hb 1:14) om de stadsmuur in een oogwenk te slopen? Het zijn allemaal slechts suggesties, want er wordt ons in de Schrift geen verklaring gegeven.

Zijn zij niet allen dienende geesten, die tot dienst uitgezonden worden ter wille van hen die [de] behoudenis zullen beërven? (Hb 1:14)

Het deel van de muur waarop het huis van Rachab staat, blijft gespaard. Rachab komt niet om, omdat zij heeft geloofd (Hb 11:31). Alle mensen in Jericho worden gedood, omdat zij zich niet in geloof bij Rachab hebben gevoegd. Het huis van Rachab was de enige zekere plaats om aan het oordeel over de stad te ontkomen (vgl. Hb 11:7). Ieder die gered wilde worden, moest het getuigenis van Rachab geloven. Er is bij God geen onrechtvaardigheid. Elk van de mensen van Jericho had, net als Rachab, kunnen geloven. God heeft vierhonderd jaar geduld gehad (zie Gn 15:13). Hij is dus niet onbarmhartig als Hij het oordeel brengt. Hij geeft een zee van tijd en een groot aantal gelegenheden het heil aan te grijpen dat Hij aanbiedt.

Door [het] geloof kwam Rachab de hoer niet om met de ongelovigen, daar zij de verspieders met vrede had opgenomen. (Hb 11:31)

Door [het] geloof heeft Noach, toen hij een Goddelijke aanwijzing ontvangen had over de dingen die nog niet gezien werden, eerbiedig een ark gereed gemaakt tot behoudenis van zijn huis, waardoor hij de wereld veroordeelde en een erfgenaam werd van de gerechtigheid die naar [het] geloof is. (Hb 11:7)

Nadat Rachab en haar familie zijn gered, komen ze eerst op een plaats buiten het volk. Er moet eerst reiniging plaatsvinden. Maar dan worden ze opgenomen in het volk. Rachab krijgt er zelfs een ereplaats, want ze wordt opgenomen in het geslachtsregister van de Heer Jezus (Mt 1:5). Ze maakt deel uit van een volk waarmee ze nu het land gaat innemen. Met vreugde heeft ze haar plaats in Gods volk ingenomen.

... en Salmon verwekte Boaz bij Rachab; en Boaz verwekte Obed bij Ruth; en Obed verwekte Isai, en Isai verwekte David, de koning. (Mt 1:5,6a)

Jozua vervloekt de man die Jericho opbouwt | vers 26

26 In die tijd liet Jozua [het volk] zweren: Vervloekt is die man voor het aangezicht van de HEERE die opstaat om deze stad Jericho te herbouwen. Laat hij haar fundering leggen op zijn eerstgeboren zoon en haar poorten oprichten op zijn jongste zoon!

Het kost veel moeite en geloofskracht 'ons Jericho' af te breken. Heel licht zijn we geneigd dit Jericho weer op te bouwen. Hoe licht worden menselijke instellingen weer opgebouwd.

We lopen altijd gevaar om wat we in jeugdige ijver hebben afgebroken, weer op te bouwen. Maar de prijs is hoog. Hoe hoog die prijs is, heeft Jozua voorzegd. Hij spreekt als een profeet. Zijn woorden zijn in vervulling gegaan (1Kn 16:34).

In zijn dagen bouwde Hiël uit Bethel Jericho [weer] op. Op zijn eerstgeboren zoon Abiram legde hij de fundamenten ervan, en op zijn jongste [zoon] Segub richtte hij de poorten ervan op, overeenkomstig het woord van de HEERE, dat Hij gesproken had door de dienst van Jozua, de zoon van Nun. (1Kn 16:34)

Onze terugkeer tot of het weer toelaten van de dingen van de wereld, kan voor onze kinderen een middel worden waardoor ze geestelijk zullen omkomen. In geestelijk opzicht zullen we onze nakomelingen verliezen als we weer voor de wereld of ook voor de aarde gaan leven. Het levert niets op voor God. Integendeel, er zal een groot verlies worden geleden, zowel wat ons eigen leven betreft als wat onze nakomelingen betreft.

De Geest spreekt hierdoor tot ons hart. Weten wij nog wat we in onze jeugd hebben afgebroken? Zullen we dat weer een kans geven tot leven te komen?

De HEERE is met Jozua | vers 27

27 Zo was de HEERE met Jozua, en zijn roem ging door heel het land.

Het succes van Jozua ligt niet in zijn geniale militaire aanvoorderschap, maar omdat de HEERE met hem is. Zo staat ook geschreven van Jozef dat de HEERE met hem was (zie Gn 39:2,21; Hd 7:10) en van de Heer Jezus dat God met Hem was (zie Hd 10:38). De HEERE ondersteunt het hele optreden van Jozua zolang deze in Zijn weg is. Niets kan iemands roem meer verheffen, of hem meer een echt groot aanzien geven, dan het onmiskenbaar bewijs dat God met hem is.

Het volgende hoofdstuk laat zien wat er gebeurt als er op eigen kracht wordt vertrouwd. Het goede begin is geen garantie voor een goede voortgang. Een overwinning over Jericho is geen garantie dat we bij Ai niet zullen struikelen.

Jozua 7

Er is één man in Israël die gezondigd heeft, maar God zegt in *vers 1* dat het hele volk heeft overtreden. Als er zonde aanwezig is bij Zijn volk, kan God niet met hen verder gaan. Dat ontdekt Israël tot zijn schade. Ai is in hun ogen zo klein, dat volgens hen niet het hele volk hoeft op te trekken. Hun vorige overwinning (over Jericho) en de zonde die in hun midden begaan is, maken hen zelfverzekerd en onafhankelijk van God.

Door hun nederlaag vraagt Jozua de HEERE. Het antwoord is dat eerst de zonde moet worden weggedaan. Ook in deze tijd kunnen we alleen rekenen op de tegenwoordigheid van de Heer Jezus in de gemeente als de boze uit het midden wordt weggedaan *Doet de boze uit uw midden weg. (1Ko 5:13b).*

Het verschil tussen de *hoofdstukken 6 en 7* is dat we in *hoofdstuk 6* de kracht van God zien en in *hoofdstuk 7* de zwakheid van de mens, ook van de gelovige. De zwakheid van het volk uit zich op twee wijzen: Achan neemt van het verbannene en Jozua onderschat de vijand.

Niet door de kracht van de mens zijn de muren van Jericho gevallen, maar door het geloof in de kracht van God. Ze hebben een week lang moeten ervaren dat het niet van hen, maar van God afhing. Dit was een bemoedigend begin. Maar de indruk die het volk daar heeft opgedaan, is van korte duur geweest. Het is ermee als met ons. We kunnen de mooiste geloofservaringen hebben en ondanks dat de volgende dag falen. De tegenwoordigheid van Hem Die de overwinning geeft, vraagt ook heiligheid.

De zonde van Achan | *vers 1*

1 Maar de Israëlieten pleegden trouwbreuk met wat door de ban gewijd was, want Achan, de zoon van Charmi, de zoon van Zabdi, de zoon van Zerah, uit de stam Juda, nam van wat door de ban gewijd was. Toen ontbrandde de toorn van de HEERE tegen de Israëlieten.

Het volk is nog maar net in het land of de zonde openbaart zich. Zo is het ook gegaan toen de gemeente nog maar net was ontstaan. Daar bedriegen Ananias en Saffira de gemeente en liegen ze tegen de Heilige

Geest (zie Hd 5:1-3). Zo is het steeds gegaan met alles wat God aan goeds en in genade aan de mens heeft gegeven. Waar iets wordt toevertrouwd aan de verantwoordelijkheid van de mens, heeft deze dit telkens na korte tijd verdorven. We zien dat bijvoorbeeld ook in het paradijs en bij de instelling van het priesterschap.

Achan overtreedt het gebod van *hoofdstuk 6:18* en denkt niet aan de gevolgen voor zijn gezin en voor het volk. Bij het begaan van zonde worden vaak anderen in de gevolgen ervan meegesleept. De weg van God af ga je niet alleen. Vaak ook is de toestand van de gelovige een weerspiegeling van de familie waaruit hij voortkomt. Hij is erdoor gevormd. Misschien ook dat daarom de hele familie van Achan wordt genoemd.

Daarnaast kunnen we eraan denken dat in Achan het hele volk deze daad van ontrouw beging. De toorn komt ook over het hele volk. Het beginsel is dat wat iemand van ons doet, niet zonder gevolgen voor anderen is. De massa moet boeten als een dergelijke boosheid onder het volk aanwezig is. Het hele volk wordt erdoor verontreinigd.

Deze boosheid duikt op als het hele volk zwak is. Deze dingen zijn met elkaar verbonden. Waar zwakheid is, krijgt boosheid kans en als er boosheid is, is de kracht weg. Het vertrouwen op God van de vorige dag is geen garantie voor vertrouwen voor vandaag. Achan kon dit doen, omdat het hele volk zwak was. Als kwaad zich openbaart, moeten wij ons afvragen hoe dat mogelijk was, waarin wij gefaald hebben.

De nederlaag bij Ai | *verzen 2-5*

2 Toen Jozua mannen stuurde van Jericho naar Ai, dat bij Beth-Aven ligt, ten oosten van Bethel, zei hij tegen hen: Trek op en verken het land. De mannen trokken op en verkenden Ai. 3 Daarna keerden zij terug naar Jozua en zeiden tegen hem: Laat niet heel het volk optrekken, [maar] laat ongeveer tweeduizend man of ongeveer drieduizend man optrekken om Ai te verslaan. Vermoei daarmee niet heel het volk, want zij zijn [maar] met weinigen.

4 Toen trok ongeveer drieduizend man van het volk op daar naartoe, maar zij sloegen voor de mannen van Ai op de vlucht. 5 En de mannen van Ai doodden van hen ongeveer zesendertig man, en zij

achtervolgden hen [van] voor de poort tot Sjebarim toe en versloegen hen op de helling. Toen smolt het hart van het volk [van angst] en het werd tot water.

Jozua geeft een opdracht zonder dat hij de HEERE heeft geraadpleegd. Ook stuurt hij mannen eropuit vanuit Jericho en niet vanuit Gilgal. Ligt daar al een aanwijzing van de oorzaak van de zonde? Het vlees treedt aan het licht, ook in Jozua. We leren hier wat er gebeurt met het volk als het zich niet door de HEERE laat leiden. De les voor ons is dat we vaak doen alsof we het gebed niet nodig hebben bij (in onze ogen) kleine problemen. Maar dan vergeten we dat achter kleine problemen enorme machten schuilgaan. De vernedering blijft niet uit.

Ai betekent 'puinhoop'. Het ligt bij Beth-Aven dat 'huis van boosheid' betekent. Na de verkenning van Ai volgt een conclusie van het menselijk verstand. Hadden ze niet bij Jericho geleerd dat alles van God afhankelijk is? Is de vijand nu zo zwak geworden dat ze het wel alleen kunnen en ook nog met slechts weinig inspanning? Bij Jericho komt niemand om, maar bij deze kleine stad wordt een grote nederlaag geleden. Ze verliezen de strijd tegen Ai die ook nog aan zesendertig man het leven kost.

In het getal zesendertig kunnen we de regering van God herkennen: drie keer twaalf. Drie is het getal van God en twaalf is het getal van regering. We kunnen dit toepassen op de misstanden in de gemeente te Korinthe waarvan Paulus, met het oog op de regering van God, zegt: "Daarom zijn er onder u vele zwakken en zieken en nogal velen zijn ontslapen" (1Ko 11:30). Het zijn ook niet noodzakelijk de meest schuldigen. Het gaat erom dat wij van ons falen leren, een falen dat soms aan anderen het leven kost.

Nu versmelt het hart van het volk van God en niet dat van de vijanden (vgl. Jz 2:9,11; 5:1). Angst laat het hart smelten als we niet met de Heer onze weg gaan.

Jozua roept tot de HEERE | verzen 6-9

6 Toen scheurde Jozua zijn kleren en hij wierp zich met het gezicht ter aarde, voor de ark van de HEERE, tot de avond, hij en de oudsten van Israël; en zij wierpen stof op hun hoofd. 7 En Jozua zei: Ach, Heere HEERE, waarom hebt U dit volk de Jordaan [toch] laten

oversteken, om ons in de hand van de Amorieten te geven, om ons te vernietigen? Hadden wij maar besloten aan de overzijde van de Jordaan te blijven! 8 O, Heere, wat zal ik zeggen, nu Israël voor zijn vijanden heeft moeten vluchten? 9 Als de Kanaänieten en alle inwoners van het land [dit] zullen horen, zullen zij ons omsingelen en onze naam van de aarde uitroeien. Wat zult U dan voor Uw grote Naam doen?

Bij de verovering van Jericho had de ark de centrale plaats ingenomen. Bij de aanval op Ai horen we niets van de ark. Na de nederlaag zoekt Jozua de ark op om zich voor de HEERE te vernederen. Hij ligt voor de HEERE in verootmoediging en bidt tot de avond of de HEERE wil duidelijk maken wat er aan de hand is. Toch blijkt uit zijn gebed ook enig verwijt, alsof God voor de nederlaag verantwoordelijk is. Dat komt niet uit geloof voort. Alsof God niet het beste met Zijn volk voor zou hebben, maar het zou willen ombrengen. Dat kan ook onze reactie zijn op moeiten die ons treffen, die wij ook wel eens te danken hebben aan het gaan van een eigen weg.

Jozua spreekt ook over de naam van Israël als een belangrijke naam, hoewel Hij ook de Naam van God noemt (*vers 9*). Wat met onze naam gebeurt, hebben we aan onszelf te danken, maar het is pas echt beschamend als ook de Naam van God door ons gedrag wordt gesmaad. De vijanden konden denken dat God niet sterk genoeg was om Zijn volk te helpen.

Het antwoord van de HEERE | *verzen 10-15*

10 Toen zei de HEERE tegen Jozua: Sta op, waarom ligt u zo met het gezicht [ter aarde]? 11 Israël heeft gezondigd. Ook hebben zij Mijn verbond, dat Ik hun geboden had, overtreden. Bovendien hebben zij genomen van wat met de ban gewijd was, en ook gestolen, en ook gelogen, en zij hebben het ook bij hun huisraad gelegd. 12 Daarom zullen de Israëlieten niet kunnen standhouden tegenover hun vijanden. Zij zullen voor hun vijanden vluchten, want zij liggen onder de ban. Ik zal voortaan niet meer met u zijn als u de ban niet uit uw midden wegvaagt.

13 Sta op, heilig het volk, en zeg: Heilig u voor morgen. Want zo zegt de HEERE, de God van Israël: Er is een ban in uw midden,

Israël! U zult niet tegenover uw vijanden kunnen standhouden totdat u de ban uit uw midden wegdoet. 14 U moet in de ochtend per stam naar voren komen. En het zal gebeuren dat de stam die de HEERE aanwijst, per geslacht naar voren zal komen; en het geslacht dat de HEERE aanwijst, zal per familie naar voren komen; en de familie die de HEERE aanwijst, zal man voor man naar voren komen. 15 En het zal gebeuren dat hij die aangewezen wordt [als schuldig] aan de ban, met vuur verbrand zal worden, hij en alles wat hij heeft, omdat hij het verbond van de HEERE overtreden heeft en omdat hij een schandelijke daad in Israël gedaan heeft.

Jozua krijgt antwoord terwijl hij nog spreekt (zie en vgl. Js 65:24; Dn 9:20). God zegt hem op te staan. De zaak is duidelijk geworden, evenals de gezindheid van Jozua. Nu moet er worden gehandeld. God gaat het kwaad openbaar maken. Het volk heeft gezondigd. Het volk moet het kwaad uit hun midden wegdoen.

Zonde is nooit slechts een zaak van de persoon alleen. Als zonde niet wordt geoordeeld, verontreinigt die het geheel. We hebben niet alleen met onszelf te maken. De tafel van de Heer is juist de uiting van eenheid. Daarom moet de boze worden weggedaan (zie 1Ko 5:13b), anders kan de Heer niet meer in het midden van Zijn volk zijn. Als ze de ban in hun midden zouden laten bestaan, kon God niet meer in hun midden zijn (vers 12).

Er is zonde aanwezig en daardoor wordt de kracht van God niet meer bij hen gevonden. God kan Zich niet met de zonde één maken. God zegt dan ook niet dat ze zwak zouden blijven, maar dat Israël geen stand zal kunnen houden voor zijn vijanden. Dat is een droevige verandering, want vroeger was het: *“Niemand zal voor u standhouden”* (Jz 1:5). Het wegdoen van de zonde betekent aan de kant van God gaan staan ten opzichte van het kwaad. Als dat gebeurt, wordt de betrekking tussen God en het geheel weer in zijn normale toestand hersteld.

Achan aangewezen | verzen 16-18

16 Toen stond Jozua 's morgens vroeg op, en hij liet Israël per stam aantreden; en de stam van Juda werd aangewezen. 17 Toen hij het geslacht van Juda naar voren liet komen, wees [het lot] het geslacht van Zarchi aan. Toen hij het geslacht van Zarchi naar voren liet

komen, man voor man, werd Zabdi aangewezen. 18 Toen hij diens familie naar voren liet komen, man voor man, werd Achan aangewezen, de zoon van Charmi, de zoon van Zabdi, de zoon van Zerah, uit de stam Juda.

Weer staat Jozua, zoals we regelmatig lezen, vroeg op. Met deze zaak mag niet worden gewacht. Wat in Israël is gebeurd, kan ook in ons geweten gebeuren. Als God voor ons geweten iets duidelijk maakt als zonde, zal het ons verlammen als we het niet direct veroordelen.

Om het kwaad openbaar te maken gaat God een bepaalde weg. Door de manier waarop Hij dat doet, wordt elk lid van het hele volk persoonlijk voor God geplaagd. Dat zien we in het "man voor man" van vers 17. We zien het ook bij de discipelen, nadat de Heer heeft gezegd dat een van hen Hem zal verraden. Zij vragen dan elk persoonlijk: "Ben ik het, Heer?" (Mt 26:21-22). Bij kwaad in de gemeente moet ik vragen: 'Hoe is het met mij? Bevindt zich ook kwaad in ons huis?'

Voor het openbaar maken van de zonde volgt Jozua precies de aanwijzingen die de HEERE in vers 14 heeft gegeven. Achan kan zijn ontdekking niet ontlopen. Hij heeft vanaf het begin de gelegenheid gehad voor de dag te komen met zijn kwaad in plaats van te wachten op het moment dat hij het wel móet belijden. Van enige vrijwilligheid is dan geen sprake meer. Hij wordt ertoe gedwongen. De belijdenis van Achan heeft daarom niet veel waarde.

Terwijl telkens het lot wordt geworpen, volgt Achan de loop ervan. Hij ziet hoe het steeds dichterbij komt. Toch wacht hij tot het lot hem persoonlijk aanwijst. De zonde verhardt en maakt blind voor de onfeilbare loop van de gerechtigheid van God. Zonde zal altijd denken dat er een uitweg is om te voorkomen dat de zonde openbaar wordt gemaakt. Zonde houdt geen rekening met God en meent zelfs dat God het niet ziet (Ps 94:7).

...
en zeggen: De HEERE ziet het niet,
de God van Jakob merkt het niet.
(Ps 94:7)

Achan behoort tot de koninklijke stam van Juda. Dat onder hen deze zonde is gebeurd, zal hen ervoor kunnen bewaren zich te beroemen op hun belangrijkheid. Schandvlekken in families die in aanzien zijn, moeten een nederige gezindheid bewerken.

Achan erkent zijn zonde | verzen 19-23

19 Toen zei Jozua tegen Achan: *Mijn zoon, geef de HEERE, de God van Israël, toch de eer en doe voor Hem belijdenis. Vertel mij toch wat u gedaan hebt, verberg het niet voor mij.*

20 Achan antwoordde Jozua: *Het is waar, ik heb tegen de HEERE, de God van Israël, gezondigd, en ik heb zo en zo gedaan. 21 Want ik zag onder de buit een mooie kostbare Babylonische mantel, tweehonderd sikkil zilver, en een goudstaaf met een gewicht van vijftig sikkil. Ik begeerde ze en nam ze mee. En zie, ze zijn verborgen in de grond, in het midden van mijn tent, en het zilver eronder.*

22 Toen stuurde Jozua [er] boden heen, die naar de tent snelden. En zie, het lag verborgen in zijn tent en het zilver eronder. 23 Zij namen het uit het midden van de tent en brachten het naar Jozua en naar al de Israëlieten. Zij wierpen het neer voor het aangezicht van de HEERE.

Als het lot Achan heeft aangewezen, vraagt Jozua niet of Achan het gedaan heeft. Het is duidelijk, want God heeft gesproken. Maar Jozua begint niet hem te vervloeken; hij spreekt hem ook niet aan met 'dief'. Het past niet om een lid van Gods volk dat door de zonde misleid en zelfs verhard is, zo te benaderen. Dat zou een totaal gebrek aan zelfkennis aan de dag leggen. Verontwaardiging over de zonde mag niet tot een verlies aan zelfbeheersing voeren.

In het "mijn zoon" laat Jozua de verbinding horen waarin hij zichzelf tot Achan ziet. Hij voelt zich niet beter dan Achan. Toch moet de zonde worden erkend en geoordeeld. Als Jozua Achan aanspoort God de eer te geven, is dat meer een bevel dan een verzoek. God wordt geëerd als de hele waarheid wordt beleden. Daartoe zal ieder mens eens gedwongen worden (Fp 2:10-11).

*..., opdat in de naam van Jezus elke knie zich buigt van hen die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn, en elke tong belijdt dat Jezus Christus Heer is, tot heerlijkheid van God [de] Vader.
(Fp 2:10-11)*

In de belijdenis van Achan zien we de weg waarop men tot zonde komt. Het is de oude geschiedenis: zien, begeren en nemen (zie Gn 3:6; 1Jh 2:16; Jk 1:14-15).

De HEERE zegt in vers 11 alleen dat er gestolen is, maar zegt niet wat er gestolen is. Hij wil dat de overtreder dit zal doen. Achan noemt de gestolen zaken bij hun naam. God wil geen algemene belijdenis, maar

Hij wil dat we de zonde bij de naam noemen. Op deze wijze wordt hij gedwongen aan God terug te geven wat hij van Hem heeft gestolen (Jb 20:15). *Hij heeft vermogen verslonden, maar zal het uitspuwen; God zal het uit zijn buik verdrijven. (Jb 20:15)*

Wat behoorde aan de HEERE, had Achan voor zichzelf gestolen. Zoals het bij Jericho in verkeerde handen was, was het ook bij Achan in verkeerde handen. Evenals de wereld kan ook het volk van God de dingen die aan de HEERE behoren voor zichzelf gebruiken. De Heer geeft gaven, bekwaamheden. Hij wil dat we die voor Hem gebruiken, dat we ze voegen bij de schat van de HEERE (Jz 6:19). De zonde van Achan kan ook bij ons gevonden worden. Dan tooien we onszelf met wat de Heer toebehoort, we vestigen de aandacht op onszelf, zoeken eigen eer, we willen mensen behagen en niet de Heer.

Het eerste wat Achan noemt, is *“een mooie kostbare Babylonische mantel”*. Zijn woorden lijken te verraden dat hij het zelfs nu nog spijtig vindt dit prachtige kledingstuk te moeten inleveren. Hoewel hij geen verontschuldigheden aanvoert, blijkt ook nergens dat hij zijn daad betreurt. Dit soort mensen zit meer in over het feit dat ze ontdekt zijn, dan dat ze inzien wat ze hebben gedaan. Ook voor de kwalijke gevolgen die hun daden voor anderen hebben, hebben ze geen oog.

Met Babel is trots en hoogmoed verbonden. We zien dat aan de stad en de toren die daar is gebouwd (Gn 11:2,4,9). In Babel ligt ook de oorsprong van de afgoderij: zij *“is de moeder van de hoeren en van de gruwelen van de aarde”* (Op 17:5). Met *“gruwelen”* worden afgoden bedoeld. De *“Babylonische mantel”* spreekt van een godsdienst die alleen tot bevrediging van het vlees wordt beoefend. Het heeft een fraai uiterlijk, maar er is geen leven uit en voor God aanwezig. We kleden ons met een *“Babylonische mantel”*, als we onze godsdienst voorzien van een fraaie vorm die aantrekkelijk is voor mensen van de wereld.

En het gebeurde, toen zij naar het oosten trokken, dat zij een vlakte in het land Sinear vonden. Daar gingen zij wonen. (Gn 11:2)

En zij zeiden: Kom, laten wij voor ons een stad bouwen, en een toren waarvan de top in de hemel reikt, en laten we voor ons een naam maken, anders worden wij over heel de aarde verspreid! (Gn 11:4)

Daarom gaf men haar de naam Babel; want daar verwarde de HEERE de taal van heel de aarde, en vandaar verspreidde de HEERE hen over heel de aarde. (Gn 11:9)

Het tweede wat Achan noemt, is het zilver. Het zoengeld was een halve sikkil zilver (zie Ex 30:15 en Ex 38:25). Zilver spreekt van de prijs die voor de verlossing is betaald. In de handen van Achan wil dit zeggen dat er een belijdenis is verlost te zijn, terwijl er geen berouw over de zonden en geen bekering tot God heeft plaatsgevonden. Het is van toepassing op christenen die aanmatigend beweren behouden te zijn op grond van het voldoen aan bepaalde inzetten zoals doop en avondmaal of door te behoren tot een bepaald kerkgenootschap of verbond.

Het derde wat Achan noemt, is een staaf goud of 'een gouden tong' (SV). Goud stelt de heerlijkheid van God voor. Aan 'een gouden tong' is de gedachte verbonden dat er wordt gesproken over de dingen van God zonder dat het hart er deel aan heeft. Vrijzinnige theologen hebben 'een gouden tong', maar *"met hun tongen plegen zij bedrog; addergif is onder hun lippen"* (Rm 3:13). Het klinkt heel aangenaam en bijbels te spreken over een God van liefde, maar als achterwege wordt gelaten erover te spreken dat God ook licht is, wordt er met 'een gouden tong' gesproken.

Achan had deze dingen *"verborgen in de grond"*. Dat spreekt van een gebruik van de dingen voor zichzelf, in verbinding met het leven op aarde, zonder zich te bekommeren om de rechten van de Heer. Hij lijkt daarmee op de ontrouwe slaaf, over wie de Heer Jezus in een gelijkenis spreekt (Mt 25:18). Achan ondergaat ook het lot van die slaaf, die door de Heer *"boze en luie slaaf"* en ook *"nutteloze slaaf"* wordt genoemd (Mt 25:26,30).

Degene echter die het ene had ontvangen, ging weg en groef in [de] grond en verborg het geld van zijn heer. (Mt 25:18)

Achan geoordeeld | verzen 24-26

24 Toen nam Jozua, en heel Israël met hem, Achan, de zoon van Zerah, en het zilver, de kostbare mantel, de goudstaaf, zijn zonen, zijn dochters, zijn runderen, zijn ezels, zijn kleinvee, zijn tent, en alles wat van hem was, en zij voerden die naar het dal Achor. 25 Jozua zei: *Waarom hebt u ons in het ongeluk gestort? De HEERE zal u in het ongeluk storten op deze dag. En heel Israël stenigde hem met stenen, en zij verbrandden hen met vuur. En zij wierpen stenen over hen* 26 *en richtten een grote steenhoop boven hem op, die er is tot op deze dag. Toen liet de HEERE Zijn brandende toorn varen. Daarom gaf men die plaats de naam dal van Achor, tot op deze dag.*

Heel Israël is verontreinigd en moet nu zichzelf geheel reinigen. Dat kan alleen gebeuren, doordat allen het oordeel uitoefenen. Zo is ook het wegdoen van de boze uit het midden van de gemeente een zaak van de hele gemeente (2Ko 2:6; 7:11b). Allen zijn ervoor verantwoordelijk, ieder moet ernaar handelen na persoonlijke oefening voor God en een vragen aan Hem hoe het met de eigen gezindheid en het eigen leven is.

Voor zo iemand is deze straf genoeg, die door de velen [uitgeoefend] is, ... (2Ko 2:6)

In alles hebt u bewezen zelf rein te zijn in deze zaak. (2Ko 7:11b)

Het is goed om het verschil tussen de tucht in Israël en de christelijke tucht in gedachten te houden. De christelijke tucht heeft altijd het herstel van de ziel op het oog. Zelfs als de boze persoon aan de satan moet worden overgegeven, is dat *“tot verderf van het vlees, opdat de geest behouden wordt in de dag van de Heer <Jezus> Christus”* (1Ko 5:5). Dat is een krachtige reden om de tucht uit te oefenen naar de maat van onze geestelijke kracht, want daarboven kunnen we niet gaan. We hebben ons altijd te verootmoedigen voor God, voordat en opdat de boze wordt weggedaan.

Achan had de gestolen spullen verborgen in zijn tent. Omdat al zijn gezinsleden mee moeten omkomen, zullen ze ervan hebben geweten en daardoor medeschuldig zijn geworden. Alles wat met Achan is verbonden, wordt geoordeeld. Het oordeel wordt voltrokken in het dal Achor, dat deze naam krijgt naar aanleiding van deze gebeurtenis. Achor betekent ‘ellende’. Dat is wat Achan onder het volk heeft gebracht. Achan betekent ‘hij die verwarring, onrust, brengt’. Hij heeft Israël in ellende en beroering gebracht (1Kr 2:7).

De zoon van Charmi was Achar, die Israël in het ongeluk stortte, omdat hij ontrouw was met dat wat door de ban gewijd was. (1Kr 2:7)

Maar in Hosea spreekt de HEERE erover dat Hij *“het Dal van Achor tot een deur van hoop”* zal geven, waar het volk zal *“zingen als in de dagen van haar jeugd, als op de dag dat zij wegtrok uit het land Egypte”* (Hs 2:14). Waar het oordeel is uitgeoefend, is de deur naar de toekomst geopend. God brengt in de toekomst Zijn volk in geestelijke zin naar dat dal terug. Het volk zal zichzelf oordelen, hun zonden erkennen en weer door God als Zijn volk worden aangenomen. Hoop is altijd daar aanwezig, waar

mensen zich hun ellende bewust zijn en de toevlucht nemen tot de Heer Jezus.

We moeten de zonde vrezen, maar laten we nooit de bitterheid van de ontdekking ervan vrezen, en ook de tuchtiging niet. Want vanaf dat ogenblik wil God ons Zijn zegen opnieuw laten toestromen. Als er trouw en gehoorzaamheid is, zal God nooit nalaten te openbaren en weg te nemen wat de zegen van Zijn volk verhindert.

Jozua 8

Nadat het kwaad uit Israël is weggedaan, krijgt het volk een nieuwe gelegenheid om Ai te veroveren. God schrijft precies voor hoe ze te werk moeten gaan. Alleen als ze naar Hem luisteren, zullen ze overwinnen. Er moet een hinderlaag worden gelegd. Daar rekent de vijand niet op. Vanuit deze hinderlaag wordt de stad ingenomen. Zo beschikt ook nu iedere gelovige over een krachtbron die voor de wereld onzichtbaar is. Deze krachtbron is de Heilige Geest. De wereld ziet Hem niet en kent Hem niet (Jh 14:17).

...: de Geest van de waarheid, die de wereld niet kan ontvangen, omdat zij Hem niet aanschouwt en Hem niet kent; u kent Hem, omdat Hij bij u blijft en in u zal zijn. (Jh 14:17)

Als de overwinning is behaald, bouwt Jozua een altaar. De offers die daarop worden gebracht, spreken van de Heer Jezus (zie Lv 1-5). Elke overwinning die wij behalen, is alleen te danken aan wat de Heer Jezus heeft gedaan op het kruis.

Het voorlezen van de wet aan het eind van dit hoofdstuk geeft aan dat gehoorzaamheid aan het Woord van God de enige garantie is voor elke overwinning en elk altaar.

De *hoofdstukken 7 en 8* leren ons een belangrijke geestelijke les: het oordeel over onszelf gaat vooraf aan het oordeel over onze vijanden. "Het zwaard van de Geest, dat is [het] woord van God" (Ef 6:17b), moet eerst zijn heiligend werk in onze levens doen, voordat we het kunnen toepassen op de levens van anderen.

Dit hoofdstuk leert ons de terugkeer van Israël tot de kracht van God. Voor hun herstel moeten ze heel wat handelingen verrichten. Dat zou allemaal niet nodig zijn geweest als ze in eenvoud en oprechtheid van het geloof hadden gehandeld. Maar God gebruikt deze dingen om ons te leren wie wij zijn en Wie Hij is. Hoogmoed en verkeerd vertrouwen ontvangen hier een ernstige les. Het kost meer moeite om terug te keren in de weg van zegen, dan het gekost zou hebben om het kwaad te vermijden.

Vanaf het tweede gedeelte van *hoofdstuk 10* worden de steden in massa veroverd. De veroveringen van Jericho (Jz 6), Ai (Jz 8) en Gibeon (Jz 10:1-27) geven de noodzakelijke beginselen van verovering die gelden voor alle

steden die ze daarna moeten veroveren. We moeten zien wat in ons leven deze steden voorstellen en hoe we die kunnen overwinnen. Als we een overwinning in de kracht van God behalen, is daarna het gevaar op eigen kracht te gaan vertrouwen. Ai leert ons hoe zwak we zijn. Naar het beeld van de ketting die net zo sterk is als de zwakste schakel, zijn wij net zo sterk als de zwakste christen onder ons (Achan). Gibeon (Jz 9) leert ons de les dat de vijand listig is.

Opdracht om tegen Ai op te trekken | verzen 1-2

1 Daarna zei de HEERE tegen Jozua: Wees niet bevreesd en wees niet ontsteld. Neem al het krijgsvolk met u mee en sta op, trek op naar Ai. Zie, Ik heb de koning van Ai, zijn volk, zijn stad en zijn land in uw hand gegeven. 2 U moet met Ai en zijn koning doen zoals u met Jericho en zijn koning gedaan hebt. Alleen mag u zijn buit en zijn vee voor uzelf roven. Leg voor uzelf een hinderlaag tegen de stad, aan de achterzijde ervan.

Het volk krijgt een nieuwe kans om Ai in te nemen. Maar ze moeten leren naar God te luisteren. Er is nu een gecompliceerde tactiek nodig en tien keer zoveel mannen dan ze eerst meenden nodig te hebben (Jz 7:3). Een van de lessen die ze hieruit moeten leren (en wij ook!), is dat zonden vergeven kunnen worden, maar dat de gevolgen van de zonden moeten worden gedragen.

De hinderlaag gelegd | verzen 3-9

3 Toen stond Jozua op met al het krijgsvolk om op te trekken naar Ai. En Jozua koos dertigduizend mannen uit, strijdbare helden. Hij stuurde hen 's nachts [op weg] 4 en gebod hun: Zie, u moet een hinderlaag tegen de stad leggen, aan de achterzijde van de stad. Ga niet te ver van de stad weg en houdt u allen gereed. 5 Ik en al het volk dat bij mij is, zullen de stad naderen. En het zal gebeuren, als zij [de stad] uit zullen gaan, ons tegemoet, dat wij voor hen op de vlucht zullen slaan, zoals de vorige [keer]. 6 Laat hen dan [de stad] uit gaan, achter ons [aan], totdat wij hen uit de stad weggelokt hebben. Zij zullen immers zeggen: Zij vluchten voor ons zoals de vorige [keer]. Zo zullen wij voor hen uit vluchten. 7 Dan moet ú opstaan uit de hinderlaag en de stad innemen, want de HEERE, uw God, zal hem in uw hand geven. 8 En het zal gebeuren, als u de stad

ingenomen hebt, dat u de stad in brand zult steken. In overeenstemming met het woord van de HEERE moet u dat doen. Zie, ik heb het u geboden.

9 Zo stuurde Jozua hen [op weg] en zij gingen naar de hinderlaag. Zij lagen tussen Bethel en Ai, ten westen van Ai. Jozua [zelf] echter overnachtte die nacht te midden van het volk.

Ze moeten het hele leger nemen om deze kleine stad in te nemen. Dat was een diepe vernedering. Ook moet de ene helft van het volk nog eens vluchten. Dit keer moet het omdat het in Gods plan past, maar toch is dit tegelijk een beschamende vertoning. Ze moeten leren de vijand nooit te onderschatten. In *vers 8* staat dat elke stap door de HEERE voorgeschreven is.

We vinden hier in de verschillende handelingen de verschillende houdingen die het volk van God tegenover de vijand moet aannemen. In het Nieuwe Testament vinden we de geestelijke tegenhangers daarvan:

1. zich tegen de vijand opstellen om hem te weerstaan (*vers 11*) - bijv. *Ef 6:13*;
2. de vijand vanuit een hinderlaag waakzaam gadeslaan (*vers 12*) - bijv. *1Ko 16:13*;
3. zich aan de vijand vertonen, opdat hij tevoorschijn komt (*vers 14*) - bijv. *Ef 5:11*;
4. voor de vijand vluchten (*vers 15*) - bijv. *2Tm 2:22*;
5. de vijand verdelgen (*vers 26*) - bijv. *Ko 3:5*.

Neemt daarom de hele wapenrusting van God op, om weerstand te kunnen bieden in de boze dag en om, na alles volbracht te hebben, stand te houden. (Ef 6:13)

Waakt, staat vast in het geloof, weest mamelijk, weest sterk! (1Ko 16:13)

En hebt geen gemeenschap met de onvruchtbare werken van de duisternis, maar stelt ze veeleer aan de kaak. (Ef 5:11)

Maar ontvlucht de begeerten van de jeugd ... (2Tm 2:22a)

Doodt dan uw leden die op de aarde zijn: ... (Ko 3:5)

Ai loopt in de hinderlaag | *verzen 10-17*

10 En Jozua stond 's morgens vroeg op en hij monsterde het volk. Toen trok hij op, hij en de oudsten van Israël, voor het volk uit, naar Ai. 11 Ook trok al het krijgsvolk op dat bij hem was. Zij naderden en kwamen tegenover de stad. Zij sloegen hun kamp op ten noorden van Ai. Het dal lag tussen hem en Ai in. 12 Verder nam hij ongeveer vijfduizend man en legde hen in een hinderlaag tussen Bethel en Ai, ten westen van de stad. 13 Zij stelden het volk op, heel het leger dat ten noorden van de stad was, en zijn hinderlaag bevond zich ten

westen van de stad. En Jozua trok in diezelfde nacht door het midden van het dal.

14 En het gebeurde, toen de koning van Ai [dat] zag, dat zij zich haastten en vroeg opstonden. De mannen van de stad kwamen [de stad] uit, Israël tegemoet voor de strijd, hij en heel zijn volk, naar de verzamelplaats tegenover de Vlakte. Hij wist namelijk niet dat er achter de stad een hinderlaag voor hem was gelegd. 15 Jozua en heel Israël lieten zich door hen verslaan, en zij vluchtten [langs de] weg naar de woestijn. 16 Daarom werd heel het volk dat in de stad was, opgeroepen om hen te achtervolgen. En zij achtervolgden Jozua en werden van de stad weggelokt. 17 Er werd niet één man in Ai achtergelaten, en ook niet in Bethel, die niet [de stad] uit ging, achter Israël aan. Zij lieten de stad open achter en achtervolgden Israël.

Weer staat Jozua vroeg op en gaat met het volk mee naar Ai. Hij laat zich met het volk verslaan en gaat met hen op de vlucht. Deze beschamende ervaringen worden goed gemaakt door het feit dat God aan hun zijde staat. De kracht van God is met hen en alles gelukt.

Toch is de openbaring van deze kracht niet zó als bij Jericho. Bij Ai is er veel inbreng van de mens, er gebeurt heel veel. Dat zal allen aanspreken die van actie houden. Het om Jericho heen trekken is in vergelijking daarmee een saaie vertoning. Maar bij Jericho wordt de kracht van God openbaar in de oefening van het geloof en gaat alle eer naar God. De manier waarop Ai wordt veroverd, toont niet de kracht van het geloof, maar de zwakheid van de mens.

Dit kunnen we toepassen op onze geloofsoverwinningen. Onze grootste overwinningen halen we in onze binnenkamer, op onze knieën, zonder opzienbarende kenmerken. We kunnen het ook toepassen op de vele vormen van samenkomen die de christenheid biedt. Er zijn plaatsen waar indrukwekkende (veelal zogenaamde) manifestaties van de Geest zijn. Het gevaar daarvan wordt door Paulus in de *eerste brief aan de Korinthiërs, hoofdstuk 12*, aange-
toond. In tegenstelling daarmee staat de gemeente in Filadelfia (*Op 3:8b*). De vraag is waar we voor kiezen.

...; want u hebt kleine kracht en hebt mijn woord bewaard en mijn naam niet verloochend. (Op 3:8b)

Om de stad te veroveren moeten er heel wat handelingen worden verricht. Jozua en het deel van het volk dat bij hem is, moeten de stad

vanuit het noorden naderen (*vers 11*). Dat gebeurt 's nachts, terwijl de Jordaan overdag werd overgestoken en ook alles met betrekking tot Jericho overdag plaatsvond. Vervolgens moet ten westen van Ai een deel van het volk in hinderlaag gaan liggen. Als de koning van Ai hen heeft waargenomen, moeten ze ook nog doen alsof ze op de vlucht slaan (*verzen 14-16*). Dit is allemaal nodig om alle vertrouwen op zichzelf te oordelen.

Ai ingenomen | *verzen 18-29*

18 Toen zei de HEERE tegen Jozua: Strek de werpspies die in uw hand is, uit naar Ai, want Ik zal het in uw hand geven. En Jozua strekte de werpspies die in zijn hand was, uit naar de stad. 19 Daarop stonden [de mannen in] de hinderlaag haastig op van hun plaats, en zij kwamen snel aanlopen, zodra [Jozua] zijn hand uitgestrekt had. En zij kwamen bij de stad en namen die in, en zij haastten zich en staken de stad in brand.

20 Toen de mannen van Ai zich omkeerden, zagen zij, en zie, de rook van de stad steeg op naar de hemel. Zij hadden geen ruimte [meer] om hierheen of daarheen te vluchten, want het volk dat naar de woestijn vluchtte, keerde zich tegen hen die [hen] achtervolgden. 21 Toen Jozua en heel Israël zagen dat [de mannen in] de hinderlaag de stad ingenomen hadden en dat de rook van de stad opsteeg, keerden zij zich om en versloegen de mannen van Ai. 22 Ook kwamen die [mannen] uit de stad hun tegemoet, zodat zij midden tussen de Israëlieten in kwamen: deze van hier en die van daar. Zij versloegen hen, totdat er geen ontkomene of overlevende overbleef. 23 Maar de koning van Ai grepen zij levend en zij brachten hem bij Jozua.

24 En het gebeurde, toen Israël gereed was met het doden van al de inwoners van Ai op het veld, in de woestijn waar zij hen achtervolgd hadden, en zij allen door de scherpte van het zwaard gevallen waren totdat zij allen omgekomen waren, dat heel Israël zich naar Ai keerde, en zij sloegen zijn [inwoners] met de scherpte van het zwaard. 25 En het gebeurde dat het er twaalfduizend waren, allen die op die dag vielen, van de man tot de vrouw toe, allemaal mensen uit Ai. 26 Jozua trok zijn hand, die hij met de werpspies had uitgestrekt, niet terug, totdat hij al de inwoners van Ai met de ban geslagen had. 27 Alleen roofden de Israëlieten voor zichzelf het vee en de buit van die

stad, in overeenstemming met het woord van de HEERE dat Hij Jozua geboden had.

28 Jozua verbrandde Ai en hij maakte het tot een eeuwige ruïne, tot een woestenij, tot op deze dag. 29 De koning van Ai hing hij aan een paal, tot de tijd van de avond. En rond zonsondergang gaf Jozua bevel dat men zijn dode lichaam van de paal zou afnemen. Daarop wierpen zij het bij de ingang van de stadspoort neer en richtten daar een grote steenhoop boven op, die er is tot op deze dag.

Als de stad leeg is, toont God dat Hij de regie heeft. Hij zegt Jozua wat hij moet doen. Hoe belangrijk is het altijd naar de stem van de Heer te luisteren. Jozua moet zijn spies uitstrekken. Dat is geen teken voor de hinderlaag om eruit te komen, dat lezen we tenminste niet. Hij houdt de spies uitgestrekt tot de volle overwinning is behaald. Het herinnert aan de opgeheven handen van Mozes, toen hij op berg was, terwijl Jozua tegen de Amalekieten streed (*zie Ex 17:11-13*).

De spies is het symbool van oordeel en het teken voor de overwinning. In Jozua zien we hier in beeld de Geest van Christus Die krachtig te midden van Gods volk aanwezig is en voor hen in kracht werkt in het oordeel over hun vijanden. Zo mogen wij zien op Christus in de heerlijkheid en mogen we weten dat we in Hem de overwinning hebben.

De mannen staan op uit de hinderlaag, mogelijk op aansporing van wat God in hun harten geeft. We zien Hem hier als de verborgen oorsprong van alle handelingen. Ze weten wat ze moeten doen, omdat Hij de leiding heeft. Van die leiding blijven we altijd afhankelijk. Dan keren ook zij die moesten vluchten zich om en nemen deel aan de verovering.

Na de les van Ai is God weer met Zijn volk. Israëel roeit Ai uit in gehoorzaamheid aan wat God heeft gezegd. Aan deze gehoorzaamheid is de houding van Jozua verbonden die zijn hand uitgestrekt houdt als teken van het vertrouwen op een volledige overwinning. Dat de hand pas wordt teruggetrokken als de vijand volkomen is verslagen, ziet op de volharding.

Hierin zit een belangrijke les voor ons. Alleen door volhardend vertrouwen wordt de overwinning behaald. Dat ontbrak bij Joas, de koning van Israëel in de dagen van Elisa. Toen Elisa hem zei met zijn pijlen op de grond te slaan, deed hij dat slechts driemaal. Joas had veel vaker

moeten slaan, maar omdat hij te vroeg ophield, was zijn overwinning niet totaal (zie 2Kn 13:17-19). Het gaat erom te volharden tot het einde, tot de laatste vijand is verslagen. Jozua weet te volharden, zoals ook de gemeente te Filadelfia die door de Heer Jezus geprezen dat zij "het woord van zijn volharding" hebben bewaard (Op 3:10). Het "woord van zijn volharding" wil ook zeggen dat deze volharding bij Hemzelf gevonden wordt (vgl. 2Th 3:5). Geestelijke zegeningen kunnen we alleen in bezit nemen door volhardend vertrouwen op de Heer.

De Heer nu moge uw harten richten tot de liefde van God en tot de volharding van Christus. (2Th 3:5)

Bij Jericho was alles voor de Heer, bij Ai is alles voor het volk. Eerst alles voor de Heer, daarna krijgen wij ons deel, voor zover de Heer dat bepaalt. Verder wordt Ai een puinhoop. Zoals gezegd betekent Ai 'puinhoop' en dat is wat Gods volk van deze stad maakt.

In vers 29 laat Jozua zien dat hij het Woord van God kent (Dt 21:22-23). Het grondgebied van Ai hoort bij het erfdeel. Dat mag niet verontreinigd worden. Een gehangene is voor God een vloek (Gl 3:13). Er is vervloeking voor hem die aan een hout hangt en voor wie niet blijft in de werken van de wet. Dat is het onderwijs van Galaten 3. De opgehangen koning van Ai laat zien dat de Heer Jezus voor ieder die in Hem gelooft die plaats heeft ingenomen en de Vervloekte aan het hout geworden is. Het gevolg daarvan voor ons is dat we vrijgekocht zijn. De wet is niet letterlijk op ons van toepassing. De vloek van de wet treft ons niet meer, omdat de Heer Jezus die vloek heeft gedragen. We zullen nooit meer onder de vloek van de wet komen.

Verder, wanneer iemand een zonde begaan heeft [waarop] de doodstraf [staat], en hij gedood wordt, en u hem aan een paal hangt, dan mag zijn dode lichaam niet aan de paal overnachten, maar moet u hem beslissen diezelfde dag [nog] begraven. Een gehangene is namelijk door God veroelkt. U mag uw land, dat de HEERE, uw God, u als erfelijk bezit geeft, niet onrein maken. (Dt 21:22-23)

Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden (want er staat geschreven: 'Veroelkt is ieder die aan een hout hangt'), ... (Gl 3:13)

Het altaar op de Ebal | verzen 30-32

30 Toen bouwde Jozua een altaar voor de HEERE, de God van Israël, op de berg Ebal, 31 zoals Mozes, de dienaar van de HEERE, aan de Israëlieten geboden had, overeenkomstig wat in het wetboek van Mozes geschreven staat: een altaar van hele stenen die men niet met

een ijzeren [voorwerp] bewerkt had. Daarop brachten zij brandoffers aan de HEERE. Ook brachten zij dankoffers. 32 Vervolgens schreef hij daar op stenen een afschrift van de wet van Mozes, die hij geschreven heeft voor [de ogen van] de Israëlieten.

Jozua doet wat God heeft bevolen om te doen als ze in het land zouden zijn gekomen (Dt 27:8). Met het bouwen van het altaar eist Jozua het land voor de HEERE op.

U moet op de stenen alle woorden van deze wet schrijven, duidelijk en goed. (Dt 27:8)

Dat het land de HEERE toebehoort, heeft hij ook al laten zien door te handelen naar het voorschrift met het oog op het lijk van de koning van Ai (vers 29).

Het altaar is ook een beeld van de Heer Jezus, het is niet bewerkt, het is alles volkomen. Zoals Hij was, zou Hij het altaar zijn waarop de offers worden gebracht. Op dit altaar worden geen zondoffers gebracht, maar brandoffers en vredeoffers. Het spreekt ervan dat het offer van de Heer Jezus aangenaam is voor God (brandoffer) en voor Gods volk de grondslag voor gemeenschap met Hem en met elkaar (vredeoffer).

Jozua bouwt het altaar op de Ebal, de berg van de vloek. Wij moeten leren op de vervloekingen 'amen' te zeggen. Dan zullen we de zegeningen van de Gerizim ervaren. Op de berg van de vloek worden offers gebracht. Voor ons zijn door het offer van Christus de vervloekingen weggenomen en zijn de zegeningen ons deel geworden.

De wet voorgelezen | verzen 33-35

33 Heel Israël met zijn oudsten, beambten en rechters stond aan deze en aan de andere [zijde] van de ark, vóór de Levitische priesters, die de ark van het verbond van de HEERE droegen, zowel vreemdelingen als ingezetenen. Eén helft daarvan [stond] tegenover de berg Gerizim en één helft daarvan [stond] tegenover de berg Ebal, zoals Mozes, de dienaar van de HEERE, vroeger geboden had, om het volk Israël te zegenen.

34 Daarna las hij al de woorden van de wet voor, de zegen en de vloek, in overeenstemming met alles wat in het wetboek geschreven staat. 35 Er was niet één woord van alles wat Mozes geboden had, dat Jozua niet voorlas voor heel de gemeente van Israël, de vrouwen,

de kleine kinderen en de vreemdelingen die in hun midden meetrokken.

De ark neemt de centrale plaats in. Dan wordt de wet voorgelezen. God geeft Zijn Woord in verbinding met de ark, het altaar en de zegeningen. In *Deuteronomium 27* moet het volk de wet op het altaar schrijven. Wie bij Gods Woord blijft, blijft overeind en zal overwinningen in het land behalen. Wie Gods Woord niet in acht neemt, zal verlies lijden en niets van Gods goede land, van Zijn goede zegeningen genieten.

Wat is de wet in *Deuteronomium 27*? Daar krijgt het volk de opdracht op de berg Ebal een altaar te maken en daarop te offeren en daarop de wet te schrijven. Maar wat was de wet? Dat was de hele inhoud van het boek *Deuteronomium*. Daarin zien we eerst de zegeningen van het land en dan de plaats waar de HEERE Zijn Naam doet wonen. Ook zien we de voorwaarden om de zegeningen op die plaats te kunnen genieten. Al zijn wij niet onder de wet, toch geldt ook voor ons dat gehoorzaamheid de voorwaarde is om de zegeningen te genieten. Zo niet, dan zullen we de vloek dragen.

Jozua 9

Nadat we in de vorige hoofdstukken bij Ai hebben gezien wat het gevolg is van vertrouwen op eigen *kracht*, zien we hier bij Gibeon wat het gevolg is van het vertrouwen op eigen *wijsheid*. De les voor ons is niet op eigen kracht en eigen wijsheid te vertrouwen, maar op *“Christus, [de] kracht van God en [de] wijsheid van God”* (1Ko 1:24).

De Gibeonieten lukt het met list om te ontkomen aan het oordeel waaronder ze vielen. Toch had deze list ontdekt kunnen worden. In *vers 14* staat waardoor de list slaagt: *“Zij vroegen niet om een uitspraak van de HEERE.”* Er is voor ons maar één manier om aan de list van de duivel te ontkomen en dat is het bevel gehoorzamen: *“Doet de hele wapenrusting van God aan”* (Ef 6:11).

De vijand gebruikt twee middelen om het volk van God kwaad te doen en schade te berokkenen. Het ene middel is geweld en het andere is list. In het eerste geval lezen we over de duivel als iemand die rondgaat als *“een brullende leeuw”* (1Pt 5:8). In het andere geval wordt hij *“een engel van het licht”* genoemd (2Ko 11:14).

De vijand verenigt zich | *verzen 1-2*

1 Het gebeurde toen al de koningen [dit] hoorden, [de koningen] die aan deze zijde van de Jordaan waren, in het Bergland, in het Laagland en aan heel de kust van de Grote Zee, tegenover de Libanon: de Hethieten en de Amorieten, de Kanaänieten, de Ferezieten, de Hevieten en de Jebusieten, 2 dat zij gezamenlijk bij elkaar kwamen om eensgezind tegen Jozua en tegen Israël te strijden.

De vijanden sluiten zich aaneen. Mogelijk hebben ze door de nederlaag die Israël bij Ai heeft geleden, moed gevat en zien ze een kans om dit volk te weerstaan. Dat hadden ze misschien niet gewaagd als Israël bij Gods kracht gebleven was.

Deze volkeren, die onderling steeds in oorlog met elkaar zijn, sluiten zich nu aaneen om Jozua en Israël te bestrijden. Dat is altijd zo ten aanzien van wat van God is. Haat tegen God en Zijn waarheid is een middel dat alle vijanden van God samenbindt en de onderlinge twisten

doet vergeten (Lk 23:12; Hd 4:27). Daarbij moeten we steeds bedenken dat de koningen van Kanaän een beeld zijn van de beheersers van de geestelijke wereld. *“Want onze strijd is niet tegen bloed en vlees, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van deze duisternis, tegen de geestelijke [machten] van de boosheid in de hemelse [gewesten]”* (Ef 6:12). Heidense volken kunnen op aarde in strijd zijn met elkaar, maar de demonische machten die erachter zitten, zijn het volledig met elkaar eens. Zij worden aangestuurd door de satan die altijd eropuit is om zoveel mogelijk mensen te doden. Hij is de mensensmoordenaar van het begin. Hij wil alle mensen doden, terwijl zijn hoofddoel is Gods volk zoveel mogelijk schade toe te brengen.

Herodes en Pilatus nu werden op diezelfde dag vrienden met elkaar, want zij leefden tevooren in vijandschap jegens elkaar. (Lk 23:12)

Want in waarheid zijn in deze stad verzameld tegen uw heilige knecht Jezus, die U hebt gezalfd, zowel Herodes als Pontius Pilatus met [de] naties en volken van Israël, ... (Hd 4:27)

De list van de Gibeonieten | verzen 3-5

3 Toen de inwoners van Gibeon hoorden wat Jozua met Jericho en Ai gedaan had, 4 gingen ook zij met list te werk. Zij gingen op weg en deden zich voor als gezanten. Zij namen versleten zakken op hun ezels, en versleten, gescheurde en [weer] dichtgebonden leren wijnzakken. 5 Ook [hadden zij] versleten en opgelapte schoenen aan hun voeten, en zij hadden versleten kleren aan, en alle brood [van hun] proviand was droog [en] kruimelig.

In de geestelijke strijd hebben we het in het bijzonder met *“de listen van de duivel”* (Ef 6:11) te doen. De strijd waarover het in *Efeziërs 6* gaat, is niet een strijd om het land te veroveren, maar om het te verdedigen. Daarom staat de beschrijving van de wapenrusting ook helemaal aan het eind van de brief, nadat alle zegeningen beschreven zijn. Het gaat om het staande blijven na de overwinning, wat alleen kan als we de hele wapenrusting aan hebben. Alleen dan zijn we in staat *“om te kunnen standhouden tegen de listen van de duivel”* (Ef 6:11). We hebben de wapenrusting ook nodig *“om weerstand te kunnen bieden in de boze dag en om, na alles volbracht te hebben, stand te houden”* (Ef 6:13). Met zijn listen heeft de vijand vaak resultaat op gebieden waar zijn macht verbroken is. Zijn listen zijn meer te vrezen dan zijn kracht. Met zijn listen verleidt hij de mensen, maar met zijn kracht ontmoet hij de Heer.

De inwoners van Gibeon hebben gehoord wat Jozua met Jericho en Ai heeft gedaan. Daarom zoeken zij niet de strijd, maar ze nemen hun toevlucht tot list. Ze gaan met overleg te werk om hun leven te redden, waarvan ze weten dat het gevaar loopt. Dat is tot op zekere hoogte verstandig te noemen. Maar er was een betere methode om hun leven te redden dan door list. Rachab had haar leven en dat van haar familie gered door geloof. Dat zien we ook later bij een Kananese vrouw, dus een vrouw die van oorsprong tot dit volk behoorde dat onder de vloek lag (zie Mt 15:22-28).

Bij deze Gibeonieten is van geloof echter geen sprake. Zij geven de voorkeur aan een eigen methode. Ze gaan met menselijke voorzichtigheid te werk en gebruiken mooie, indrukwekkende taal. Ze spreken over de HEERE en wat Hij heeft gedaan. Ze doen zich voor als godsdienstige mensen. Zo misleiden zij het volk van God en verschaffen zich er toegang toe, wat mogelijk is door ontrouw van het volk.

Hun hele voorkomen is versleten; alles wat ze hebben, is oud. Hoe ouder iets is, des te beter is het volgens de traditionalisten. De oude kerk, de oude gang van zaken. Maar het oude is niet eenvoudig beter omdat het oud is. Het oude is alleen beter als het van de Heer komt, Hij is Zelf *“wat van het begin af was”* (1Jh 1:1). Zo is het oude ‘in tongen (of: talen) spreken’ iets dat in de christenheid weer naar voren komt. Maar het is niet alleen oud, het is ook versleten, het heeft zijn tijd gehad (1Ko 13:8). Het zijn ... talen, zij zullen ophouden; ... (1Ko 13:8) dingen die indruk maken op het volk, maar wat versleten is, moet worden weggedaan.

De Gibeonieten komen in Gilgal | *verzen 6-8*

6 En zij gingen naar Jozua, naar het kamp in Gilgal, en zij zeiden tegen hem en tegen de mannen van Israël: Wij zijn uit een ver land gekomen. Nu dan, sluit een verbond met ons. 7 Toen zeiden de mannen van Israël tegen de Hevieten: Misschien woont u wel in ons midden, hoe kunnen wij dan een verbond met u sluiten? 8 Zij zeiden tegen Jozua: Wij zijn uw dienaren. Toen zei Jozua tegen hen: Wie bent u en waar komt u vandaan?

Jozua is weer in Gilgal, de goede plaats. Maar hij is niet in de goede gezindheid, om de list te onderkennen. Deze mensen komen uit een

stad in het land die moet worden vernietigd, maar ze doen alsof ze uit een ver land komen. Anders dan Jozua spreekt het volk de veronderstelling uit dat ze misschien toch niet van zo ver komen. Er is bij hen argwaan. Maar waarom vragen ze niet verder? Ze vallen in de valstrik van de eigen wijsheid.

Het verzoek om een verbond met deze mensen te sluiten klinkt heel aantrekkelijk. Israël is omringd door vijanden, die zich eendrachtig tegen hen opstellen om hen te bestrijden. Een verbond met de Gibeonieten zou hen sterker maken. Een dergelijke overlegging kan dan wel verstandig lijken, maar het laat de HEERE buiten beschouwing. Als God alleen hun kracht is, kunnen bondgenoten alleen maar de noodzakelijke afhankelijkheid van God terzijde stellen. Israël had geen bondgenoten nodig!

De Gibeonieten verantwoorden zich | verzen 9-13

9 Zij zeiden tegen hem: Uw dienaren zijn uit een zeer ver land gekomen, omwille van de Naam van de HEERE, uw God, want wij hebben Zijn roem gehoord, en alles wat Hij in Egypte gedaan heeft, 10 en alles wat Hij gedaan heeft aan de twee koningen van de Amorieten die aan de overzijde van de Jordaan [woonden]: Sihon, de koning van Hesbon, en Og, de koning van Basan, die in Astharoth [woonde]. 11 Daarom zeiden onze oudsten en al de inwoners van ons land tegen ons: Neem proviand voor de reis mee, en ga hun tegemoet, en zeg tegen hen: Wij zijn uw dienaren. Nu dan, sluit een verbond met ons. 12 Dit brood van ons hebben wij warm als voedsel voor onderweg uit onze huizen meegenomen op de dag dat wij vertrokken om naar u toe te gaan. Maar zie, nu is het droog en kruimelig. 13 En deze leren wijnzakken waren nieuw toen wij ze vulden; maar zie, ze zijn gescheurd. En deze kleren van ons en onze schoenen zijn versleten door de zeer lange reis.

De Gibeonieten gebruiken vleierij. Zo zijn er naamchristenen die zich graag onder ons willen voegen en daarbij aangename dingen zeggen over God en de Heer Jezus. Ze praten zoals wij het graag horen. Daarom moeten we heel voorzichtig zijn en altijd als men met ons gemeenschap wil hebben, vragen naar de wil van de Heer. Dat zal ons enerzijds ervoor bewaren dat we misleid worden en anderzijds zullen we niet

angstvallig gelovigen weren die tot Gods volk behoren. Allen die aan de voorwaarden van de Schrift voldoen, moeten we opnemen.

De Gibeonieten spreken niet over wat met Jericho en Ai is gebeurd. Ze gedragen zich alsof ze daar niets van weten. Ze spreken alleen over wat bekend verondersteld mag worden van mensen die van ver komen. Ze doen alsof ze niet op de hoogte zijn van wat onlangs is gebeurd. Hun getuigenis van de lange reis wordt ondersteund door hun versleten kleren en verdroogde brood.

Jozua en de hoofden vinden hun verhaal aannemelijk. De opmerkingen over de HEERE klinken eerbiedig. Hun hele verschijning lijkt te onderstrepen wat ze van zichzelf zeggen. Het is voldoende om de geboden waakzaamheid prijs te geven en dit gezelschap te ontvangen.

Vriendschap met de Gibeonieten | *verzen 14-15*

14 Toen namen de mannen van hun proviand en zij vroegen niet om een uitspraak van de HEERE. 15 En Jozua sloot vrede met hen en sloot een verbond met hen dat hij hen zou laten leven. En de leiders van de gemeenschap zwoeren hun [een eed].

De Israëlieten nemen van hun brood. Door de 'bewijzen' zelf te beproeven komen ze tot de conclusie dat het verhaal van de Gibeonieten waar is. Hun zintuigen zijn de norm. Dat is de dwaling. Door van hun brood te nemen geven ze in geestelijk opzicht uitdrukking aan hun gemeenschap met hen. Nu kunnen ze niet meer terug. Waar menselijke zintuigen en waarnemingen de norm van beoordeling worden, heeft de vijand toegang gekregen. Dan wordt de HEERE niet geraadpleegd. Hij blijft buiten beeld. De opmerking van de Heilige Geest: "*Zij vroegen niet om een uitspraak van de HEERE.*" spreekt boekdelen.

Het niet vragen naar de wil van de HEERE, naar een uitspraak van Hem, brengt het volk tot een verbond en daarmee tot iets wat door een eerdere uitspraak van Hem verboden is. Als wij stappen doen, zonder naar de wil van de Heer te hebben gevraagd en dus zonder van Hem een duidelijk antwoord te hebben gekregen, zullen de gevolgen van die stappen ons altijd achtervolgen. Jozua en de hoofden sluiten dit verbond. De meest verantwoordelijken gaan in de fout voorop. De satan is geslaagd in zijn list.

Jericho is door het geloof ingenomen. Na een aanvankelijke nederlaag bij Ai wordt ook die stad ingenomen als het volk de ban heeft weggedaan. Beide steden vallen in de handen van het volk, omdat er werd gehandeld in gehoorzaamheid aan wat de HEERE heeft gezegd. De derde stad, Gibeon, wordt niet veroverd, omdat het volk niet naar de wil van de HEERE heeft gevraagd.

De list ontdekt | verzen 16-20

16 En het gebeurde na verloop van drie dagen, nadat zij het verbond met hen gesloten hadden, dat zij hoorden dat zij hun burenen waren en [dat] zij in hun midden woonden. 17 Want toen de Israëlieten verder trokken, kwamen zij op de derde dag bij hun steden. Hun steden nu waren Gibeon, Chefira, Beëroth en Kirjath-Jearim. 18 Maar de Israëlieten versloegen hen niet, omdat de leiders van de gemeenschap hun [een eed] gezworen hadden bij de HEERE, de God van Israël. Daarom morde de hele gemeenschap tegen de leiders.

19 Toen zeiden alle leiders tegen heel de gemeenschap: Wij hebben hun [een eed] gezworen bij de HEERE, de God van Israël. Daarom kunnen wij hen niet aanraken. 20 Dit zullen wij met hen doen zodat wij hen in leven kunnen laten, opdat er geen grote toorn over ons komt vanwege de eed die wij hun gezworen hebben.

De list wordt openbaar als het volk Gibeon en andere steden wil verdelgen. Nu moeten ze de consequenties onder ogen zien. Ze moeten deze mannen sparen. Dat hadden ze tot hun schade gezworen (Ps 15:4b). Een verkeerde daad mag niet nog erger worden gemaakt door niet de gevolgen te willen dragen. Later moet het huis van Saul gestraft worden omdat Saul de Gibeonieten heeft willen doden (zie 2Sm 21:1-9).

Heeft hij gezworen tot [zijn] schade, [zijn eed] verandert hij evenwel niet. (Ps 15:4b)

We kunnen dit als volgt toepassen. Personen die door onze onzorgvuldigheid zijn toegelaten aan de tafel van de Heer, terwijl ze er eigenlijk niet horen, kunnen wij niet uitsluiten. Zolang ze niets doen dat door de Schrift als zonde wordt aangemerkt, moeten we ze dulden en ons buigen onder de tucht van de Heer vanwege onze ontrouw. Zo kan ook in geval een gelovige met een ongelovige is getrouwd dit huwelijk niet ongedaan gemaakt worden door een echtscheiding. Dat de gevolgen van de zonde niet altijd worden weggenomen, zien we in het leven van

de ex-drugsverslaafde die zijn gezondheid heeft verwoest door zijn drugsgebruik. De gevolgen blijven bestaan. Toch zal de Heer de kracht geven die gevolgen te dragen als er oprechte erkenning van de zonde is. Zonde is handelen in eigenwilligheid, zonder Hem eerst te raadplegen.

Houthakkers en waterputters | *verzen 21-27*

21 Verder zeiden de leiders tegen hen: Laat hen leven, maar laat hen [dan] houthakkers en waterputters worden voor heel de gemeenschap, zoals de leiders tegen hen gezegd hebben.

22 Toen riep Jozua hen en sprak tot hen: Waarom hebt u ons bedrogen door te zeggen: Wij [komen] zeer ver van u [vandaan], terwijl u in ons midden woont? 23 Nu dan, vervloekt bent u! U zult voor altijd slaven zijn, houthakkers en waterputters voor het huis van mijn God.

24 Zij antwoordden Jozua: Omdat aan uw dienaren uitdrukkelijk was verteld dat de HEERE, uw God, Zijn dienaar Mozes geboden heeft om u heel dit land te geven, en alle inwoners van het land voor u weg te vagen, zijn wij, vanwege u, heel bevreesd geworden voor ons leven. Daarom hebben wij dit gedaan. 25 En nu, zie, wij zijn in uw hand. Doe zoals het goed en zoals het juist is in uw ogen met ons te doen.

26 Aldus deed hij met hen, en hij verlostte hen uit de hand van de Israëlieten, zodat zij hen niet doodden. 27 Zo maakte Jozua hen op die dag houthakkers en waterputters voor de gemeenschap, en voor het altaar van de HEERE, op de plaats die Hij uitkiezen zou, tot op deze dag.

De Gibeonieten zijn als slaven in het huis van God, niet als zonen. Jozua vervloekt hen en veroordeelt hen tot het verrichten van het nederigste werk (*vgl. Dt 29:11*). Ze

..., en uw vreemdeling die in het midden van uw [tenten]kamp is, van uw houthakker af tot uw waterputter toe, ... (Dt 29:11)

halen hout voor het altaar, maar zijn zelf geen offeraars. Ze halen water, maar niet om er zelf rein door te worden. Ze zijn een plaag voor het volk van God, omdat het volk hun de toegang heeft gegeven tot de dienst aan God zonder God te vragen. Ze dienen, echter niet uit liefde, maar uit vrees.

De Israëlieten wilden hen doden, maar Jozua redt hen (*vers 26*). Het is beter om ons voor de Heer te buigen, dan het kwaad dat door onze schuld binnen is gekomen, tegen Gods wil in, uit te roeien. Soms wil Hij het laten bestaan, om ons er voortdurend aan te herinneren dat we kwaad alleen kunnen voorkomen als we Hem raadplegen voordat we iets doen.

Later wordt in de geschiedenis van de Gibeonieten te midden van Israël toch ook Gods genade zichtbaar. Jismaja, een van de helden van David, is een Gibeoniet (*1Kr 12:4*). Ook is er een Gibeoniet, Melatja, en nog andere mannen van Gibeon, die met het volk van God zijn teruggekeerd uit de gevangenschap in Babel en meehelpten de muur om Jeruzalem te herbouwen (*Ne 3:7*).

...; de Gibeoniet Jismaja, een held onder de dertig, [die het bevel voerde] over de dertig; ... (1Kr 12:4)

Daarnaast verrichtten de Gibeoniet Melatja en de Meronothiet Jadon herstelwerk, [met] de mannen van Gibeon en van Mizpa, ... (Ne 3:7)

Jozua 10

De vijf koningen die in *vers 3* worden genoemd, verenigen zich tot een machtig leger om het afvallige Gibeon te straffen. Als Jozua het verzoek krijgt om te helpen, bevindt hij zich te Gilgal. Vandaar vertrekt hij (*vers 7*) en de HEERE geeft hem een grote overwinning. Daarna gaat hij terug naar Gilgal. Ook nadat hij verschillende steden in het zuiden van Kanaän heeft ingenomen, gaat hij terug naar Gilgal (*vers 43*).

Gilgal is de plaats waar het volk besneden werd (*Jz 5:2-9*). Voor ons betekent het dat de Heer Jezus het oordeel droeg dat wij verdienden. Om van overwinning tot overwinning te gaan moeten we telkens terugdenken aan wat de Heer Jezus voor ons deed. Anders gaan we op onszelf vertrouwen en komt de nederlaag.

Jozua krijgt een verhoring die nooit iemand heeft gehad (*vers 14*). Zulke verhoringen kunnen wij ook krijgen, als we erop vertrouwen dat de HEERE voor ons strijdt.

In dit hoofdstuk komt Jozua op een bijzondere wijze voor onze aandacht. Het is een andere Jozua dan de falende Jozua van de vorige hoofdstukken. Hij toont hier de Goddelijke kracht die hem zo kenmerkt en waarin hij zozeer op de Heer Jezus lijkt in Diens handelen door de Heilige Geest. Daarmee is hij ook een beeld van de individuele gelovige die door de Heilige Geest tot machtige geloofsdaden kan komen.

Na het falen van *hoofdstuk 7* trekt Jozua in *hoofdstuk 8* in kracht tegen Ai ten strijde. Hij strekt de spies uit tot alle vijanden verslagen zijn. Dezelfde volgorde zien we in de *hoofdstukken 9 en 10*. Na te zijn gevallen in de list van Gibeon in *hoofdstuk 9* gaat hij in dit hoofdstuk in geestelijke kracht compromisloos de vijand te lijf. Jozua gaat aan het hoofd van het volk. Ze gaan in dit hoofdstuk ervaringen opdoen die ze nooit zouden hebben beleefd als ze niet zwak waren geweest, zoals van het stilstaan van de zon en de maan en het gebruik dat God van hagelstenen maakt om de vijanden te verslaan.

Na zwakheid komen de grootste overwinningen en geloofservaringen. Dat is geen excuus voor zwakheid en ongeloof. Toch bewijst de genade zich daarna wel sterker. Dat is eigen aan de genade. God wenste ook niet de zondeval. Toch schittert daardoor de genade van God op een

manier die anders niet mogelijk was. Dat mogen we in ons leven ervaren.

De Amorieten verenigen zich tegen Gibeon | verzen 1-5

1 Het gebeurde toen Adoni-Zedek, de koning van Jeruzalem, gehoord had dat Jozua Ai ingenomen en het met de ban geslagen had, [en] met Ai en zijn koning hetzelfde gedaan had als hij met Jericho en zijn koning gedaan had, en dat de inwoners van Gibeon vrede met Israël gesloten hadden en in hun midden verbleven, 2 dat zij zeer bevoored werden. Gibeon was immers een grote stad, als een van de koninklijke steden. Ja, het was groter dan Ai, en al zijn mannen waren sterk.

3 Daarom stuurde Adoni-Zedek, de koning van Jeruzalem, [boden] naar Hoham, de koning van Hebron, en naar Piream, de koning van Jarmuth, en naar Jafia, de koning van Lachis, en naar Debir, de koning van Eglon, om te zeggen: 4 Kom naar mij toe en help mij, en laten wij Gibeon verslaan, omdat het vrede gesloten heeft met Jozua en de Israëlieten. 5 Toen verzamelden de vijf koningen van de Amorieten zich en trokken op: de koning van Jeruzalem, de koning van Hebron, de koning van Jarmuth, de koning van Lachis, [en] de koning van Eglon, zij en al hun legers. Zij sloegen hun kamp op bij Gibeon en streten ertegen.

Na de list van de Gibeonieten verenigen de vijanden zich en vormen een groot leger. Dat is het gevolg van betoonde zwakheid van Gods volk van het vorige hoofdstuk. Maar God weet het falen van Zijn volk en zelfs ook het goddeloze handelen van de mens te gebruiken tot Zijn verheerlijking (vgl. Mi 4:12; Op 17:17).

Zij echter kennen

de gedachten van de HEERE niet.

Zij begrijpen Zijn raadsbesluit niet:

dat Hij hen bijeengebracht heeft als graanschoven op de dorsvloer. (Mi 4:12)

Want God heeft in hun harten gegeven zijn bedoeling uit te voeren en het met enerlei bedoeling uit te voeren en hun koninkrijk aan het beest te geven, totdat de woorden van God vervuld zullen zijn. (Op 17:17)

Adoni-Zedek (betekent 'heer van de gerechtigheid'), de koning van Jeruzalem, neemt het initiatief om een gemeenschappelijk leger te vormen om Israël te bestrijden. Hij staat aan het hoofd van de vijandige bondgenoten. Hier wordt voor het eerst over Jeruzalem gesproken, afgezien van Genesis 14, waar over Melchizedek (betekent 'koning van de gerechtig-

heid'), de koning van Salem, wordt gesproken (*Gn 14:18*). Melchizedek zegende Abraham in tegenstelling tot Adoni-Zedek die aan het hoofd staat van de vijanden van het nageslacht van Abraham. Adoni-Zedek is een beeld van de antichrist die ook koning van Jeruzalem zal zijn.

De toepassing voor ons is dat hoe verder we in het land komen, we een vijand ontmoeten die zich steeds sterker verweert, waardoor de strijd steeds heftiger wordt. Wie de hemelse zegeningen niet kent, kent ook geen strijd in het land. Vaak is de oorzaak van het niet kennen van de zegeningen dat men zich er niet voor wil inspannen ze te leren kennen. De gelovige moet zich de geestelijke dingen eigen maken. Het weten dat de geestelijke zegeningen er zijn, is nog iets anders dan ze ook werkelijk te kennen.

Gibeon is een grote stad, haar mannen zijn helden en willen blijven leven. Daarom hebben zij zich met list onder het volk van God begeven. Daarvoor is een zekere moed nodig. Zij behoren niet bij het volk, maar ook niet meer bij de wereld, die hun nu ook vijandig gezind is. Ze zijn nooit werkelijk gelukkig. Eerst vreesden ze voor Israël, nu vrezen voor hun vroegere vrienden.

De Gibeonieten roepen Jozua te hulp | *vers 6*

6 Toen stuurden de mannen van Gibeon [boden] naar Jozua in het kamp bij Gilgal, om te zeggen: Trek uw handen niet af van uw dienaren, kom haastig naar ons toe, en verlos ons, en help ons. Want alle koningen van de Amorieten die in het Bergland wonen, zijn bijeengekomen om tegen ons [te strijden].

Door hun vriendschap met Israël is Israël nu ook verplicht zich voor hen in te zetten. Israël maakt geen gebruik van hen, maar zij hebben Israël nodig. 'Gibeonieten' onder ons kunnen in de wereld invloedrijk zijn, maar het ontbreekt hun altijd aan geestelijke kracht. Daarvoor doen ze een beroep op het volk van God. Zij zijn alleen een plaag en een belasting. Maar God staat erboven en kan het toch gebruiken tot vervulling van Zijn plannen. Daarvoor heeft Hij het toegelaten.

De HEERE verslaat de Amorieten | *verzen 7-15*

7 Toen trok Jozua op van Gilgal, hij en al het krijgsvolk met hem, en alle strijdbare helden; 8 want de HEERE had tegen Jozua gezegd:

Wees niet bevreesd voor hen, want Ik heb hen in uw hand gegeven. Niemand van hen zal voor u standhouden. 9 Toen kwam Jozua onverwachts bij hen. Heel de nacht [door] was hij vanuit Gilgal opgetrokken. 10 En de HEERE bracht hen in verwarring voor Israël. Hij bracht hun bij Gibeon een grote slag toe, achtervolgde hen op de weg omhoog naar Beth-Horon, en versloeg hen tot Azeka en tot Makkeda toe. 11 Het gebeurde, toen zij voor Israël vluchtten [en] de helling van Beth-Horon afgingen], dat de HEERE vanuit de hemel grote stenen op hen wierp, tot Azeka toe, zodat zij stierven. Er waren er meer die door de hagelstenen stierven, dan die de Israëlieten met het zwaard doodden.

12 Toen sprak Jozua tot de HEERE op de dag dat de HEERE de Amoriëten aan de Israëlieten overgaf, en hij zei voor [de ogen van] Israël: Zon, sta stil in Gibeon, en maan, in het dal van Ajalon! 13 En de zon stond stil en de maan bleef staan, totdat het volk zich aan zijn vijanden had gewroken. Is dit niet geschreven in het Boek van de Oprechte? De zon stond stil in het midden van de hemel en haastte zich niet om onder te gaan, ongeveer een volle dag. 14 En er is geen dag geweest als deze, daarvoor niet en ook daarna niet, waarop de HEERE de stem van een mens zó verhoorde. De HEERE streed immers voor Israël.

15 Toen keerde Jozua terug, en heel Israël met hem, naar het kamp in Gilgal.

God wil uit het falen van de Zijnen zegen tevoorschijn laten komen. Als we dat zien, zal vrees verdwijnen (vers 8). Als het geloof op God is gericht, dat wil zeggen dat we op Hem vertrouwen, kunnen we vertrouwend verder gaan. God heeft hun de overwinning beloofd. Zij moeten handelen, er moet strijd zijn. Maar als er gestreden wordt met de toezegging van de Heer in gedachten, is strijd alleen maar overwinning.

In de nacht verplaatsen ze zich. De overval is verrassend. De HEERE strijdt mee. Hij brengt de vijand in verwarring, waardoor het volk de overwinning kan behalen. De HEERE heeft in de hagelstenen Zijn eigen wapen (Jb 38:22b-23; zie ook Ex 9:24-25), waardoor Hij er meer doodt dan Zijn volk dat doet door het zwaard.

*Hebt u de schatkamers van de hagel gezien,
die Ik achterhoud voor een tijd van benauwdheid,
voor een dag van strijd en oorlog?
(Jb 38:22b-23)*

De profetische toepassing ligt voor de hand als we denken aan het boek *Openbaring*, waar we ook hagelstenen tot oordeel vanuit de hemel zien komen (*Op 16:21*; zie ook *Op 15:1*; *16:1*). Het gebeuren in *Jozua* wijst op

En een grote hagel, [elke steen] ongeveer een talent zwaar, viel uit de hemel op de mensen, en de mensen lasterden God vanwege de plaag van de hagel, want de plaag daarvan is zeer groot. (Op 16:21)

de eindzege. Als wij ons verheugen op de verschijning van de Heer Jezus, dan verheugt het ons ook dat God de aarde zal reinigen van alle kwaad en dat ook onze overwinningen ten einde zijn gekomen in de eindzege. Dan is er geen strijd meer te strijden.

Uit wat *Jozua* in *vers 12* zegt, spreekt een enorm geloof. De Heer Jezus heeft ons gezegd dat we bergen kunnen verzetten, als we maar geloof hebben (*zie Mt 21:21-22*; *Mk 9:23*). *Jozua* is zich bewust van de zegen die God wil schenken. Daarom richt hij zich in geloof tot God en beveelt in Gods Naam de zon en de maan stil te staan. Hij spreekt zijn woorden voor de oren van het volk, waardoor allen tot getuigen worden gemaakt van de gevolgen van zijn geloofsuitspraak. Het geeft aan zijn geloof een extra dimensie. Hij is zeker van de verhoring en getuigt daarvan. Het volk heeft dat geloof niet gehad, maar na de verhoring zal het er wel door gesterkt zijn. Die uitwerking mag het ook op ons hebben.

Wij leven in de dag van de overwinning, met strijd tegen de boosheden in de hemelse gewesten. De strijd is niet alleen tussen *Jozua* en *Adoni-Zedek*, maar tussen de God van Israël en de afgoden van de Kanaänieten, dat zijn in werkelijkheid de demonische machten die achter deze afgoden schuilgaan. *Baäl* was de zonnegod en *Astarte* de maangod. De vijand geloofde dat de zon en de maan aan hun kant stonden. Door het geloof van *Jozua* worden zij in hun beweging vastgezet als bewijs dat de God van Israël werkelijk en alleen God is.

Wij hebben de strijd tegen geestelijke overheden en machten. *Jozua* lijkt te begrijpen dat het niet alleen om de koningen van vlees en bloed gaat, maar om hen door wie zij zich laten leiden en die aan de zijde van de vijanden staat. *Jozua* vraagt God om Zijn macht over de boze machten te tonen.

Als *Jozua* de zon gebiedt stil te staan, vervult hij het voornemen van God, Wiens kracht almachtig is en aan Wiens bevel zon en maan gehoorzamen. Afgodendieners mogen tot zon en maan roepen om hulp, dat wil zeggen tot *Baäl* en *Ashteroth*, maar de HEERE, de Aller-

hoogste, toont aan Zijn volk dat de krachten van de hemel slechts Zijn dienstknechten zijn.

Als Jozua zegt: “*Zon, sta stil*”, is dat niet de wetenschappelijke taal, maar wat wordt gezegd in het alledaagse taalgebruik. Iedereen zegt dat de zon opgaat en ondergaat. De zon blijft op die dag twaalf uur langer aan de hemel staan. Het is een heel bijzondere, unieke dag. De stem van Jozua wordt gehoord zoals nooit de stem van iemand anders is gehoord. Hij is een beeld van de Heer Jezus.

We kunnen de zon ook als een beeld van de Heer Jezus zien. Door het stilstaan van de zon bleef het langer licht. De zon gaat niet over de wereld onder, voordat de gelovigen Zijn opgenomen. De gelovigen “*zijn zonen van [het] licht en zonen van [de] dag*” (1Th 5:5b). Zij kunnen door de kracht van de Geest van Christus in het geloof nu al overwinningen behalen die God eenmaal openbaar over de hele aarde zal behalen. Wij zien de Heer Jezus nu al. Hij is door God verhoord in Zijn dood en opstanding. Hij is de zon aan Gods rechterhand. Wij leven in de dag die niet eindigt tot de volle overwinning is gehaald. Wij zien Hem aan Wie nu al “*is gegeven alle macht in hemel en op <de> aarde*” (Mt 28:18). De demonische machten sidderen en beven voor dit licht van de zon.

Het “*Boek van de Oprechte*” is een geschiedenisboek waarin bepaalde daden zijn opgetekend, mogelijk in dichtvorm, die in het algemeen niet in de Schrift zijn opgenomen (zie ook 2Sm 1:18; Nm 21:14; 1Kn 14:19,29). Het is oude Hebreeuwse literatuur die verloren is gegaan. Als het in Gods plan voor Zijn Woord past, citeren bijbelschrijvers daaruit (vgl. Tt 1:12).

Iemand van hen, hun eigen profeet, heeft gezegd: Kretenzen zijn altijd leugenaars, kwade beesten, luie buiken. (Tt 1:12)

Jozua doodt de vijf koningen | verzen 16-27

16 Maar die vijf koningen waren gevlucht en hadden zich verborgen in de grot bij Makkeda. 17 En aan Jozua werd verteld: De vijf koningen zijn gevonden, verborgen in de grot bij Makkeda. 18 Toen zei Jozua: Rol grote stenen voor de ingang van de grot en stel er mannen over aan om hen te bewaken. 19 En u, sta niet stil, achtervolg uw vijanden, en overval hen in de achterhoede. Laat hen niet in hun steden komen, want de HEERE, uw God, heeft hen in uw hand gegeven.

20 En het gebeurde, toen Jozua en de Israëlieten geëindigd hadden hun een zeer grote slag toe te brengen, zodat zij allen omgekomen waren (hoewel [enkele] overgeblevenen van hen ontkomen waren en in de versterkte steden gekomen waren), 21 dat heel het volk in vrede terugkeerde naar Jozua in het kamp, bij Makkeda. [Niemand] had zijn tong tegen iemand van de Israëlieten [durven] roeren.

22 Daarna zei Jozua: Open de ingang van de grot, en breng die vijf koningen naar buiten, uit die grot, naar mij toe. 23 Dat deden zij en zij brachten die vijf koningen naar buiten, uit de grot, naar hem toe: de koning van Jeruzalem, de koning van Hebron, de koning van Jarmuth, de koning van Lachis, [en] de koning van Eglon. 24 En het gebeurde, toen zij die koningen naar buiten gebracht hadden naar Jozua, dat Jozua al de mannen van Israël riep. Hij zei tegen de aanvoerders van de strijdbare mannen die met hem meegegaan waren: Kom naar voren, zet uw voet op de nek van deze koningen. En zij kwamen naar voren en zetten hun voet op hun nek. 25 Toen zei Jozua tegen hen: Wees niet bevreesd en wees niet ontsteld, wees sterk en moedig, want zo zal de HEERE doen met al uw vijanden tegen wie u strijdt. 26 Vervolgens sloeg Jozua hen neer, doodde hen en hing hen op aan vijf palen. En zij hingen tot de avond aan de palen.

27 Het gebeurde tegen de tijd dat de zon onderging, dat Jozua gebood hen van de palen af te halen, en zij wierpen hen in de grot waarin zij verborgen geweest waren. En zij legden grote stenen voor de ingang van de grot, die [daar zijn] tot op deze dag.

In de strijd hebben we niet altijd tijd om te overleggen. Daarom moeten we altijd luisteren naar de Heer Jezus. De koningen die ontvlucht zijn, worden eerst opgesloten, dan wordt de strijd voortgezet en later wordt er met de koningen gehandeld. Voor elke handeling krijgt het volk aanwijzingen van Jozua.

Omdat de zon blijft schijnen, ontvluchten de koningen het licht en zoeken de duisternis van een spelonk om zich te verbergen (Jh 3:20; zie en vgl. Op 6:15-17). Hun zelfgezochte veiligheid wordt eerst hun gevangenis en ten slotte hun graf. Eerst worden ze daar opgesloten, bewaard

Want ieder die kwade dingen bedrijft, haat het licht en komt niet tot het licht, opdat zijn werken niet bestraft worden. (Jh 3:12)

voor het moment van het oordeel (vgl. 2Pt 2:4; zie ook Jd :6). Als de tijd daarvoor is aan- gebroken, worden ze bij name uit de duis- ternis geroepen (vers 23), in het licht ge- bracht en gedood (vers 26). De koningen waren aan de hagelstenen ontkomen, zoals de farao en zijn ruiters aan de plagen over Egypte. Maar het ontkomen aan het oordeel is slechts tijdelijk en met een doel. God liet de farao en zijn ruiters ontkomen, om, zoals Hij tot de farao zegt, “Mijn kracht aan u te tonen, zodat Mijn Naam bekendgemaakt zal worden op heel de aarde” (Ex 9:16). Zo is dat ook met deze koningen. Het uiteindelijk oordeel wordt er des te duidelijker door en houdt ook een boodschap, een bemoediging voor het volk in. Verder weten enigen te ontkomen (vers 20). Ook dat past in Gods plan. Er blijven altijd vijanden over. Dat bepaalt ons erbij dat we altijd waakzaam moeten blijven.

Want als God engelen die gezondigd hadden niet gespaard, maar hen in de afgrond geworpen en overgele- verd heeft aan ketenen van donker- heid om tot [het] oordeel bewaard te worden; ... (2Pt 2:4)

Het volk keert ongedeerd naar het kamp terug. Het feit dat niemand zijn tong tegen hen had durven roeren (vers 21), duidt erop dat geen enkele Israëliet tijdens de strijd of tijdens de vervolging ook maar een ogenblik in benauwdheid is geweest (vgl. Ex 11:7). Ook is hun handelen geheel in overeenstem- ming met Gods wil geweest, zodat nie- mand een klacht over een verkeerde be- handeling kon bedenken en uiten.

Maar bij alle Israëlieten zal [nog] geen hond zijn tong roeren tegen mens of dier. Zo zult u weten dat de HEERE onderscheid maakt tussen de Egyptenaren en de Israëlieten. (Ex 11:7)

Het zetten van de voet op de nek is een bewijs van de volkomen overwinning en voor de overwonnene een bewijs van vol- komen vernedering (1Kn 5:3; zie ook Ps 110:1). De koningen moeten vernederd worden. Dat kan overmoedig lijken en het gevaar om overmoedig te raken is altijd aanwezig. We zijn nooit zo zwak dan juist wanneer we een grote overwinning hebben behaald. Maar hier is het een bemoediging voor het volk. Elke vijand zal voor het volk neervallen (Es 6:13b). Het volk ziet de grote, indrukwek- kende vijanden. Jozua geeft de aanvoer- ders opdracht hun voet op de nek van de

Ú weet dat mijn vader David geen huis kon bouwen voor de Naam van de HEERE, zijn God, vanwege de oorlog die zij rondom tegen hem voerden, totdat de HEERE hen onder zijn voetzolen bracht. (1Kn 5:3)

Als Mordechai, voor wie u begon- nen bent te vallen, uit het geslacht van de Joden is, zult u tegen hem niets kunnen [uitrichten], integen- deel, u zult zeker voor hem ten val komen. (Es 6:13b)

koningen te zetten. Zo treden zij naar het woord van Mozes in geestelijke zin op de hoogten (hoogten zijn hier een beeld van de grote mannen) van hun vijanden (zie Dt 33:29b).

Op dezelfde wijze worden wij bemoedigd met de volgende toezegging: *“De God nu van de vrede zal de satan spoedig onder uw voeten verpletteren”* (Rm 16:20). Dat is geen grootspraak van Paulus, maar de taal van het geloof. Zo zullen alle vijanden voor de Heer Jezus als een voetbank zijn (1Ko 15:25; zie ook Hb 1:13).

Want Hij moet regeren, totdat Hij al zijn vijanden onder zijn voeten heeft gelegd. (1Ko 15:25)

Jozua maakt door zijn opdracht in *vers 24* duidelijk dat er in de gevreesde koningen geen enkele kracht meer is. Zij moeten dat wel in het geloof aanvaarden. Er is geen reden meer voor vrees (*vers 25*). Jozua doodt de koningen. Zo is ook de eindzege voor de Heer Jezus. Hij doodt Zijn vijanden. Hem is *“macht gegeven oordeel uit te oefenen, omdat Hij [de] Mensenzoon is”* (Jh 5:27). Maar wij, de gemeente, worden er wel bij betrokken. We zullen de wereld en zelfs engelen oordelen, dat wil zeggen erover regeren, ze besturen (zie 1Ko 6:2-3).

De steden in het Zuiderland veroverd | *verzen 28-43*

28 Op die dag nam Jozua ook Makkeda in en sloeg het met de scherppte van het zwaard. Verder sloeg hij zijn koning met de ban, hen en al wat leefde wat daarin was. Hij liet geen overlevende over en deed met de koning van Makkeda zoals hij met de koning van Jericho gedaan had.

29 Daarop trok Jozua verder, en heel Israël met hem, van Makkeda naar Libna, en hij streed tegen Libna. 30 En de HEERE gaf ook dat in de hand van Israël, met zijn koning. Hij sloeg het met de scherppte van het zwaard, en al wat leefde wat daarin was. Hij liet er geen overlevende overblijven en hij deed met zijn koning, zoals hij met de koning van Jericho gedaan had.

31 Daarna trok Jozua verder, en heel Israël met hem, van Libna naar Lachis. Hij belegerde het en streed ertegen. 32 Toen gaf de HEERE Lachis in de hand van Israël, en hij nam het in op de tweede dag. Hij sloeg het met de scherppte van het zwaard en al wat leefde wat daarin was, net zoals hij met Libna gedaan had.

33 Toen trok Horam op, de koning van Gezer, om Lachis te helpen. Maar Jozua versloeg hem en zijn volk, totdat hij hem geen overlevende had overgelaten. 34 Vervolgens trok Jozua verder van Lachis naar Eglon en heel Israël met hem. Zij belegerden het en streden ertegen. 35 Zij namen het op die dag in en sloegen het met de scherpte van het zwaard. En al wat leefde wat daarin was, sloeg hij die dag met de ban, net zoals hij met Lachis gedaan had.

36 Daarop trok Jozua op en heel Israël met hem, van Eglon naar Hebron, en zij streden ertegen. 37 En zij namen het in en sloegen het met de scherpte van het zwaard, zowel zijn koning als al de bijbehorende steden, en al wat leefde wat daarin was. Hij liet geen overlevende over, net zoals hij met Eglon gedaan had. En hij sloeg het met de ban en al wat leefde wat daarin was.

38 Toen keerde Jozua, en heel Israël met hem, zich naar Debir, en hij streed ertegen. 39 En hij nam het in, met zijn koning, en al de bijbehorende steden. En zij sloegen het met de scherpte van het zwaard en sloegen al wat leefde wat daarin was met de ban; hij liet geen overlevende over. Zoals hij met Hebron gedaan had, zo deed hij met Debir en zijn koning, en zoals hij met Libna en zijn koning gedaan had.

40 Zo versloeg Jozua heel het land, het Bergland, het Zuiderland, het Laagland en de hellingen, en al hun koningen. Hij liet geen overlevende over, ja, hij sloeg alles wat adem had, met de ban, zoals de HEERE, de God van Israël, geboden had. 41 Jozua versloeg hen van Kades-Barnea af en tot Gaza toe, ook het hele land Gosen, en tot Gibeon toe. 42 Jozua veroverde al deze koningen en hun land in één keer, want de HEERE, de God van Israël, streed voor Israël. 43 Toen keerde Jozua terug naar het kamp in Gilgal, en heel Israël met hem.

Opvallend is de steeds terugkerende uitdrukking 'Jozua, en heel Israël met hem' (verzen 29,31,34,36,38,43). Hierin kunnen we een beeld zien van de eenheid van de Heer Jezus en de Zijnen in het oordeel (Op 19:14-15a).

En de legers <die> in de hemel <zijn>, volgden Hem op witte paarden, bekleed met wit, rein, fijn linnen. En uit zijn mond komt een scherp zwaard, opdat Hij daarmee de naties slaat. (Op 19:14-15a)

Jozua neemt de steden van drie van de vijf koningen in: Lachis (verzen 31-32), Eglon (verzen 34-35) en Hebron (verzen 36-37). De twee andere steden,

Jeruzalem en Jarmuth, worden nog niet ingenomen. Verder neemt hij nog drie koninklijke steden in. Eerst Makkeda, in de buurt waarvan de vijf koningen gevlucht waren (*vers 16*). Nu Jozua met zijn krijgsmacht daarheen is gekomen om de gevluchte koningen te vervolgen en te doden, neemt hij tegelijk die stad in. De vlucht van de koningen bespoedigt daardoor de val van deze stad (*vers 28*). Verder neemt hij ook nog Libna (*verzen 29-30*) en Debir (*verzen 38-39*) in. Ten slotte wordt in dit deel van het land Gezer verslagen (*vers 33*). Horam, de koning van Gezer, wilde met zijn krijgsmacht Lachis te hulp komen dat zijn koning had verloren. Hij blijkt zich tot zijn eigen verderf met de zaak bemoeid te hebben.

De koning van Hebron wordt gedood (*vers 37*). Maar, zo zouden we kunnen opmerken, die was toch al gedood bij de vijf (*verzen 23,26*)? Een oplossing kan zijn dat er na diens dood direct een nieuwe koning opstond. Vijanden volgen elkaar snel op om weerstand te bieden tegen Gods volk.

We zouden kunnen veronderstellen dat, nu het leger al zo ver het land is binnengetrokken en heeft veroverd, ze ook wel verderop hun kamp konden opslaan. Maar het leger blijft steeds in Gilgal (*vers 43, zie ook vers 7*). Daar wordt het leger steeds aan de besnijdenis herinnerd. Dat is nodig om kracht op te doen voor de volgende strijd. Dat de HEERE voor Israël strijdt, maakt de noodzaak om herinnerd te worden aan de dood over de zonde, over het vlees niet minder. We moeten steeds terug naar de plaats die ons voor God past: het volkomen wegdoen van onszelf. Er is een tijd om te handelen en er is ook een tijd om stil te zijn en ons voor God te stellen, opdat we tot handelen in staat zijn.

Ons bewustzijn van wie wij zijn, doen we op als we kijken naar de dood van Christus aan het kruis. Dat is het uitgangspunt voor de strijd waarin de Heer voorop gaat. Juist dan zullen we Hem alles in handen geven. Als het vlees zich gaat beroemen, is de nederlaag een feit. Dan is er voor Hem geen plaats en kan Hij niet voor ons strijden. We keren terug, niet om opnieuw besneden te worden, maar om aan de woorden van de Heer Jezus herinnerd te worden: *“Het vlees heeft geen enkel nut”* (Jh 6:63). Als we ons dat herinneren, zullen we de opdracht uitvoeren: *“Doodt dan uw leden die op de aarde zijn”* (Ko 3:5).

Jozua 11

Na de veroveringen in het zuiden is nu het noorden aan de beurt. Jozua ervaart weer dat de HEERE met hem is. Hij trekt zegevierend voort en laat niets in leven. Op bevel van de HEERE moet alles verdelgd worden. In *vers 20* staat zelfs dat het van de HEERE was de harten van de vijanden te verharden. Wil de HEERE dan de ondergang van deze volken? Er staat toch dat *“God, onze Heiland wil dat alle mensen behouden worden”* (1Tm 2:4) en dat *“Hij niet wil dat iemand verloren gaat”* (2Pt 3:9)? Ja, maar het oordeel komt ook pas, wanneer de maat van de zonde vol is en de mens zich niet heeft willen bekeren. Dan komt het oordeel van de verharding en is er geen genade meer. Daarom geldt voor ieder mens ook nu nog:

*Heden, indien u Zijn stem hoort,
verhard uw hart niet, ... (Ps 95:7b-8a).*

De *hoofdstukken 10 en 11* horen bij elkaar. Ze beschrijven de strijd tegen de koningen van het zuiden (*Jz 10*) en van het noorden (*Jz 11*). In twee grote oorlogen heeft Jozua de macht van al die koningen gebroken. Een verschil tussen de eerste en de tweede oorlog is dat in de tweede oorlog, die tegen de koningen van het noorden, geen wonderen gebeuren.

De koningen van het noorden | *verzen 1-5*

1 Het gebeurde daarna, toen Jabin, de koning van Hazor, dit hoorde, dat hij [een bode] stuurde naar Jobab, de koning van Madon, naar de koning van Simron, naar de koning van Achsaf, 2 naar de koningen die in het noorden in het Bergland, in de Vlake ten zuiden van Kinneroth, in het Laagland en in de heuvels van Dor in het westen [woonden], 3 naar de Kanaänieten in het oosten en in het westen, de Amorieten, de Hethieten, de Ferezieten en de Jebusieten in het Bergland en de Hevieten onder aan de Hermon, in het land van Mizpa. 4 Zij trokken uit, en met hen al hun legers: veel volk, zo talrijk als de zand[korrels] die aan de oever van de zee zijn, en zeer veel paarden en wagens. 5 Al deze koningen verzamelden zich, en zij kwamen en sloegen gezamenlijk hun kamp op bij de wateren van Merom om tegen Israël te strijden.

Jabin (betekent 'de wijze' of 'de intelligente'), de koning van Hazor, is niet zomaar een koning. Hij regeert over de voornaamste van alle koninkrijken (*vers 10*). Hij is de koning van het machtigste rijk. We kunnen in hem dan ook een beeld van het hoofd van alle demonen zien, van de satan zelf. De satan heeft veel instrumenten, trawanten, die aan hem onderworpen zijn en zijn wil uitvoeren. Dat zijn de boze machten, de demonen, in de hemelse gewesten. Daarmee hebben we te doen, niet zozeer rechtstreeks met de satan zelf, maar met zijn engelen. In Hazor treffen we de hoofdstad van alle koningen, het hoofdbolwerk van de demonen.

Het gaat er in onze geestelijke strijd om dat we niet alleen de demonen overwinnen, maar dat wij het hoofd van de vijand overwinnen, de boze. Johannes zegt in zijn eerste brief dat de jongelingen dat hebben gedaan. Hij zegt dat zij "*de boze*" (enkelvoud) overwonnen hebben (*1Jh 2:14*), niet dat zij de bozen (meervoud) overwonnen hebben.

Ik heb u geschreven, jongelingen, omdat u sterk bent en het woord van God in u blijft en u de boze overwonnen hebt. (1Jh 2:14b)

De kracht van Hazor ligt in zijn menigte. Hij komt met een enorm bondgenootschap. Ook hier verzamelen zich volken die onderling vaak in strijd waren, maar nu samen optrekken om tegen Gods volk te strijden (*zie en vgl. Lk 23:12*). Voor Gods volk is het een gelegenheid om die strijd aan te gaan en juist doordat de vijand zich zo heeft verzameld een grote overwinning te behalen. Als we de vijand in grote overmacht op ons zien afkomen, is dat een gelegenheid om Gods kracht te openbaren.

De vijandelijke legers verzamelen zich bij de wateren van Merom. Ook hier zien we een beeld van de grote strijd in de eindtijd, waar alle koningen van de aarde zich verzamelen om strijd te voeren tegen God. In wezen is het God Die hen daar verzamelt om hen in één slag te vernietigen (*Op 16:14-16*). Die strijd zal plaatsvinden vlakbij het hier genoemde Merom.

...; want het zijn geesten van demonen die tekenen doen [en] die uitgaan naar de koningen van het hele aardrijk, om hen te verzamelen tot de oorlog van de grote dag van God de Almachtige. Zie, Ik kom als een dief. Gelukkig hij die waakt en zijn kleren bewaart, opdat hij niet naakt wandelt en men zijn schaamte niet ziet. En Hij verzamelde hen op de plaats die in het Hebreeuws Harmagedon heet. (Op 16:14-16)

De koningen en hun legers verslagen | verzen 6-9

6 En de HEERE zei tegen Jozua: Wees niet bevreesd voor hen, want morgen om deze tijd zal Ik hen allen als gesneuvelden overgeven voor [de ogen van] Israël. Van hun paarden moet u de pezen doorsnijden en hun wagens met vuur verbranden. 7 Jozua, en al het krijgsvolk met hem, kwam onverwachts op hen af aan de wateren van Merom, en zij overvielen hen. 8 En de HEERE gaf hen in de hand van Israël, en zij versloegen hen en achtervolgden hen tot aan Groot-Sidon, tot Misrefoth-Maïm, en tot het dal van Mizpe in het oosten. En zij versloegen hen, totdat zij geen overlevende onder hen hadden overgelaten. 9 Jozua deed met hen zoals de HEERE hem gezegd had: van hun paarden sneed hij de pezen door en hun wagens verbrandde hij met vuur.

De HEERE bemoedigt Jozua en zegt hem niet te vrezen. Vaak zijn wij bang in plaats van het voorrecht te zien om tegenover een grote menigte te staan. Maar God wil altijd door weinigen een grote overwinning behalen. Hij

wil dat wij *Dezen [vertrouwen] op strijdwagens en die op paarden, maar wij zullen de Naam van de HEERE, onze God in herinnering roepen. (Ps 20:8)* daarbij op

Hem steunen (Ps 20:8) en ons niet laten afschrikken (Fp 1:27b-28a). Dit moeten we leren. Daarom laat God ons zulke ervaringen opdoen.

..., terwijl u één van ziel meestrijdt met het geloof van het evangelie en u in geen enkel opzicht door de tegenstanders laat afschrikken. (Fp 1:27b-28a)

De strijdmiddelen van de vijand moeten onklaar gemaakt en vernietigd worden. Dat maakt hergebruik onmogelijk, zowel voor de vijand als voor Israël. God wil niet dat Zijn volk de middelen van de wereld gebruikt om overwinningen te behalen, waardoor de wereld daardoor de eer van de overwinning kan claimen. Elke overwinning mag alleen worden toegeschreven aan Hem, Die deze ook feitelijk geeft.

Oordeel over de steden | verzen 10-14

10 Jozua keerde in diezelfde tijd terug en nam Hazor in, en de koning ervan versloeg hij met het zwaard. Vroeger was Hazor namelijk het hoofd van al deze koninkrijken. 11 Zij sloegen al wat leefde wat daarin was, met de scherpte van het zwaard, en sloegen hen met de ban. Er bleef niets over van al wat adem had, en Hazor verbrandde

hij met vuur. 12 Vervolgens nam Jozua alle steden van deze koningen in, en al hun koningen sloeg hij met de scherpte van het zwaard, en hij sloeg hen met de ban, zoals Mozes, de dienaar van de HEERE, geboden had. 13 Alleen verbrandden de Israëlieten geen steden die op hun heuvel gelegen waren, behalve alleen Hazor; dat verbrandde Jozua. 14 En heel de buit van deze steden en het vee roofden de Israëlieten voor zichzelf. Maar alle mensen sloegen zij met de scherpte van het zwaard, totdat zij hen weggevaagd hadden; zij lieten niets over van wat adem had.

Hazor wordt ingenomen. Omdat het een machtige stad is, zou het menselijk verstand kunnen redeneren dat dit een geschikte hoofdstad voor Israël zou kunnen zijn. Maar God staat niet toe dat de zetel van wereldse macht en invloed de zetel van Zijn volk wordt, want Zijn volk is uitsluitend afhankelijk van Hem. Hazor wordt niet de nieuwe hoofdstad van Israël, het wordt volkomen vernietigd. God wil geen spoor overlaten van de macht die tevoren heerste.

Helaas is door de ontrouw van Gods volk deze stad weer opgebouwd. In de tijd van de richters blijkt dat deze stad zelfs voor enige tijd over Gods volk heerst, als gevolg van de tucht die God over Zijn volk moet brengen vanwege hun ontrouw (Ri 4:1-2a). Als het volk dan tot Hem gaat roepen, bevrijdt Hij hen van deze vijand door Barak en Debora. Debora bezingt die bevrijding in een lied (zie Ri 5). In dat lied vermeldt ze de ondergang van deze vijand (zie Ri 5:19-21).

Toen Ehud gestorven was, deden de Israëlieten opnieuw wat slecht was in de ogen van de HEERE. Daarom leverde de HEERE hen over in de hand van Jabin, koning van Kanaän, die te Hazor regeerde. (Ri 4:1-2a)

In *Psalm 83* wordt God opgeroepen om aan de grote noordelijke verzameling van legers in de laatste dagen te doen wat Hij met deze koning heeft gedaan (zie Ps 83:10).

Niet alle steden worden verbrand. God heeft Zijn volk beloofd dat zij in steden zullen wonen die zij zelf niet hebben gebouwd (zie Dt 6:10-11). Niet alles moet worden verwoest. Dingen die hun tot nut zijn, moeten gespaard blijven (zie Dt 20:19-20). Wel worden alle inwoners gedood, naar het bevel van de HEERE (zie Dt 7:1-6; 20:16-18). Deze totale uitroeiing hoeft geen verbazing te wekken, zoals het zo vaak is gebeurd, over het feit dat een liefdevolle God hiertoe beveelt. Wie God van wreedheid beschuldigt, kent Hem niet en kent ook zichzelf niet.

De God van het Oude Testament is geen andere God dan de God van het Nieuwe Testament, alsof we daar een God van liefde en hier een God van wraak hebben. Van de God van het Nieuwe Testament staat: "Onze God is een verterend vuur" (Hb 12:29), terwijl de God van het Oude Testament eveneens een God van liefde is.

Is het onrechtvaardig dat God al deze mensen laat ombrengen? Nee. Er zijn verschillende redenen te geven die duidelijk maken dat God terecht zo handelt:

1. God oordeelt nooit zonder waarschuwing en voldoende tijd om de waarschuwing ter harte te nemen. Deze Kanaänieten hadden een getuigenis van God in hun midden gehad in Melchizedek (Gn 14:18). Ze konden dus niet zeggen dat ze nog nooit van God hadden gehoord. Tevens wisten ze wat Hij voor Zijn volk had gedaan in Egypte en daarna.

En Melchizedek, de koning van Salem, bracht brood en wijn; hij was een priester van God, de Allerhoogste. (Gn 14:18)
2. De lankmoedigheid van God heeft vierhonderd jaar gewacht, tot de ongerechtigheid van de Amorieten vol was (Gn 15:16). Hij wacht lang, maar niet eeuwig. Hij wachtte honderdtwintig jaar, voordat Hij de zondvloed liet komen (zie Gn 6:3). Hij wacht in Zijn lankmoedigheid nu al bijna tweeduizend jaar (zie 2Pt 3:8-9) sinds de mens de grootste zonde ooit beging door de Zoon van God te vermoorden. Maar als de boosheid van de Kanaänieten alles te boven gaat, kan God niet anders dan hen oordelen. Alles wat een mens maar aan zonden kon bedenken en bedrijven, deden zij. Zij verdienden het oordeel.

De vierde generatie zal hier terugkeren, want [de maat] van de ongerechtigheid van de Amorieten is tot nu toe niet vol. (Gn 15:16)
3. Ze wisten dat God een Rechter was. Het was hun bekend wat Hij in en met Egypte had gedaan. Maar geen van de steden gedroeg zich vriendelijk tegenover de Israëlieten (vers 19). Dat was het gevolg van de verharding van hun hart. Dat doet hun schuld niet teniet. God verhardt een hart alleen als iemand zelf eerst zijn hart heeft verhard. Verharding is een oordeel van God, nadat de mens heeft geweigerd zich te onderwerpen aan God. Er is sprake van verharding bij de heidenen (zie Rm 1:24,26,28), bij de Joden (zie Rm 11:25) en de naamchristenen (zie 2Th 2:11-12).

Het voorbeeld van Rachab en de Gibeonieten maakt duidelijk dat God onveranderd is in Zijn verlangen om mensen te redden (Rm 10:13). Rachab en ook de Gibeonieten spreken over de dreiging, waarvan alle inwoners van Kanaän hadden gehoord (Jz 2:9-11; 9:9-10). Toch nemen alleen zij hun toevlucht tot het volk van God om aan het oordeel te ontkomen, zij het op verschillende manieren. Daar vinden beiden behoudenis van het oordeel.

...: 'want ieder die de naam van [de] Heer zal aanroepen, zal behouden worden'. (Rm 10:13)

God bestemt niemand voor de hel. Het is nu nog de "aangename tijd", "de dag van de behoudenis" (2Ko 6:2) om aan het oordeel van de hel te ontkomen. Maar God bepaalt wel het tijdstip waarop aan die tijd en die dag een einde komt, terwijl Hij nu nog steeds de oproep tot bekering laat klinken (Hd 17:30-31).

Met voorbijzien dan van de tijden der onwetendheid beveelt God nu aan de mensen, dat zij zich allen overal moeten bekeren, omdat Hij een dag heeft bepaald, waarop Hij het aardrijk in gerechtigheid zal oordelen door een man die Hij [daartoe] heeft bestemd, waarvan Hij aan allen zekerheid heeft gegeven door Hem uit [de] doden op te wekken. (Hd 17:30-31)

Jozua is in alles gehoorzaam geweest | vers 15

15 Zoals de HEERE aan Mozes, Zijn dienaar, geboden had, zo had Mozes aan Jozua geboden, en zo deed Jozua. Hij deed niet één woord af van alles wat de HEERE aan Mozes geboden had.

Aan het eind van de strijd herinnert de schrijver eraan dat overwinning en zegen het gevolg zijn van gehoorzaamheid. Jozua heeft alles gedaan zoals de HEERE heeft geboden.

Overzicht van de veroveringen | verzen 16-22

16 Zo nam Jozua heel dit land in: het Bergland en heel het Zuiderland, heel het land Gosen, het Laagland, de Vlake en het Bergland van Israël met zijn laagland; 17 van het Kale Gebergte af, dat oploopt naar Seïr, tot Baäl-Gad toe, in het dal van de Libanon, onder aan de berg Hermon. Ook al hun koningen nam hij gevangen en hij versloeg hen en doodde hen.

18 Vele dagen voerde Jozua strijd tegen al deze koningen. 19 Er was geen stad die vrede sloot met de Israëlieten, behalve de Hevieten, inwoners van Gibeon. Alles namen zij door strijd in. 20 Want het kwam van de HEERE dat Hij hun harten zo verhardde dat zij Israël

met strijd tegemoet trokken. [Het was] opdat [Jozua] hen met de ban zou slaan [en] er voor hen geen genade zou zijn, maar opdat hij hen weg zou vagen, zoals de HEERE aan Mozes geboden had.

21 In die tijd kwam Jozua en roeide de Enakieten uit, van het bergland, van Hebron, van Debir, van Anab en van het hele Bergland van Juda, en van het hele Bergland van Israël. Jozua sloeg hen met hun steden met de ban. 22 Er bleef niemand van de Enakieten over in het land van de Israëlieten. Alleen in Gaza, Gath en Asdod zijn er overgebleven.

De “vele dagen” van de strijd (vers 18) komen neer op ongeveer zes à zeven jaar. Dat valt af te leiden uit de tijdstippen die Kaleb in de terugblik op zijn leven noemt (Jz 14:7,10). Met de “vele dagen” die de verovering heeft geveerd, is ook voldaan aan wat de HEERE heeft gezegd over het verdrijven van de vijanden (Ex 23:29-30; zie ook Dt 7:22).

Ik zal hen niet in één jaar vóór u uit verdrijven, anders wordt het land een woestij en worden de [wilde] dieren van het veld u te talrijk. Ik zal hen geleidelijk vóór u uit verdrijven, totdat u [zo in aantal] toegenomen bent dat u het land in erfbezit kunt nemen. (Ex 23:29-30)

Ook de Enakieten, de reuzen voor wie ze zo bang waren geweest (Nm 13:33), worden uitgeroeid (vers 21). Zonder God zijn we niets en verliezen we van dwergen. Met God kunnen we alles en zijn reuzen niets.

Wij hebben er ook reuzen gezien, nakomelingen van Enak, [afkomstig] van de reuzen. Wij waren in onze [eigen] ogen als sprinkhanen, en zo waren wij ook in hun ogen. (Nm 13:33)

Toch blijven er nog enige reuzen over (vers 22). Eén uit hun nageslacht zal Goliath zijn. We moeten zulke enkelingen niet als kleinigheid van de hand doen. Als er ook maar iets van de vijand overblijft, zal dat ons in de grootste problemen brengen. De reuzen die overblijven, vinden een toevlucht in enkele steden van de Filistijnen, van wie de invloed spoedig merkbaar zal worden als het volk ontrouw wordt.

Het land rust van de strijd | vers 23

23 Zo nam Jozua heel dat land in, overeenkomstig alles wat de HEERE tegen Mozes gezegd had. Jozua gaf het aan Israël in erfelijk bezit, volgens hun indelingen wat hun stammen betreft. En het land rustte van de strijd.

Na een lange tijd van strijd komt er rust. De rust is hier het gevolg van trouw in de strijd. Deze vermelding van rust in het land komt drie keer

voor in het boek: hier in verbinding met Jozua, in *hoofdstuk 14:15* in verbinding met Kaleb en in *hoofdstuk 21:44* in verbinding met het erfdeel van de Levieten te midden van het volk Israël. Van rust kan alleen worden genoten als er trouw wordt gehandeld naar wat de HEERE heeft gezegd. Als door ontrouw van het volk niet alle vijanden worden uitgeroeid, blijkt de rust van beperkte duur te zijn.

De verovering van het land is voltooid. Dat wil zeggen: er is geen uiterlijke kracht bij een vijandelijke macht overgebleven die voor hen kan bestaan of nog een koninkrijk kan vormen. Toch zijn er nog veel vijanden overgebleven. Als ze trouw zouden blijven, zouden die vijanden hen niet behoeven te verontrusten. Daarom is rust gevaarlijk, het kan zo gemakkelijk tot gemakzucht voeren. Dan wordt vergeten dat er nog vijanden zijn die land in bezit houden. Er blijft altijd land om te veroveren.

Rust is goed, maar moet niet tot zorgeloosheid leiden. Het is belangrijk om *“na alles volbracht te hebben, stand te houden”* (Ef 6:13). De grootste nederlaag wordt vaak geleden na de grootste overwinning. Rust is ook gevaarlijk voor oudere broeders en zusters. De strijd is, zolang we nog in het lichaam zijn, nooit ten einde.

Met *vers 23* wordt het eerste deel van het boek, waarin de geschiedenissen van de overwinningen van Jozua beschreven worden, afgesloten. *Hoofdstuk 12* is een naschrift waarin als het ware de balans van de voorgaande hoofdstukken wordt opgemaakt. De overwonnen koningen en hun gebieden worden opgesomd.

Jozua 12

Hier worden de koningen genoemd die door Jozua en de Israëlieten verslagen zijn. De koningen zijn de aanvoerders van de vijandelijke legers. De koningen stellen de boze machten in de hemelse gewesten voor. Deze boze machten zijn de aanvoerders in de geestelijke strijd die tegen ons wordt gevoerd en die wij moeten strijden. Daarom staat er: *“Onze strijd is niet tegen bloed en vlees, maar tegen de ... geestelijke [machten] van de boosheid in de hemelse [gewesten]”* (Ef 6:12).

Als mensen ons kwaad willen doen, ons bespotten om ons geloof of over ons liegen, moeten we in eerste instantie die mensen daar niet op aanzien, maar die boze machten. Zo zei de Heer Jezus eens tegen Petrus, toen deze Hem van de weg van gehoorzaamheid aan Zijn Vader wilde afbrengen: *“Ga weg achter Mij satan”* (Mt 16:23). Petrus liet zich toen gebruiken als een instrument van de satan.

De koningen van het Overjordaanse | verzen 1-6

1 Dit zijn de koningen van het land, die de Israëlieten verslagen hebben en van wie zij hun land in bezit genomen hebben, aan de overzijde van de Jordaan, waar de zon opkomt, vanaf de beek Arnon tot de berg Hermon, en de hele Vlakte in het oosten:

2 Sihon, de koning van de Amorieten, die in Hesbon woonde. Hij heerste vanaf Aroër, dat aan de oever van de beek Arnon ligt, namelijk [vanaf] de midden[loop] van de beek, en de helft van Gilead, tot aan de beek Jabbok, [tot aan] het gebied van de Ammonieten, 3 en over de Vlakte tot aan de oostkant van de zee van Kinneroth, en tot aan de oostkant van de zee van de Vlakte, de Zoutzee, de weg naar Beth-Jesimoth, en zuidwaarts aan de voet van de hellingen van de Pisga.

4 Vervolgens het gebied van Og, de koning van Basan, die tot het overblijfsel van de Refaïeten behoorde en in Astharoth en Edrei woonde. 5 Hij heerste over de berg Hermon, en over Salcha, en over heel Basan, tot aan het gebied van de Gesurieten en Maächathieten, en [over] de helft van Gilead, [tot] het gebied van Sihon, de koning van Hesbon.

6 Mozes, de dienaar van de HEERE, en de Israëlieten versloegen hen, en Mozes, de dienaar van de HEERE, gaf dat [land] in bezit aan de Rubenieten en aan de Gadieten, en aan de halve stam Manasse.

De Heilige Geest geeft ons niet alleen de overwinning over onze vijanden, van wie hier een opsomming gegeven wordt, maar leert ons ook de hele uitgestrektheid van het land kennen en begrijpen. We leren het onderscheid tussen wat God geeft en het genot ervan. Dit onderscheid zien we ook in het Nieuwe Testament: *“U hebt [de] zalving van de Heilige en u weet alle dingen”* (1Jh 2:20). Na de strijd leren we de uitgestrektheid en de waarde van de zegeningen kennen. Tijdens de strijd houdt de christen zich niet bezig met een opsomming van zijn overwinningen. Hij moet zich bezighouden met zijn doel. Maar als de strijd gestreden is, mag hij achterom zien om de uitgestrektheid van de genade van God te gaan meten die voor ons werkzaam is geweest.

Ter bemoediging komt nu een opsomming van de overwonnen koningen. Deze opsomming begint met het verslaan van Sihon en Og. In het totaal aantal koningen, eenendertig (*vers 24*), worden zij niet meegerekend. Deze twee koningen regeerden over gebieden die niet in het land liggen; het zijn gebieden waarvoor men niet door de Jordaan hoefde te gaan.

Toch werden deze koningen verslagen (*zie Nm 21:21-31; 33-35*) en hun gebieden veroverd en als bezit aangeduid (*vers 6*). Ze spreken van onze aardse zegeningen, niet van onze hemelse zegeningen. We moeten ze niet verachten, ze zijn een zegen, maar ze zijn niet specifiek christelijk. Gelovigen delen aardse zegeningen met de mensen van de wereld. We kunnen daarbij denken aan gezondheid, kinderen, werk. Het onderscheid is dat de wereld God er niet voor dankt, terwijl de gelovige dat wel doet.

Aardse zegeningen kunnen we op drie manieren bezitten en genieten:

1. zoals ze in het vrederijk worden genoten,
2. zoals Sihon en Og ze genieten en
3. zoals Ruben, Gad en half Manasse ervan genieten.

In het boek *Ezechiël* zien we hoe het volk het Overjordaanse in het vrederijk bezit. Daar heeft iedere stam een groot deel in het land en een klein deel in het Overjordaanse. Wat ons betreft wil God dat wij onze

zegeningen niet voor het grootste deel in het land bezitten, maar dat al onze zegeningen zich voor ons in het land bevinden..

Ruben, Gad en de halve stam Manasse stellen christenen voor die aan de aardse zegeningen genoeg hebben. Alle zegen die er voor hen is, is de aardse. Aan de hemelse zegen denken ze niet. De tweeënhalve stam had geen deel in het land. Dat geldt helaas voor veel christenen. Zij verheugen zich over de aardse zegeningen. Ze danken van harte voor hun eten en drinken en voorspoed (en dat is goed), terwijl ze hun ware zegeningen niet kennen en er God dan ook niet voor danken (en dat is heel jammer, want God verlangt juist daarnaar).

Anders dan de tweeënhalve stam bezaten Sihon en Og alles alleen voor zichzelf, in hoogmoed. Bij hen was er geen enkele gedachte aan God, geen enkel gevoel van dankbaarheid. Waarom ook. Zij beschouwden hun bezit als het resultaat of de verdienste van hun eigen inspanning. Waarom zou je God danken voor wat je eigenhandig hebt verdiend?

De koningen in het land | *verzen 7-24*

7 Dit zijn de koningen van het land, die Jozua en de Israëlieten versloegen aan deze zijde van de Jordaan in het westen, van Baäl-Gad af, in het dal van de Libanon, tot aan het Kale Gebergte, dat oploopt naar Seïr. Jozua gaf het aan de stammen van Israël in bezit, volgens hun indelingen.

8 Op het Bergland, in het Laagland, in de Vlake, op de hellingen, in de woestijn en in het Zuiderland: de Hethieten, de Amorieten en Kanaänieten, de Ferezieten, de Hevieten en de Jebusieten.

9 De koning van Jericho, één; de koning van Ai, dat naast Beth-El ligt, één.

10 De koning van Jeruzalem, één; de koning van Hebron, één.

11 De koning van Jarmuth, één; de koning van Lachis, één.

12 De koning van Eglon, één; de koning van Gezer, één.

13 De koning van Debir, één; de koning van Geder, één.

14 De koning van Horma, één; de koning van Harad, één.

15 De koning van Libna, één; de koning van Adullam, één.

16 De koning van Makkeda, één; de koning van Beth-El, één.

17 De koning van Tappuah, één; de koning van Hefer, één.

18 De koning van Afek, één; de koning van Lassaron, één.

19 De koning van Madon, één; de koning van Hazor, één.

20 De koning van Simron-Meron, één; de koning van Achsaf, één.

21 De koning van Taänach, één; de koning van Megiddo, één.

22 De koning van Kedes, één; de koning van Jokneam, aan de Karmel, één.

23 De koning van Dor, tot Nafath-Dor, één; de koning van de heidenvolken in Gilgal, één.

24 De koning van Tirza, één. In totaal eenendertig koningen.

Van de tweënhalfve stam wordt gezegd dat zij hun erfdeel van Mozes kregen (*vers 6*). De negen en halve stam krijgt hun bezit van Jozua. Ieder heeft een eigen taak, waarbij de een de ander aanvult.

Het is bemoedigend dat de HEERE Zelf deze opsomming geeft. Het laat zien dat Hij geen enkele overwinning vergeet die wij in Zijn kracht mochten behalen. Elke afzonderlijke overwinning staat genoteerd, zoals we zien in het telkens terugkerende "één". Het moet ons aanmoedigen "de goede strijd te strijden" (2Tm 4:7), zodat wij van elke overwinning de beloning zullen ontvangen (*zie Op 2:7,11,17,26; 3:5,12,21*).

De opsomming toont hoe goed God is voor Israël door hun de overwinning te geven over al deze koningen en het bezit van al hun koninkrijken. God "gaf hun de landen van de heidenvolken."

*Zo namen zij in bezit waarvoor de volken hadden gezwoegd,
opdat zij zich aan Zijn verordeningen zouden houden
en Zijn wetten in acht zouden nemen.*

Halleluja! (Ps 105:44b-45).

Deze eenendertig koninkrijken of heerlijkheden zullen verdeeld worden onder negen en een halve stam.

Eerst worden de zestien koningen in het zuiden van Kanaän genoemd (*verzen 9-16*), daarna de vijftien koningen in het noorden van Kanaän. In de voorgaande hoofdstukken (*Jz 6-10*) is de verovering van de steden, genoemd in de *verzen 9-13*, uitvoerig beschreven. Daarin wordt het karakter van de strijd aangegeven. Bij de opsomming hier zien we de vijandschap die in elk koninkrijk huisde.

Juda krijgt als erfdeel de koninkrijken Hebron, Jarmuth, Lachis, Eglon, Debir, Arad, Libna en Adullam, en nog een deel van het koninkrijk van

Jeruzalem en een deel van Geder, in totaal acht.

Benjamin krijgt de koninkrijken Jericho, Ai, Jeruzalem, Makkeda, Beth-El en dat van de koning van de volken te Gilgal, dat zijn er zes.

Simeon krijgt het koninkrijk Horma en een deel van Geder.

Efraïm krijgt de koninkrijken Gezer en Tirza.

De halve stam van Manasse krijgt de koninkrijken Tappuah, Hefer, Taänach en Megiddo.

Aser heeft de koninkrijken Afek en Achsaf.

Zebulon heeft de koninkrijken Lassaron, Simron-Meron en Jokneam.

Naftali heeft de koninkrijken Madon, Hazor en Kedes.

Issaschar heeft Dor.

Het lijkt erop dat Dan geen van de koninkrijken in bezit gekregen heeft.

Het verslaan van al de koningen is aanleiding om de goedertierenheid van de HEERE te bezingen (*Ps 136:17-20*). We lezen in *Psalm 136* dat zich

onder hen grote en geweldige koningen bevonden. Hoe groter en geweldiger de vijandige koning, des te groter is het bewijs van Gods goedertierenheid in het verslaan en doden van die koning. Het land van de overwonnen koningen heeft Hij Zijn volk als erfdeel gegeven. Ook dat is aanleiding tot het bezingen van de goedertierenheid van de HEERE (*Ps 136:21-22*).

*Die grote koningen versloeg,
want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig;
en machtige koningen doodde,
want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig;
Sihon, de koning van de Amorieten,
want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig;
en Og, de koning van Basan,
want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig.
(Ps 136:17-20)*

*Hij gaf hun land als erfelijk bezit,
want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig;
als erfelijk bezit aan Zijn dienaar Israël,
want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig.
(Ps 136:21-22)*

Jozua 13

De hoofdmacht van de vijand is gebroken. In *hoofdstuk 11:23* staat dat Jozua al het land heeft ingenomen. Vanaf *hoofdstuk 13* krijgen de stammen, te beginnen met de tweeënhalve stam aan de andere zijde van de Jordaan, elk hun eigen erfdeel toegewezen. Dat moeten ze dan zelf in bezit gaan nemen.

Door het werk van de Heer Jezus is de christen in het bezit gesteld van alle aardse zegeningen en van alle geestelijke zegening in de hemelse gewesten. Toch is er onderscheid in het genieten van die zegen. Iedere christen moet er persoonlijk voor zorgen daarvan te genieten. Dat kan alleen gebeuren door de eigen relatie met de Heer Jezus echt te beleven, door persoonlijk en biddend de Bijbel te lezen.

Met dit hoofdstuk begint het tweede deel van het boek, dat handelt over de verdeling van het land. Het is een hoogst belangrijk moment in de geschiedenis van deze jonge natie. Na eeuwen van Egyptische slavernij, na decennia van omzwervingen in een woeste wildernis en na jaren van zware strijd, is nu het ogenblik gekomen waarop de Israëlieten hun thuis zullen krijgen. Ze kunnen nu de grond gaan bewerken, gezinnen stichten en in vrede in het eigen land wonen onder het genot van de vrucht die het land oplevert.

In de *hoofdstukken 1-12* hebben we de intocht in het land en de verovering ervan voor ons gehad. In *hoofdstuk 13* gaat het om de verdeling, de indeling van het land. Als het om de indeling gaat, laat God het ons zien naar de grootte die het in Zijn ogen heeft. Dat wil nog niet zeggen dat het allemaal al in bezit genomen is. God spreekt erover naar Zijn voornemen.

Hoofdstuk 13 is de algemene inleiding op het in bezit nemen van het eigen erfdeel door elke stam afzonderlijk. Eerst wordt er gewezen op het verder in bezit nemen (*Jz 13:1*) en daarna het indelen (*Jz 13:6*). Als we het in bezit nemen, kunnen we op Gods kracht rekenen. Wat in bezit moet worden genomen, wordt aangewezen door het lot. In bezit nemen en verdelen zijn twee dingen.

Het deel dat iedere stam krijgt, verschilt van elke andere stam. Zo zijn geen twee gelovigen en ook geen twee plaatselijke gemeenten gelijk. Ieder heeft zijn eigen karakter, gaven, bezit. Niemand heeft alles,

niemand heeft een totaal bezit, een totaal beeld. Iedere dienstknecht heeft zijn eenzijdigheid en ieder heeft de ander nodig als aanvulling.

In de indeling toont God de grote reikwijdte van Zijn zegeningen, maar dat is anders dan het in bezit te nemen. Het in bezit nemen van het land als geheel hebben ze samen gedaan. Na de indeling moet ieder voor zich dat wat de Heer hem heeft toevertrouwd in bezit nemen, want er wonen nog vijanden.

Nog in bezit te nemen land | *verzen 1-7*

1 Jozua nu was oud [en] op dagen gekomen, en de HEERE zei tegen hem: U bent zelf oud geworden en op dagen gekomen, en er is [nog] zeer veel land overgebleven om dat in bezit te nemen.

2 Dit is het land dat overgebleven is: alle gebieden van de Filistijnen en heel [het land] van de Gesuriet; 3 vanaf de Sichor, die tegenover Egypte ligt, tot aan het gebied van Ekron in het noorden, dat tot [het gebied van] de Kanaänieten wordt gerekend. De vijf stadsvorsten van de Filistijnen, die van Gaza en die van Asdod, die van Askelon, die van Gath en die van Ekron, en de Avvieten;

4 vanaf het zuiden heel het land van de Kanaänieten, en Meara, dat van de Sidoniërs is, tot aan Afek, tot aan het gebied van de Amorieten;

5 bovendien het land van de Giblieten, en de hele Libanon, waar de zon opkomt, vanaf Baäl-Gad, onder aan de berg Hermon, tot aan Lebo-Hamath;

6 allen die in het Bergland wonen vanaf de Libanon tot aan Misrefoth-Maïm, al de Sidoniërs. Ik zal hen van voor [de ogen] van de Israëlieten verdrijven. Alleen, maak dat het [land] aan Israël als erfelijk bezit toevalt, zoals Ik u geboden heb.

7 Nu dan, verdeel dit land als erfelijk bezit onder de negen stammen en de halve stam Manasse, ...

God moet tot Jozua zeggen dat er nog veel land in bezit genomen moet worden. Is hij ook in rust verzonken? We proberen niet meer de atmosfeer van geestelijke energie om veroverend voort te gaan. Uiteindelijk heeft ook Jozua het volk niet in de beloofde rust gebracht (Hb 4:8). Het volk zal pas in de ware rust worden binnengebracht door de

Want als Jozua hen in de rust gebracht had, zou Hij daarna niet over een andere dag gesproken hebben. (Hb 4:8)

Heer Jezus, van Wie Jozua wel vaak een beeld is, maar niet een volmaakt beeld.

God geeft een beschrijving van wat er nog moet worden veroverd. Hij wil dat zij de waarde van die streken zien, wat ze kunnen opleveren. Zo wil Hij hen gewillig maken de strijd weer aan te gaan.

Wij hebben die bemoediging ook regelmatig nodig. Om ons gewillig te maken de strijd te blijven voeren laat Hij ons de heerlijkheid van de hemelse zegeningen zien. Hij bemoedigt ons door te zeggen dat Hij de vijanden zal verdrijven, ja, dat de zegeningen bij voorbaat ons al als erfdeel gegeven zijn (*vers 6*). Het land veroveren wil zeggen dat het nog in handen van de vijand is. In de praktische toepassing wil dat zeggen dat ik machten uit mijn leven moet verdrijven die nog 'land' in bezit hebben, waardoor ik nog niet kan genieten van bepaalde zegeningen. Het genot van het land is verbonden met het in bezit nemen ervan. Het in bezit nemen ervan kan alleen door het verjagen van de vijand.

De vijanden die er nog zijn, zijn o.a. de Filistijnen. Zij zijn niet door de Rode Zee en door de Jordaan gegaan. Ze zijn via de gemakkelijke weg in het land gekomen. Zij zijn een beeld van de naamchristenen, mensen die wel een belijdenis, maar geen nieuw leven hebben. Zij eisen het land voor zichzelf op. We moeten alles waarvan de Filistijnen spreken uit ons leven wegdoen. Er zijn ook nog Kanaänieten in het land die verdreven moeten worden. Zij hebben altijd in het land gewoond. Zij zijn een beeld van de mensen van deze wereld die ons willen beletten het land in bezit te nemen.

Gods toezegging is dat Hij deze vijanden voor Zijn volk zal uitdrijven (*vers 6*). Altijd moet het volk het initiatief nemen en dan helpt God. Wij moeten de wens hebben de vijand uit ons leven te verdrijven. Als we zien op de belofte van God, dat Hij alle zegeningen van de hemel ons aan het eind van de strijd volledig te genieten zal geven, is dat een geweldige aansporing het land dat nog niet onderworpen is van vijanden te ontdoen.

Het lot is de manier waarop God Zijn wil bekendmaakt (*vers 6; Sp 16:33*). Het werpen van het lot is de wijze waarop God

*Het lot wordt in de schoot geworpen,
maar elke beslissing daardoor komt van de HEERE.
(Sp 16:33)*

het land onder Zijn volk verdeelt. Ieder van ons heeft zijn eigen bezit

in het land, zijn eigen genot van de zegen. Niemand heeft hetzelfde genot van de zegen als een ander.

Te verdelen land in het Overjordaanse | *verzen 8-13*

..., 8 met wie de Rubenieten en Gadieten hun erfelijk bezit ontvangen hebben, dat Mozes hun gaf aan de overzijde van de Jordaan in het oosten, zoals Mozes, de dienaar van de HEERE, hun gegeven had:

9 vanaf Aroër, dat aan de oever van de beek Arnon ligt, en de stad die aan de midden[loop] van de beek ligt, en heel de hoogvlakte van Medeba tot aan Dibon;

10 en al de steden van Sihon, de koning van de Amorieten, die in Hesbon geregeerd heeft, tot aan het gebied van de Ammonieten;

11 en Gilead en het gebied van de Gesurieten, de Maächatieten en heel de berg Hermon, en heel Basan, tot aan Salcha;

12 en heel het koninkrijk van Og, in Basan, die geregeerd heeft in Astharoth en in Edrei. Deze was overgebleven van het overblijfsel van de Refaïeten, die Mozes verslagen en verdreven had. 13 De Israëlieten verdreven echter de Gesurieten en de Maächathieten niet, maar Gesur en Maächath zijn tot op deze dag in het midden van Israël blijven wonen.

De verdeling van het Overjordaanse gebeurde door Mozes (*vers 8*). De verovering van het te verdelen land in het Overjordaanse wordt aan Mozes toegeschreven (*vers 12*). Maar evenals in het land zijn ook in het Overjordaanse niet alle vijanden verdreven (*vers 13*). Dat lag niet aan Mozes, maar aan de ontrouw van het volk. De geloofskracht van Mozes werd niet gedeeld door het volk.

Het erfdeel van Levi | *vers 14*

14 Alleen de stam Levi gaf hij geen erfelijk bezit. De vuuroffers van de HEERE, de God van Israël, dat is hun erfelijk bezit, zoals Hij tot hem gesproken had.

De Levieten (waartoe we ook de priesters moeten rekenen) hebben geen erfdeel. Zij zijn met de offerdienst verbonden. Zij krijgen een drievoudig erfdeel: de vuuroffers, de HEERE Zelf (*vers 33*) en het priesterschap (*Jz 18:7*). Het wijst op het onderscheid tussen de zegen en Hem

Die de zegen geeft. Bij Levi staat niet het erfdeel op de voorgrond, maar de HEERE, de Gever van het erfdeel.

Het erfdeel van Ruben | *verzen 15-23*

15 En Mozes gaf [een deel] aan de stam van de Rubenieten, [ingedeeld] naar hun geslachten, 16 zodat hun toeviel: het gebied vanaf Aroër, dat aan de oever van de beek Arnon ligt, en de stad die aan de midden[loop] van de beek ligt, en heel de hoogvlakte tot aan Medeba;

17 Hesbon en al zijn steden, die op de hoogvlakte liggen; Dibon, Bamoth-Baäl en Beth-Baäl-Meon;

18 Jahza, Kedemoth en Mefaäth;

19 Kirjathaim, Sibma en Zeret-Hassahar op de berg in het dal;

20 Beth-Peor, Asdoth-Pisga en Beth-Jesimoth;

21 alle steden van de hoogvlakte, en heel het koninkrijk van Sihon, de koning van de Amoriëten, die in Hesbon regeerde, die Mozes verslagen heeft, met de vorsten van Midian, Evi, Rekem, Zur, Hur en Reba, vazallen van Sihon, inwoners van het land.

22 Bovendien hebben de Israëliëten Bileam, de zoon van Beor, de waarzegger, met het zwaard gedood, tegelijk met de [anderen] die door hen verslagen zijn.

23 De grens van de Rubenieten was de Jordaan met [zijn] gebied. Dit is het erfelijk bezit van de Rubenieten, [ingedeeld] naar hun geslachten, [met] de steden en hun dorpen.

Bij het veroveren van het deel dat Ruben als erfdeel heeft gekregen, hebben de Israëliëten Bileam gedood. Het lijkt de laatste oorlogshandeling van Mozes te zijn geweest voordat hij stierf (zie Nm 31:1-2,8). De herinnering aan deze daad moet voor de Rubenieten een indringende waarschuwing zijn zich te hoeden voor het kwaad dat Bileam heeft weten te stichten in Israël (zie Nm 25:1-3; 31:16).

Voor ons betekent het een oproep om heilig te leven naar lichaam en geest (2Ko 7:1).

Daar wij dan deze beloften hebben, geliefden, laten wij onszelf reinigen van alle bevelekking van [het] vlees en van [de] geest, en [de] heiligheid volbrengen in [de] vrees van God. (2Ko 7:1)

Het erfdeel van Gad | verzen 24-28

24 En Mozes gaf [een deel] aan de stam van Gad, aan de Gadieten, [ingedeeld] naar hun geslachten, 25 zodat hun toeviel: het gebied van Jaëzer en al de steden van Gilead; en het halve land van de Ammonieten, tot aan Aroër, dat tegenover Rabba ligt, 26 en vanaf Hesbon tot Ramath-Mizpe en Bethonim; en vanaf Mahanaïm tot aan het gebied van Debir; 27 en in het dal: Beth-Haram, Beth-Nimra, Sukkoth en Zafon, de rest van het koninkrijk van Sihon, de koning van Hesbon; de Jordaan en [zijn] gebied, tot aan het einde van de zee van Kinnereth, over de Jordaan, in oostelijke richting. 28 Dit is het erfelijk bezit van de Gadieten naar hun geslachten, [met] de steden en hun dorpen.

Ramoth, in het erfdeel van Gad, lijkt de eerste stad te zijn geweest die weer in handen van de vijanden van Gods volk is gevallen (1Kn 22:3). Het is een voorbode van de wegvoering van de tweeënhalve stam in zijn geheel door de Assyriërs die door God later als tuchtroede voor Zijn volk worden gebruikt.

Toen zei de koning van Israël tegen zijn dienaren: Weet u dat Ramoth in Gilead van ons is? En wij doen niets om het uit de hand van de koning van Syrië [terug] te nemen. (1Kn 22:3)

Het erfdeel van de halve stam Manasse | verzen 29-31

29 En Mozes gaf [een deel] aan de halve stam Manasse dat aan de halve stam van de nakomelingen van Manasse bleef toebehoren, naar hun geslachten, 30 zodat hun toeviel: het gebied vanaf Mahanaïm; heel Basan; heel het koninkrijk van Og, de koning van Basan; en al de dorpen van Jaïr, die in Basan liggen, zestig steden; 31 en half Gilead, en Astharoth en Edreï, steden van het koninkrijk van Og in Basan; [dit alles] was voor de nakomelingen van Machir, de zoon van Manasse, [namelijk] de helft van de nakomelingen van Machir, naar hun geslachten.

Het erfdeel van de halve stam Manasse bevat het koninkrijk van Og, beroemd om het beste hout, dat van de eikenbomen van Basan. Deze stam lag ten noorden van Gad, reikte tot aan de berg Hermon, en omsloot een gedeelte van Gilead. Met deze halve stam Manasse zijn bekende namen verbonden. Zo lag Mizpa in het grondgebied van deze

halve stam. Er kwamen twee richters vandaan: “Jair, de Gileadiet” (Ri 10:3) en “de Gileadiet Jefta” (Ri 11:1), evenals de bekende profeet “de Tisbiet Elia, uit Tisbe in Gilead” (1Kn 17:1).

Bij het verzoek om het Overjordanse als erfdeel te krijgen, had de tweeënhalve stam niet verder gekeken dan hun behoeften. Zij hadden veel vee, het land had veel weidegrond, de conclusie was snel getrokken. Zij lieten zich in hun keus leiden door hun ogen (zie en vgl. Gn 13:10-11). Maar naast het feit dat ze hiermee een zekere minachting hadden getoond voor het eigenlijke erfdeel dat de HEERE Zijn volk wilde geven, hadden ze ook geen oog voor de kwetsbare positie die zij hadden gekozen. Hun land heeft geen natuurlijke grenzen. Ze vormen een dankbaar object voor vijandige volken. Zoals gezegd, worden zij ook als eersten door de Assyriërs weggevoerd en verstrooid in de landen waar de koning van Assyrië over heerste (1Kr 5:26). Ze zijn tot op vandaag niet in hun gebied teruggekeerd.

Toen wekte de God van Israël de geest van Pul, de koning van Assyrië op, en de geest van Tillegath-Pilneser, de koning van Assyrië. Deze voerde hen in ballingschap, te weten de Rubenieten, de Gadieten en de halve stam van Manasse. Hij bracht hen in Halah, Habor, Hara en aan de rivier Gozan, tot op deze dag. (1Kr 5:26)

Slotsom | vers 32

32 Dit is het wat Mozes als erfbezit toeweest in de vlakten van Moab, aan de overzijde van de Jordaan bij Jericho, in oostelijke richting.

Dit vers stelt vast dat de toewijzing van de gebieden in het Overjordanse aan de tweeënhalve stam is gebeurd door Mozes.

De HEERE Zelf is het erfdeel van Levi | vers 33

33 Maar aan de stam van Levi gaf Mozes geen erfelijk bezit; de HEERE, de God van Israël, is Zelf hun erfelijk bezit, zoals Hij tegen hen gezegd heeft.

Wat de tweeënhalve stam heeft gekregen, vormt een groot contrast met het deel van de Levieten. De HEERE Zelf is het erfdeel van Levi (Dt 10:9; zie ook Dt 18:2). Dit erfdeel wordt hun niet gegeven door Mozes, maar zij krijgen dat naar de belofte van de HEERE Zelf.

Daarom heeft Levi geen aandeel of erfelijk bezit met zijn broeders; de HEERE Zelf is zijn erfelijk bezit, zoals de HEERE, uw God, tot hem gesproken heeft. (Dt 10:9)

Jozua 14

Kaleb herinnert Jozua aan wat de HEERE tot Mozes heeft gezegd. Als beloning voor zijn trouw zou hij Hebron als erfdeel ontvangen. De naam Hebron heeft een prachtige betekenis, namelijk 'gemeenschap'. Gemeenschap wil zeggen dat iemand met een ander iets deelt wat voor beiden belangrijk is. In deze naam komt wel de grootste zegen tot uiting die we ons kunnen indenken.

In 1 Johannes 1:3 staat: "Onze gemeenschap nu is met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus." Dat houdt in dat we met de Vader spreken over de Zoon en met de Zoon spreken over de Vader. Hoe beter we de Vader en de Zoon leren kennen, des te meer zullen we daarvan genieten. Deze gemeenschap geeft "volkomen blijdschap" (1Jh 1:4). Als wij trouw zijn, zal dat ons deel zijn.

Wie het land verdelen en de werkwijze | verzen 1-5

1 Dit is wat de Israëlieten als erfbezit hebben ontvangen in het land Kanaän, wat de priester Eleazar en Jozua, de zoon van Nun, en de familiehoofden van de stammen van de Israëlieten, hun als erfbezit toegewezen hebben.

2 Door het lot [werd] hun het erfelijk bezit [toegewezen], zoals de HEERE door de dienst van Mozes geboden had met betrekking tot de negenenhalve stam. 3 Want aan de twee stammen en de halve stam had Mozes een erfelijk bezit gegeven aan de overzijde van de Jordaan, maar aan de Leviëten had hij geen erfelijk bezit in hun midden gegeven. 4 Immers, de nakomelingen van Jozef bestonden uit twee stammen, Manasse en Efraïm, maar aan de Leviëten gaven zij geen deel van het land, maar steden om te bewonen, met hun weidegronden, voor hun vee en hun bezittingen.

5 Zoals de HEERE Mozes geboden had, zo hebben de Israëlieten [dat] gedaan toen ze het land verdeelden.

In hoofdstuk 14 begint de verdeling van het eigenlijke land, een verdeling die ons tot en met hoofdstuk 19 wordt meegedeeld. Dat is geen droge opsomming. Het verdelen van het land en de beschrijving van wat ieder krijgt, zijn een beeld van bepaalde geestelijke oefeningen die plaatsvinden en die samenhangen met de geestelijke gezindheid.

Eerst wordt door het lot aan tweeënhalve stam in het land Kanaän het erfdeel toegewezen: Juda (*hoofdstukken 14-15*) en vervolgens de twee zonen van Jozef met een erfdeel voor Efraïm (*hoofdstuk 16*) en een erfdeel voor de andere halve stam Manasse (*hoofdstuk 17*). Deze toewijzing vindt plaats in Gilgal. De andere zeven stammen (Benjamin, Simeon, Zebulon, Issaschar, Aser, Naftali en Dan) krijgen hun erfdeel toegewezen in Silo (*hoofdstukken 18-19*). Aan de toewijzing aan de stammen gaat tot onze lering en bemoediging het schitterende voorbeeld van Kaleb vooraf.

Het toewijzen van het erfdeel aan de stammen gebeurt door Eleazar, Jozua en de familiehoofden van de stammen. Het is opmerkelijk dat Eleazar als eerste wordt genoemd, dus vóór Jozua. Beiden zijn een beeld van de Heer Jezus. Jozua is een beeld van de leiding van de Geest. Eleazar is de hogepriester in het land, zoals Aäron het was tijdens de woestijnreis. Aäron ziet op zwakheden en verzoeking. Eleazar is een beeld van de Heer Jezus Die ons helpt het land binnen te trekken, dat wil zeggen de geestelijke zegeningen in bezit te nemen.

De Heer Jezus kent alle hindernissen voor het in bezit nemen van de hemelse zegening. Daarom hebben we Hem nodig als onze hogepriester om onze zegeningen te leren kennen en daarom wordt Eleazar als een beeld van Hem hier het eerst genoemd. Onze zegeningen zijn allemaal verbonden met de Heer Jezus verheerlijkt in de hemel. Om Hem gaat het en de zegen is dat we Hem beter leren kennen.

Met Hem is alle waarheid verbonden: de hele waarheid van het eeuwige leven, het Vaderhuis, gemeenschap met de drie-enige God, de gemeente verbonden met Hem in de hemel, als lichaam, als huis, als bruid, het kindschap, het zoonschap, dat we erfgenamen zijn, de nieuwe mens, de nieuwe schepping. Al deze waarheden liggen buiten deze schepping. Al die zegeningen kunnen alleen door gebedsstrijd op de knieën veroverd worden, door harde en volhardende strijd.

De namen van de familiehoofden worden in *Numeri 34:16-29* gegeven. Hun aanwezigheid en toezicht bij het verdelen zal ervoor zorgen dat enige verdachtmaking op bevoordeling van de een of andere stam geen enkele kans krijgt. Elke stam zal tevreden kunnen zijn met het hem toegewezen erfdeel. De familiehoofden stellen verantwoordelijke broeders voor die de leden van Gods volk in een plaatselijke gemeenschap helpen hun erfdeel in bezit te nemen. Zij stellen door hun onderwijs

vanuit de Schrift de waarheden voor die verbonden zijn met de Heer Jezus.

Kaleb vraagt wat hem is beloofd | verzen 6-12

6 Toen kwamen de nakomelingen van Juda bij Jozua in Gilgal. En Kaleb, de zoon van Jefunne, de Keneziet, zei tegen hem: U weet zelf van het woord dat de HEERE tegen Mozes, de man Gods, over mij en over u gesproken heeft in Kades-Barnea. 7 Ik was veertig jaar oud toen Mozes, de dienaar van de HEERE, mij vanuit Kades-Barnea uitstuurde om het land te verkennen en toen ik hem verslag uitbracht zoals het in mijn hart was. 8 Maar mijn broeders die met mij opgetrokken waren, deden het hart van het volk smelten; ikzelf echter volhardde [erin] de HEERE, mijn God, na te volgen. 9 Toen zwoer Mozes op die dag: Het land dat uw voet betreden heeft, zal voor eeuwig voor u en uw kinderen tot erfelijk bezit zijn, omdat u [erin] volhard hebt de HEERE, mijn God, na te volgen.

10 En zie, nu heeft de HEERE mij in het leven behouden, zoals Hij gesproken heeft. Het is nu vijfenveertig jaar [geleden] dat de HEERE dit woord tot Mozes gesproken heeft, toen Israël door de woestijn trok, en nu, zie, ik ben vandaag vijfentachtig jaar oud. 11 Ik ben vandaag nog even sterk als ik was op de dag toen Mozes mij uitstuurde. Zoals mijn kracht toen was, zo is mijn kracht nu, om te strijden en om uit te gaan en om in te gaan.

12 Nu dan, geef mij dit bergland, waarover de HEERE op die dag gesproken heeft. U hebt zelf immers op die dag gehoord dat daar de Enakieten waren, en grote versterkte steden. Misschien zal de HEERE met mij zijn, zodat ik hen verdrijf, zoals de HEERE gesproken heeft.

De eersten die zich melden om hun deel van het land in bezit te nemen zijn de Judeeërs. Toch horen we niet van het verlangen van de hele stam, maar van slechts één man. Vaak betreft het slechts één in een familie of een enkeling in de plaatselijke gemeente. Maar daardoor kunnen ook anderen enthousiast worden. Als een van de familiehoofden van *vers 1* ziet Kaleb niet alleen toe op een rechtvaardige verdeling, maar vraagt hij ook een erfdeel voor zichzelf.

Het is te begrijpen dat Kaleb voorop komt. Hij heeft vijfenveertig jaar naar dit moment uitgezien. Hij is nu vijftachtig. Zijn enthousiasme is gebleven. De hoop op de inlossing van wat hem is beloofd, heeft hem kracht gegeven de woestijnreis mee te maken zonder klagen. Hij is er een voorbeeld van dat het verwachten van de Heer en van wat Hij heeft beloofd, kracht

geeft voor de wandel (Js 40:31).

...;
maar wie de HEERE verwachten, zullen [hun] kracht vernieuwen, zij zullen [hun] vleugels uitslaan als arenden, zij zullen snel lopen en niet afgemat worden, zij zullen lopen en niet moe worden. (Js 40:31)

Zijn kracht ligt niet

in vroegere overwinningen. Hij teert niet op voorbijgegane glorie, terwijl hij indrukwekkende verhalen uit een grijs verleden vertelt. Nee, Kaleb is nog vol energie om nieuwe geloofsoverwinningen te behalen. Hij is nog even sterk als toen. Als men oud wordt, hoeft de geestelijke kracht niet af te nemen. Integendeel. Het getuigenis dat hij voor Jozua uitsprekt, gaat niet alleen over vroeger, maar gaat ook en met name over nu.

Hij is een Keniziet. In *Genesis 15:19* worden de Kenizieten genoemd als een volksstam die in Kanaän woont. Maar het is ook mogelijk dat het de aanduiding is van een familie in Juda. Zijn voorouders zijn vermoedelijk opgenomen in het volk van God. En juist deze man is zo'n groot voorbeeld. Velen die niet zijn opgegroeid in het midden van Gods volk, tonen vaak een groter verlangen naar geestelijke zegen dan zij die erin zijn opgegroeid. Dat kan ons beschamen. Kaleb wordt nog steeds de Keniziet genoemd.

Kaleb herinnert Jozua eerst aan het woord dat de HEERE tot Mozes over hem heeft gesproken (*vers 7*). Vervolgens herinnert hij eraan dat Mozes in overeenstemming met wat de HEERE had gezegd hem als beloning voor zijn trouw een erfdeel heeft toegezegd (*vers 9; Dt 1:36*). Voor Kaleb zijn dat allemaal geen loze woorden. Hij gaat nu claimen wat hem is beloofd. Dat is taal die naar het hart van de HEERE is.

Behalve Kaleb, de zoon van Jefunne: die zal het zien en aan hem zal Ik het land geven dat hij betreden heeft, en aan zijn kinderen, omdat hij erin volhard heeft de HEERE na te [volgen]. (Dt 1:36)

Kaleb betekent 'van ganser harte'. Zo deed hij alles en zo doet hij het nog steeds. Wij moeten ook geen lauwe christenen zijn. Hij verhaalt hoe het hem vergaan is, toen hij vijfenveertig jaar geleden was uitgezonden

en zijn medeverkenners het hart van het volk deden versmelten. Hij bleef met zijn hele hart aan zijn opdracht gewijd (*vers 8*). Mozes bevestigde dat hij de Heer volkomen was nagevolgd (*vers 9*). Die toewijding is er nog steeds als hij hier voor Jozua staat. Vanwege die toewijding krijgt hij Hebron (*vers 14*).

Hij wordt vele malen samen met Jozua genoemd. Allen die zo toegewijd zijn, worden ook steeds met de ware Jozua, de Heer Jezus, verbonden en in één adem met Hem genoemd. Jozua is ook een beeld van de leidsman. In de verbinding tussen Jozua en Kaleb is ook de combinatie te zien van het toegewijde leiderschap in de gemeente. Leider van het volk is hij die zelf door strijd de zegeningen in bezit heeft genomen en leeft in de hemelse dingen. Het gaat niet om een sterke persoonlijkheid, om redenaarstalent of organisatievermogen, maar om toewijding en verbondenheid aan de Heer Jezus.

Kaleb kent volharding. Hij heeft velen zien vallen in de woestijn. Allen van zijn leeftijd zijn gestorven. Hij is een uitzondering, samen met Jozua. Hij is nu een oud man, maar niet van dagen zat. Het wachten zal hem niet altijd gemakkelijk gevallen zijn, maar hij leefde bij het woord dat de HEERE had gesproken. Gods Woord werkte in hem volharding en het vertrouwen dat God voor hem aan het werk was (*Js 64:4*). Nu moet hij nog steeds volharden, want hij heeft het nog niet. Hij moet het nog veroveren. Maar hij spreekt vol vertrouwen uit dat hij erin zal slagen.

Ja, van oude tijden af heeft men het niet gehoord, men heeft het niet ter ore genomen en geen oog heeft het gezien, behalve U, o God, [wat] Hij doen zal voor wie op Hem wacht. (Js 64:4)

Hij wil het gebied met reuzen en versterkte steden. Hij ziet de werkelijkheid, het is geen hoogmoed. Maar hij rekent op de trouw van de HEERE. In bescheidenheid spreekt hij over “*misschien*” (*vers 12*). Hij rekent niet op eigen kracht, hoe sterk hij zich ook voelt, maar op de HEERE. Maar als de HEERE dan ook met hem is, is er bij hem geen enkele twijfel over de uitkomst.

Kaleb was niet hoogmoedig. Hoogmoed is een gevaar dat bij het klimmen van de jaren steeds groter wordt. De waarschuwing: “*Al wat in de wereld is: de begeerte van het vlees, de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het leven*” (*1Jh 2:16*) is tot jongelingen in het geloof gericht. Maar hoewel deze drie gevaren met name voor de jongelingen gelden,

is een ruimere toepassing zeker geoorloofd. Het zou gevaarlijk zijn om te zeggen dat anderen niets te maken hebben met wat voor een bepaald groeistadium speciaal geldt. Vaders en kinderen in het geloof moeten ook de waarschuwing voor de jongelingen ter harte nemen. In verband met de fasen van geestelijke groei waarover Johannes in zijn eerste brief spreekt, kinderen, jongelingen en vaders (zie 1Jh 2:12-18), zouden we het volgende kunnen zeggen: voor de kinderen in het geloof is “de begeerte van het vlees” in het bijzonder gevaarlijk, voor de jongelingen is dat “de begeerte van de ogen” en voor de vaders in Christus, de volwassen gelovigen is dat de “hoogmoed van het leven”.

Kaleb verkrijgt Hebron | verzen 13-15

13 Toen zegende Jozua hem en hij gaf Kaleb, de zoon van Jefunne, Hebron als erfelijk bezit. 14 Daarom werd Hebron voor Kaleb, de zoon van Jefunne, de Keneziet, tot erfelijk bezit tot op deze dag, omdat hij [erin] volhard had de HEERE, de God van Israël, na te volgen. 15 De naam van Hebron was vroeger stad van Arba, die een groot man was onder de Enakieten. En het land rustte van de strijd.

Zoals steeds blijkt, zien we ook hier de volledige eenheid tussen wat Mozes heeft gezegd en wat Jozua doet. Jozua handelt geheel overeenkomstig wat de HEERE en Mozes hebben gezegd en geeft Hebron aan Kaleb als een erfelijk bezit. De oorsprong van Hebron is sterk met de dood verbonden. Daar sterft Sara en daar begraaft Abraham haar (zie Gn 23:2,19). Het is de plaats die herinnert aan het eind van de mens. Het is de stad van de dood, het graf was daar. Daaraan werd Kaleb voortdurend herinnerd. Wat voor reus er ook is (Arba = reus), die vindt daar zijn einde.

Maar er is ook de gedachtenis aan een nieuwe mens die in gemeenschap leeft met de Heer Jezus (zoals gezegd, betekent Hebron ‘gemeenschap’). Jozef werd door zijn vader vanuit Hebron gezonden om zijn broeders te zoeken (Gn 37:14). Zo werd de Heer Jezus vanuit de gemeenschap met de Vader naar de wereld gezonden. In Hebron werd David door alle stammen van Israël tot koning gekroond (2Sm 5:3). Er is

En hij zei tegen hem: Ga toch [en] zie de welstand van je broers en de welstand van de kudde en breng verslag aan mij uit. Zo stuurde hij hem het dal van Hebron uit, en hij kwam naar Sichem. (Gn 37:14)

Zo kwamen alle oudsten van Israël bij de koning in Hebron. En koning David sloot met hen in Hebron een verbond voor het aangezicht van de HEERE, en zij zalfden David tot koning over Israël. (2Sm 5:3)

ook gemeenschap tussen het volk van God en de Heer Jezus. Jozef en David zijn beiden een beeld van de Heer Jezus.

In aansluiting op het verzoek van Kaleb en de geloofstaal die daaruit spreekt, eindigt het hoofdstuk met de vermelding dat het land van de strijd rustte. De rust in het land wordt hier verbonden met de werken van het geloof van Kaleb. Dat wijst erop dat vertrouwen op de Heer, dat Hij ons in staat stelt onze zegeningen in bezit te nemen, rust geeft.

Jozua 15

De opsomming van namen van grenzen en steden lijkt op het eerste gezicht niet veel voedsel voor het hart te geven. Maar *“alle Schrift is door God ingegeven en nuttig om te leren, te weerleggen, te verbeteren en te onderwijzen in [de] gerechtigheid”* (2Tm 3:16). Wanneer we zulke lijsten met namen doorlezen, vinden we er vaak iets tussen staan dat ons treft. Zo staat in dit hoofdstuk, in de *verzen 13-19*, ineens de geschiedenis van Kaleb en zijn dochter.

De dochter van Kaleb laat eenzelfde geloof zien als haar vader. Er worden twee dingen van haar gezegd. Ten eerste spoort zij haar man aan om een stuk land van haar vader te vragen. Ten tweede vraagt zij ook zelf om een zegen. Vrouwen nemen wel een andere plaats in de Bijbel in dan mannen, maar niet een mindere. Zij kunnen hun mannen stimuleren in het bezig zijn met de zegeningen van de hemel en zelf kunnen zij er ook van genieten.

De zuidgrens | *verzen 1-4*

1 Het lot voor de stam van de nakomelingen van Juda, naar hun geslachten, was: tot de grens van Edom, zuidwaarts [tot aan] de woestijn Zin, in het uiterste zuiden.

2 Hun zuidgrens begint aan het einde van de Zoutzee, vanaf de uitloper die op het zuiden ziet.

3 Hij loopt vanaf [dat punt] ten zuiden van de Schorpioenenpas, gaat langs Zin, loopt [vervolgens] omhoog ten zuiden van Kades-Barnea, gaat langs Hezron, loopt omhoog naar Adar en buigt af naar Karkaä.

4 Vervolgens gaat hij langs Azmon en komt uit bij de Beek van Egypte. Het eindpunt van deze grens ligt bij de zee. Dit is voor u de zuidgrens.

De HEERE maakt door het lot duidelijk welk deel van het land aan Juda zal toebehoren. Het gebruik van het lot om de wil van de Heer te kennen vinden we voor het laatst in *Handelingen 1:26*. In het volgende hoofdstuk van *Handelingen* komt de Heilige Geest in de gemeente wo-

*En zij wierpen het lot over hen en het lot viel op Matthias; en hij werd aan de elf apostelen toegevoegd.
(Hd 1:26)*

nen. Vanaf dat moment leidt Hij Gods kinderen “in de hele waarheid” (Jh 16:13).

Juda krijgt het zuidelijk deel, vanaf de woestijn tot de berg waarop Jeruzalem ligt. De zuidgrens scheidt het land Kanaän van andere volken (o.a. Edom en Egypte).

De oostgrens, de noordgrens en de westgrens | *verzen 5a-12*

5 De oostgrens is de Zoutzee tot aan de monding van de Jordaan. De grens aan de noordzijde [begint] bij de baai van de zee, vanaf de monding van de Jordaan.

6 Deze grens loopt omhoog naar Beth-Hogla en gaat langs het noorden van Beth-Araba. Vervolgens loopt de grens omhoog naar de steen van Bohan, de zoon van Ruben.

7 Verder loopt de grens omhoog naar Debir, vanaf het dal van Achor, en buigt in noordelijke richting af naar Gilgal, dat tegenover de Adummimpas ligt, die zich ten zuiden van de beek bevindt. Daarna gaat deze grens langs het water van En-Semes, en het eindpunt ervan ligt bij En-Rogel.

8 De grens loopt vervolgens omhoog door het Dal van de zoon van Hinnom, naar de zuid[zijde] van de bergrug van de Jebusiet (dat is Jeruzalem). Verder loopt de grens omhoog naar de top van de berg, westelijk tegenover het Dal van Hinnom, dat noordwaarts aan het uiteinde van het dal van de Refaïeten ligt.

9 Daarna loopt de grens met een boog van de top van de berg naar de waterbron Neftoah en komt uit bij de steden van het Efrongebergte. Vervolgens loopt de grens met een boog naar Baäla, dat is Kirjath-Jearim.

10 Daarna buigt de grens vanaf Baäla af naar het westen, naar het Seïrgebte, en gaat langs de noordelijke helling van de berg Jearim (dat is Chesalon). Vervolgens daalt hij af naar Beth-Semes en gaat hij langs Timna.

11 Daarna komt de grens uit bij de noord[zijde] van de bergrug van Ekron. De grens loopt vervolgens met een boog naar Sichron, gaat dan langs de berg Baäla en komt uit bij Jabneël. En het eindpunt van de grens ligt bij de zee.

12 De westgrens [valt samen met] de Grote Zee en [zijn] gebied. Dit is het gebied van de nakomelingen van Juda rondom, naar hun geslachten.

De beschrijving van de oostgrens en de westgrens is eenvoudig. Die grenzen worden door twee wateren aangegeven: de Dode Zee in het oosten en de (Middellandse) Zee in het westen. De noordgrens wordt uitvoerig beschreven omdat die het gebied van Juda van de andere stammen afgrenst.

Kaleb krijgt en verovert zijn erfdeel | *verzen 13-14*

13 Maar aan Kaleb, de zoon van Jefunne, had [Jozua] een deel gegeven te midden van de nakomelingen van Juda, overeenkomstig het bevel van de HEERE aan Jozua: de stad van Arba, vader van Enak, dat is Hebron. 14 En Kaleb verdreef daaruit de drie zonen van Enak: Sesai, Ahiman en Talmai, geboren bij Enak.

Hier lezen we dat Kaleb zijn erfdeel werkelijk in bezit neemt. Hij kreeg het en verdreef de vijanden eruit. Kaleb wist van deze kinderen van Enak. Alle Israëlieten die er bang voor waren (Nm 13:33), waren gestorven.

Wij hebben er ook reuzen gezien, nakomelingen van Enak, [afkomstig] van de reuzen. Wij waren in onze [eigen] ogen als sprinkhanen, en zo waren wij ook in hun ogen. (Nm 13:33)

Enak betekent 'langhalzige' of 'reus'. In hem kunnen we een beeld van de satan zien. Zijn drie zonen zijn samen een beeld van alles wat in de wereld is en tegen God in opstand is. Sesai betekent o.a. 'vrij', Ahiman betekent 'broer van het geschenk', Talmai betekent 'vermetel'.

In verband met de namen en "*al wat in de wereld is*" (1Jh 2:16) kan de volgende toepassing worden gemaakt. Het is de begeerte van het vlees om 'vrij' te zijn, te doen waar je zelf zin in hebt. Daarbij komt een zich laten leiden door de begeerte van de ogen, te willen bezitten wat als 'een geschenk' wordt voorgesteld. Ten slotte is de mens zo 'vermetel' dat hij in de hoogmoed van het leven neemt wat hem door de duivel wordt aangeboden.

Deze reuzen maken op Kaleb geen indruk omdat hij hen vergelijkt met de kracht van God. Hij is nu vijftientig jaar, maar nog even onbevreesd om het land in bezit te nemen als toen hij het pas had verspied.

De reuzen waren er in de loop van de tijd niet kleiner op geworden, maar het geloof van Kaleb in de macht God ook niet.

Ook oude gelovigen kunnen de strijd strijden. Helaas kan het mogelijk zijn dat er in de loop van het christelijk leven oude gewoonten zijn binnengeslopen die een belemmering vormen om die strijd aan te gaan. Maar als er geloof is in de kracht van God, kunnen ook op hoge leeftijd nog reuzen worden verdreven en zegeningen in bezit worden genomen.

Kaleb, Othniël en Achsa | *verzen 15-19*

15 En daarvandaan trok hij op tegen de inwoners van Debir. De naam van Debir was vroeger Kirjath-Sefer. 16 En Kaleb zei: Wie Kirjath-Sefer zal verslaan en haar zal innemen, die zal ik mijn dochter Achsa tot vrouw geven. 17 Othniël, de zoon van Kenaz, de broer van Kaleb, nam [de stad] in en hij gaf hem Achsa, zijn dochter, tot vrouw.

18 En het gebeurde toen zij [bij hem] kwam, dat zij hem aanspoorde om een akker van haar vader te vragen. Toen zij van de ezel afsprong, zei Kaleb tegen haar: Wat is er met je? 19 Daarop zei zij: Geef mij een zegen. Omdat u mij een dor [stuk] land gegeven hebt, geef mij [dan] ook waterbronnen. Toen gaf hij haar hooggelegen bronnen en laaggelegen bronnen.

Kirjath-Sefer betekent 'stad van het boek'. Het zal een stad van geleerdheid en literatuur van de Kanaänieten geweest zijn. Jonge mensen moeten zich soms bezighouden met boeken van de wereld, met moderne literatuur, waardoor de geest verontreinigd wordt. Dan is geestelijke kracht nodig dit bolwerk in te nemen en uit te roeien, zodat het geen schade aan de ziel berokkent.

Het is mogelijk in geestelijke kracht de confrontatie aan te gaan. Ouders hebben daarin een verantwoordelijkheid. Zij moeten weten wat hun kinderen tot zich moeten nemen. Ze hoeven zelf zulke lectuur niet te lezen. Maar ze kunnen als Kaleb een beloning in het vooruitzicht stellen, een stimulans om in geloofskracht te overwinnen. Ouders hebben de plicht hun kinderen te helpen die stad in te nemen.

Othniël zal niet alleen aangespoord zijn door de beloning. Hij zal zelf ook verlangend geweest zijn naar het land. Hij zal er oom Kaleb vaak

over hebben horen spreken en in het leven van zijn oom hebben gezien wat het voor hem betekende. Die voorbereiding, samen met de overwinning die hij behaalt en de vrouw die hij krijgt, maakt hem klaar om de eerste richter te kunnen zijn (Ri 3:9).

Toen riepen de Israëlieten tot de HEERE. En de HEERE deed voor de Israëlieten een verlosser opstaan, die hen verlost: Othniël, de zoon van Kenaz, de broer van Kaleb, die jonger was dan hij. (Ri 3:9)

De stad wordt ingenomen door Othniël, een jonge man. Zijn naam betekent 'leeuw van God' of 'mijn kracht is God'. Jonge mensen moeten zich vaak met 'de stad van het boek', dat is de wijsheid van de wereld, bezighouden. Als in geestelijke geloofskracht die stad wordt overwonnen, krijgt de stad een andere naam, Debir, dat 'aanspraakplaats' betekent. Dat doet denken aan het allerheiligste, de plaats waar God tot de hogepriester sprak en tot het volk. Debir kan ook 'woord van God' betekenen. Beide betekenissen wijzen op het spreken van God tot onze harten.

Het is te wensen dat alle oude gelovigen willen zijn als Kaleb die Kirjath-Arba (betekent 'stad van reuzen') innam om daar Hebron (betekent 'gemeenschap') van te maken. Het is te wensen dat alle jonge gelovigen willen zijn als Othniël die 'de stad van het boek' innam om daar 'het woord van God' van te maken.

Kaleb wist hoe hij jonge mensen moest stimuleren om de strijd aan te gaan. Hij beloofde de veroveraar van Kirjath-Sefer zijn dochter. Othniël greep die kans. Voor hem zal Achsa niet alleen uiterlijk aantrekkelijk zijn geweest. Hij zal haar belangstelling voor het land hebben gekend, want daarvan geeft zij blijk.

Kaleb had ook zonen (1Kr 4:15). Zij zullen ook hun deel hebben gekregen. Maar de zegeningen van het land en het in bezit nemen ervan is niet alleen iets voor broeders. Geve de Heer dat er vrouwen als Achsa zijn, die belangstelling hebben voor het erfdeel van de HEERE en om een deel vragen.

De zonen van Kaleb, de zoon van Jefonne, waren Iru, Ela en Naäm; ... (1Kr 4:15a)

Haar belangstelling voor het land komt eerst tot uiting doordat zij haar man Othniël aanspoort van haar vader bouwland te vragen. Vrouwen die op deze wijze hun mannen stimuleren zijn een ware hulp. Zulke vrouwen gaat het er niet om dat hun mannen een vooraanstaande

positie zullen gaan innemen in de gemeente. Het gaat zulke vrouwen erom dat hun mannen geestelijke overwinningen zullen halen.

Het zal voor Kaleb een vreugde zijn geweest aan het verzoek van Othniël te voldoen. Hij geeft hem bouwland. Maar Achsa ziet dat er iets aan het erfdeel ontbreekt. Zij wil niet alleen een land bezitten, maar ze wil vrucht van het erfdeel genieten. Zo zouden wij kunnen wijzen op de hoeveelheid bijbelcommentaren die we hebben gekregen of aangeschaft. Maar als we er niet op uit zijn die commentaren te gebruiken met het oog op het vrucht dragen, bezitten we slechts dor land.

Driemaal komt in *vers 19* het woord 'geven' voor. Achsa kent haar vader als een gevende vader. Als wij God zo kenden, zouden we Hem meer vragen. Het is Zijn vreugde ons te geven, maar Hij verlangt ernaar dat we het Hem vragen. Hij geeft graag aan hen die iets van Hem verwachten.

Achsa richt zich op gepaste wijze, niet vrijpostig of dwingend, tot haar vader. Ze komt van de ezel af. Kaleb begrijpt dat ze iets wil vragen. Ze vraagt een huwelijksgeschenk. Het droge land bracht niets op. Water is nog nodig en daar vraagt ze om. Ze zal hebben geweten dat Mozes heeft gesproken over een land van overvloedig water, zowel in de laagte als op de hoogten (*Dt 8:7*). Het water uit een bron spreekt van het Woord van God dat levend is gemaakt door de Heilige Geest.

Want de HEERE, uw God, brengt u in een goed land: een land met waterbeken, bronnen en diepe wateren, die ontspringen in het dal en op het gebergte; ... (Dt 8:7)

Hooggelegen bronnen in het gebergte doen het water van boven naar beneden stromen. Laaggelegen bronnen zijn in de dalen.

We zijn in ons geloofsleven wel op hoogtepunten, maar ook in dalen. Conferenties en persoonlijke bijbelstudie kunnen van die hooggelegen bronnen zijn, waar we verkwikt worden. Maar ook in de moeiten van het geloofsleven, in de dalen, hebben we het heldere water van het Woord nodig om ons te verkwikken. Bovenal hebben we het geloofsverlangen van een Achsa nodig om zulke bronnen te verlangen.

Vaak hebben vrouwen een beter en groter inzicht in wat nodig is, dan mannen. Omdat ze ernaar verlangen en weten hoe ze in het bezit ervan kunnen komen, krijgen ze ook wat ze verlangen. Zo iemand was Maria "die ook aan de voeten van de Heer zat en naar zijn woord luisterde" (*Lk 10:39*). De Heer Jezus zegt van haar: "Maria heeft het goede deel gekozen, dat van

haar niet zal worden weggenomen" (Lk 10:42). Men kan nog zo vertrouwd zijn met het land, maar om vrucht te genieten, is een verlangen nodig.

Steden en dorpen in Juda | verzen 20-62

20 Dit is het erfelijk bezit van de stam van de nakomelingen van Juda, naar hun geslachten. 21 De steden, vanaf de uiterste [grens] van de stam van de nakomelingen van Juda tot aan het gebied van Edom, in het zuiden, zijn: Kabzeël, Eder en Jagur;

22 Kina, Dimona en Adada;

23 Kedes, Hazor en Jitnan;

24 Zif, Telem en Beäloth;

25 Hazor-Hadattha en Kerioth-Hezron (dat is Hazor);

26 Amam, Sema en Molada;

27 Hazar-Gadda, Hesmon en Beth-Palet;

28 Hazar-Sual, Berseba en Bizjotheja;

29 Baäla, Ijim en Azem;

30 Eltholad, Chesil en Horma;

31 Ziklag, Madmanna en Sansanna;

32 Lebaoth, Silhim, Aïn en Rimmon. In totaal negenentwintig steden met hun dorpen.

33 In het Laagland: Esthaol, Zora en Asna;

34 Zanoah, En-Gannim, Tappuah en Enam;

35 Jarmuth, Adullam, Socho en Azeka;

36 Saäraïm, Adithaïm, Gedera en Gederothaïm: veertien steden met hun dorpen.

37 Zenan, Hadasa en Migdal-Gad;

38 Dilan, Mizpe en Jokteël;

39 Lachis, Bozkath en Eglon;

40 Chabbon, Lahmas en Chitlis;

41 Gederoth, Beth-Dagon, Naäma en Makkeda: zestien steden met hun dorpen.

42 Libna, Ether en Asan;

43 Jiftah, Asna en Nezib;

44 Kehila, Achzib en Maresa: negen steden met hun dorpen.

- 45 Ekron en de bijbehorende [plaatsen], met zijn dorpen.
 46 Van Ekron en tot aan de zee: alles wat aan de zijde van Asdod ligt met hun dorpen;
 47 Asdod met de bijbehorende [plaatsen] en zijn dorpen, Gaza met de bijbehorende [plaatsen] en zijn dorpen, tot aan de Beek van Egypte; en de Grote Zee en [zijn] gebied.
 48 In het Bergland: Samir, Jatthir en Socho;
 49 Danna en Kirjath-Sanna (dat is Debir);
 50 Anab, Estemo en Anim;
 51 Gosen, Holon en Gilo: elf steden met hun dorpen.
 52 Arab, Duma en Esan;
 53 Janum, Beth-Tappuah en Afeka;
 54 Humta, Kirjath-Arba (dat is Hebron) en Zior: negen steden met hun dorpen.
 55 Maon, Karmel, Zif en Jutta;
 56 Jizreël, Jokdeam en Zanoah;
 57 Kaïn, Gibeä en Timna: tien steden met hun dorpen.
 58 Halhul, Beth-Zur en Gedor;
 59 Maärath, Beth-Anoth en Eltekon: zes steden met hun dorpen.
 60 Kirjath-Baäl (dat is Kirjath-Jearim) en Rabba: twee steden met hun dorpen.
 61 In de woestijn: Beth-Araba, Middin en Sechacha;
 62 Nibsan, de Zoutstad en Engedi: zes steden met hun dorpen.

Hier worden de steden en dorpen genoemd naar de verschillende gebieden waarin ze lagen. Op deze wijze wordt het erfdeel genoten, in deze verschillende samenhangen. Een dorp is niet wat wij eronder verstaan. Het is meer een gehucht bestaande uit een of twee families die samen wonen en werken. Het spreekt van individuele gelovigen die in kleiner verband, bijvoorbeeld gezinsverband, zegeningen met elkaar delen.

Een stad spreekt meer van een plaatselijke gemeente. Iedere familie is anders, zo ook iedere plaatselijke gemeente. Dat merken we op als we in het Nieuwe Testament de brieven aan de diverse gemeenten lezen. Het in bezit nemen van het land is niet iets van de studeerkamer, om alleen voor onszelf die dingen te genieten, maar is iets wat we delen

met onze familie, vaders, moeders en kinderen of ook met de broeders en zusters met wie we een plaatselijke gemeente vormen.

Als we dat niet doen, zullen we het erfdeel innemen zoals Ruben en Gad dat deden. Van deze stammen hebben alleen de mannen het erfdeel ingenomen. Dat deden ze overigens niet voor zichzelf maar voor anderen. Maar hun vrouwen en kinderen hebben het erfdeel nooit gezien. Het niet delen met anderen van wat we in bezit hebben genomen zien we in beeld ook bij Efraïm en Manasse: er worden van hen nauwelijks dorpen en steden genoemd. Juda is dan ook een stam naar de gedachten van God.

Kan elke plaatselijke gemeente als een stad worden gezien, in de woestijn of op het gebergte? We zijn allen nodig om elkaar op te bouwen en aan te vullen. Dat gebeurt vooral in de plaatselijke bijbelbespreking. Kan de gemeente waar ik ben, gerekend worden tot een gemeente in de woestijn of op het gebergte? Is het een stad in het land, dat wil zeggen is het een gemeente waar de zegeningen van de hemel worden genoten, hetzij in relatie tot het leven op aarde, hetzij in relatie tot de positie die de gelovigen in Christus bezitten?

Geestelijk gesproken is de grens van Juda een merkwaardige grens. Geen stam heeft een uitzicht als Juda. Wie in het zuiden woont, heeft het uitzicht op Edom (*verzen 21-32*). Edom is een broedervolk en tegelijk de meest haatdragende vijand. Edom spreekt van het vlees in de gelovige. Die grens mag niet worden overgestoken, dat wil zeggen dat het vlees geen kans mag krijgen zich op het erfdeel te begeven, want dat zal verderf van (het genot van) het erfdeel tot gevolg hebben.

Dan worden in de *verzen 33-47* de steden genoemd die in de Laagte liggen. Dat is het lage deel van het land tussen de zee en het gebergte van Judéa. De laagte spreekt van het terrein van het christelijk leven waar de hemelse zegeningen worden getoond, het praktisch geloofsleven van elke dag. In de *brief aan de Efeziërs* worden die terreinen gezien in huwelijken en gezinnen en werkomgeving. Vrouwen en mannen, kinderen en ouders, slaven en heren worden allen aangesproken (*zie Ef 5:22-6:9*).

..., terwijl ik u gedenk in mijn gebeden, opdat de God van onze Heer Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u [de] geest van wijsheid en openbaring geeft in [de] kennis van Hem, verlichte ogen van <uw> hart, opdat u weet wat de hoop van zijn roeping is, wat de rijkdom is van de heerlijkheid van zijn erfenis in de heiligen, en wat de uitnemende grootte van zijn kracht is jegens ons die geloven, ... (Ef 1:16b-19a)

Op het gebergte liggen ook steden (*verzen 48-60*). Dat ziet op het kennen van de zegeningen in Christus in de hemelse gewesten. Paulus bidt voor de Efeziërs dat zij hun zegeningen zouden kennen (*Ef 1:17-21*). Johannes wordt in de geest meegenomen “*op een grote en hoge berg*” om het nieuwe Jeruzalem, dat is de gemeente, te zien (*zie Op 21:10*). Gemeenten als Efeze liggen “*op het gebergte*”. Zouden er vandaag in de christenheid ook nog zulke gemeenten zijn?

Ten slotte worden de steden genoemd in de woestijn van Judéa, oostelijk van het gebergte tot de Dode Zee (*verzen 61-62*). Judéa werd voortdurend aan de woestijn herinnerd, aan de dorheid ervan. Bij het besef van alle zegeningen in de hemel hoort ook het bewustzijn dat deze wereld voor het geloof niets te bieden heeft. In het vreedrijk zal echter de woestijn “*in bloei staan als een roos*” (*Js 35:1*). Daar ziet het geloof naar uit.

Vijanden die de Judeeërs niet konden verdrijven | *vers 63*

63 Maar de nakomelingen van Juda konden de Jebusieten, de inwoners van Jeruzalem, niet verdrijven. Daarom wonen de Jebusieten bij de nakomelingen van Juda in Jeruzalem, tot op deze dag.

Hoezeer de Judeeërs ook een bijzondere plaats in Gods volk innemen, hoezeer er in Juda ook mannen en vrouwen als Kaleb en Achsa zijn, het is geen garantie voor volkomen trouw. Als stam ontbreekt het hun aan kracht (geloof) om de vijand tot de laatste man te verdrijven.

Ieder getuigenis, iedere familie heeft de verantwoordelijkheid erop toe te zien dat elke vijand eruit wordt verdreven en dat het land in bezit wordt genomen, opdat allen verzadigd worden. De geschiedenis van de gemeente op aarde getuigt er helaas van dat de vijand niet volledig is uitgebannen.

Jozua 16-17

De stam Efraïm en de halve stam Manasse – de zonen van Jozef – krijgen hun erfdeel in het land toegewezen. Enerzijds zijn ze daarmee niet tevreden (*Jz 17:14,16*). Ze willen meer. Jozua willigt hun verzoek in en wijst hun nog een stuk land toe. Dat moeten ze wel zelf veroveren. Ze krijgen echter de verzekering dat ze de bewoners zullen verdrijven (*Jz 17:18*). Anderzijds verdrijven ze niet alle Kanaänieten (*Jz 16:10; 17:12*).

Ook voor ons is God een Gever. Als wij Hem meer van het hemelse land vragen dan we al hebben, geeft Hij het. De zegen van het hemelse land is de heerlijkheid van de Heer Jezus. Hoe zou God ooit iets achterhouden van de Heer Jezus als wij vragen om meer van Zijn heerlijkheid te mogen zien? Wij mogen Zijn heerlijkheid aanschouwen (*Jh 1:14*). Om meer van Zijn heerlijkheid te zien moeten we strijden omdat allerlei dingen ons daar vanaf willen houden.

En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (en wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als van een eniggeborene van een vader) vol van genade en waarheid. (Jh 1:14)

De stam van Jozef wordt in tweeën gedeeld, omdat de stam van Levi geen erfdeel krijgt (*Jz 14:3-4*). Het belang van de stam Jozef zien we in het feit dat hij zijn deel krijgt direct na Juda en ook in de grootte van zijn erfdeel.

De zonen van Jozef worden de heersende stammen in het noorden van het koninkrijk, nadat de scheuring van het rijk in tien en twee stammen heeft plaatsgevonden. De heersende positie is zó duidelijk, dat het geheel van het tien stammenrijk door meerdere profeten met de naam 'Efraïm' wordt aangeduid.

Jozef heeft het eerstgeboorterecht gekregen, nadat Ruben het had verspeeld (*1Kr 5:1; zie Gn 49:4*). De volgende zonen van Lea, Simeon en Levi, kregen het ook niet. Zij waren mannen van geweld en werden daarom onder Israël verstrooid (*zie Gn 49:5-*

De zonen van Ruben, de eerstgeborene van Israël – hij was namelijk de eerstgeborene, maar omdat hij het bed van zijn vader geschonden had, is zijn eerstgeboorterecht aan de zonen van Jozef, de zoon van Israël, gegeven, ... (1Kr 5:1a)

7). De vierde zoon, Juda, krijgt het ook niet, maar wordt de koningstam (*zie Gn 49:8-12*). Daarom krijgt Juda al zo vroeg zijn deel.

De eerstgeborene krijgt een dubbel deel.

Jakob had de beide zonen van Jozef als zijn eigen zonen aangenomen (Gn 48:16).

Daarom kunnen zij onder de stammen gerekend worden. Voor hen samen wordt

één lot geworpen. Daarover beklagen zij zich samen in hoofdstuk 17:14.

Door het lot blijven zij samen, hoewel elk een deel krijgt.

..., de Engel, Die mij verlost heeft van al het kwaad, zegene deze jongens, zodat door hen mijn naam en de naam van mijn vaderen, Abraham en Izak, genoemd zal blijven ... (Gn 48:16a)

Het lot voor de Jozefieten | verzen 1-3

1 Daarna kwam het lot uit op de nakomelingen van Jozef: [de grens] loopt vanaf de Jordaan bij Jericho, ten oosten van het water van Jericho, van Jericho omhoog naar de woestijn, door het bergland van Beth-El.

2 Vanaf Beth-El komt hij uit bij Luz, en gaat [vervolgens] langs het gebied van de Arkiet, langs Ataroth.

3 Dan loopt hij naar beneden, in westelijke richting, naar het gebied van de Jafletiet, tot aan het gebied van Laag-Beth-Horon en tot Gezer. Zijn eindpunt ligt bij de zee.

Zoals steeds wordt eerst de grens bepaald en daarna wordt verteld wat zich in het gebied bevindt. De grens wordt gegeven om een scherpe scheiding te trekken tussen het land en de omgeving die niet tot het erfdeel behoort. De zuidgrens van Jozef is de noordgrens van Benjamin en Dan. In de breedte strekt hun gebied zich uit over het hele land, van de Jordaan tot de Middellandse Zee.

Het gebied van de Efraïmieten | verzen 4-9

4 Zo hebben de zonen van Jozef, Manasse en Efraïm, hun erfbezit ontvangen.

5 Het gebied van de nakomelingen van Efraïm, naar hun geslachten, is als volgt: de [zuid]grens van hun erfelijk bezit [begint] oostelijk van Atroth-Addar [en loopt] tot aan Hoog-Beth-Horon.

6 De grens komt uit bij de zee. [De oostgrens begint] ten noorden van Michmetath. Vervolgens buigt de grens af naar het oosten, naar Taānat-Silo, en gaat hij langs de oost[zijde] van Janoah.

7 Dan loopt hij naar beneden van Janoah naar Ataroth en Naharoth, reikt tot Jericho en komt uit bij de Jordaan.

8 Van Tappuah loopt de grens in westelijke richting naar de beek Kana, en zijn eindpunt ligt bij de zee. Dit is het erfelijk bezit van de stam van de nakomelingen van Efraïm, naar hun geslachten.

9 En de steden die afgezonderd waren voor de nakomelingen van Efraïm lagen in het midden van het erfelijk bezit van de nakomelingen van Manasse, al die steden en hun dorpen.

In de beschrijving van het erfdeel van Jozef worden slechts enkele steden en dorpen genoemd. Dit in tegenstelling tot Juda, waarvan veel steden en dorpen worden genoemd. De zegeningen worden, om zo te zeggen, hier niet zozeer dorpsgewijs of stadsgewijs genoten. Zij hebben misschien nauwelijks steden veroverd.

Het erfdeel is niet slechts een persoonlijke zaak, het is ook een zaak van families en gemeenten. Elke plaatselijke gemeente heeft zijn eigen gaven en zegeningen. De brieven aan de gemeenten in het Nieuwe Testament laten dat zien. De hedendaagse gemeenten kunnen wel eens ijveriger zijn zich te realiseren dat ze steden in het land zijn. Veel gemeenten nemen misschien wel genoeg met de zegeningen van de aarde, maar kennen niet of nauwelijks het genot van de hemelse zegeningen in familie- of gemeenteverband.

Niet alle vijanden worden verdreven | vers 10

10 De Kanaänieten die in Gezer woonden, verdreven zij echter niet. Daarom hebben die Kanaänieten tot op deze dag in het midden van de Efraïmieten gewoond. Wel moesten zij herendiensten verrichten.

Dit vers bevat een waarschuwing. Eerder lasen we dat de Judeeërs niet in staat waren de vijanden te verdrijven (Jz 15:63). Ze hadden het kennelijk wel geprobeerd. De Efraïmieten lijken het niet eens geprobeerd te hebben. Blijkbaar hadden ze wel de kracht (Jz 17:13), maar geen zin. Ze hebben zich mogelijk snel rijk gewaand en waren daarmee tevreden. Ze waren lui geworden. Geestelijke rijkdom maakt ons lui als we die ontvangen zonder dat we er strijd voor hebben hoeven leveren om die te veroveren.

Misschien zagen de Efraïmieten winst in het tot slaafse herendienst brengen van de Kanaänieten. Hierdoor konden ze zichzelf van extra rijkdom voorzien. Maar in de tijd van de richters zal deze handelwijze zich tegen hen keren. Hetzelfde geldt in het leven van de christen die

niet wil breken met een bepaalde 'lievelingszonde' omdat die het leven zo aangenaam maakt. Op zekere dag zal hij uit de droom ontwaken en merken dat die zonde zijn leven beheerst en hem tot een geestelijk failliet voert. Spelen met de zonde wreekt zich altijd.

Het lot voor Manasse | *verzen 1-2*

1 De stam Manasse had ook een lot, omdat hij de eerstgeborene van Jozef was. Machir, de eerstgeborene van Manasse, de vader van Gilead, kreeg [namelijk] Gilead en Basan, omdat hij een strijdbaar man was. 2 Ook kregen de overgebleven nakomelingen van Manasse [een deel], naar hun geslachten, [namelijk] de nakomelingen van Abiëzer, de nakomelingen van Helek, de nakomelingen van Asriël, de nakomelingen van Sechem, de nakomelingen van Hefer en de nakomelingen van Semida. Dit zijn de mannelijke nakomelingen van Manasse, de zoon van Jozef, naar hun geslachten.

Het ene lot voor de stam Manasse, dat is het ene grondstuk, wordt verdeeld in twee stukken: een stuk voor Efraïm en een stuk voor Manasse. Hoewel Manasse de eerstgeborene is (zie Gn 41:51), heeft eerst Efraïm, die als eerstgeborene wordt gerekend (zie Gn 48:13-20) zijn deel van het erfdeel gekregen. Daarna krijgt Manasse zijn deel van het erfdeel. Machir schijnt de enige zoon van Manasse te zijn geweest (zie ook Gn 50:23). De andere zonen zijn dan in feite die van Machir.

Een deel van de zonen van Machir had, samen met de stammen Ruben en Gad, een deel van het Overjordaanse in bezit genomen. Ruben en Gad wilden dat land omdat zij veel vee hadden (zie Nm 32:1,5). Mogelijk had Machir ook veel vee, hoewel dat niet van hem vermeld staat. Maar hij zal wel een grote voorliefde voor dat vee hebben gehad. Hij sloot zich in elk geval bij Ruben en Gad aan. Dat betekende voor hen een welkome versterking, want hij was "een strijdbaar man".

De overige zonen van Manasse kiezen voor een erfdeel in het land. Gideon behoorde tot de "nakomelingen van Abiëzer" (zie Ri 6:11,24,34). Van Hefer stammen de dochters van Zelafead af. De tien delen die de stam krijgt (vers 5), bestaan uit zes delen, met daarin vijf delen voor de vijf zonen en een zesde deel, dat van Hefer, dat in vijf delen wordt verdeeld voor de vijf dochters van Zelafead.

De dochters van Zelafead | verzen 3-6

3 Maar Zelafead, de zoon van Hefer, de zoon van Gilead, de zoon van Machir, de zoon van Manasse, had geen zonen, maar dochters, en dit zijn de namen van zijn dochters: Machla en Noa, Hogla, Milka en Tirza. 4 Dezen kwamen naar voren, bij Eleazar, de priester, en bij Jozua, de zoon van Nun, en bij de leiders, en zeiden: De HEERE heeft Mozes geboden ons een erfelijk bezit te geven te midden van onze broeders. Daarom gaf hij hun, naar het bevel van de HEERE, een erfelijk bezit in het midden van de broers van hun vader. 5 En aan Manasse vielen tien delen toe, behalve het land Gilead en Basan, dat aan de andere zijde van de Jordaan ligt. 6 Want de dochters van Manasse ontvingen een erfelijk bezit te midden van zijn zonen, en het land Gilead was voor de overgebleven nakomelingen van Manasse.

Zoals dat vaker gebeurt, wordt ook hier de opsomming van namen onderbroken door een korte geschiedenis. Zulke geschiedenissen hebben een belangrijke plaats. In dit geval wordt hier iets verhaald wat tijdens de uitdeling van de steden in de harten aanwezig is. We hebben dat gezien bij Kaleb en Achsa. Hier zien we het bij de dochters van Zelafead.

De dochters van Zelafead kiezen bewust voor een erfdeel *“te midden van onze broeders”* in het land en niet bij de andere helft van de stam die had gekozen voor het Overjordaanse. Vrouwen delen evenzeer in het erfdeel als mannen. Hun optreden in het openbaar mag door God op andere wijze geregeld zijn dan dat van mannen, hun aandeel in de geestelijke zegeningen is dat niet.

Normalerweise erfden alleen de zonen. Dochters die trouwden, gingen delen in het erfdeel van de man met wie zij trouwden. Zelafead had alleen dochters. Zelafead was gestorven in de woestijn en kon dus zelf niet naar Jozua. Zijn dochters kunnen dat wel en ze doen dat ook. Voordat ze door de Jordaan waren gegaan, waren ze naar Mozes gegaan om een erfdeel te vragen (*zie Nm 27:1-11*). Nu komen ze bij Eleazar en Jozua het toegezegde erfdeel opeisen. Bij de vier keer dat Jozua en Eleazar in dit boek samen worden genoemd (*vers 4; Jz 14:1; 19:51; 21:1*), staat Eleazar steeds voorop.

De dochters tonen geloof. Ze hadden kunnen zeggen: ‘Waarvoor moeten wij een erfdeel? Als we trouwen, krijgen we het ook wel.’ Maar ze hebben Gods gedachten begrepen dat Hij elke familie een erfdeel wil geven. De vrouwen tonen belangstelling voor wat God aan hun familie heeft toegedacht. Er is bij hen niet slechts een algemene belangstelling voor het land, maar zij wensen het door God speciaal voor hen bestemde deel. Zij geven als het ware God gelegenheid Zijn bedoeling waar te maken. Zij hebben om zo te zeggen een dubbel geloof:

1. God heeft iets voor ons en dat willen we niet missen en
2. wij laten ons niet verhinderen door gebrekkige omstandigheden ernaar te vragen.

We kunnen dit toepassen op het luisteren naar of lezen van wat een broeder doorgeeft uit de Schrift. Dat is goed en belangrijk, maar dat is nog niet wat God voor ons persoonlijk heeft. Die broeder kan alleen doorgeven wat hij zelf in bezit heeft genomen. Zijn dienst zal ons aanmoedigen in bezit te nemen wat de Heer ons ieder persoonlijk gegeven heeft. Een zuster moet daarom zelf het Woord lezen en dat niet aan haar echtgenoot of de broeders van de plaatselijke gemeente overlaten. We mogen niet tevreden zijn met wat anderen voor ons hebben verzameld. Als wij ernaar verlangen van God te ontvangen wat Hij voor ons persoonlijk aan zegen heeft toegedacht, zal Hij dat geven. Zwakheid en gebrek zijn geen reden om af te zien van het deel dat God mij persoonlijk heeft toebedeeld.

Door het geloof van deze vrouwen krijgen zij elk een erfdeel en de vijf zonen krijgen er ook één. Zo krijgt de stam van Manasse tien delen.

De grens van Manasse | hoofdstuk 17 verzen 7-10

7 De grens van Manasse loopt dus van Aser af tot Michmetath, dat tegenover Sichem ligt. Deze grens loopt vervolgens in zuidelijke richting naar de inwoners van En-Tappuah.

8 Het land van Tappuah behoorde wel aan Manasse toe, maar Tappuah zelf, aan de grens van Manasse, behoorde aan de nakomelingen van Efraïm toe.

9 Daarna loopt de grens naar beneden naar de beek Kana, zuidelijk van de beek. Deze steden zijn van Efraïm te midden van de steden van Manasse. De grens van Manasse ligt ten noorden van de beek,

en zijn eindpunt ligt bij de zee.

10 Naar het zuiden toe was het van Efraïm, naar het noorden toe was het van Manasse, en de zee was zijn grens. In het noorden reikten zij tot Aser en in het oosten tot Issaschar.

Juda heeft het hele zuiden gekregen en Efraïm en Manasse krijgen het hele noorden, tot het latere Galiléa. Dat laat de bijzondere plaats van de Jozefieten zien. Het is een heel groot stuk. Er blijft niet veel voor de andere stammen over. Hun gebied strekt zich uit van de Jordaan in het oosten tot aan de grote zee in het westen. In het zuiden grenst Manasse aan Efraïm, in het noorden grenst het aan Aser en Issaschar, waarbij Aser in het noordwesten gelegen is en Issaschar in het noordoosten.

Steden van Manasse in Issaschar en Aser | *verzen 11-13*

11 Want Manasse bezat in Issaschar en in Aser: Beth-Sean en de bijbehorende [plaatsen], Jibleam en de bijbehorende [plaatsen], de inwoners van Dor en de bijbehorende [plaatsen], de inwoners van En-Dor en de bijbehorende [plaatsen], de inwoners van Taänach en de bijbehorende [plaatsen], en de inwoners van Megiddo en de bijbehorende [plaatsen]: drie landstreken. 12 De nakomelingen van Manasse waren niet in staat [de inwoners van] die steden te verdrijven, want de Kanaänieten wilden in dat land [blijven] wonen. 13 En het gebeurde, toen de Israëlieten sterk werden, dat zij de Kanaänieten herendienst lieten verrichten, maar helemaal verdreven hebben zij hen niet.

Manasse heeft steden met haar bijbehorende plaatsen in het gebied van de stammen Issaschar en Aser. God heeft het zo beschikt, dat iedere stam wel zijn bijzonder onvervreemdbaar erfdeel had, maar ook dat zij zich toch met elkaar zullen vermengen. Hierdoor blijft er onderlinge bekendheid en gemeenschap tussen hen bestaan. Er zal gelegenheid zijn om elkaar goede diensten te bewijzen. Dat past allemaal bij een volk dat wel uit verschillende stammen bestaat, maar dat toch één Israël vormt, waardoor ze verplicht zijn elkaar lief te hebben als broeders.

Manasse heeft de steden niet in bezit genomen door gebrek aan kracht (is: geloof) om de vijand te verdrijven. Hij heeft niet als 'gemeente' het

erfdeel in bezit genomen. Het uitroeien moet gebeuren, opdat de overlevende vijand geen valstrik voor hen zal worden (Dt 20:17-18).

De Jozefieten vragen meer ruimte | *verzen*
14-18

Voorzeker, u moet hen volledig met de ban slaan: de Hethieten, de Amorieten, de Kanaänieten, de Ferezieten, de Hevieten en de Jebusieten, zoals de HEERE, uw God, u geboden heeft, opdat zij u niet leren handelen overeenkomstig alle gruwelijke dingen die zij voor hun goden gedaan hebben, zodat u tegen de HEERE, uw God, zou zondigen. (Dt 20:17-18)

14 Toen zeiden de nakomelingen van Jozef tegen Jozua: Waarom hebt u mij als erfelijk bezit maar één lot en één deel gegeven, terwijl ik toch een groot volk ben, aangezien de HEERE mij tot nu toe gezegend heeft? 15 Jozua zei tegen hen: Indien u een groot volk bent, ga dan naar het bos, en hak daar voor uzelf [de bomen] om in het land van de Ferezieten en van de Refaïeten, omdat het bergland van Efraïm te klein voor u is. 16 Toen zeiden de nakomelingen van Jozef: Dat bergland zal voor ons niet groot genoeg zijn. Bovendien zijn er ijzeren strijdwapens bij alle Kanaänieten die in het land in het dal wonen, bij die in Beth-Sean en de bijbehorende [plaatsen] en bij [hen] die in het dal van Jizreël wonen.

17 Daarop zei Jozua tegen het huis van Jozef, tegen Efraïm en Manasse: U bent een groot volk en u hebt grote kracht. U zult niet [slechts] één lot hebben, 18 maar het bergland zal van u zijn. [En] omdat het een bos[gebied] is, moet u daar [de bomen] omhakken, dan zullen de uitlopers ervan voor u zijn. U zult de Kanaänieten voorzeker verdrijven, al hebben zij ijzeren strijdwapens [en] al zijn zij sterk.

De Jozefieten wendden zich tot Jozua, omdat ze niet goed weten waar ze moeten gaan wonen. De bossen maken het naar hun mening onmogelijk om er te wonen en er zijn nog vijanden tegen wie ze zich niet opgewassen voelen. Ze zien nogal wat hindernissen. Dat zeggen ze niet met zoveel woorden. Hun argument is dat zij een groot volk zijn dat meer land nodig heeft. Jozua heeft wijsheid om dat te doorzien en laat zich niet door hen misleiden. Het mankeert hun aan inzet en geloof. Hij wijst hen op de mogelijkheden. Als ze zich inspannen, kunnen ze bomen omhouwen en als ze geloof hebben, hoeven ze voor de vijand niet bang te zijn. Als ze geloof hebben, zullen ze hun vijanden verdrijven.

Door het voorstel van Jozua zal duidelijk worden wat er in hen is. Als ze ernaar luisteren, zullen ze hun woongebied groter maken. Ze krijgen er dus niet meer land bij, maar ze kunnen het land dat hun gegeven is bewoonbaar maken door hindernissen eruit te verwijderen. We moeten geen tegenwerpingen of bedenkingen inbrengen tegen wat God ons heeft gegeven. Als we dat doen, lijken we op *“klagers over hun lot”* (Ja :16). Onze argumenten als: geen tijd, geen kracht, geen mogelijkheden, houden voor de ware Jozua geen stand. Het komt niet op onze kracht aan, maar op ons geloof in de kracht van God.

Jozua 18

Om het land dat de HEERE Zijn volk gegeven heeft ook echt in bezit te nemen, moet er inspanning zijn. De opdracht is om het land te beschrijven. Zijn wij in staat iets van het hemelse land dat ons is gegeven, te beschrijven? De ware Jozua, de Heer Jezus, wil graag van ons horen wat wij van het land vinden. We mogen Hem vertellen wat we in de Bijbel hebben gelezen. Hoe meer zegeningen wij daarin ontdekken, des te meer zal Hij ons geven. Hij heeft Zelf gezegd: *“Wie heeft, hem zal worden gegeven”* (Mt 25:29b).

Het erfdeel van de Levieten is het priesterdom van de HEERE. Dit is een heel bijzonder erfdeel. Dat staat rechtstreeks in verband met de HEERE en laat ons zien dat wij boven alle zegeningen mogen zien op Hem Die de Gever van die zegeningen is. Groter dan de grootste zegen is toch Hij van Wie de zegen uitgaat?

Oproep om naar Silo te verhuizen | vers 1

1 Vervolgens verzamelde zich heel de gemeenschap van de Israëlieten in Silo, en zij zetten daar de tent van ontmoeting¹ op, nadat het land aan hen onderworpen was.

Het volk trekt op naar een nieuwe plaats, Silo, en verzamelt zich daar. Juda en de Jozefieten hebben hun deel toegewezen gekregen in Gilgal, waar het volk tot nu toe als geheel samen is geweest. Daar heeft ook de tabernakel gestaan, waarin God in hun midden woonde. Nu wordt de tent der samenkomst opgeslagen in Silo, dat betekent ‘vrede’. Silo ligt in het centrum van het land.

In de geestelijke ontwikkeling van een gelovige zien we in het optrekken van Gilgal naar Silo een volgende stap. Eerst Gilgal, dan Silo. In Gilgal leren we het vlees kennen en het oordeel daarover. In Silo is er een delen in de rust van God.

1 “Tent der samenkomst” (NBG) acht ik een betere vertaling dan “tent van ontmoeting” (GdK).

De opmars naar Silo wordt door God bewerkt. Hij wil op die plaats wonen en daar Zijn volk bij Zich hebben. Het zal een tijdelijke woonplaats in het land zijn. In de tijd dat Eli richter is (zie 1Sm 4:1-11), verlaat God Silo (Ps 78:60). Tot die tijd, dat is gedurende ongeveer driehonderd jaar, staat de tent in Silo.

Daarom verliet Hij de tabernakel te Silo, de tent [waarin] Hij woonde onder de mensen. (Ps 78:60)

Daar deed God Zijn Naam wonen, maar Hij gaat daar weg vanwege de boosheid van Israël (Jr 7:12).

Want ga toch naar Mijn plaats die in Silo was, daar waar Ik vroeger Mijn Naam heb laten wonen, en zie wat Ik daarmee gedaan heb vanwege de slechtheid van Mijn volk Israël. (Jr 7:12)

Dat herinnert aan *Deuteronomium* 12:5, waar we lezen van Gods opdracht dat Zijn volk Hem zal opzoeken op de plaats waar Hij Zijn Naam doet wonen. Dat kost inspanning. Voor ons betekent het dat we de Schrift moeten onderzoeken om die plaats te leren kennen. Het gaat niet om een plaats waar je je lekker voelt, maar waar de Heer Jezus in het midden is (zie Mt 18:20). Die plaats moet in het Woord worden gevonden.

Maar naar de plaats die de HEERE, uw God, uit al uw stammen zal uitkiezen om Zijn Naam daar te vestigen, naar Zijn woning moet u vragen en daarheen komen. (Dt 12:5)

Silo is een voorlopige vervulling van wat in Jeruzalem volledig vervuld zal worden. Heeft Israël die plaats gevonden? Ze zijn zich niet bewust geweest dat het Jebus was. Pas David vindt die plaats in zijn hart als hij daarover nadenkt in de velden van Efratha (Ps 132:6). Jeruzalem ligt tussen Benjamin en Juda. Silo ligt in Efraïm, tamelijk centraal.

Zie, wij hebben [van de ark] gehoord in Efratha, hem gevonden in de velden van Jaër. (Ps 132:6)

Silo betekent 'vrede'. In zekere mate heeft het volk die gevonden. Vrede is niet slechts de afwezigheid van oorlog. Vrede is een weldadige atmosfeer waarin harmonie gevonden wordt. Het ware Silo voor ons is daar waar de ware Silo, de Heer Jezus, de Vrededorst, (zie Gn 49:10; Js 9:5) aanwezig is.

In *Numeri* wordt "de tent der samenkomst" vaak "de tent der getuigenis" genoemd. Die naam staat in verbinding met de woestijnreis, waarbij alle stammen rondom de tent werden gelegerd. De orde van de stammen werd geregeld in verbinding met de tent. Het ziet op ons getuigenis voor de wereld. In het land wordt de tent "de tent der samenkomst"

genoemd. Het volk woont in het land in verbinding met het centrum, de plaats waar God woont en waar Hij graag met Zijn volk wil samenkomen.

Het nog niet verdeelde land | verzen 2-10

2 Er bleven onder de Israëlieten zeven stammen over die [nog] geen erfelijk bezit als hun deel ontvangen hadden.

3 Toen zei Jozua tegen de Israëlieten: Hoelang bent u nog [te] traag om verder te trekken en het land in bezit te nemen dat de HEERE, de God van uw vaders, u gegeven heeft? 4 Geef voor uzelf drie mannen per stam, zodat ik hen uitstuur, en zij zich gereedmaken, het land doortrekken en het beschrijven met het oog op ieders erfelijk bezit, en daarna [weer] bij mij [terug]komen. 5 Zij moeten het [land] verdelen in zeven delen. Juda zal in zijn gebied in het zuiden blijven en het huis van Jozef zal in zijn gebied in het noorden blijven. 6 Ú moet het land beschrijven in zeven delen, en [die beschrijving] naar mij toe brengen, zodat ik voor u hier het lot werp voor het aangezicht van de HEERE, onze God. 7 Want de Levieten hebben geen deel in uw midden, maar het priesterschap van de HEERE is hun erfelijk bezit. Gad, Ruben en de halve stam Manasse hebben hun erfelijk bezit ontvangen aan de andere zijde van de Jordaan, in oostelijke richting, dat Mozes, de dienaar van de HEERE, hun gegeven heeft.

8 Toen maakten die mannen zich gereed en gingen [op weg]. En Jozua gebod hun die [op weg] gingen om het land te beschrijven: Ga, trek door het land en beschrijf het. Kom dan [weer] bij mij terug, dan zal ik voor u hier in Silo het lot werpen voor het aangezicht van de HEERE. 9 De mannen gingen [op weg]. Zij doorkruisten het land en beschreven het per stad in zeven delen in een boekrol. Daarna kwamen zij [weer terug] bij Jozua in het kamp in Silo.

10 Toen wierp Jozua het lot voor hen in Silo, voor het aangezicht van de HEERE. En Jozua verdeelde daar voor de Israëlieten het land, volgens hun indelingen.

Er zijn nog zeven stammen die geen erfdeel ontvangen hebben. Het lijkt erop dat zij traag zijn gebleven. Misschien hadden ze er niet zoveel zin in om als stam alleen de strijd aan te gaan voor de verovering van het erfdeel. Het kwam hen misschien wel goed uit samen te blijven wonen en hadden ze er geen zin in uit elkaar te gaan. Daarom gaat Jozua het

volk helpen. Ze moeten per stam drie mannen leveren. Die stuurt hij eropuit om het overige land te gaan beschrijven, het om zo te zeggen in kaart te brengen. Daardoor zullen ze een indruk krijgen van wat nog in bezit genomen moet worden.

Als toepassing kunnen we aan het volgende denken. Toen de gelovigen oog kregen voor de hemelse zegeningen van de gemeente, met name in het reveil aan het begin van de negentiende eeuw, hebben deze gelovigen rijk geërfd. Zij hebben, als we hen vergelijken met Juda en de Jozefieten, een groot deel van het land veroverd. Zij hebben de rijkdommen ervan opgeschreven. Wij kunnen daarover lezen en er zo van meegenieten.

Maar is er voor ons zelf nog iets dat kan worden verdeeld? Zij die vóór ons hebben geleefd en door strijd land in bezit hebben genomen, hebben zeker rijk geërfd. Maar ook voor ons is er een deel. Gód heeft het in een boek geschreven om ons te laten zien wat er nog over is. Zegeningen vinden we alleen in het Boek. Paulus bidt (en dat mogen wij ook) dat we onze zegeningen zullen leren kennen (Ef 1:18; 3:18-19). We zullen dan met de psalmist zeggen:

..., verlichte ogen van <uw> hart, opdat u weet wat de hoop van zijn roeping is, wat de rijkdom is van de heerlijkheid van zijn erfenis in de heiligen, ... (Ef 1:18)

...; opdat u ten volle in staat bent te begrijpen met alle heiligen, wat de breedte, lengte, hoogte en diepte is, en te kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat u vervuld wordt tot de hele volheid van God. (Ef 3:18-19)

De meetsnoeren zijn voor mij in lieflijke [plaatsen] gevallen, ja, een prachtig erfelijk bezit heb ik gekregen. (Ps 16:5-6)

Wij zijn niet in een positie vergelijkbaar met die van Juda en de Jozefieten, maar als we het aan God vragen, geeft Hij ook ons zegeningen om van te genieten. We hebben ze wel gekregen, maar we mogen ze ook ons eigen gaan maken. De brieven van het Nieuwe Testament aan gelovigen die in een eindtijd leven, laten het deel zien dat er ook voor hen is. Dat deel zien we bij uitstek in de *brieven van Johannes*. Daarin gaat het over het eeuwige leven, dat is dé zegen van het land. God heeft alles voor ons in orde gemaakt, zodat ook wij, in onze tijd, land in bezit kunnen nemen.

Het land wordt beschreven “met het oog op ieders erfelijk bezit” (vers 4). Ieder krijgt het bij hem passende deel van het land. Voor ons geldt dat “aan ieder van ons de genade is gegeven naar de maat van de gave van

Christus” (Ef 4:7). Het land wordt ook “*per stad*” (vers 9) beschreven. Als we in de steden een beeld mogen zien van plaatselijke gemeenten, dan zien we in deze beschrijving dat de zegen van het overgebleven land ook wordt genoten in gemeenteverband.

Jozua werpt het lot, in afhankelijkheid van God, voor Zijn aangezicht en deelt de zeven gedeelten van het land aan de zeven stammen toe. Jozua heeft geen opvolger, maar de priester Eleazar wel. Priesters zijn er altijd geweest. Zo is het bij ons. We hebben geen apostelen meer, maar wel de priesterlijke familie. Zolang er gelovigen zijn die hun priesterschap praktisch willen beleven door als een priestervolk samen te komen bij de tent der samenkomst, zal ook bekendgemaakt worden wat voor ons het erfdeel is.

Ligging van het erfdeel van Benjamin | vers 11

11 Het lot van de stam van de nakomelingen van Benjamin kwam tevoorschijn, naar hun geslachten, en het kwam [zo] uit [dat] het gebied van hun lot tussen [dat van] de nakomelingen van Juda en de nakomelingen van Jozef [in lag].

Door het lot, dat is Gods voorzienigheid, wordt de rest van het land verdeeld. De verdeling van het land is dus geen toeval of een eigen keus, maar het gebeurt naar het plan van God. Nadat Jozef zijn erfdeel heeft ontvangen, is Benjamin, de tweede zoon van Jakobs lievelingsvrouw, Rachel, aan de beurt om erfdeel te ontvangen.

In de *hoofdstukken 19 en 20* volgen de zonen van Lea die nog geen erfdeel hadden ontvangen. Aan Juda is zijn deel al toegewezen, Ruben heeft zijn deel in het Overjordaanse, Levi heeft geen erfdeel. Dus komen nog Simeon, Zebulon en Issaschar. Daarna krijgen de zonen van de slavinnen hun erfdeel. Van Zilpa is dat alleen Aser, want Gad heeft ook voor het Overjordaanse gekozen. Ten slotte ontvangen de beide zonen van Bilha, Naftali en Dan, hun erfdeel.

Iedere stam heeft zijn eigen geestelijke geschiedenis. Dat kunnen we toepassen op elke afzonderlijke plaatselijke gemeente. Elke plaatselijke gemeente heeft een eigen geschiedenis. Dat kan er een zijn waarover men zich moet schamen, het kan er ook een zijn waarover men zich kan verheugen. Die geschiedenis kan ook bestaan uit perioden waarin men zich verheugt, als er bijvoorbeeld groei in aantal is of een toename in

belangstelling voor de waarheden van Gods Woord. In andere perioden is er weinig vreugde, doordat gelovigen weggaan of zelfs moeten worden weggedaan vanwege zonde. Ons gedrag, onze gezindheid in die verschillende perioden, bepaalt onze geschiedenis.

De grenzen van het erfdeel van Benjamin | *verzen 12-20*

12 *Aan de noordzijde loopt hun grens vanaf de Jordaan. Deze grens loopt omhoog in de richting van de bergrug ten noorden van Jericho, en loopt [verder] omhoog door het bergland in westelijke richting. Zijn eindpunt ligt bij de woestijn van Beth-Aven.*

13 *Vandaar gaat de grens in zuidelijke richting langs Luz, in de richting van de bergrug van Luz (dat is Beth-El). De grens loopt [vervolgens] naar beneden naar Atroth-Addar, over de berg die aan de zuidzijde van Laag-Beth-Horon ligt.*

14 *Daarna loopt de grens met een boog en buigt hij langs de westzijde af in zuidelijke richting, vanaf de berg die in het zuiden tegenover Beth-Horon ligt. Zijn eindpunt ligt bij Kirjath-Baäl (dat is Kirjath-Jearim), een stad van de nakomelingen van Juda. Dit is de westkant.*

15 *De zuidzijde [begint] aan de rand van Kirjath-Jearim. De grens loopt vervolgens in westelijke richting en komt uit bij de bron van de wateren van Neftoah.*

16 *Dan loopt de grens naar beneden tot aan de rand van de berg die tegenover het Dal van de zoon van Hinnom ligt, dat zich ten noorden van het dal van de Refaïeten bevindt. Vervolgens loopt hij naar beneden door het Dal van Hinnom, in de richting van de zuid[zijde] van de bergrug van de Jebusiet, en loopt hij [verder] naar beneden naar de bron Rogel.*

17 *Daarna loopt hij met een boog van het noorden weg en komt hij uit bij En-Semes. Vandaar komt hij uit bij Geliloth, dat tegenover de Adummimpas ligt. Vervolgens loopt hij naar beneden naar de steen van Bohan, de zoon van Ruben.*

18 *Dan gaat hij langs de bergrug tegenover de Vlakte naar het noorden en loopt [vervolgens] naar beneden naar de Vlakte.*

19 *Verder gaat de grens langs de noord[zijde] van de bergrug bij Beth-Hogla, en het eindpunt van de grens ligt bij de noordelijke uitloper van de Zoutzee, aan de monding van de Jordaan in het zuiden. Dit is de zuidgrens.*

*20 En de Jordaan vormt de grens van zijn [gebied] aan de oostzijde.
Dit is het erfelijk bezit van de nakomelingen van Benjamin, wat zijn
grenzen rondom betreft, naar hun geslachten.*

Vanaf hoofdstuk 13 zijn twee elementen met betrekking tot het erfdeel naar voren gekomen: verdeling en in bezit nemen. De verdeling, dat is het plan, het raadsbesluit van God, ligt vast. Het in bezit nemen is de praktijk, de verantwoordelijkheid van elke stam.

Daar komt nu iets bij: hoe de stammen zich ten opzichte van elkaar verhouden. De grenzen tussen de stammen worden vastgesteld. Sommige grenzen worden tweemaal beschreven. Als het een grens is tussen twee stammen, wordt deze grens zowel bij de ene als bij de andere stam genoemd.

Deze grenzen zijn overigens heel anders dan zoals ze in het vrede-rijk zullen zijn. In het vrede-rijk zijn de stammen van noord naar zuid in rechte stroken verdeeld. Daardoor zijn ze door een rechte grens van elkaar gescheiden. Dan zal elke stam een groot deel in het land hebben en ook een, zij het veel kleiner, deel in het Overjordanse.

In Jozua zijn de grenzen veel gecompliceerder. Er zijn steden die in een ander gebied liggen. In het vrede-rijk zullen onze betrekkingen niets gecompliceerds hebben. Alles is duidelijk. Maar zoals de grenzen hier worden gesteld, is het zeer onoverzichtelijk.

Zo verlopen nu de grenzen tussen de individuele gelovigen en ook tussen plaatselijke gemeenten soms ook wel eens heel grillig. We kunnen iets leren over die raakvlakken tussen gelovigen en gemeenten door een vergelijking met een lichaam.

Dan wordt er over "elk deel" gesproken dat een bepaalde taak of bijdrage heeft ten opzichte van andere delen (Ef 4:16). In een lichaam zijn de beenderen door gewrichten met elkaar verbonden. Een gewricht ziet niet op mijn speciale dienst (dat zien we meer in het lid), maar op mijn functioneren tussen de andere leden. Ik heb een verbinding met elk van de andere leden van het lichaam. Het hangt van mijn functioneren af hoe de andere leden met elkaar omgaan. Het hangt van het functioneren van de plaatselijke gemeente

..., Christus, uit Wie het hele lichaam, samengevoegd en verbonden door elk gewricht dat de ondersteuning [verleent] naar [de] werking die elk deel is toegemeten, de groei van het lichaam bewerkt tot opbouw van zichzelf in liefde. (Ef 4:16)

af hoe andere plaatselijke gemeenten met elkaar omgaan. Bij alles is de verbinding met het Hoofd van beslissend belang.

Benjamin grenst globaal gezien in het zuiden aan de noordgrens van Juda en in het noorden aan Efraïm. Benjamin dat zelf klein is, ligt dus tussen twee grote gebieden. Toch heeft Benjamin zich niet op het grote Juda of het grote Efraïm gericht, maar heeft een eigen geschiedenis gekregen. Die heeft zijn donkere, maar ook zijn lichte kanten.

In *Richteren 20* heeft Benjamin een slechte rol gespeeld. Daar beschermde Benjamin het boze, waardoor een burgeroorlog ontstond. Later heeft Benjamin bij de scheuring van het rijk voor Juda gekozen en niet voor Efraïm. Daar speelde het een goede rol (*zie 1Kn 12:21*). Uit hem kwam de eerste koning, Saul (*zie 1Sm 9:1*). Ook een andere Saul kwam er vandaan, Saulus van Tarsus, dat is Paulus (*zie Ep 3:4-5*).

De steden van de Benjaminiten | *verzen 21-28*

21 De steden van de stam van de nakomelingen van Benjamin, naar hun geslachten, zijn: Jericho, Beth-Hogla en Emek-Keziz;

22 Beth-Araba, Zemaraim en Beth-El;

23 Havvim, Para en Ofra;

24 Kefar-Haämmonai, Ofni en Gaba: twaalf steden met hun dorpen.

25 Gibeon, Rama en Bëeroth;

26 Mizpe, Kefira en Moza;

27 Rekem, Jirpeël en Tarala;

28 Zela, Elef en Jebusi (dat is Jeruzalem), Gibath en Kirjath: veertien steden met hun dorpen. Dit is het erfelijk bezit van de nakomelingen van Benjamin, naar hun geslachten.

Onder de steden van de Benjaminiten bevinden zich steden met bekende namen uit de geschiedenis van Israël, zoals Jericho, Bethel, Gibeon, Rama, Mizpa, en Jebus, dat is Jeruzalem. De stad waar de tempel gebouwd zal worden, ligt dus in Benjamin. Dit is een vervulling van de profetie van Mozes:

Over Benjamin zei hij:

De door de HEERE beminde, hij zal onbezorgd bij Hem wonen.

Hij zal hem heel de dag beschermen,

en tussen Zijn schouders zal Hij wonen! (Dt 33:12).

Jozua 19

In dit hoofdstuk krijgen de overgebleven stammen hun erfdeel. Elk van de stammen heeft dan zijn eigen stuk land toegewezen gekregen. Heel precies worden de grenzen aangegeven. Zo heeft God aan iedere gelovige “*een maat van geloof toebedeeld*” (Rm 12:3). God heeft aan elk precies genoeg gegeven voor de taak die ieder heeft te verrichten. Ook als het gaat om het in bezit nemen van de geestelijke zegeningen, heeft ieder daarvoor van God gekregen wat nodig is.

Dit hoofdstuk eindigt met het erfdeel van Jozua. Hij krijgt dat toebedeeld door de Israëlieten, naar de mond van de HEERE (*verzen 49-50*). Prachtig is dat. Christus, in het beeld van Jozua, heeft het land verdeeld onder Gods volk. Als bewijs van dankbaarheid aan Christus mogen wij als Gods volk Hem een erfdeel in ons midden geven. In de samenkomsten van de gelovigen (“*de tent der samenkomst*”, *vers 51*) mag dat tot uiting komen.

Het erfdeel van Simeon | *verzen 1-9*

1 Het tweede lot kwam uit op Simeon, op de stam van de nakomelingen van Simeon, naar hun geslachten. En hun erfelijk bezit lag te midden van het erfelijk bezit van de nakomelingen van Juda. 2 En zij hadden in hun erfelijk bezit: Berseba, Seba en Molada;

3 Hazar-Sual, Bala en Azem;

4 Eltholad, Bethul en Horma;

5 Ziklag, Beth-Hammerchaboth en Hazar-Suza;

6 Beth-Lebaoth en Saruhen: dertien steden met hun dorpen;

7 Ain, Rimmon, Ether en Asan: vier steden met hun dorpen;

8 en alle dorpen die rondom deze steden lagen, tot Baälath-Beër, [dat is] Ramath van het zuiden. Dit is het erfelijk bezit van de stam van de nakomelingen van Simeon, naar hun geslachten.

9 Het erfelijk bezit van de nakomelingen van Simeon [lag] binnen het gebied van de nakomelingen van Juda, want het erfelijk bezit van de nakomelingen van Juda was te groot voor hen. Te midden van hun erfelijk bezit ontvingen de nakomelingen van Simeon daarom erfelijk bezit.

Door het lot krijgt Simeon een erfdeel in het midden van Juda. Juda heeft een groot erfdeel, meer dan ze zelf kunnen onderhouden. Ze hebben plaats genoeg voor nog een stam. Simeon is de kleinste van alle stammen. Ze hebben niet veel land nodig. Zo kan de overvloed van de een dienen in het gebrek van de ander (vgl. 2Ko 8:14).

...; in de tegenwoordige tijd [diene] uw overvloed voor hun gebrek, opdat ook hun overvloed dient voor uw gebrek, zodat er gelijkheid is, ... (2Ko 8:14)

Een plaats midden in een ander erfdeel is geen gemakkelijke plaats. Dat betekent een oefening zowel voor Juda als voor Simeon. Juda is Simeon verreweg de baas. Simeon is steeds meer in Juda opgegaan, ze hebben hun eigen karakter niet kunnen bewaren.

De plaats van Simeon in het gebied van Juda kunnen we toepassen op personen en gemeenten die nauwelijks herkenbaar zijn aan eigen kenmerken. Ze laten zich beïnvloeden door andere personen of gemeenten. Men heeft geen eigen mening, maar verlaat zich helemaal op anderen. De uitzonderingen zijn dan gelovigen die een beslissing nemen uit persoonlijke overtuiging, terwijl anderen zich door anderen laten leiden.

We zien dat ook als Juda even later aan Simeon vraagt om mee op te trekken om land te veroveren (Ri 1:3). Dan blijkt dat Simeon niet onafhankelijk van Juda zelf voor de HEERE beslist. Juda handelt naar de stem van God, Simeon handelt naar de stem van Juda. Het was beter geweest dat Simeon op de stem van de HEERE had gewacht. Als het gaat om het verstaan van de stem van de Heer, is het nodig onafhankelijk van anderen te zijn. Dat geldt overigens ook voor Juda, want waarom was het nodig aan Simeon te vragen mee op te trekken als de HEERE gezegd heeft dat zij als stam moeten optrekken?

Toen zei Juda tegen zijn broeder Simeon: Trek met mij op naar [het gebied] dat mij door het lot toeviel, en laten wij tegen de Kanaänieten strijden. Dan zal ook ik met u optrekken naar [het gebied] dat u door het lot toeviel. Zo trok Simeon met hem op. (Ri 1:3)

Toch wordt er later ook nog iets positiefs van Simeon vermeld, namelijk dat zij naar uitbreiding verlangen (1Kr 4:39). Die hebben ze ook gevonden. Als we ons herkennen in een positie als Simeon, hoeven we niet wanhopig te worden. Een andere positieve vermelding van Simeon is dat in de tijd van de afval

Daarop gingen zij naar de ingang van Gedor tot aan het oosten van het dal, om weidegrond te zoeken voor hun kleinvee. (1Kr 4:39)

van de tien stammen onder Jerobeam velen uit de stam Simeon trouw bleven aan het huis van David (2Kr 15:9). Een aantal bewoners is naar het noorden getrokken, naar Efraïm en Manasse (zie 2Kr 34:6). Dat is er waarschijnlijk de verklaring voor dat alleen over Juda en Benjamin wordt gesproken als de stammen die het huis van David volgden.

Hij riep heel Juda en Benjamin bijeen, en hen die als vreemdelingen uit Efraïm, Manasse en uit Simeon bij hen verbleven. In groten getale waren zij uit Israël naar hem toe gekomen, toen zij zagen, dat de HEERE, zijn God, met hem was. (2Kr 15:9)

In het deel dat Simeon krijgt, wordt de profetie van Jakob met betrekking tot Simeon en Levi vervuld (Gn 49:7b). Zowel de Levieten als de Simeonieten worden verstrooid, maar op geheel verschillende manier. De Simeonieten gaan op in Juda en verliezen nagenoeg hun identiteit. De Levieten worden over het hele land in steden verspreid tot zegen voor het volk.

Ik zal hen verdelen over Jakob en hen verspreiden in Israël. (Gn 49:7b)

Het erfdeel van Zebulon | verzen 10-16

10 *Het derde lot kwam tevoorschijn voor de nakomelingen van Zebulon, naar hun geslachten. Het gebied [dat] hun erfelijk bezit [was, strekte zich uit] tot aan Sarid.*

11 *Hun grens loopt omhoog naar het westen en Marala, reikt tot Dabbaseth en reikt tot de beek die voor aan Jokneam loopt.*

12 *Van Sarid draait hij naar het oosten, waar de zon opgaat, naar het gebied rond Kisloth-Thabor, komt uit in Dobrath en loopt [vervolgens] omhoog naar Jafia.*

13 *Vandaar gaat hij naar het oosten, waar [de zon] opgaat, langs Gath-Hefer, in Eth-Kazin, en hij komt uit in Rimmon-Methoar (dat is Nea).*

14 *En deze grens buigt in noordelijke richting naar Hannathon, en zijn eindpunt is het dal van Jiftah-El.*

15 *En Kattath, Nahalal, Simron, Jidala en Bethlehem: twaalf steden met hun dorpen.*

16 *Dit is het erfelijk bezit van de nakomelingen van Zebulon, naar hun geslachten: deze steden met hun dorpen.*

Het lot van de stam Zebulon wordt aan de westzijde begrensd door de Middellandse Zee en aan de oostzijde door de zee van Tibérias. Dat is

in overeenstemming met de profetie van Jakob: “Zebulon zal aan de haven van de zeeën wonen” (Gn 49:13). Zij zouden havens hebben voor koopvaardij schepen op de Middellandse Zee en voor vissersschepen op de zee van Tibérias.

Zebulon ligt, samen met Naftali, helemaal in het noorden van Kanaän, in Galiléa. Het zijn stammen die zo gemakkelijk vergeten worden (Js 8:23-9:1), maar niet door God. In het duistere, noordelijke deel van Israël brengt God licht door de Messias. Het eerste optreden van de Heer Jezus waarover we in de evangeliën lezen, vindt daar plaats en is de vervulling van de profetie van Jesaja 8:23-9:1. Daarom haalt Mattheüs deze verzen ook aan in zijn verslag over het leven van de Heer Jezus (zie Mt 4:12-16).

Voorzeker, er zal geen donkerheid blijven voor [het land] waarin benauwdheid is.

*Zoals Hij in vroeger tijd
minachting heeft gebracht
over het land van Zebulon
en over het land van Naftali,
zo zal Hij in later [tijd] eer bewijzen
aan de Weg van de zee,
de overkant van de Jordaan,*

het Galilea [waar] de heidenvolken [wonen].

Het volk dat in duisternis wandelt,

zal een groot licht zien.

*Zij die wonen in het land van de schaduw van de dood,
over hen zal een licht schijnen. (Js 8:23-9:1)*

Hij schrijft zijn evangelie met name voor de Joden en daarom is dit citaat van groot belang. De vervulling uit hun eigen Schriften moet hen overtuigen dat in de Heer Jezus de Messias tot hen is gekomen.

We kunnen dit toepassen op gelovigen die geestelijk ver weg wonen. Als we met zulke gelovigen geen geestelijk contact meer hebben, kunnen we hen gemakkelijk vergeten. We kunnen ook denken aan plaatselijke gemeenten die we vergeten, omdat het teveel moeite kost om ze te bereiken. Maar ze worden door de Heer niet vergeten. Hij bezoekt ze. Dat moeten wij ook doen. De Heer Jezus is er verschenen en heeft zegen gebracht. Galiléa was veracht door de geestelijkheid, maar niet door de Heer.

Het erfdeel van Issaschar | verzen 17-23

17 Het vierde lot kwam uit op Issaschar, op de nakomelingen van Issaschar, naar hun geslachten.

18 Hun gebied was Jizreëla, Kesulloth en Sunem;

19 Hafaraïm, Sion en Anacharith;

20 Rabbith, Kisjon en Ebez;

21 Remeth, En-Gannim, En-Hadda en Beth-Pazez.

22 De grens reikt tot Tabor, Sahazima en Beth-Semes; en het eindpunt van hun grens is de Jordaan: zestien steden met hun dorpen.

23 Dit is het erfelijk bezit van de stam van de nakomelingen van Issaschar, naar hun geslachten: de steden met hun dorpen.

Het erfdeel van Issaschar strekt zich uit van de Jordaan in het oosten tot aan de Middellandse Zee in het westen. In het zuiden grenst het aan Manasse en in het noorden aan Zebulon.

Thola, een van de richters, is uit die stam (zie Ri 10:1), evenals Baësa, een van de koningen van Israël (zie 1Kn 15:27). Een bekende plaats in die stam is Sunem, waar de Godvrezende vrouw woonde die aan Elisa gastvrijheid heeft verleend (zie 2Kn 4:8).

Een andere bekende plaats is Jizreël. Daar woonde Naboth (1Kn 21:1). Zijn buurman was de machtige, maar ook goddeloze koning Achab, die zijn zinnen op het erfdeel van Naboth had gezet. In de poging van Achab het erfdeel van Naboth in zijn bezit te krijgen, komt de grote waardering die Naboth voor het erfdeel heeft naar voren (1Kn 21:2-3). Hij heeft dat met de dood moeten bekopen, zoals we in het verloop van deze geschiedenis in 1 Koningen 21 zien. Als het gaat om de waardering van het erfdeel, is er geen grotere tegenstelling denkbaar dan tussen Naboth en Achab. Naboth is van de soort van Kaleb.

Hierna gebeurde [het volgende]: Naboth uit Jizreël had een wijngaard die in Jizreël lag, naast het paleis van Achab, de koning van Samaria. En Achab sprak tot Naboth: Geef mij uw wijngaard, dan kan die mij tot moestuin dienen. Hij ligt immers vlak naast mijn huis. Dan geef ik u in plaats daarvan een wijngaard die beter is dan deze, of, als het goed is in uw ogen, geef ik u de waarde ervan in geld. Maar Naboth zei tegen Achab: Laat de HEERE daarvan bij mij geen sprake doen zijn, dat ik u het erfelijk bezit van mijn vaders zou geven! (1Kn 21:1-3)

Het erfdeel van Aser | verzen 24-31

24 Het vijfde lot kwam uit op de stam van de nakomelingen van Aser, naar hun geslachten.

25 Hun gebied was Helkath, Hali, Beten en Achsaf,

26 Allammelech, Amad en Misal; en het reikt westwaarts tot de Karmel en tot Sichor-Libnath.

27 [De grens] draait naar [de plaats] waar de zon opgaat, naar Beth-Dagon, reikt tot aan Zebulon en tot aan het dal Jiftah-El in het noorden, Beth-Emek en Nehiël, en komt uit ten noorden van Kabul, 28 en Ebron, Rehob, Hammon, en Kana, tot aan Groot-Sidon.

29 En de grens draait naar Rama en [loopt] tot aan de versterkte stad Tyrus. Dan draait de grens naar Hosa, en zijn eindpunt is de zee, van Hebel naar Achzib,

30 Umma, Afek en Rehob: tweeëntwintig steden met hun dorpen.

31 Dit is het erfelijk bezit van de stam van de nakomelingen van Aser, naar hun geslachten: deze steden met hun dorpen.

Het erfdeel van Aser ligt langs de kust van de Middellandse Zee. Een bekende uit die stam is de profetes Anna (zie Lk 2:36-38). Als een ware dochter van Aser heeft zij "koninklijke lekkernijen" (Gn 49:20) geleverd. Deze 'koninklijke lekkernijen' deelt ze uit na de geboorte van de Heer Jezus door te spreken "over Hem tot allen die de verlossing van Jeruzalem verwachtten" (Lk 2:38b).

Het erfdeel van Naftali | verzen 32-39

32 Het zesde lot kwam uit op de nakomelingen van Naftali, op de nakomelingen van Naftali naar hun geslachten.

33 Hun grens loopt van Helef, van de eik in Zaänannim, Adami-Nekab en Jabneël af tot aan Lakkum, en zijn eindpunt is de Jordaan.

34 De grens draait in westelijke richting naar Aznoth-Thabor, en komt vandaar uit bij Hukkok. Verder reikt hij in het zuiden tot aan Zebulon, in het westen reikt hij tot aan Aser, en waar de zon opgaat tot aan Juda aan de Jordaan.

35 De versterkte steden zijn: Ziddim, Zer, Hammath, Rakkath en Kinnereth,

36 Adama, Rama en Hazor;

37 Kedes, Edreï en En-Hazor;

38 Jiron, Migdal-El, Horem, Beth-Anath en Beth-Semes: negentien steden met hun dorpen.

39 Dit is het erfelijk bezit van de stam van de nakomelingen van Naftali, naar hun geslachten: de steden met hun dorpen.

In het erfdeel van Naftali treffen we later Kapernaüm en Bethsaïda aan, aan het noordelijk einde van de zee van Tibérias, waar de Heer Jezus zoveel grote werken gedaan heeft. Ook veronderstelt men dat daar de berg ligt, waarop Christus de zogenoemde 'bergrede', die in *Mattheüs 5-7* staat, heeft uitgesproken (zie *Mt 5:1-2*). Samen met Zebulon heeft deze stam het voorrecht gehad het grote licht te zien dat in Christus tot hen kwam (zie commentaar bij *verzen 10-16*).

Het erfdeel van Dan | *verzen 40-48*

40 Het zevende lot kwam uit op de nakomelingen van Dan, naar hun geslachten.

41 Het gebied [dat] hun erfelijk bezit [was], omvatte: Zora, Esthaol en Ir-Semes;

42 Saälabbin, Ajalon en Jithla;

43 Elon, Timnata en Ekron;

44 Elteke, Gibbethon en Baälath;

45 Jehud, Bene-Berak en Gath-Rimmon;

46 Mejarkon en Rakkon, met het gebied tegenover Jafo.

47 Maar het gebied van de nakomelingen van Dan was voor hen te klein uitgevallen. Daarom trokken de nakomelingen van Dan op en streden tegen Lesem, namen het in, sloegen het met de scherpte van het zwaard, namen het in bezit en gingen er wonen. En ze noemden Lesem Dan, naar de naam van hun vader Dan.

48 Dit is het erfelijk bezit van de stam van de nakomelingen van Dan, naar hun geslachten: deze steden met hun dorpen.

De stam Dan heeft de onduidelijkste grenzen. Als grote stam wordt hun toch maar een klein gebied toegewezen. Zou God Zich vergissen: Juda te veel en Dan te weinig? God vergist Zich nooit. Hij ziet vooruit. Hij geeft het volk gelegenheid zich te oefenen, waarbij voor elke stam de oefening een andere is.

Later is Dan op zoek gegaan naar meer gebied (zie *Ri 18:1*), nadat ze eerst wat van hun gebied waren kwijtgeraakt (zie *Ri 1:34*) aan broeders en aan vijanden. Het was te klein geworden door eigen schuld. In plaats van zich daarover te verootmoedigen gaan ze eigenzinnig op pad naar meer gebied. Dat ze God niet in hun plannen betrekken, blijkt uit de geschie-

denis in *Richteren 18*. Als ze een afgodendienaar hebben ontmoet, palmen zij die voor zichzelf in. Zo wordt Dan de eerste stam die de afgoderij invoert (zie *Ri 18:30*). Als God ons oefent en wij verliezen land, hoe is dan onze reactie? Buigen wij ons voor God of gaan wij eigenmachtig als Dan te werk?

En de Geest van de HEERE begon hem aan te vuren in Mahane-Dan, tussen Zora en Esthaol. (Ri 13:25)

De eerste twee plaatsen die worden genoemd, Zora en Estaol, zijn bekend uit de geschiedenis van Simson. Daar begon hij, door de Geest, zijn eerste daden te verrichten (*Ri 13:25*).

Het erfdeel van Jozua | *verzen 49-50*

49 Toen zij gereed waren met het in erfelijk bezit verdelen van het land, wat zijn grenzen betreft, gaven de Israëlieten aan Jozua, de zoon van Nun, een erfelijk bezit in hun midden. 50 Op bevel van de HEERE gaven zij hem de stad waar hij om vroeg, Timnath-Serah, in het bergland van Efraïm. Vervolgens herbouwde hij die stad en ging er wonen.

Kaleb heeft als eerste zijn erfdeel gekregen, nog voordat de stammen hun erfdeel toegewezen kregen. Nu, wanneer alle stammen hun erfdeel hebben gekregen, krijgt ook Jozua als laatste zijn erfdeel. Uit bescheidenheid heeft hij gewacht tot allen het hadden. Dat is een groot verschil met sommige leiders van tegenwoordig die hun positie en invloed gebruiken om zichzelf en hun eigen familie zoveel mogelijk te bevoorraden.

Hij krijgt zijn erfdeel als een geschenk van de Israëlieten. Het is het deel dat nog door niemand is opgeëist. Het is het deel dat hij wenste. Hij laat zich niet tot koning uitroepen. Hij woont te midden van zijn volk als een van hen. Zo bezit hij zijn erfdeel. Jozua is hierin een beeld van de Heer Jezus. De Heer Jezus wacht ook met het opvragen van Zijn eigendom of erf-

deel (*Ps 2:8*) tot allen die nu tot Zijn volk behoren hun erfdeel hebben gekregen.

Eis van Mij en Ik zal [U] de heidenvolken als Uw eigendom geven, de einden der aarde [als] Uw bezit. (Ps 2:8)

Jozua heeft gevraagd om Timnath-Serah, dat betekent 'overvloedig deel'. Het ligt in het bergte, het gebied waar zijn stamgenoten niet

wilden wonen (Jz 17:15-16). Met zijn keus geeft hij hun het goede voorbeeld.

Het land is verdeeld | vers 51

51 Dit is het erfelijk bezit dat Eleazar, de priester, en Jozua, de zoon van Nun, en de familiehoofden van de stammen, door het lot aan de Israëlieten als erfelijk bezit toewezen, in Silo, voor het aangezicht van de HEERE, bij de ingang van de tent van ontmoeting. Zo voltooiden zij de verdeling van het land.

Deze conclusie lijkt veel op het vers waarmee de verdeling begint (Jz 14:1). De verschillende keren dat Jozua en Eleazar samen worden genoemd, staat Eleazar steeds voorop. Elk leiderschap is alleen een goed leiderschap als het in een priesterlijke gezindheid wordt uitgeoefend. Daarom staat de priester voorop. Een priester is iemand die gewend is in Gods tegenwoordigheid te zijn. Van de Heer Jezus staat: *“Hij zal Priester zijn op Zijn troon”* (Zc 6:13b). Hier zien we ook dat Zijn regering gebeurt vanuit een priesterlijke gezindheid, dat willen zeggen vanuit de tegenwoordigheid van God en daarom helemaal in overeenstemming met Zijn gedachten. Zo behoort er leiding te worden gegeven in de gemeente.

Jozua 20

Nadat alle stammen hun erfdeel hebben ontvangen, geeft de HEERE Jozua opdracht om zes vrijsteden aan te wijzen. Drie ervan liggen in het land en drie in het Overjordaanse. De drie vrijsteden in het land liggen alle op een gebergte (*vers 7*), hooggelegen dus en daardoor goed zichtbaar. De vrijsteden zijn een voorziening van God in geval van doodslag. De doodslager kan daarheen vluchten wanneer hij per ongeluk iemand heeft gedood.

Elke plaatselijke gemeente mag zo'n vrijstad zijn. Ieder mens die zich bewust wordt schuldig te staan aan de dood van de Heer Jezus, mag daarheen vluchten. Hij hoort daar over de vergeving van zijn zonden, die op grond van diezelfde dood van Christus kan worden geschonken. Wie niet daarheen vlucht, komt om door de hand van de bloedwreker, d.i. God Zelf. *"Vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God"* (Hb 10:31).

Opdracht om vrijsteden aan te wijzen | *verzen 1-2*

1 Verder sprak de HEERE tot Jozua: 2 Spreek tot de Israëlieten en zeg: Wijs voor uzelf de vrijsteden aan waarover Ik door de dienst van Mozes met u gesproken heb, ...

God heeft altijd vrijsteden in Zijn gedachten gehad (*zie Ex 20:12-13; Nm 35:9-15*). Drie met name genoemde vrijsteden zijn al in het Overjordaanse aangewezen (*zie Dt 4:41-43*). Nu worden er nog drie steden in het land aangewezen. Daarover heeft Mozes ook al in de velden van Moab gesproken (*zie Dt 19:1-7*). Maar voordat ze met name worden genoemd, zegt de HEERE eerst voor wie de vrijsteden bedoeld zijn.

Voor wie de vrijsteden bedoeld zijn | *verzen 3-5*

..., 3 zodat iemand die een doodslag heeft begaan, die iemand zonder opzet, niet met voorbedachten rade, doodgeslagen heeft, daarheen kan vluchten, opdat ze voor u tot een toevlucht zijn tegen de bloedwreker. 4 Als hij naar een van die steden vlucht, moet hij bij de ingang van de stadspoort gaan staan en zijn woorden spreken ten aanhoren van de oudsten van die stad. Vervolgens moeten zij hem

bij zich in de stad opnemen en hem een plaats geven, zodat hij bij hen kan wonen. 5 En als de bloedwreker hem achtervolgt, mogen zij hem die de doodslag begaan heeft, niet in zijn hand overleveren, omdat hij zijn naaste niet met voorbedachten rade doodgeslagen heeft, en hem tevoren niet haatte.

God ziet vooruit dat het kan gebeuren dat iemand uit het volk zich het land onwaardig maakt. Door doodslag wordt het land verontreinigd door bloed. Zo iemand kon worden gedood door de bloedwreker. Hij kon niet blijven leven in het erfdeel. In Zijn genade voorziet God in het geval dat iemand per ongeluk een ander doodt. Dat is een groot verschil met iemand die bewust een ander doodt. In het ene geval is er alleen sprake van een schuldige hand, in het andere geval ook van een schuldig hart. Als het per ongeluk gebeurt, kan het erfdeel toch worden genoten, maar wel in beperkte mate, namelijk in een van de vrijsteden.

We kunnen dit toepassen op de dood van de Heer Jezus, waardoor het volk zichzelf onwaardig heeft gemaakt nog langer in het erfdeel te leven. Maar God rekent het volk het doden van de Heer Jezus niet toe als bewust gedaan. Daarom bad de Heer Jezus aan het kruis: *“Vader, vergeef hun, want zij weten niet wat zij doen”* (Lk 23:34; vgl.

Hd 3:17; 1Tm 1:13). Het volk moest zijn thuis verlaten, zoals elke doodslager. Israël moest het verkeerde geslacht verlaten door de doop (*Hd 2:40-41*). Daardoor namen ze een nieuwe plaats in. Ze namen de toevlucht tot de gemeente, hun vrijstad (vgl. *Hb 6:18*). Dat is nog steeds zo. We kunnen dit ook toepassen op de plaatselijke gemeente, die een toevluchtsoord zal zijn voor ieder die op de vlucht is voor het oordeel van God over zijn zonden. Daar kan hij horen over belijdenis en vergeving.

En nu, broeders, ik weet dat u het uit onwetendheid hebt gedaan, zoals ook uw oversten; ... (Hd 3:17)

...; maar mij is barmhartigheid bewezen, omdat ik het onwetend heb gedaan, in ongelof; ... (1Tm 1:13)

En met vele andere woorden betuigde en vermaande hij hen en zei: Laat u behouden van dit verkeerde geslacht. Zij dan die zijn woord aannamen, werden gedoopt, en er werden op die dag ongeveer drieduizend zielen toegevoegd. (Hd 2:40-41)

..., wij die de toevlucht hebben genomen om de voorgestelde hoop aan te grijpen. (Hb 6:18)

Het ontkomen aan de bloedwreker door het ingaan in de vrijstad begint met een eerlijke belijdenis in de stadspoort, de plaats waar het bestuur van de stad recht spreekt (zie *Ru 4:1,11*). De gemeente van Israël (*vers 6*) moet vaststellen of het per ongeluk is gebeurd. Als de doodslager niet schuldig wordt bevonden, mag hij in de stad komen. Stéfanus zegt tot

de oudsten van Israël dat zij moordenaars waren (Hd 7:52). Voor hen was er geen vrijstad. Daarom kwam in het jaar 70 na Chr. over hen het oordeel in de verwoesting van Jeruzalem.

Wie van de profeten hebben uw vaders niet vervolgd? En zij hebben hen gedood die tevoren de komst van de Rechvaardige aankondigden, van Wie u nu de verraders en moordenaars bent geworden, ... (Hd 7:52)

Duur van het verblijf in de vrijstad | vers 6

6 Dan moet hij in die stad [blijven] wonen, totdat hij terecht zal staan voor de gemeenschap, totdat de hogepriester die [er] in die dagen zijn zal, sterft. Daarna mag hij die de doodslag begaan heeft, terugkeren en [weer] naar zijn stad gaan, en naar zijn huis, naar de stad waaruit hij gevlucht was.

De dood van de hogepriester betekent het einde van de dienst van de hogepriester. Profetisch betekent dit dat de Heer Jezus, Die nu Zijn dienst in het hemels heiligdom voor de gemeente uitoefent, met die dienst stopt als Hij de gemeente tot Zich heeft genomen. Het gevolg daarvan is dat Hij weer in verbinding treedt met Israël, dat door Hem weer in het aardse erfdeel zal worden gebracht.

Er is ook een toepassing op ons, voor wie deze dingen in de eerste plaats gebeurd en beschreven zijn (zie 1Ko 10:6,11). De geschiedenis van de christenheid is dezelfde als die van Israël. De afvallige christenen zullen omkomen, zij zullen geen erfdeel hebben. Waar dwaalleer is over de Heer Jezus, is er medeschuld aan de dood van de Heer Jezus. Dwaalleraren plaatsen Hem door hun dwaalleer buiten de christenheid. Ze zeggen als het ware dat er voor Hem, de Christus van de Schriften, geen plaats is in de christenheid. Zo verklaren zij Hem in geestelijke zin dood.

Maar er is onderscheid te maken. Enerzijds zijn daar de misleiders en dwaalleraren en anderzijds de grote menigte die zich in onwetendheid schuldig maakt aan de doodslag van de Heer Jezus. Wie tegen beter weten in blijft op een plaats waar voor de Christus van de Schriften geen plaats is, wordt een bewuste doodslager. Het is onvermijdelijk dat hij in handen van de bloedwreker valt, omdat hij meegesleept wordt in deze boosheid. Wie echter tot de erkenning komt dat de Christus van God 'vermoord' wordt in de kerk of groep waar hij zich bevindt, mag de toevlucht nemen tot de vrijstad. Dat is een plaatselijke gemeente

waar Christus centraal staat in overeenstemming met wat God van Hem heeft bekendgemaakt in Zijn Woord.

De vrijsteden en voor wie ze bedoeld zijn | verzen 7-9

7 Toen zonderden zij af: Kedes in Galilea, in het bergland van Naftali, Sichem, in het bergland van Efraïm, en Kirjath-Arba, dat is Hebron, in het bergland van Juda. 8 En aan de overzijde van de Jordaan, ten oosten van Jericho, bestemden zij [tot vrijsteden]: Bezer, in de woestijn, op de hoogvlakte, van de stam Ruben, Ramoth in Gilead, van de stam Gad, en Golan in Basan, van de stam Manasse.

9 Dit zijn de steden die aangewezen zijn voor al de Israëlieten en voor de vreemdeling die te midden van hen verblijft, zodat iedereen die zonder opzet iemand doodslaat, daarheen kan vluchten, zodat hij niet door de hand van de bloedwreker hoeft te sterven, totdat hij voor de gemeenschap [terecht]gestaan heeft.

De steden worden ‘afgezonderd’ dat wil zeggen apart gesteld van de andere steden, voor God voor een door Hem bepaald doel. De drie steden in het Overjordaanse worden nog genoemd naar hun ligging van zuid naar noord. De steden in het land worden genoemd van noord naar zuid.

Kedes (betekent ‘heilig’) ligt in het noorden, in Galiléa. Daar heeft de Heer Jezus dertig jaar in Nazareth gewoond. Daar heeft Hij gediend en Zijn discipelen en de menigten onderwezen. Hij was voor hen een toevluchtstad. Sichem (betekent ‘schouder’) ligt in het midden, in Efraïm. Bij Sichem ligt de bron van Jakob (Jh 4:5) waar de Heer Jezus met de Samaritaanse vrouw sprak en Hij voor haar de toevluchtstad werd (zie Jh 4). Hebron (betekent ‘gemeenschap’) ligt in het zuiden. Wie tot de Heer Jezus de toevlucht neemt, komt in gemeenschap met Hem, de Heilige van God.

Hij kwam dan bij een stad in Samaria, Sichar geheten, ... En daar was de bron van Jakob. (Jh 4:5)

Een kenmerk van een vrijstad is dat hij op het gebergte, dus hoog ligt (vgl. Mt 5:14). Dat spreekt van een verheven plaats in het land. De vrijstad is voor allen zichtbaar als een voortdurend teken van de genade van God.

U bent het licht van de wereld; een stad die op een berg ligt, kan niet verborgen zijn. (Mt 5:14)

De vrijsteden zijn ook Levietensteden. Wie er de toevlucht heeft genomen, bevindt zich in een omgeving waar men in de tegenwoordigheid van priesterdienst en onderwijs is. Er is verlies van het erfdeel, maar er is ook winst, door voortdurend bij Levieten te zijn. Het is een groot voorrecht in de eindtijd waarin wij leven in een stad – als beeld van een plaatselijke gemeente – te zijn, waar men begrijpt wat priesterdienst is en waar Gods Woord zuiver wordt uitgelegd.

Jozua 21

De achtenveertig Levietensteden liggen verspreid over het hele land. De Levieten hebben tot taak de wet in Israël te onderwijzen. Doordat elke stam een paar steden aan de Levieten geeft, kunnen alle Israëlieten van de dienst van de Levieten profiteren. Het is heel belangrijk dat de dienstknechten van God (de Levieten van nu) zich overal onder Gods kinderen bevinden om hen te dienen met Gods Woord.

Vanaf *vers 43* komt een samenvatting van de verdeling van het land. De HEERE krijgt de eer van alles. Hij geeft het land, Hij geeft rust en Hij geeft hun vijanden in hun hand. *“Van al de goede woorden ... is er niet [één] woord onvervuld gebleven: alles is uitgekomen” (vers 45)*. Zo wil Hij Zich ook aan ons laten kennen met het oog op de zegeningen die Hij ons gegeven heeft.

De verdeling van het land is gebeurd. Het volk mag rusten. Alle christenen hebben zegeningen ontvangen, maar niet allen hebben ze in bezit genomen. Voor elke stap moet een vijand worden verdreven uit ons praktisch geloofsleven. Dan kunnen wij de vruchten in het land, de geestelijke zegeningen, in bezit nemen, dat is genieten voor onze harten. Dat is de toestand die het volk hier heeft bereikt. We kunnen ook in ons geestelijk leven zover komen dat we de geestelijke zegeningen kennen en genieten.

De Levieten vragen om hun steden | *verzen 1-2*

1 Toen kwamen de familiehoofden van de Levieten bij Eleazar, de priester, bij Jozua, de zoon van Nun, en bij de familiehoofden van de stammen van de Israëlieten, 2 en zij spraken tot hen in Silo, in het land Kanaän: De HEERE heeft door de dienst van Mozes geboden ons steden te geven om in te wonen en hun weidegronden voor ons vee.

In deze steden van de Levieten bereiken we een hoogtepunt. Dit is in zekere zin hoger dan alles wat we tot nu toe hebben gezien. Dat begrijpen we als we bedenken wat het erfdeel van de Levieten is. Zij hebben niet een bepaald gebied gekregen, zij erven niet zoals de andere Israëlieten. Hun bezit bestaat uit drie grote zegeningen die in grootte toenemen: het priesterdom, een deel van de vuuroffers én de HEERE

Zelf (Jz 13:14,33; 18:7). Alles wat zij doen, hun hele inspanning, is geheel op de HEERE gericht, niet op het land.

Steden voor de priesters en Levieten | verzen 3-8

3 Daarom gaven de Israëlieten van hun erfelijk bezit, op bevel van de HEERE, deze steden met hun weidegronden aan de Levieten.

4 Toen kwam het lot uit op de geslachten van de Kahathieten. Voor de nakomelingen van Aäron, de priester, uit de Levieten, waren er door het lot van de stam Juda, van de stam Simeon en van de stam Benjamin dertien steden.

5 Aan de overgebleven nakomelingen van Kahath [vielen] door het lot tien steden [toe] van de geslachten van de stam Efraïm, van de stam Dan en van de halve stam Manasse.

6 Aan de nakomelingen van Gerson [vielen] door het lot dertien steden [toe] van de geslachten van de stam Issaschar, van de stam Aser, van de stam Naftali en van de halve stam Manasse, in Basan.

7 Aan de nakomelingen van Merari, naar hun geslachten, [vielen] twaalf steden [toe] van de stam Ruben, van de stam Gad en van de stam Zebulon.

8 Zo gaven de Israëlieten door het lot deze steden met hun weidegronden aan de Levieten, zoals de HEERE door de dienst van Mozes geboden had.

De Levieten moeten over het hele land worden verspreid, in achtenveertig steden. Dat laat zien dat zij een opdracht hebben voor het hele volk, of in naam van het hele volk. Van de achtenveertig zijn er zes vrijsteden. De overige tweeënveertig, dat is nog eens zeven keer zes steden, worden verdeeld onder de families van de drie zonen van Levi. Bij de steden krijgen de Levieten ook weidegronden voor hun vee.

Priestersteden | verzen 9-19

9 Verder gaven zij van de stam van de nakomelingen van Juda en van de stam van de nakomelingen van Simeon deze steden, die men bij name noemde. 10 Ze waren voor de nakomelingen van Aäron, voor de geslachten van de nakomelingen van Kahath, uit de Levieten, want het eerste lot [viel] op hen.

11 Zij gaven hun de stad van Arba, de vader van Anok (dat is Hebron) in het bergland van Juda, met zijn weidegronden eromheen.

12 Maar het akkerland van de stad met zijn dorpen gaven zij aan Kaleb, de zoon van Jefunne, tot zijn bezit.

13 Zo gaven zij aan de nakomelingen van de priester Aäron de vrijstad voor hem die een doodslag begaan had, Hebron met zijn weidegronden en Libna met zijn weidegronden,

14 Jatthir met zijn weidegronden en Estemoa met zijn weidegronden,

15 Holon met zijn weidegronden en Debir met zijn weidegronden,

16 Ain met zijn weidegronden, Jutta met zijn weidegronden en Beth-Semes met zijn weidegronden: negen steden van deze twee stammen.

17 En van de stam Benjamin: Gibeon met zijn weidegronden en Geba met zijn weidegronden,

18 Anathoth met zijn weidegronden en Almon met zijn weidegronden: vier steden.

19 [Dit waren] al de steden van de nakomelingen van Aäron, van de priesters: dertien steden, met hun weidegronden.

De eerste Levieten die hun deel toegewezen krijgen, zijn de Kahathieten. Onder hen nemen de zonen van Aäron, de priesters, een speciale plaats in. Zij krijgen dertien steden. Daarvan liggen er negen in Juda (met inbegrip van Simeon), waaronder de vrijstad Hebron, en vier liggen er in Benjamin. Deze indeling betekent dat zij op de juiste plaats, vlak bij Jeruzalem, vlak bij de tempel komen te wonen. Jeruzalem was nog niet als zodanig bekend, maar God plaatst hen daar met het oog op de tijd dat Hij daar zal wonen.

De opgave van de Levieten is onderwijs geven en reukwerk offeren (Dt 33:10). Hun taak is een taak tegenover het volk en een taak tegenover God. Zij

*Zij zullen Jakob Uw bepalingen leren
en Israël Uw wet,
zij zullen reukwerk voor Uw neus leggen,
en een offer dat geheel verteerd wordt op Uw altaar.
(Dt 33:10)*

moeten in hun taak tegenover het volk het volk onderwijzen in de hele waarheid van God. Hun taak tegenover God is Hem offers te brengen. In ons leven als christen zijn de twee aspecten verbonden die we bij de Levieten zien. We hebben een taak naar God toe en een taak naar de

mensen om ons heen. Naar God toe zijn wij *“een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden te offeren, die voor God aangenaam zijn door Jezus Christus”* (1Pt 2:5). Naar de mensen toe zijn we *“een koninklijk priesterdom”*, om de deugden van God te verkondigen (1Pt 2:9).

Zoals gezegd, is het verdelen van de steden onder de Levieten in zekere zin een hoogtepunt. We hebben tot nu alles gezien wat God voor Zijn volk heeft bereid. Hij heeft het volk de kracht gegeven het land te veroveren en hun ook de wijsheid gegeven het land te verdelen. Maar hierbij blijft het niet. Het belangrijkste is niet wat *wij* hebben ontvangen, maar wat *God* ontvangt. Dat zien we in de Levieten.

Levieten zijn aan de priesters gegeven om hen te helpen de offers te brengen. Door het onderwijs dat zij geven, leert het volk hoe het iets aan God kan brengen wat Hem welgevallig is. Zij laten het volk steeds zien aan Wie zij de zegeningen te danken hebben. Dat is ook op ons van toepassing. Elke dienst onder de gelovigen moet erop gericht zijn dat er ware eredienst ontstaat.

De dienst van aanbidding stijgt uit boven de dankbaarheid voor wat wij hebben gekregen. De Leviet van het Nieuwe Testament is bijvoorbeeld de dienstknecht die Gods Woord uitlegt. In zijn onderwijs stelt hij aan het volk de zegen voor die de gemeente in Christus heeft ontvangen. Dat zal in de harten van de gelovigen aanbidding tot God bewerken. Immers, alles wat we hebben ontvangen, is tot lof van Zijn heerlijkheid (zie Ef 1:6,12,14). Als we iets van de zegeningen hebben gezien, gaan we prijzen, loven, aanbidden. Daarvoor hebben we *“in één Geest de toegang tot de Vader”* (Ef 2:18). We zien het bij Paulus zelf, hoe hij zijn knieën buigt voor de Vader (Ef 3:14).

Om deze oorzaak buig ik mijn knieën voor de Vader van onze Heer Jezus Christus, ... (Ef 3:14)

Het is de prachtige opdracht van de Levieten te midden van het hele volk, het volk ertoe te brengen dat zij de Vader zullen aanbidden (Jh 4:23-24). Hoeveel heb ik persoonlijk te danken aan broeders die de zegeningen aan mij hebben getoond, om vervolgens van de zegeningen mijn hart te richten naar Hem van Wie die zegeningen komen.

Maar er komt een uur, en het is er, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid; immers, de Vader zoekt zulke [personen] die Hem aanbidden. God is een geest, en wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid. (Jh 4:23-24)

Steden voor de Kahathieten | verzen 20-26

20 De geslachten van de nakomelingen van Kahath, de Levieten die overgebleven waren van de nakomelingen van Kahath, kregen de hun door het lot [toegewezen] steden van de stam Efraïm.

21 Zij gaven hun Sichem, een vrijstad voor hem die een doodslag begaan had, met zijn weidegronden, in het bergland van Efraïm, en Gezer met zijn weidegronden,

22 Kibzaïm met zijn weidegronden en Beth-Horon met zijn weidegronden: vier steden.

23 En van de stam Dan: Elteke met zijn weidegronden, Gibbethon met zijn weidegronden,

24 Ajalon met zijn weidegronden en Gath-Rimmon met zijn weidegronden: vier steden.

25 En van de halve stam Manasse: Taänach met zijn weidegronden en Gath-Rimmon met zijn weidegronden: twee steden.

26 [Dit waren de steden] voor de geslachten van de overige nakomelingen van Kahath: tien steden in totaal, met hun weidegronden.

De overige Kahathieten (mogelijk nakomelingen van Mozes) krijgen tien steden, waaronder de vrijstad Sichem, in de gebieden van Efraïm, Dan en Manasse dat aan de westelijke kant van de Jordaan ligt, dat is in het land.

Steden voor de Gersonieten | verzen 27-33

27 En aan de nakomelingen van Gerson, uit de geslachten van de Levieten, [gaven zij] van de halve stam Manasse als vrijstad voor hem die een doodslag begaan had: Golan in Basan met zijn weidegronden en Beësthera met zijn weidegronden: twee steden.

28 En van de stam Issaschar: Kisjon met zijn weidegronden en Dobrath met zijn weidegronden,

29 Jarmuth met zijn weidegronden en En-Gannim met zijn weidegronden: vier steden.

30 En van de stam Aser: Misal met zijn weidegronden, Abdon met zijn weidegronden,

31 Helkath met zijn weidegronden en Rehob met zijn weidegronden: vier steden.

32 *En van de stam Naftali: de vrijstad voor hem die een doodslag begaan had, Kedes in Galilea met zijn weidegronden, Hammoth-Dor met zijn weidegronden en Kartan met zijn weidegronden: drie steden.*

33 *[Dit waren] al de steden van de nakomelingen van Gerson, naar hun geslachten: dertien steden, met hun weidegronden.*

De Gersonieten krijgen dertien steden in de gebieden van Issaschar, Aser en Manasse dat aan de oostelijke kant van de Jordaan, het Overjordaanse, ligt. Onder hun steden bevinden zich twee vrijsteden: Golan in Basan en Kedes in Galiléa.

Steden voor de Merarieten | *verzen 34-40*

34 *Aan de geslachten van de nakomelingen van Merari, van de overige Leviëten, [werd gegeven] van de stam Zebulon: Jokneam met zijn weidegronden, Kartha met zijn weidegronden,*

35 *Dimna met zijn weidegronden [en] Nahalal met zijn weidegronden: vier steden.*

36 *En van de stam Ruben: Bezer met zijn weidegronden en Jahza met zijn weidegronden,*

37 *Kedemoth met zijn weidegronden en Mefaäth met zijn weidegronden: vier steden.*

38 *Van de stam Gad: de vrijstad voor hem die een doodslag begaan had, Ramoth in Gilead met zijn weidegronden en Mahanaïm met zijn weidegronden,*

39 *Hesbon met zijn weidegronden en Jaëzer met zijn weidegronden: vier steden in totaal.*

40 *Al die steden waren voor de nakomelingen van Merari, naar hun geslachten, die nog over waren van de geslachten van de Leviëten. Hun lot was twaalf steden.*

De Merarieten krijgen twaalf steden in het gebied van Zebulon in het land, en in Ruben en Gad in het Overjordaanse. De vrijstad onder hun steden, Ramoth, ligt in Gad, in het Overjordaanse. Van de achtenveertig Leviëtensteden liggen er tien in het Overjordaanse.

Het gebied van de Levietensteden | verzen 41-42

41 [Dit waren] alle steden van de Levieten te midden van het bezit van de Israëlieten: achtenveertig steden met hun weidegronden. 42 Deze steden waren stad [voor] stad met hun weidegronden eromheen. Zo was het met al die steden.

Deze eindtelling klopt niet helemaal met de opsomming in 1 Kronieken 6:39-66. Een eenvoudige verklaring voor dit verschil kan zijn dat op het moment van de toewijzing van de steden er nog enkele veroverd moesten worden. Net als de andere stammen zijn de Levieten er mogelijk ook niet in geslaagd alle vijanden te verdrijven. En het lijkt erop dat zij van de andere stammen niet veel hulp hebben gekregen.

De HEERE heeft Zijn belofte ingelost | verzen 43-45

43 Zo gaf de HEERE aan Israël heel het land dat Hij gezworen had hun vaders te geven. Zij namen het in bezit en woonden erin. 44 En de HEERE gaf hun rondom rust, overeenkomstig alles wat Hij hun vaders gezworen had. Niemand van al hun vijanden kon tegenover hen standhouden. Al hun vijanden gaf de HEERE in hun hand. 45 Van al de goede woorden die de HEERE tot het huis van Israël gesproken had, is er niet [één] woord onvervuld gebleven: alles is uitgekomen.

Als het land en de steden zijn verdeeld, wordt nog eens nadrukkelijk gezegd: “Zo gaf de HEERE aan Israël heel het land.” Dat zij het in bezit hebben genomen, is daarvan het vervolg. Alles is van de HEERE uitgegaan. Het volk heeft nog niet alle vijanden verdreven, maar ze hebben wel het hele land onder controle.

In vers 44 is sprake van een bijzondere rust. In hoofdstuk 11:23 is ook sprake van rust. Dat is de rust na de strijd, een eerste rust, na het veroveren van het land en het in bezit genomen te hebben, hoewel er nog enkele vijanden zijn overgebleven. Een tweede rust vinden we in hoofdstuk 14:15. Dan hebben we al iets gehad van de verdeling van het land. Die tweede rust ervaren we na het voeren van strijd in persoonlijke trouw (Kaleb) en het op die manier ontdekken van de zegeningen en ervan genieten.

De rust hier gaat het verst. Het is de rust die de HEERE geeft en waarin Hij Zijn volk laat delen. De Levieten hebben hun steden ingenomen. Er

stijgt nu uit het volk door hun dienst aanbedding op tot God. Daar is de rust niet gericht op de zegeningen, maar op Hem Die de zegeningen heeft gegeven. Dat is de beste rust: in de tegenwoordigheid van God Zelf.

In letterlijke zin heeft ook Jozua hen niet in de rust gebracht (*Hb 4:8*). Zelfs onder David en Salomo is er geen sprake van een voortdurende rust. De ware en niet te verstoren rust zal door de Heer Jezus worden gebracht, als Hij Zijn rijk van gerechtigheid en vrede zal oprichten.

Want als Jozua hen in de rust gebracht had, zou Hij daarna niet over een andere dag gesproken hebben. (Hb 4:8)

Nu alles van het land is verdeeld en iedere stam in bezit heeft genomen wat hij heeft gekregen, is daarmee de vervulling gekomen van “*al de goede woorden*” van de HEERE. Zijn “*goede woorden*” zijn de beloften die Hij heeft gedaan en waarmee Hij begonnen is met die aan Abraham te doen (*Gn 12:7a*). Wat Hij belooft, is goed. Hij zal geen enkele belofte onvervuld laten, maar alles laten uitkomen. Dat zullen ook wij eenmaal zeggen als we bij Hem in de heerlijkheid zijn. Het uitzien daarnaar zal kracht geven nu nog in geloof en hoop te wandelen.

Toen verscheen de HEERE aan Abram en zei: Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven. (Gn 12:7a)

Met het ingaan in de rust van God is het boek eigenlijk ten einde. Wat nog volgt, zijn drie hoofdstukken die waarschuwingen en bemoedigingen bevatten.

Jozua 22

De tweeënhalve stam mag naar huis terug, nadat Israël het land in bezit heeft genomen. Jozua prijst hun trouw en vermaant hen om de HEERE te blijven dienen. Toch zorgt deze tweeënhalve stam voor verontrusting door het bouwen van een groot altaar. Terecht komen de andere stammen onder aanvoering van Pinehas daarop af. Pinehas wijst erop dat er maar één altaar is en dat staat in de tabernakel (*vers 19*). Dat is de plaats waar het volk van God samenkomt. Door dit andere altaar op te richten wordt de eenheid van het volk van God verbroken.

Zo gaat het nog steeds in de christenheid. Daar wordt het altaar de tafel van de Heer genoemd (*zie 1Ko 10:18-21*). Aan de tafel van de Heer wordt in de viering van het avondmaal (*zie 1Ko 11:23-25*) de eenheid van de gemeente tot uiting gebracht (*zie 1Ko 10:16-17*). Maar vele kerken en groepen hebben hun eigen altaar gebouwd en daardoor de verdeeldheid benadrukt.

Pinehas en het volk zijn tevreden met het antwoord van de tweeënhalve stam, omdat er oprechtheid aanwezig is. Dat wil niet zeggen dat ze dit altaar erkennen. Wij behoeven ook niet alle tafels die door mensen zijn opgericht te veroordelen, als daar oprechtheid is in het dienen van God. Wel is het belangrijk dat wij voor onszelf weten aan welk 'altaar' wij ons bevinden.

De basis van de houding van de tweeënhalve stam is dat zij aan het Overjordaanse de voorkeur hebben gegeven boven het door God uitgekozen land. Wat zij hebben gekozen, is niet meer de woestijn. Het hoort bij het erfdeel. Het is hun eigendom geworden, want God heeft het hun geschonken, maar het was niet Gods bedoeling dat zij ermee tevreden zouden zijn.

Het deel dat zij hebben gekozen, spreekt niet van de zegeningen van het land, waarvoor het nodig is door de Jordaan te trekken. Het zijn de aardse zegeningen als een geschenk van Hem. Het was echter Gods bedoeling dat alle stammen een groot deel in het land zouden hebben en een klein deel buiten het land, aan de andere kant van de Jordaan.

In beeld gaat het om echte christenen die ook hebben gestreden voor het erfdeel en het hebben veroverd. Ze kennen het erfdeel. Toch hebben

ze het nooit werkelijk genoten. Ze weten niet hoe ze ermee moeten omgaan. Ze genieten alleen van de aardse dingen (let wel, dat zijn niet de wereldse dingen!). Als we elke dag God alleen danken voor onze gezondheid, ons werk, enz. en onze blik niet verder gaat dan deze aardse zegeningen, dan zijn we toch arme christenen.

Terug naar het Overjordaanse | *verzen 1-5*

1 Toen riep Jozua de Rubenieten, de Gadieten en de halve stam Manasse [bijeën], 2 en hij zei tegen hen: Wat u betreft, u hebt alles in acht genomen wat Mozes, de dienaar van de HEERE, u geboden heeft, en u hebt in alles wat ik u geboden heb naar mijn stem geluisterd. 3 U hebt deze lange tijd uw broeders niet verlaten, tot op deze dag, en u hebt de voorschriften met betrekking tot het gebod van de HEERE, uw God, in acht genomen. 4 Nu heeft de HEERE, uw God, uw broeders echter rust gegeven, zoals Hij hun toegezegd had. Keer daarom nu terug, en ga naar uw tenten, naar het land [dat] uw bezit is, dat Mozes, de dienaar van de HEERE, u gegeven heeft aan de overzijde van de Jordaan. 5 Alleen, neem zeer nauwlettend de geboden en de wet in acht die Mozes, de dienaar van de HEERE, u geboden heeft, [namelijk] dat u de HEERE, uw God, liefhebt, in al Zijn wegen gaat, Zijn geboden in acht neemt, zich aan Hem vasthoudt, en dat u Hem dient met heel uw hart en met heel uw ziel.

Het ogenblik is nu gekomen om de tweeënhalve stam terug te sturen naar hun families, die niet mee getrokken waren door de Jordaan. Hoewel ze niet meer hebben gedaan dan hun plicht in het nakomen van hun belofte, prijst Jozua hun trouw. Allen die voor de Heer zijn bezig geweest, zullen zeggen: *“Wij zijn nutteloze slaven; wat wij behoorden te doen, hebben wij gedaan”* (Lk 17:10). Maar de Heer zal die dienst prijzen en belonen (zie en vgl. Mt 25:21).

Wat hun instelling betreft, hebben zij altijd naar dit moment verlangd. Ze geven, na zoveel van het land gezien te hebben, toch de rijkdom ervan prijs, al krijgen ze een enorme hoeveelheid zegen van het land mee, allemaal schatten die ze op de vijand hebben buitgemaakt (vers 8). In plaats van hun gezinnen te roepen zich bij hen in het land te voegen, wat nog mogelijk was (zie vers 19), kiezen ze er toch voor weg te trekken

uit het land van de HEERE. Zij die als eersten hun erfdeel hadden ontvangen, kunnen er nu als laatsten van gaan genieten.

Hun wegtrekken uit het land van de HEERE maakt duidelijk dat ze er geen echte belangstelling voor hebben. Ze hoeven dan ook niet te verwachten dat hun gezinnen, hun kinderen, belangstelling zullen hebben voor het erfdeel van Gods volk. Dat laatste kan alleen zo zijn, als ze merken dat het erfdeel zoveel voor hun ouders betekent, dat dit het leven van de ziel van hun ouders uitmaakt. God dwingt ons niet als we het erfdeel niet willen en tevreden zijn met het geringere. God staat hun daarom toe dat ze teruggaan.

Jozua geeft hun enkele indringende vermaningen mee. Ze mogen dan wel van hun militaire verplichtingen ontslagen zijn, hun geestelijke verplichtingen zijn niet veranderd. Om de zegen van de HEERE te krijgen is het nodig aan Gods geboden vast te houden, Hem lief te hebben en na te volgen en Hem te dienen met heel hun hart en ziel. Jozua is als een bezorgde vader die goede raad meegeeft aan zijn kinderen die op eigen benen willen staan en die daardoor niet meer onder de gezegende invloed van thuis staan.

Jozua zegent de Overjordaanse stammen | *verzen 6-8*

6 Zo zegende Jozua hen en liet hen gaan; en zij gingen naar hun tenten. 7 Want aan de helft van de stam Manasse had Mozes [erfbezit] gegeven in Basan. Maar aan [de andere] helft ervan gaf Jozua [erfbezit] bij hun broeders, aan deze zijde van de Jordaan, aan de westzijde. En bovendien, toen Jozua hen naar hun tenten liet trekken, en hen zegende, 8 zei hij tegen hen: Keer terug naar uw tenten met veel rijkdom en met zeer veel vee, met zilver, met goud, met koper, met ijzer en met zeer veel kleren. Deel de buit van uw vijanden met uw broeders.

Jozua zegent de Overjordaanse stammen en laat hen gaan. Ze mogen terug door de Jordaan naar hun families. Het is veelzeggend dat dit keer de ark niet voor hen uitgaat. Die blijft in het land. Door terug te gaan, keren ze de ark, het symbool van Gods tegenwoordigheid, de rug toe.

Maar Jozua laat hen niet met lege handen weggaan. Hij geeft hun veel rijkdom mee die ze in het land hebben veroverd. Niemand die voor de Heer en Zijn volk werkt, zal onbeloond blijven. Zij moeten de buit delen met hun broeders die zijn achtergebleven (vgl. Nm 31:27; zie ook 1Sm 30:24). Gelovigen die in de frontlinies staan en daar geestelijke winst boeken, zullen die delen met het 'thuisfront' dat voor hen heeft gebeden (vgl. Hd 14:26-27).

En verdeel wat meegenomen is, in twee helften, tussen hen die aan de strijd deelgenomen hebben, die met het leger uitgetrokken zijn, en heel de gemeenschap. (Nm 31:27)

En vandaar voeren zij af naar Antiochië, waar zij aan de genade van God waren opgedragen voor het werk dat zij hadden volbracht. Toen zij nu daar waren aangekomen en de gemeenten hadden vergaderd, berichtten zij alles wat God met hen had gedaan en dat Hij voor de volken een deur van geloof had geopend. (Hd 14:26-27)

Een groot altaar | verzen 9-10

9 Zo keerden de nakomelingen van Ruben, de nakomelingen van Gad en de halve stam Manasse terug, en gingen bij de Israëlieten vandaan, van Silo, dat in het land Kanaän ligt, om naar het land Gilead te gaan, naar het land [dat] hun bezit [was], dat zij als bezit verworven hadden op het bevel van de HEERE door de dienst van Mozes. 10 Toen zij in het gebied van de Jordaan kwamen dat [nog] in het land Kanaän ligt, bouwden de nakomelingen van Ruben, de nakomelingen van Gad en de halve stam Manasse daar een altaar aan de Jordaan, een altaar groot om te zien.

De tweeënhalve stam trekt weg van de Israëlieten en van Silo. Er staat niet dat ze wegtrekken van de negen en halve stam, maar ze gaan "bij de Israëlieten vandaan". Wat in het land woont, is Israël. De tweeënhalve stam blijft wel tot Gods volk behoren. Maar zij die in het land wonen, zijn de uitdrukking van het hele volk. Zij beleven die eenheid aan het altaar, (voor ons: de tafel van de Heer), want daar woont de HEERE.

Ze hebben zich er niet helemaal gelukkig bij gevoeld. Het lijkt erop dat ze zich bewust zijn dat ze een gevaarlijke weg gaan. Ze zien de dreiging dat zich onder het volk van God een scheiding zal voltrekken. Om dat te voorkomen maken ze een altaar. Het is een groot altaar, iets dat indruk maakt. Dit namaakaltaar zal veel groter geweest zijn dan het echte altaar. Als men het echte niet heeft, wil men een imitatie die voor het menselijk oog zeer opwindend is.

Ze bedoelen er niets verkeerd mee. Ze willen geen afgodenaltaar, zelfs geen altaar om er offers aan de HEERE op te brengen. Ze willen het altaar alleen als afbeelding van hun eenheid met het hele volk. Maar het gebeurt op menselijke wijze. Iets dat goed bedoeld is, is daarom nog niet goed. Ze willen de eenheid tonen, maar geven de indruk een eigen weg te willen gaan, in onafhankelijkheid van het volk van God. De gevolgen zijn het omgekeerde van wat ze ermee bedoelden.

Navraag over het altaar | verzen 11-14

11 Daarna hoorden de Israëlieten zeggen: Zie, de nakomelingen van Ruben, de nakomelingen van Gad en de halve stam Manasse hebben een altaar gebouwd, tegenover het land Kanaän, in het gebied van de Jordaan, aan de zijde van de Israëlieten. 12 Toen de Israëlieten [dit] hoorden, kwam heel de gemeenschap van de Israëlieten in Silo bijeen om met een leger tegen hen [ten strijde] te trekken. 13 Toen stuurden de Israëlieten Pinehas, de zoon van Eleazar, de priester, naar de nakomelingen van Ruben, de nakomelingen van Gad en naar de halve stam Manasse, in het land Gilead, 14 en tien leiders met hem, van elke familie één leider, uit al de stammen van Israël. Ieder [van hen] was hoofd van hun familie van de duizenden van Israël.

Het volk komt samen in Silo, bij de HEERE. Wat hun ter ore is gekomen, vraagt om het uitvoeren van tucht. Er mocht immers geen ander altaar zijn dan het altaar van de HEERE (Dt 12:5)? Het kwaad moet worden gestopt, want anders zal het spoedig de overhand krijgen. Ze zijn bereid om strijd te leveren.

Maar naar de plaats die de HEERE, uw God, uit al uw stammen zal uitkiezen om Zijn Naam daar te vestigen, naar Zijn woning moet u vragen en daarheen komen. (Dt 12:5)

Toch handelen ze niet overhaast, maar met verstand. Ze willen eerst de zaak nauwkeurig onderzoeken en niet naar indrukken handelen (Dt 13:14). God Zelf laat bij het oordeel over Sodom en Gomorra zien dat Hij zo te werk gaat (Gn 18:21). Daarom besluiten ze om eerst boodschappers te sturen om met de zaak bekend te worden.

..., dan moet u het onderzoeken, grondig uitzoeken en goed navragen. En zie, is het de waarheid, staat de zaak vast, ... (Dt 13:14)

Ik zal nu afdalen en zien of zij [werkelijk] alles gedaan hebben zoals de roep luidt die over haar tot Mij gekomen is. En zo niet, Ik zal het weten. (Gn 18:21)

Pinehas wordt gestuurd, van wie bekend is hoe hij voor de eer van de

HEERE staat. Hij heeft een gevoel voor de heiligheid van God (zie Nm 25:6-15). Hij wordt vergezeld door tien vorsten, uit elke stam één.

De indruk die het altaar maakt | verzen 15-20

15 Toen zij bij de nakomelingen van Ruben, bij de nakomelingen van Gad en bij de halve stam Manasse kwamen, in het land Gilead, spraken zij met hen: 16 Zo spreekt heel de gemeenschap van de HEERE: Wat is dat voor trouwbreuk die u gepleegd hebt tegen de God van Israël, door u heden van achter de HEERE af te keren, omdat u een altaar voor uzelf gebouwd hebt, om heden tegen de HEERE in opstand te komen? 17 Was de ongerechtigheid van Peor, waarvan wij ons tot op deze dag niet gereinigd hebben, voor ons nog niet genoeg, hoewel [daardoor] de plaag in de gemeenschap van de HEERE kwam?

18 Ú keert zich heden van achter de HEERE af. Als ú heden in opstand komt tegen de HEERE zal het gebeuren dat Hij morgen zeer toornig zal zijn op heel de gemeenschap van Israël. 19 Maar als het land dat u in bezit hebt, onrein is, steek [dan] over naar het land [dat] het bezit van de HEERE [is], waar de tabernakel van de HEERE staat, en verwerf bezit in ons midden. Kom echter niet in opstand tegen de HEERE, en kom ook niet in opstand tegen ons, door een altaar voor uzelf te bouwen, anders dan het altaar van de HEERE, onze God. 20 Heeft Achan, de zoon van Zerah, geen trouwbreuk gepleegd met wat door de ban gewijd was, en kwam er niet een grote toorn over heel de gemeenschap van Israël? En die man stierf in zijn ongerechtigheid niet alleen!

Pinehas en de tien vorsten komen bij de tweeënhalve stam. Ze spreken met hen uit naam van het hele volk. Ze richten zich tot hen die ook tot het volk behoren, maar die het in praktisch opzicht niet waarmaken. De beschuldiging luidt: trouwbreuk, ontrouw handelen tegenover de HEERE en Zijn volk, wat kwalijke gevolgen voor het hele volk zal hebben. Om hun woorden te onderstrepen wijst het gezantschap op twee voorbeelden die zij ook kennen en waarbij de zonde ook tucht over het hele volk bracht: de ongerechtigheid met Peor, en Achan die zich aan het gebannene vergreep. Deze voorbeelden tonen twee grote gevaren, ook in de gemeente, voor de heiligheid.

Bij Peor was het vreselijke de leer van Bileam om het volk van God te verderven door goede en valse godsdienst met elkaar te vermengen, de dienst van God en die van de afgoden van Midian (Nm 25:1-3; 31:16). Dan wordt de ware godsdienst steeds meer overvleugeld door de valse afgodendienst. Daarom is Gods toorn over het geheel gekomen. Pinehas waarschuwt de tweeënhalve stam voor dit gevaar met de bouw van dit altaar. De bouw mag dan gering schijnen in vergelijking met het kwaad van Peor, als dit kwaad niet in de kiem gesmoord wordt, zal het dezelfde vreselijke uitwerking hebben als het kwaad van Peor.

Israël verbleef in Sittim, en het volk begon hoererij te bedrijven met de dochters van Moab. Die nodigden het volk uit bij de offers aan hun goden, en het volk at en boog zich voor hun goden neer. Toen Israël zich zo aan Baäl-Peor koppelde, ontbrandde de toorn van de HEERE tegen Israël. (Nm 25:1-3)

Zie, zij waren door de raad van Bileam voor de Israëlieten de aanleiding tot trouwbreuk tegen de HEERE, in het geval van Peor, waardoor de plaag kwam onder de gemeenschap van de HEERE. (Nm 31:16)

Na het noemen van het eerste gevaar wordt niet direct het tweede gevaar genoemd. Eerst komt in *vers 19*, tussen de aanduiding van de gevaren in, de vriendelijke uitnodiging om toch naar de HEERE te komen, naar Zijn land en Zijn altaar. Hier horen we dat allen die tot Gods volk behoren (voor de gemeente: alle gelovigen), worden uitgenodigd. Pinehas doet een beroep op hun geestelijk onderscheidingsvermogen. Alleen als zij het door hen verkozen erfdeel als onrein zien (dat wil zeggen: niet door Gods tegenwoordigheid geheiligd), zullen ze hun plaats in Gods land willen en ook mogen innemen. Maar de tweeënhalve stam trekt die conclusie niet.

Wat de gelovigen van de gemeente betreft, zij zijn allemaal slechts als gasten van de Heer aan Zijn altaar, dat wil zeggen Zijn tafel. Zij die daar zijn, mogen tot alle gelovigen zeggen dat de Heer ook hen uitnodigt aan Zijn tafel. Het is Zijn tafel, niet die van een groep. Het gaat om de plaats waar de Heer Jezus is, niet waar zulke aardige of onaardige gelovigen zijn. We mogen niet zeggen: 'Kom tot ons', maar: 'Laten we samen de Heer aan Zijn tafel gedenken.' We mogen en moeten alleen tegenover het kwaad 'exclusief' zijn. Tegenover de goeden moeten we altijd open en niet gesloten zijn. Gelovigen zijn allemaal 'vrije broeders' als het gaat om wat ze in Christus zijn en allemaal 'gebonden broeders' als het om hun verantwoording gaat. Wie hierin naar de wil van de Heer willen handelen, zullen alle sektarisme mijden evenals de vrijheid van het vlees.

Iedere Israëliet wordt door Pinehas uitgenodigd om daar te komen. Dat doet later ook Hizkia (2Kr 30:1). Het gaat om het hele volk van God, dat is nu de gemeente van God. De gemeente wordt o.a. voorgesteld door een lichaam, omdat in dat beeld op treffende wijze de eenheid van de gemeen-

Daarna stuurde Hizkia [boden] naar heel Israël en Juda, en hij schreef ook brieven aan Efraïm en Manasse dat zij naar het huis van de HEERE in Jeruzalem moesten komen om voor de HEERE, de God van Israël, Pascha te houden. (2Kr 30:1)

te, dat is het hele volk van God, wordt uitgebeeld. De tafel van de Heer behoort het hele volk toe. Daar kan Gods volk de eenheid op Schriftuurlijke wijze beleven. Daar vindt Gods volk ook een plaats van aanbidding en van het uitoefenen van het priesterschap, terwijl in de christenheid de nadruk in het algemeen op de prediking ligt. Waar vinden we nog het verlangen om God te geven waar Hij recht op heeft en minder de vraag wat ik eraan heb? We mogen allen die deze plaats zoeken het niet zwaarder maken dan de Schrift aangeeft. Daarvoor is het nodig de geest van een Pinehas te bezitten en te openbaren.

Na deze uitnodiging volgt het tweede waarschuwendende voorbeeld, dat is Achan. Die bracht geen valse leer, maar werd geleid door de begeerten naar de wereldse dingen. In hem zien we hoe het vlees de kans gegeven wordt om de dingen van de wereld in Gods volk in te voeren, terwijl die er geen plaats mogen hebben. Een voorbeeld daarvan is het aantrekkelijk willen zijn voor jongeren en daarom populaire vormen van eredienst invoeren door gebruik te maken van meeslepende melodieën en dans en drama.

Waarom het altaar gebouwd is | verzen 21-29

21 Toen antwoordden de nakomelingen van Ruben, de nakomelingen van Gad en de halve stam Manasse, en zij spraken tot de hoofden van de duizenden van Israël: 22 De God der goden, de HEERE, de God der goden, de HEERE, Hij weet het; Israël zelf zal het ook weten! Als het door opstandigheid of door trouwbreuk tegen de HEERE is, behoud ons heden [dan] niet. 23 Als wij voor onszelf een altaar gebouwd hebben, om ons van achter de HEERE af te keren, of om brandoffer en graanoffer daarop te brengen, of om daarop dankoffers te brengen, dan mag de HEERE Zelf [rekenschap] eisen!

24 [Wij zweren] dat wij dit uit bezorgdheid gedaan hebben, [namelijk] vanwege [deze] zaak: Morgen zouden uw kinderen tegen onze

kinderen kunnen zeggen: Wat hebt u met de HEERE, de God van Israël, [te maken]? 25 De HEERE heeft immers de Jordaan als grens gesteld tussen ons en u, nakomelingen van Ruben en nakomelingen van Gad. U hebt geen deel aan de HEERE. Zo zouden uw kinderen onze kinderen doen ophouden de HEERE te vrezen.

26 Toen zeiden wij: Laten wij toch [het volgende] voor ons doen: een altaar bouwen, niet voor brandoffer, en niet voor slachtoffer, 27 maar laat het een getuige zijn tussen ons en u, en tussen de generaties na ons, opdat wij de dienst van de HEERE voor Zijn aangezicht zouden verrichten met onze brandoffers, met onze slachtoffers en met onze dankoffers, en uw kinderen morgen niet tegen onze kinderen zouden zeggen: U hebt geen deel aan de HEERE.

28 Daarop zeiden wij: Als het gebeurt, dat zij morgen zo tegen ons en tegen de generaties na ons spreken, dan zullen wij zeggen: Kijk naar het evenbeeld van het altaar van de HEERE dat onze vaders gemaakt hebben, niet voor brandoffer, ook niet voor slachtoffer, maar het is een getuige tussen ons en u. 29 Er is bij ons geen sprake van dat wij in opstand komen tegen de HEERE, of dat wij ons heden van achter de HEERE afkeren door een altaar voor brandoffer, graanoffer of slachtoffer te bouwen, naast het altaar van de HEERE, onze God, dat voor Zijn tabernakel staat.

De tweeënhalve stam raakt door de beschuldigingen niet opgewonden. Ze antwoorden in rust. Hun verantwoording stelt de andere stammen gerust. Ze willen in geen enkel opzicht afgoderij invoeren. Ze willen ook in geen enkel opzicht de HEERE op dat altaar offeren. Ze begrijpen dat er maar één altaar is. Ze willen door dit zichtbare teken slechts voor hun kinderen een getuigenis oprichten van de eenheid.

Het is goed bedoeld, maar niet juist. De bedoeling om van eenheid te getuigen wordt uitgewerkt volgens menselijk model. Voorbeelden daarvan zien we in geloofsbelijdenissen. Die zijn steeds opgesteld om een getuigenis af te leggen van de waarheid tegenover dwaalleringen en om de eenheid van Gods volk te bewaren. Ze zijn ontstaan vanuit geloof, om de eenheid in de leer voor het hele volk vast te leggen. Maar het is een menselijk werk.

De geschiedenis heeft geleerd dat geloofsbelijdenissen op gelijke hoogte met en zelfs boven de Schrift zijn geplaatst. Ze spelen in kerkelijke

kringen een beslissende rol, men moet ze in het algemeen ondertekenen om tot die kerk te mogen behoren. Daardoor hebben ze verdeeldheid gebracht in plaats van eenheid. Het zijn goedbedoelde, maar toch menselijke middelen om de eenheid te bewaren. De grootste dwaallereen ondertekenen de geloofsbelijdenissen en kunnen blijven. Elke vorm van eenheid die door mensen is opgesteld en als voorwaarde wordt gehanteerd om eenheid te beleven, scheidt niet eenheid, maar verdeeldheid.

Niet een schijntaal bewerkt eenheid, maar het altaar op de plaats die de Heer heeft uitgekozen. Het altaar van de tweeënhalve stam is een symbool van een schijneenheid. De evangelische alliantie is zo'n schijneenheid. Het gezamenlijk organiseren van grote evangelisatiecampagnes door allerlei kerken en groepen roept het beeld op van de eenheid van alle betrokken leden. Maar na een campagne gaat ieder weer naar de eigen kerk om daar het eigen avondmaal te vieren. Er is even een altaar van een getuigenis van eenheid geweest, maar daarna ook weer verdwenen. Aan het altaar van de aanbidding op de plaats waar de Heer Jezus is, is men niet verschenen.

De schijneenheid is niet lang bewaard gebleven. De Overjordaanse stammen zijn als eerste weggevoerd in verstrooiing (zie 1Kr 5:26). Wij moeten ervan leren dat onze eenheid als christenen niet door menselijke middelen gestalte krijgt. De Heer heeft in Zijn Woord duidelijk gemaakt hoe we de eenheid van de gelovigen kunnen laten zien: door het vieren van het avondmaal van de Heer aan Zijn tafel (1Ko 10:16-19).

De drinkbeker der zegening die wij zegenen, is die niet [de] gemeenschap van het bloed van Christus? Het brood dat wij breken, is dat niet [de] gemeenschap van het lichaam van Christus? Want wij, de velen, zijn één brood, één lichaam; want wij allen nemen deel aan het ene brood. (1Ko 10:16-17)

Israël aanvaardt de verklaring | verzen 30-33

30 Toen de priester Pinehas en de leiders van de gemeenschap en de hoofden van de duizenden van Israël die bij hem waren, de woorden gehoord hadden die de nakomelingen van Ruben, de nakomelingen van Gad en de nakomelingen van Manasse gesproken hadden, was het goed in hun ogen. 31 En Pinehas, de zoon van de priester Eleazar, zei tegen de nakomelingen van Ruben, tegen de nakomelingen van Gad en tegen de nakomelingen van Manasse: Vandaag weten wij dat de HEERE in ons midden is, omdat u deze trouwbreuk tegen de

HEERE niet hebt gepleegd. Zo hebt u de Israëlieten verlost uit de hand van de HEERE.

32 Daarop keerde Pinehas, de zoon van de priester Eleazar, terug met de leiders van de nakomelingen van Ruben en de nakomelingen van Gad, uit het land Gilead naar het land Kanaän, naar de Israëlieten; en zij brachten verslag aan hen uit. 33 Dat verslag was goed in de ogen van de Israëlieten, en de Israëlieten loofden God en zeiden dat zij niet [meer] met een leger tegen hen [ten strijde] zouden trekken om het land waarin de nakomelingen van Ruben en de nakomelingen van Gad woonden, te gronde te richten.

Israël aanvaardt de verklaring. De kritieke situatie, waarbij een burgeroorlog dreigde, is ten goede gekeerd. Een zacht antwoord heeft de toorn afgewend (*Sp 15:1a*). Het verslag van de ontmoeting bewerkt lof aan God.

*Een zacht antwoord keert woede af, ...
(Sp 15:1a)*

De naam van het altaar | *vers 34*

34 En de nakomelingen van Ruben en de nakomelingen van Gad noemden dat altaar: Laat het een getuige zijn tussen ons dat de HEERE God is.

Waarom zou in een boek dat het in bezit nemen en verdelen van het beloofde land beschrijft, deze enkele geschiedenis zo gedetailleerd worden behandeld? Dat zal zijn omdat er belangrijke beginselen in naar voren komen met het oog op de eenheid van het volk, in geval een gedeelte van dat volk aan een andere positie de voorkeur blijkt te geven. In de naam van het altaar komt tot uiting dat ook het afwijkende deel zijn betrekking tot de HEERE als hun God wil handhaven, in overeenstemming met het deel van het volk dat in het land woont.

Jozua 23

In de *hoofdstukken 23 en 24*, de laatste twee hoofdstukken van het boek, spreekt de oude Jozua Israël toe. Hij blikt terug op wat de HEERE heeft gedaan om het volk het beloofde land te geven. Vervolgens vertelt hij hun hoe ze van de volle zegen van hun erfdeel kunnen blijven genieten. Dat is ten eerste door zich in alles aan Gods Woord te houden. Dat is ten tweede door zich afgezonderd te houden van de restanten van de volken die nog om hen heen zijn.

Voor ons is dat precies hetzelfde. Alleen door in alles in gehoorzaamheid naar Gods Woord te luisteren en in alles van de wereld afgezonderd te blijven, zullen we kunnen blijven genieten van de geweldige zegeningen die ons in Christus in de hemelse gewesten geschonken zijn.

De *hoofdstukken 23 en 24* horen bij elkaar. Het is altijd een treffend moment als een man Gods aan het eind van zijn leven afscheid neemt. We zien zo'n moment bij Mozes (*zie Dt 31-33*), bij Samuël (*zie 1Sm 12*) en bij Paulus (*zie Hd 20*). De afscheidsrede van Paulus is de enige toespraak in *Handelingen* tot gelovigen; de andere toespraken zijn allemaal tot ongelovigen. Het zijn de laatste woorden van Paulus tot de oudsten van Efeze.

Jozua is een beeld van de verheerlijkte Heer Die in de Geest nu bij Zijn volk is om het te leiden na de dood van Mozes. Mozes is een beeld van de Heer Jezus Die Zijn volk door de woestijn heeft geleid. De Geest woont in alle gelovigen, maar er is ook sprake van voorgangers in wie de Geest werkt om Gods volk in de hemelse zegeningen in te voeren. De ware voorgangers zijn zij die Gods volk de hemelse zegeningen binnenleiden. Wat leraren vandaag doen, is putten uit wat de eersten die deze zegeningen ontdekten, de apostelen, hebben doorgegeven.

Jozua roept de leiders samen | *verzen 1-2*

1 Het gebeurde na vele dagen, nadat de HEERE Israël rust gegeven had van al zijn vijanden van rondom, en Jozua oud [en] op dagen gekomen was, 2 dat Jozua heel Israël, zijn oudsten, zijn stamhoofden, zijn rechters en zijn beambten [bijeën]riep. Hij zei tegen hen: Ik ben oud geworden [en] op dagen gekomen, ...

De uitleg van deze hoofdstukken is niet moeilijk. Het gaat om een tijd dat de leiders en oudsten er niet meer zijn, maar dat het Woord blijft. Voorgangers mogen heengaan, de woorden Gods die zij gesproken hebben, blijven. Ook de Heer Jezus blijft (Hb 13:7-8). Wie gelooft, ontbreekt niets.

Houdt uw voorgangers in herinnering die het woord van God tot u gesproken hebben, en volgt, terwijl u het einde van hun wandel beschouwt, hun geloof na.

Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en tot in eeuwigheid.
(Hb 13:7-8)

In Jozua en de oudsten kunnen we de generatie apostelen zien die de fundamentleggers van de gemeente zijn en de door hen aangestelde oudsten. Er komt een moment dat Jozua sterft. Daarop volgt een tijd dat de oudsten er nog zijn. Zij vormen als het ware de tweede generatie. Maar ook deze generatie zal sterven. En Jozua laat zien wat er dan zal gebeuren. Het volk zal alleen blijven. Er komt geen nieuwe leider. Ze zullen volkomen moeten vertrouwen op God alleen als hun Leidsman. Dat is ook waar Paulus op wijst in verband met zijn heengaan (Hd 20:32).

En nu draag ik u op aan God en aan het woord van zijn genade, die machtig is op te bouwen en het erfdeel te geven onder alle geheiligden.
(Hd 20:32)

Jozua spreekt eerst tot de oudsten, zoals ook Paulus dat doet. Maar dan beveelt Paulus hen aan God aan en aan het woord van Zijn genade. Hij heeft geen opvolger, er komt geen nieuwe generatie apostelen. Maar de genade van God verandert niet, gaat niet voorbij, net zomin als Zijn Woord, dat altijd bij ons blijft evenals de Geest. Daardoor kunnen we het erfdeel onder de geheiligden ontvangen en genieten. Paulus heeft de hemelse zegeningen bekendgemaakt. Paulus is er niet meer, maar wel zijn woorden. Zo heeft ook Jozua alles opgeschreven (Jz 24:26).

Wat voor het volk is gedaan | verzen 3-4

..., 3 en ú hebt alles gezien wat de HEERE, uw God, voor uw [ogen] gedaan heeft aan al deze volken, want de HEERE, uw God Zelf is het Die voor u gestreden heeft. 4 Zie, ik heb deze overgebleven volken, [samen] met al de volken die ik uitgeroeid heb, vanaf de Jordaan tot aan de Grote Zee, waar de zon ondergaat, aan u door het lot doen toevallen als erfelijk bezit voor uw stammen.

Jozua richt zich vooral tot hen die een speciale verantwoordelijkheid hebben te midden van Gods volk. Hij wil hen eerst onder de indruk

brengen van de grote genade waarmee God voor Zijn volk bezig is geweest.

De HEERE zal hen blijven helpen | vers 5

5 En de HEERE uw God Zelf zal hen van voor uw [ogen] verjagen, en Hij zal hen van voor uw [ogen] verdrijven, en u zult hun land in bezit nemen zoals de HEERE, uw God, tot u gesproken heeft.

De geschiedenis van de verovering van het land is in feite die van de macht en trouw van God. Wat ze in het verleden van Gods macht en trouw hebben gezien, daarop mogen ze ook rekenen voor de toekomst. Jozua wijst op de genade die bij hen zal blijven ook in de toekomst.

Oproep tot trouw | verzen 6-8

6 Wees daarom zeer sterk door alles wat geschreven is in het wetboek van Mozes, in acht te nemen en na te leven, zodat u daarvan niet afwijkt, naar rechts of naar links, 7 [en] zodat u zich niet inlaat met deze volken, deze [hier] die bij u overgebleven zijn. U mag niet aan de naam van hun goden denken en er niet bij laten zweren. U mag ze niet dienen en u niet voor ze neerbuigen. 8 Maar u moet zich aan de HEERE, uw God, vasthouden, zoals u tot op deze dag gedaan hebt.

Er zijn ook voorwaarden te vervullen. Jozua laat zien hoe het erfdeel te bewaren is. Hij wijst op de gevaren van buiten, de volken om hen heen, waarmee ze zich niet moeten inlaten. Zo waarschuwt Paulus voor indringers en wat uit hun midden zal voortkomen (Hd 20:29-30). Er zijn gevaren van buiten en van binnen. We zijn altijd door tegenstanders omgeven en we hebben het vlees nog in ons.

Ik weet, dat na mijn vertrek wrede wolven bij u zullen binnenkomen, die de kudde niet sparen; en uit uzelf zullen mannen opstaan, die verdraaide dingen spreken om de discipelen achter zich af te trekken. (Hd 20:29-30)

Het inlaten met de volken die nog overgebleven zijn, begint met het noemen van de namen van hun goden. Daarom moeten ze hun namen niet eens noemen (zie Ps 16:4). Het noemen van de namen betekent er aandacht aan schenken. Zo krijgen de demonen die achter deze afgoden schuilgaan kans om hun invloed op het denken van Gods volk uit te oefenen. Een volgende stap is erbij zweren gevolgd door het aanhangen en zich ervoor buigen.

De satan probeert altijd eerst ruimte te krijgen voor zijn opvattingen. Heeft hij daar eenmaal een opening voor gekregen, dan volgt de praktijk vanzelf. Daarom komt de vermaning tot ons dat bepaalde zaken onder ons als gelovigen zelfs niet genoemd moeten worden (Ef 5:3-4).

Maar laat hoererijen alle onreinheid of hebzucht onder u zelfs niet genoemd worden, zoals het heiligen past, alsook oneerbaarheid, en zotte praat of lichtzinnige taal, die niet gepast zijn, maar veeleer dankzegging. (Ef 5:3-4)

De HEERE strijdt voor Zijn volk | verzen 9-10

9 De HEERE heeft immers grote en machtige volken van voor uw [ogen] verdreven. En wat u betreft: niemand heeft tegenover u stand kunnen houden tot op deze dag. 10 Eén man uit u zal er duizend achtervolgen, want het is de HEERE, uw God, Zelf Die voor u strijdt, zoals Hij tot u gesproken heeft.

Alle overwinningen die het volk heeft behaald, hebben ze aan God te danken. Niet door eigen kracht, maar door Gods kracht is de vijand verslagen. Dat één er duizend kon vervolgen, kwam doordat God naar Zijn belofte Zelf voor hen streed (zie en vgl. 1Sm 14:6). Zonder God kan het sterkste leger niets uitrichten, terwijl met God een enkeling het grootste leger kan verslaan.

Oproep de HEERE lief te hebben | vers 11

11 Wees daarom, omwille van uw leven, zeer op uw hoede dat u de HEERE, uw God, liefhebt.

Na de verzen 6 en 8 lezen we hier voor de derde keer het voorschrift om niet af te wijken van de HEERE. Het eerste voorschrift is gehoorzaamheid (vers 6). Wat we in Gods Woord hebben gezien, moeten we doen, anders komen we ten val. Deze gehoorzaamheid is alleen op te brengen door ons te houden aan het tweede voorschrift, dat onze ziel de Heer aanhangt (vers 8), dat wil zeggen zich één weet met Hem. Het aanhangen van de Heer vloeit weer voort uit het Hem van harte liefhebben, zoals het derde voorschrift zegt (vers 11). Liefde brengt tot het houden van Gods geboden (1Jh 5:3). Liefde brengt tot volkomen overgave en houdt in leven.

Want dit is de liefde van God, dat wij zijn geboden bewaren; en zijn geboden zijn niet zwaar. (1Jh 5:3)

Waarschuwing | verzen 12-13

12 Want als u zich op enigerlei wijze [hiervan] afkeert en u vastklampt aan de rest van deze volken, deze [hier] die bij u overgebleven zijn, en u huwelijksbanden met hen aangaat, en u zich met hen zult inlaten en zij met u, 13 weet [dan] zeker dat de HEERE, uw God, niet zal doorgaan met het uit [hun] bezit te verdrijven van deze volken van voor uw [ogen]. Maar zij zullen een strik en een val voor u zijn, een gesel op uw zijden en prikkels in uw ogen, tot u verdwenen bent uit dit goede land, dat de HEERE, uw God, u gegeven heeft.

Er blijven altijd vijanden over die ze moeten uitdrijven en voor wie ze moeten oppassen dat ze niet hun goden gaan dienen. Die vijanden willen altijd proberen zich onder Gods volk te begeven. Als ze zich ermee verbinden, zal dat grote en kwalijke gevolgen hebben. Als ze Gods kracht niet gebruiken om de vijand te verdrijven, zal God toelaten dat de vijand in hun midden blijft en dat ze niet in staat zullen zijn hem te verdrijven.

Deze vijanden zijn in de eerste eeuw in het christendom binnengedrongen en er niet meer uit te verdrijven. David onderwerpt later de vijanden die nog in Israël zijn overgebleven. Zo zal de Heer Jezus bij Zijn komst de vijanden van Israël onderwerpen. Wij zijn deel van de christenheid en hebben voortdurend met die vijanden te maken, de wolven van buiten die we niet meer kwijtraken. Tevens hebben we een vijand in ons, het vlees. Daar moeten we niet tegen strijden, maar dat in de dood houden.

Als we de vijand niet behandelen zoals God aangeeft, zal deze ons tot een "strik" worden waardoor we ten val komen. We zullen in zijn "val" gevangen worden, waardoor we ons niet meer kunnen bewegen. Hij zal ons als een "gesel" worden, dat is ons hard en wreed onderdrukken. Ten slotte zal hij tot "prikkels in uw ogen" worden, wat wil zeggen dat hij ons op een wrede en pijnlijke manier blind zal maken, zodat we niets meer zien van Gods zegeningen.

De HEERE heeft al Zijn beloften vervuld | vers 14

14 En zie, ik ga heden de weg van heel de aarde, en u weet met heel uw hart en met heel uw ziel dat er geen enkel woord van al de goede woorden die de HEERE, uw God, over u gesproken heeft, onvervuld

gebleven is. Alles is uitgekomen voor u, er is geen enkel woord van onvervuld gebleven.

Jozua gaat “*de weg van heel de aarde*”, dat wil zeggen dat hij de aarde verlaat door de dood. Henoeh en Elia zijn uitzonderingen (zie Gn 5:24; 2Kn 2:11). Door zo nadrukkelijk op zijn dood te wijzen, zullen zijn woorden nog meer indruk hebben gemaakt.

Jozua eert God tegenover het volk door het volk Gods absolute trouw aan al Zijn beloften voor te houden (Jz 21:45; Hb 10:23). Hij spreekt over “*al de goede woorden*”. God zoekt alleen het goede voor Zijn volk, al Zijn beloften zijn goed en Hij vervult ze ook zonder uitzondering. Alle reeds vervulde beloften zijn een garantie voor alle nog te vervullen beloften.

Laten wij de belijdenis van de hoop onwankelbaar vasthouden (want Hij die beloofd heeft, is getrouw), ... (Hb 10:23)

Gevolgen van ontrouw aangekondigd | *verzen 15-16*

15 En zoals al die goede dingen u overkomen zijn, die de HEERE, uw God, tot u gesproken heeft, zo zal het [ook] gebeuren dat de HEERE al die kwade dingen over u zal laten komen, totdat Hij u weggevaagd heeft uit dit goede land, dat de HEERE, uw God u gegeven heeft. 16 Als u het verbond van de HEERE, uw God, dat Hij u geboden heeft, overtreedt, en andere goden gaat dienen en u daarvoor neerbuijgt, dan zal de toorn van de HEERE over u ontbranden en zult u spoedig verdwenen zijn uit het goede land dat Hij u gegeven heeft.

Wat voor het goede geldt, geldt ook voor het verkeerde. God is in alles trouw aan Zijn Woord. Zoals Hij het goede heeft laten komen, zo zal Hij ook het kwade laten komen als Zijn volk Hem ontrouw wordt.

Jozua 24

Er zit een prachtige opbouw in de toespraak van Jozua. In de *verzen* 3-13 stelt hij het volk de grote daden van God voor. Vele malen lezen we daar het woordje 'ik'. Bij Abraham komt Gods verkiezing naar voren. Door Mozes en Aäron laat God zien dat Hij de Bevrijder is van het volk. Als Hij het volk in het land heeft gebracht, is Hij de Overwinnaar van de vijanden. *Vers 13* zegt dan ook terecht: *"Zo heb Ik u een land gegeven ..."* Na deze woorden wordt het volk voor de keus gesteld wie ze willen dienen. Voor deze keus worden wij ook gesteld, nadat alle zegeningen die ons in Christus gegeven zijn, aan ons zijn voorgehouden. Is het een moeilijke keus?

Het hele volk heeft wel gezegd de HEERE te zullen dienen, maar al heel spoedig is gebleken wat hun woorden waard waren. Het boek *Richteren* levert het bewijs. Wat blijft er dan over? Een persoonlijke keus! Kunnen wij het Jozua met ons hele hart nazeggen: *"Maar wat mij en mijn huis betreft, wij zullen de HEERE dienen!"* (*vers 15*)?

Jozua vergadert het volk te Sichem | *vers 1*

1 Daarna verzamelde Jozua alle stammen van Israël in Sichem, en hij riep de oudsten van Israël, zijn stamhoofden, zijn rechters en zijn beambten, en zij stelden zich op voor het aangezicht van God.

Nadat Jozua in het vorige hoofdstuk de oudsten heeft toegesproken, wil hij het hele volk toespreken. Het hele volk gaat hem ter harte. Hij spreekt hen toe te Sichem. Dat is op zich een heiligdom, waar de HEERE aan Abraham is verschenen en waar Abraham voor de HEERE een altaar heeft gebouwd (*zie Gn 12:6-7*). Daar heeft ook Jakob een altaar gebouwd (*zie Gn 33:18-20*) en daar heeft hij al zijn afgoden begraven (*zie Gn 35:4*).

De geschiedenis maakt duidelijk wat de waarde van Sichem is. Het is de juiste plaats voor Jozua om opnieuw de geschiedenis van Gods volk aan het volk voor te houden. Hij doet dat door het volk te herinneren aan enkele grote gebeurtenissen. Deze gebeurtenissen hebben een geestelijke betekenis en kunnen we vergelijken met de dienst van Paulus.

Paulus spreekt in zijn afscheidsrede over de vier delen van zijn dienst:

1. getuigen tegenover ongelovigen, Joden of Grieken, om hen tot bekering te brengen (*Hd 20:21*), dat betreft de vergeving van zonden voor ongelovigen als zij zich bekeren en geloven in de Heer Jezus;

..., terwijl ik zowel aan Joden als Grieken de bekering tot God en het geloof in onze Heer Jezus betuigde. (Hd 20:21)
2. betuigen van “het evangelie van de genade van God” (*Hd 20:24*), dat gaat verder dan de oproep tot bekering en wordt uiteengezet in de *brief aan de Romeinen*;
3. prediken van het koninkrijk van God (*Hd 20:25*), dat is niet het vrederijk, maar dat de verworpen Christus nu in de hemel is en als Heer regeert over allen die Hem belijden, waarvan de kracht in het leven van de christen zichtbaar wordt;

En nu, zie, ik weet dat u allen onder wie ik ben rondgegaan om het koninkrijk te prediken, mijn gezicht niet meer zult zien. (Hd 20:25)
4. verkondigen van “de hele raad van God” (*Hd 20:27*), dat is niet wat we vinden in de *brief aan de Romeinen*, maar in die *aan de Kolossers* en vooral in die *aan de Efeziërs*, waarin het gaat over de raadsbesluiten van eeuwigheid ten aanzien van de gemeente.

Deze vier delen vinden we ook bij Jozua.

Voorgeschiedenis | *verzen 2-4*

2 Toen zei Jozua tegen heel het volk: Zo zegt de HEERE, de God van Israël: Aan de overzijde van de rivier hebben uw vaders vanouds gewoond, [namelijk] Terah, de vader van Abraham, en de vader van Nahor; en zij hebben andere goden gediend. 3 Toen nam Ik uw vader Abraham van de overzijde van de rivier en liet hem door heel het land Kanaän gaan. Ik maakte zijn nageslacht talrijk en gaf hem Izak. 4 En aan Izak gaf Ik Jakob en Ezau. Ik gaf aan Ezau het Seirgebergte om dat in bezit te nemen, maar Jakob en zijn kinderen trokken naar Egypte.

In de geschiedenis van Abraham vinden we de waarheid van bekering en geloof. Hij werd uit de afgodendienst geroepen (*1Th 1:9*). Bij hem zien we geloof, te midden van alle ongelooft. Door naar de

... hoe u zich van de afgoden tot God hebt bekeerd om [de] levende en waarachtige God te dienen ... (1Th 1:9)

afgodendienst van Abraham te verwijzen wijst Jozua erop dat de afgoden niet alleen om hen heen worden gevonden, maar dat het in hun natuur, in hun hart zit. Wij zijn niet beter dan de mensen om ons heen. We behoorden er vroeger ook toe (Ef 2:3; zie ook Tt 3:3).

..., onder wie ook wij allen vroeger verkeerden in de begeerten van ons vlees, toen wij de wil deden van het vlees en van de gedachten; en wij waren van nature kinderen van [de] toorn, evenals de overigen. (Ef 2:3)

Dat God Abraham nam, toont Zijn uitverkiezing. Abraham was niet beter dan zijn omgeving. God schonk Izak als de zoon in wie Hij Zijn beloften zal vervullen. Aan Izak schonk Hij Jakob en Ezau. Hij gaf Ezau het gebergte Seïr als erfdeel, zodat het land Kanaän helemaal voor het nageslacht van Jakob zou zijn.

Wat God voor Zijn volk heeft gedaan | verzen 5-8

5 Toen zond Ik Mozes en Aäron en Ik trof Egypte [met plagen] zoals Ik in het midden van dat [land] gedaan heb, en daarna leidde Ik u daaruit. 6 Toen Ik uw vaders uit Egypte geleid had, kwam u bij de zee, en de Egyptenaren achtervolgden uw vaders met wagens en ruiters, tot aan de Schelfzee. 7 Toen riepen zij tot de HEERE, en Hij maakte een duisternis tussen u en de Egyptenaren; en Hij deed de zee over hen komen en bedekte hen. En uw ogen hebben gezien wat Ik in Egypte gedaan heb. Daarna hebt u vele dagen in de woestijn gewoond. 8 Toen bracht Ik u in het land van de Amoriëten, die aan de overzijde van de Jordaan woonden. Die streden tegen u, maar Ik gaf hen in uw hand. U nam hun land in bezit, en Ik vaagde hen weg van voor uw [ogen].

In de bevrijding van het volk uit Egypte vinden we de waarheid van de verlossing. Die waarheid vinden we in de *brief aan de Romeinen*, waarin het evangelie en de rechtvaardiging worden uitgelegd. We worden, geestelijk gesproken, tot in de vlakten van Moab gevoerd. De woestijnreis ligt achter ons. God heeft Zijn trouw tijdens de hele reis door de woestijn getoond. We zijn nu in staat om vijanden aan te vallen en land in bezit te nemen.

Verlost uit de macht van Bileam | verzen 9-10

9 Vervolgens maakte Balak, de zoon van Zippor, de koning van Moab, zich gereed en streed hij tegen Israël. Hij zond [een bode] en liet Bileam, de zoon van Beor, roepen om u te vervloeken. 10 Maar

Ik wilde niet naar Bileam luisteren; daarom zegende hij u steeds weer, en Ik verlostte u uit zijn hand.

In deze verzen vinden we het derde aspect van de dienst van Jozua in vergelijking met die van Paulus. Eenmaal in de vlakten van Moab horen we in de zegen van Bileam over het koningschap van de HEERE en over het volk van deze Koning, dat volkomen heerst over een koning als Balak (zie Nm 23:21; 24:7,17). Te midden van Gods volk wordt de kracht van Gods Koning zichtbaar, Die voor ons onze Heer is. We juichen omdat we in de kracht van die Koning voorwaarts gaan en dingen in bezit nemen die Hij ons heeft gegeven.

God zuiverde het land voor Zijn volk | verzen 11-13

11 Toen u over de Jordaan getrokken was en bij Jericho kwam, streden de burgers van Jericho tegen u, [net als] de Amorieten, de Ferezieten, de Kanaänieten, de Hethieten, de Girgazieten, de Hevieten en de Jebusieten, maar Ik gaf hen in uw hand. 12 En Ik zond horzels voor u uit, die hen van voor uw [ogen] verdreven, [zoals eerder] de beide koningen van de Amorieten [verdreven werden]. [Dat gebeurde] niet door uw zwaard en [ook] niet door uw boog. 13 Zo heb Ik u een land gegeven waarvoor u zich niet ingespannen hebt, en steden die u niet gebouwd hebt, en u woont erin. U eet van wijngaarden en olijfbomen die u niet geplant hebt.

Hier hebben we het vierde en laatste aspect van de vergelijking tussen de dienst van Jozua en de dienst van Paulus. Het land wordt in bezit genomen, de vijand wordt verdreven. Dat doet de HEERE voor Zijn volk. Alles wat ze mogen genieten, is een gift van Zijn genade (Ef 2:8).

Want uit genade bent u behouden, door [het] geloof; en dat niet uit u, het is de gave van God; ... (Ef 2:8)

Oproep om de HEERE te dienen | verzen 14-15

14 Nu dan, vrees de HEERE, dien Hem in oprechtheid en trouw, doe de goden weg die uw vaders gediend hebben, aan de overzijde van de rivier en in Egypte, en dien de HEERE. 15 Maar als het in uw ogen kwalijk is de HEERE te dienen, kies voor u heden wie u zult dienen: óf de goden die uw vaders, die aan de overzijde van de rivier woonden, gediend hebben, óf de goden van de Amorieten, van wie u

het land bewoont. Maar wat mij en mijn huis betreft, wij zullen de HEERE dienen!

Alle geschonken zegeningen vragen om een reactie. We zien dat ook in de brieven. Na de zegeningen volgt de vermaning om in overeenstemming daarmee te wandelen (zie Rm 12:1; Ef 4:1). Als er geen keus voor de HEERE wordt gemaakt, maakt het niet uit welke afgod ze zullen dienen. Telkens weer wordt gevraagd een keus te maken (1Kn 18:21; zie ook Ru 1:16; Mt 6:24). Voor Jozua is de keus duidelijk. Hij zegt: 'Wat voor mij geldt, geldt voor mijn huis.' Hij was al een oud man, maar nog even strijdbaar als altijd, hier in het bijzonder voor zijn huis.

Toen kwam Elia naar voren, bij heel het volk, en zei: Hoelang hinkt u [nog] op twee gedachten? Als de HEERE God is, volg Hem, maar als het de Baäl is, volg hem! Maar het volk antwoordde hem niet één woord. (1Kn 18:21)

Als het hele volk niet meewil, dan staat het voor hemzelf vast dat hij en zijn huis de HEERE zullen dienen. Het geldt voor hemzelf en voor zijn kinderen. De behoudenis is 'voor wie gelooft en voor zijn huis'. Dat evangelie hoort de gevangenenbewaarder uit de mond van Paulus (Hd 16:31). Het dienen dat op de behoudenis volgt, is ook voor 'ik en mijn huis'. Het 'huis van Stéfanas' is hiervan een mooi voorbeeld (1Ko 16:15). Laten we het voorbeeld van Jozua en Stéfanas navolgen.

En zij zeiden: Geloof in de Heer Jezus en u zult behouden worden, u en uw huis. (Hd 16:31)

En ik vermaan u, broeders (u kent het huis van Stéfanas, dat het [de] eersteling van Achaje is en dat zij zich ten dienste van de heiligen hebben gesteld), ... (1Ko 16:15)

Wie kan nog zeggen: 'Al mijn kinderen dienen de Heer.'? Alle zegeningen zijn niet alleen voor onszelf, maar ook voor onze kinderen. Nemen we ze mee naar allerlei samenkomsten, opdat ze de zegeningen zullen leren genieten, of laten we ze thuis, terwijl we zelf die gelegenheden bezoeken?

Het volk zegt de HEERE te zullen dienen | *verzen 16-18*

16 Toen antwoordde het volk en zei: Er is geen sprake van dat wij de HEERE zouden verlaten om andere goden te dienen. 17 Want de HEERE is onze God. Hij is het Die ons en onze vaders uit het land Egypte, uit het slavenhuis, heeft uitgeleid en Die deze grote tekenen voor onze ogen gedaan heeft en ons bewaard heeft op heel de weg die wij gegaan zijn, en voor alle volken door het midden waarvan wij

getrokken zijn. 18 De HEERE heeft al die volken van voor onze [ogen] verdreven, zelfs de Amorieten, de inwoners van het land. Wij zullen eveneens de HEERE dienen, want Hij is onze God.

Omdat het volk nog het bewustzijn bezit van de macht van God Die hen gezegend heeft, verklaart het dat het de HEERE alleen wil dienen. De reactie van het volk klinkt goed, maar Jozua laat zich niet bedriegen. Hij weet wat er in hun harten is. Daarom stelt hij hun op ernstige wijze voor dat er in henzelf geen kracht is. Het volk zegt de HEERE te zullen dienen, maar het is als bij de Sinai.

Hebben ze de goden weggedaan, zoals meerdere keren in dit hoofdstuk is gezegd dat ze zullen doen? Later blijkt dat ze dat niet hebben gedaan. We kunnen God niet dienen in eigen kracht. We kunnen beter niets beloven, maar beter God smeken of Hij ons wil helpen Hem te dienen. Niemand kan zeggen dat het allemaal in orde is in zijn leven.

Jozua waarschuwt en het volk belooft | *verzen 19-24*

19 Toen zei Jozua tegen het volk: U zult de HEERE niet kunnen dienen, want Hij is een heilig God, Hij is een na-ijverig God. Hij zal uw overtreding en uw zonden niet vergeven. 20 Als u de HEERE zult verlaten en vreemde goden gaat dienen, zal Hij Zich [van u] afkeren, Hij zal u kwaad doen en Hij zal u vernietigen, nadat Hij u goedgegaan zal hebben. 21 Daarop zei het volk tegen Jozua: Nee, wij zullen voorzeker de HEERE dienen. 22 Jozua zei tegen het volk: U bent getuigen voor uzelf dat ú voor u de HEERE gekozen hebt om Hem te dienen. En zij zeiden: [Wij zijn] getuigen. 23 Nu dan, doe de vreemde goden weg die te midden van u zijn, en richt uw hart op de HEERE, de God van Israël. 24 Het volk zei tegen Jozua: Wij zullen de HEERE, onze God, dienen en wij zullen Zijn stem gehoorzamen.

Jozua bedoelt niet te zeggen dat God niet een God van vergeving zou zijn. Hij wil duidelijk naar voren brengen dat God niet met een half hart gediend kan worden en dat het verlaten van Hem om andere goden te gaan dienen een zware zonde is. Een dergelijke zonde zal in een ramp eindigen. Tot viermaal toe spreekt Jozua het volk aan op hun verantwoordelijkheid. Elke keer antwoordt het volk dat het de HEERE zal

dienen. Jozua vraagt van hen hun oprechtheid te bewijzen door het wegdoen van de vreemde goden.

Jozua sluit een verbond | *verzen 25-27*

25 Zo sloot Jozua op die dag een verbond met het volk en stelde [het] in Sichem voor hen vast als een verordening en bepaling. 26 Jozua schreef deze woorden in het wetboek van God. Vervolgens nam hij een grote steen en richtte die daar op, onder de eik die bij het heiligdom van de HEERE stond. 27 En Jozua zei tegen heel het volk: Zie, deze steen zal voor ons getuige zijn, want hij heeft al de woorden van de HEERE gehoord, die Hij tegen ons gesproken heeft. Ja, hij zal getuige voor u zijn, opdat u uw God niet verloochent.

Jozua neemt de toezegging van het volk serieus. Hij stelt ze te boek. Dan richt hij een steen op als getuigenis voor de beloften van het volk. Als Jozua heengegaan zal zijn, blijft de steen staan als een herinnering dat God alles heeft gehoord.

Jozua schrijft in het boek en richt de getuigenissteen op “bij het heiligdom van de HEERE”. Deze uitdrukking lijkt erop te wijzen dat Jozua de ark van het verbond voor deze gelegenheid vanuit Silo naar Sichem heeft laten komen.

Jozua laat het volk gaan | *vers 28*

28 Toen stuurde Jozua het volk weg, iedereen naar zijn erfelijk bezit.

Jozua laat het volk gaan. Zijn dienst is ten einde. Met zijn laatste woorden in hun oren keren ze terug naar hun erfdeel. Hoe lang zal zijn afscheidsrede in hun harten naklinken en zijn heilzame uitwerking op de praktijk van hun leven als volk van God hebben? Het boek *Richter* geeft het antwoord.

Dood en begrafenissen van Jozua | *verzen 29-30*

29 Het gebeurde na deze dingen dat Jozua, de zoon van Nun, de dienaar van de HEERE, stierf, honderd tien jaar oud. 30 Zij begroeven hem in het gebied [dat] zijn erfelijk bezit was, in Timnath-Serah, dat in het bergland van Efraïm ligt, ten noorden van de berg Gaäs.

Het boek eindigt met drie begrafenissen. De eerste is die van Jozua. Na een wandel van geloof in de woestijn en een strijd van geloof in het

land, sterft hij in het geloof in een betere opstanding. Hij wordt hier voor de eerste en ook enige keer “*de dienaar van de HEERE*” genoemd. Hiermee drukt de Meester op eenvoudige manier een veelzeggend stempel van goedkeuring op zijn leven. Kan de Heer dat ook van mij zeggen aan het eind van mijn leven (Mt 25:21)?

Zijn heer zei tot hem: Voortreffelijk, goede en trouwe slaaf, over weinig ben je trouw geweest, over veel zal ik je stellen; ga de vreugde van je heer in. (Mt 25:21)

Zijn graf is in zijn erfdeel, in het gebergte van Efraïm (Jz 19:50). De Efraïmieten hadden dat in opdracht van Jozua in bezit genomen (Jz 17:14-18).

Israël dient de HEERE | vers 31

31 Israël diende de HEERE al de dagen van Jozua, en al de dagen van de oudsten die lang na Jozua leefden en die wisten van al de daden van de HEERE, die Hij voor Israël verricht had.

Zolang het volk goede voorbeelden heeft, dient het de HEERE (zie en vgl. 2Kr 24:2). We mogen onszelf afvragen: leven wij vanuit een persoonlijke omgang met de Heer Jezus of volgen wij slechts het geloof na van anderen die ons onderwijzen? Als de getuigen van de macht van de HEERE en de invloed daarvan op het volk weg zijn, staat een nieuwe generatie op die open staat voor de invloeden van de volken om hen heen. Het volgende boek, *Richteren*, laat dit zien.

Het gebeente van Jozef begraven | vers 32

32 En de beenderen van Jozef, die de Israëlieten uit Egypte meegenomen hadden, begroeven zij in Sichem, op het stuk land dat Jakob voor honderd geldstukken gekocht had van de zonen van Hemor, de vader van Sichem. Het was namelijk erfelijk bezit van de zonen van Jozef geworden.

De tweede begrafenis is die van Jozef. De begrafenis van het gebeente van Jozef maakt duidelijk dat het boek niet werkelijk met de dood eindigt, want het laat de hoop op de opstanding zien. Met het oog daarop wilde Jozef dat zijn gebeente in het land zou worden begraven (Hb 11:22).

Door [het] geloof maakte Jozef bij zijn levenseinde melding van de uittocht van de zonen van Israël en gaf bevel aangaande zijn gebeente. (Hb 11:22)

Dood en begrafenis van Eleazar | vers 33

33 Ook Eleazar, de zoon van Aäron, stierf, en zij begroeven hem op de heuvel van zijn zoon Pinehas, die hem in het bergland van Efraïm gegeven was.

De derde begrafenis is die van Eleazar. De dood en begrafenis van Eleazar wijzen erop dat ook de dienst van deze trouwe hogepriester in verbinding met het in bezit nemen van het land zijn einde heeft. Er breekt in het volgende boek een nieuwe tijd aan, waarbij het volk geen oog heeft voor deze dienst. Als Christus, van Wie Eleazar een type is, wordt vergeten, doet het verval zijn intrede. Gelukkig zijn dan de bronnen van God niet opgedroogd. In de richters die Hij van tijd tot tijd verwekt, stelt Hij Zijn volk telkens weer in staat van Zijn land te genieten.

Andere publicaties

Andere boeken van dezelfde schrijver te bestellen bij de uitgever van dit boek of bij de christelijke boekhandel:

Oude Testament

Genesis, Toegelicht & toegepast 01, Bijbelverklaring,
ISBN 978-90-5798-362-7 (Paperback), 368 pag.
ISBN 978-90-5798-386-3 (E-book)

Exodus, Toegelicht & toegepast 02, Bijbelverklaring,
ISBN 978-90-5798-363-4 (Paperback), 320 pag.
ISBN 978-90-5798-392-4 (E-book)

Leviticus, Toegelicht & toegepast 03, Bijbelverklaring
ISBN 978-90-5798-364-1 (Paperback), 267 pag.
ISBN 978-90-5798-393-1 (E-book)

Numeri, Toegelicht & toegepast 04, Bijbelverklaring
ISBN 978-90-5798-365-8 (Paperback), 344 pag.
ISBN 978-90-5798-394-8 (E-book)

Deuteronomium, Toegelicht & toegepast 05, Bijbelverklaring
ISBN 978-90-5798-366-5 (Paperback), 363 pag.
ISBN 978-90-5798-395-5 (E-book)

Richteren Actueel, Bijbelverklaring
ISBN 90-74319-30-0 (Paperback), 336 pag.
ISBN 978-90-5798-420-4 (E-book)

Daniël, Toegelicht & toegepast 27, Bijbelverklaring
ISBN 978-90-5798-376-4 (Paperback), 226 pag.
ISBN 978-90-5798-384-9 (E-book)

Hosea Actueel, Bijbelverklaring
ISBN 978-90-6451-069-4, 270 pag.

Joël Actueel, Bijbelverklaring
ISBN 978-90-6451-070-0, 98 pag.

Amos Actueel, Bijbelverklaring
ISBN 978-90-6451-089-2, 98 pag.

Nieuwe Testament

Zie, uw Koning – een toelichting op het evangelie naar Mattheüs

(Serie 'Zie' - deel 1/5)

ISBN 978-90-5798-272-9 (Paperback), 391 pag.

ISBN 978-90-5798-387-0 (E-book)

Zie, Mijn Knecht – een toelichting op het evangelie naar Markus

(Serie 'Zie' - deel 2/5)

ISBN 978-90-5798-273-6 (Paperback), 275 pag.

ISBN 978-90-5798-388-7 (E-book)

Zie, de Mens – een toelichting op het evangelie naar Lukas

(Serie 'Zie' - deel 3/5)

ISBN 978-90-5798-274-3 (Paperback), 519 pag.

ISBN 978-90-5798-389-4 (E-book)

Zie, uw God – een toelichting op het evangelie naar Johannes

(Serie 'Zie' - deel 4/5)

ISBN 978-90-5798-275-0 (Paperback), 426 pag.

ISBN 978-90-5798-390-0 (E-book)

Zie, een volk – een toelichting op Handelingen

(Serie 'Zie' - deel 5/5)

ISBN 978-90-5798-276-7 (Paperback), 498 pag.

ISBN 978-90-5798-391-7 (E-book)

De brief aan de Romeinen

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 1)

ISBN 978-90-8088-677-3 (Paperback), 198 pag.

ISBN 978-90-5798-426-6 (E-book)

De eerste brief aan de Korinthiërs

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 2)

ISBN 978-90-6353-224-6 (Paperback), 288 pag.

ISBN 978-90-5798-427-3 (E-book)

De tweede brief aan de Korinthiërs

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 3)

ISBN 978-90-6353-244-4 (Paperback), 166 pag.

ISBN 978-90-5798-428-0 (E-book)

Vrij! - De brief aan de Galaten

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 4)

ISBN 978-90-7431-941-6 (Paperback), 101 pag.

ISBN 978-90-5798-429-7 (E-book)

De brief aan de Efeziërs

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 5)

ISBN 978-90-8088-673-5 (Paperback), 218 pag.

ISBN 978-90-5798-430-3 (E-book)

De brieven aan de Filippiërs en de Kolossers

een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 6)

ISBN 978-90-8088-674-2 (Paperback), 218 pag.

ISBN 978-90-5798-439-6 (E-book)

De brieven aan de Thessaloniërs

een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 7)

ISBN 978-90-8088-679-7 (Paperback), 164 pag.

ISBN 978-90-5798-440-2 (E-book)

De brieven aan Timotheüs, Titus en Filémon

een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 8)

ISBN 978-90-7971-803-0 (Paperback), 287 pag.

ISBN 978-90-5798-441-9 (E-book)

De brief aan de Hebreeërs

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 9)

ISBN 978-90-79718-05-4 (Paperback), 287 pag.

ISBN 978-90-5798-442-6 (E-book)

De brieven van Jakobus en Petrus

een verklaring van deze brieven speciaal voor jou (Rotsvast 10)

ISBN 978-90-79718-07-8 (Paperback), 256 pag.

ISBN 978-90-5798-443-3 (E-book)

De brieven van Johannes en Judas

een verklaring van deze brieven speciaal voor jou (Rotsvast 11)

ISBN 978-90-79718-08-5 (Paperback), 160 pag.

ISBN 978-90-5798-444-0 (E-book)

De Openbaring

een verklaring van dit bijbelboek speciaal voor jou (Rotsvast 12)

ISBN 978-90-79718-00-9 (Paperback), 298 pag.

ISBN 978-90-5798-445-7 (E-book)

Onderwerpen

Begraven of cremieren, Wat zegt de Bijbel

ISBN 90-64510-80-6, 72 pag.

Bekering en doop

ISBN 90-808867-1-8, 60 pag.

De christen en de wet

ISBN 978-90-5798-351-1, 108 pag.

Europa herleeft, Droom of nachtmerrie?

ISBN 90-77669-05-1, 80 pag.

Jezus, een levende relatie, 40 pag.

Zie voor meer commentaren en publicaties van deze schrijver de website www.oudespooren.nl onder 'Publicaties Ger de Koning'.